

DET KONGELIGE
FINANS- OG TOLLDEPARTEMENT

St prp nr 65

(1997-98)

Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på
statsbudsjettet 1998

Innhold

	Side		Side
1 Hovedinnholdet i proposisjonen	5	3.5 Kommunal- og regionaldepartementet	24
1.1 Rammene for finanspolitikken	6	3.6 Sosial- og helsedepartementet	28
1.2 Endringer på statsbudsjettet siden vedtatt budsjett	7	3.7 Barne- og familiedepartementet	48
1.3 Etablering av fond for utstyrskjøp	9	3.8 Nærings- og handelsdepartementet	50
1.4 Nytt økonomireglement for staten	10	3.9 Fiskeridepartementet	56
1.5 Behandling av uopklarte differanser og feilføringer hos regnskapsførerne og/eller i statsregnskapet	10	3.10 Landbruksdepartementet	58
2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsregler	12	3.11 Samferdselsdepartementet	61
2.1 Økning i elektrisitetsavgiften og innføring av en grunnavgift på mineralolje	12	3.12 Miljøverndepartementet	61
2.2 Økning av ekstra arbeidsgiveravgift på særlig høye lønninger	12	3.13 Arbeids- og administrasjonsdepartementet	66
2.3 Nedsetting av satsen for produktavgiften i fiskerinæringen	12	3.14 Finans- og tolldepartementet	72
3 Forslag under det enkelte departement	13	3.15 Forsvarsdepartementet	75
3.1 Utenriksdepartementet	13	3.16 Olje- og energidepartementet	77
3.2 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	16	3.17 Statsbankene	83
3.3 Kulturdepartementet	22	4 Oppfølging av budsjettreformutvalgets innstilling: Sammenslåing av kapitler og poster	86
3.4 Justisdepartementet	23	4.1 Innledning og sammendrag	86
		4.2 Forslag om sammenslåing av kapitler og poster	86
		Forslag til vedtak	93
		Vedlegg: Foreslåtte tilleggsbevilgninger hittil i år	109

DET KONGELIGE
FINANS- OG TOLLDEPARTEMENT

St prp nr 65

(1997-98)

Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1998

*Tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 15. mai 1998,
godkjent i statsråd samme dag.*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

I denne proposisjonen fremmer regjeringen et samlet opplegg for behandling av tilleggsbevilgninger som vil bli fremmet våren 1998. Enkelte av bevilgningsforslagene er fremmet i proposisjoner tidligere i år. Andre forslag behandles i egne proposisjoner som fremmes samtidig med denne proposisjonen. Sosial- og helsedepartementet fremmer St prp nr 61 Om Nasjonal kreftplan og plan for utstyrsinvesteringer ved norske sykehus og St prp nr 63 Opptappingsplan for psykisk helse. Samferdselsdepartementet fremmer St prp nr 64 Om en del løyvingsendringer m v for 1998.

I dette kapitlet blir det gjort rede for hovedinnholdet i proposisjonen. Kapittel 2 gir en kort omtale av regjeringens forslag til endrede skatte- og avgiftsregler i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1998. I kapittel 3 redegjøres det for endringene under hvert departement, mens kapittel 4 omhandler oppfølgingen av budsjettreformutvalgets innstilling om å forenkle budsjettbehandlingen i Stortinget gjennom å slå sammen kapitler og poster på statsbudsjettet.

1.1 RAMMENE FOR FINANSPOLITIKKEN*Tabell 1.1 Statsbudsjettets utgifter og inntekter ekskl lånetransaksjoner (mill kroner)*

	Regnskap for 1997	Vedtatt budsjett 1998 ²⁾	Anslag på regnskap for 1998
1. Statsbudsjettets stilling			
A Statsbudsjettets inntekter i alt	478 208	498 990	482 928
A.1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet ¹⁾	107 843	112 240	86 340
A.2 Inntekter utenom petroleumsinntekter	370 365	386 750	396 588
B Statsbudsjettets utgifter i alt	411 468	431 285	436 072
B.1 Utgifter til petroleumsvirksomhet ¹⁾	21 036	25 089	26 590
B.2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	390 433	406 196	409 482
Statsbudsjettets oljekorrigert overskudd (A.2-B.2)	-20 068	-19 445	-12 894
+ Overført fra Statens petroleumsfond	22 789	19 445	12 894
= Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	2 721	0	0
2. Statens petroleumsfond			
Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1) overføres til Statens petroleumsfond	86 808	87 151	59 750
- Tilbakeført til statsbudsjettet	22 789	19 445	12 894
+ Renteinntekter og utbytte i fondet	3 343	5 000	5 200
= Overskudd i Statens petroleumsfond	67 362	72 706	52 056
3. Statsbudsjettet og Statens petroleumsfond samlet			
Overskudd	70 083	72 706	52 056

1) Endretføring av driftsresultat ved SDØE fra og med 1998 er korrigert også for 1997.

2) Inklusiv 1 185 mill kroner i arbeidsmarkedstiltak forutsatt dekket ved overførte bevilgninger fra 1997.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov (mill kroner)

	Regnskap for 1997	Vedtatt budsjett 1998	Anslag på regnskap for 1998
Statsbudsjettets finansieringsbehov			
Utlån, aksjetegning mv	49 327	51 468	54 833
- Tilbakebetalinger	46 131	44 927	46 820
- Statsbudsjettets overskudd	2 721	0 0	
= Netto finansieringsbehov	476	6 541	8 013
+ Gjeldsavdrag	26 500	19 557	19 557
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	26 976	26 098	27 570

Anslag på regnskap for 1998 viser et oljekorrigert underskudd på 12,9 mrd kroner. Det er 7,2 mrd kroner lavere enn i regnskapet for 1997. Det økonomiske opplegget for 1998 anslås nå å gi en innstramming i norsk økonomi tilsvarende snaut 1/2 prosent av BNP for Fastlands-Norge målt ved det olje-, aktivitets- og rentekorrigerte budsjettunderskuddet. Dette er noe høyere enn i det opprinnelige vedtatte budsjettet (Blå bok). Regjeringens forslag i denne proposisjonen vil innebære at den underliggende reelle utgiftsveksten blir vel 1 3/4 prosent fra 1997 til 1998 når en ikke inkluderer utgifter til kjøp av jernbane-

strekningen Gardermoen - Eidsvoll. Dette er noe lavere enn lagt til grunn i det vedtatte budsjettet. Bakgrunnen for at en holder bevilgningen til kjøp av jernbanestrekningen Gardermoen - Eidsvoll utenom er at investeringsaktiviteten på denne banestrekningen i stor grad er gjennomført i tidligere år.

Utviklingen i norsk økonomi tilsier at finanspolitikken ikke svekkes, men helst styrkes gjennom 1998. En hovedretningslinje for regjeringen ved gjennomføringen av det økonomiske opplegget for 1998 er at tilleggsbevilgninger gjennom året i hovedsak dekkes inn gjennom reduksjoner i andre ut-

giftsposter. I tillegg foreslår regjeringen enkelte avgiftsøkninger. Regjeringen har lagt til grunn at endringer i anslag for oljevirksomhet, skatte- og avgiftsinntekter, netto renteinntekter og dagpenger til arbeidsledige skal slå ut i budsjettoverskuddet.

En nærmere drøfting av den økonomiske politikken er gitt i St meld nr 2 (1997-98) Revidert nasjonalbudsjett 1998. I kapittel 3 i meldingen blir det gjort rede for gjennomføringen av den økonomiske politikken i 1998.

1.2 ENDRINGER PÅ STATSBUJSJETTET SIDEN VEDTATT BUDSJETT

Tabell 1.3 Økte utgifter på statsbudsjettet sammenlignet med vedtatt budsjett. Mill kroner

Forslag som fremmes samtidig med Revidert nasjonalbudsjett 1998:	2 980
Økte utgifter til folketrygden (utenom dagpenger til arbeidsledige)	1 150
Høyere antall asylsøkere	375
Videreføring av engasjementet i Libanon og Bosnia	671
Tilrettelegging for krengetog	72
Investeringer i sykehusutstyr	300
Nasjonal kreftplan	60
Økt innsats psykiatri	20
Leie av sendemannsbolig i London	253
Ny energiteknologi og bioenergi	25
Andre forslag, netto	54
Forslag som er fremmet tidligere i år:	2 121
Overtakelse av jernbanestrekningen Gardermoen - Eidsvoll	1 680
Refusjon av merverdiavgift Gardermo-banen	140
Tilskudd til sysselsetting av sjømenn	160
Innføring av kontantstøtte	57
Andre forslag, netto	84
Økte utgifter hittil i år og forslag som fremmes samtidig med Revidert nasjonalbudsjett 1998	5 101
- Forslag som dekkes av tilsvarende inntekter	176
- Bevilgningen til kjøp av jernbanestrekningen Gardermoen - Eidsvoll dekkes ikke inn	1 680
= Sum utgiftsøkninger som ikke dekkes av tilsvarende inntektsøkninger	3 245

De største utgiftsøkningene som foreslås i denne proposisjonen er knyttet til økte utgifter over folketrygden, økning i antall asylsøkere og videreføring av engasjementet i Libanon og Bosnia. Samferdselsdepartementet fremmer samtidig med denne proposisjonen en egen proposisjon der det bl a foreslås bevilgninger for å tilrettelegge for bruk av krengetog. Sosial- og helsedepartementet fremmer to proposisjoner med forslag om økte bevilgninger til kjøp av sykehusutstyr, til tiltak mot kreft og økt innsats i psykiatrien. Disse utgiftsøkningene er ledd i planer for anskaffelse av utstyr til sykehus, Nasjonal kreftplan og en opptrappingsplan for psykisk helse.

I tillegg har regjeringen tidligere i år foreslått tilleggsbevilgninger på til sammen 2,1 mrd kroner. I dette beløpet inngår imidlertid utgifter til kjøp av jernbanestrekningen Gardermoen - Eidsvoll på 1,7 mrd kroner. Denne utgiften foreslås ikke dekket inn, siden investeringsaktiviteten på denne jernbanestrekningen i hovedsak har foregått i tidligere år.

Samlet sett er det fremmet forslag om økte be-

vilgninger på i alt 5,1 mrd kroner. En har da ikke inkludert bevilgningsøkninger som følger av omdispeneringer innen det enkelte departements budsjett. Enkelte av disse endrede utgiftene motsvares av tilsvarende endringer i statsbudsjettets inntekter. I alt dekkes 176 mill kroner i økte utgifter av slike inntektsøkninger. Når en som nevnt ikke foreslår å dekke inn utgiftene i forbindelse med overtagelse av jernbanestrekningen Gardermoen - Eidsvoll, summerer utgiftsøkningene seg netto til 3,2 mrd kroner.

Det er svært begrensede midler avsatt på reserven for tilleggsbevilgninger, spesielt sett på bakgrunn av at utfallet av inntektsoppgjørene i offentlig sektor ikke er avklart når denne proposisjonen legges fram. Regjeringen vil senere i år fremme en egen proposisjon med forslag til erstatning for beslaglagt jødisk eiendom under 2. verdenskrig basert på Skarpnes-utvalgets utredning. I tillegg kan det bli nødvendig å bevilge økt støtte til skipsbygging i forbindelse med forpliktelser om støtte ut fra kontraheringer som er foretatt i 1997. På denne bakgrunn bør

utgiftsøkningene hittil i år dekkes inn ved at det gjennomføres utgiftsreduksjoner på andre områder, ved avgiftsøkninger og økning i andre inntekter, og

ikke gjennom reduserte avsetninger for tilleggsbevilgninger.

Tabell 1.4 Budsjetttiltak som fremmes i denne proposisjonen. Mill kroner

Redusert utgifter:	2 140
Tidsforskyvning statlig byggevirksomhet	150
Redusert omfang av arbeidsmarkedstiltak ¹⁾	350
Økt arbeidsgiverperiode for dekning av lønn under sykdom	225
Tilskudd til teknisk utstyr i forbindelse med Reform 94	59
Realistisk budsjettering av omsorgsboliger og sykehjemsplasser	1 150
Statens miljøfond	50
Statens nærings- og distriktsutviklingsfond	30
Norges forskningsråd	50
Bistand til Øst-Europa	75
Økte inntekter:	800
Økt elektrisitets- og mineraloljeavgift	700
Tilbakeføring fra risikoavsetningsfond for SUS/Baltikum-ordningen	100
Forslag til utgiftsreduksjoner og inntektsøkninger	2 940

1) Den forslåtte reduksjonen av arbeidsmarkedstiltak innebærer et mindrebehov i 1998 på 350 mill kroner. På grunn av at overførte beløp fra 1997 ble 88 mill kroner lavere enn forutsatt, vil imidlertid bevilgningsbehovet reduseres med 262 mill kroner (inkl reduserte administrasjonsutgifter under kap 1590).

Regjeringen foreslår i denne proposisjonen at det gjennomføres utgiftsreduksjoner som samlet utgjør 2,1 mrd kroner. Blant utgiftsreduksjonene er et lavere nivå på arbeidsmarkedstiltakene, en økning i arbeidsgiverperioden i sykelønnsordningen med 3 dager fra 1. september og tidsforskyvning av statlige byggeprosjekter. Budsjetteringsmåten for bevilgningen til bygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser for 1998 endres slik at det budsjetterte beløp tilsvarer beste anslag på hva som faktisk utbetales over statsbudsjettet i det enkelte år. Utbetalingen av tilskuddet forventes imidlertid også å bli lavere som følge av at utbyggingsprosjektene ferdigstilles senere enn tidligere antatt. Dette innebærer at bevilgning

gen kan settes ned med 1 150 mill kroner for inneværende år. Den budsjettmessige omleggingen medfører imidlertid ikke en tilstramning i reglene for å få støtte. Det vil påløpe tilsvarende økte utgifter over statsbudsjettet i kommende budsjettår, og endringene i budsjetteringsmåten påvirker ikke utbyggings-takten av omsorgsboliger og sykehjemsplasser i kommunene.

I tillegg foreslås avgiftsøkninger som samlet sett gir 700 mill kroner i økte inntekter i 1998, jf kapittel 2. Inntektene foreslås økt med 100 mill kroner ved at ubrukte midler fra tidligere år på fond for garantiordningen for SUS/Baltikum tilbakeføres til statsbudsjettet.

Tabell 1.5 Endringer i statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd fra vedtatt budsjett til anslag på regnskap. Mill kroner.

Anslag på oljekorrigert underskudd basert på budsjettet vedtatt av Stortinget desember 1997	19 445
+ Utgiftsøkninger som ikke dekkes av tilsvarende inntekter	3 245
- Forslag til utgiftsreduksjoner og inntektsøkninger	2 940
+ Overtagelse av jernbanestrekningen Gardermoen - Eidsvoll	1 680
= Oljekorrigert underskudd før endrede anslag	21 430
Endrede anslag:	
Økte skatte- og avgiftsanslag Fastlands-Norge	-8 626
Reduserte netto renteinntekter	-72
Høyere anslag for departementenes inntekter	-339
Redusert anslag dagpenger arbeidsledige	-1 400
Merutgift som følge av sterkere lønns- og inntektsvekst	1 900
= Anslag på oljekorrigert underskudd	12 894

I tillegg til de endringene som følger av regjeringens forslag har departementene foretatt en ny gjennomgang av blant annet overslagsbevilgningene på statsbudsjettet. Gjennomgangen har samlet sett gitt en netto reduksjon i det oljekorrigerte underskuddet på 8,5 mrd kroner. I hovedsak gjelder dette økte anslag for skatte- og avgiftsinntektene som samlet sett er økt med 8,6 mrd kroner. Avgiftsforslagene i denne proposisjonen er da ikke inkludert. Den økte skatte- og avgiftsinngangen har dels sammenheng med den sterke oppgangen i norsk økonomi og dels sammenheng med at lønnsoppgjørene i privat sektor må forventes å medføre en sterkere inntektsvekst fra 1997 til 1998 enn tidligere lagt til grunn. I tillegg er budsjettunderskuddet redusert med 1,4 mrd kroner som følge av forventet lavere utbetaling av dagpenger til arbeidsledige.

Lønnsoppgjøret for de statlige ansatte og trygdeoppgjøret er ikke avklart, men har gått til megling. I den grad meglingsoppgjøret gir en ramme for inntektsoppgjørene utover den anslåtte lønnsveksten på 3,5 pst, vil dette kreve tilleggsbevilgninger utover det som er avsatt på reserven for tilleggsbevilgninger for inneværende år. Budsjettbalansen vil da svekkes tilsvarende. I anslag på regnskap i denne proposisjonen er det lagt til grunn en teknisk forutsetning om 5 prosent lønns- og inntektsvekst fra 1997 til 1998. En slik forutsetning gir en merutgift på statsbudsjettet på om lag 1,9 mrd kroner utover de rammer som er avsatt for å dekke inntektsoppgjør i inneværende års budsjett.

Det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet blir nå anslått til 12,9 mrd kroner som er 6,6 mrd kroner lavere enn anslag på regnskap basert på vedtatt budsjett (Blå bok).

Netto kontantstrømmen fra petroleumsvirksomhet anslås nå til 59,8 mrd kroner som er 27,4 mrd kroner lavere enn i vedtatt budsjett. Nedjusteringen skyldes både at oljeprisen for 1998 nå forventes å bli 110 kr pr fat mot tidligere lagt til grunn 125 kroner pr fat og at det er lagt til grunn begrensninger i oljeproduksjonen. Kontantstrømmen reduseres også av et høyere investeringsnivå til tross for at investeringer forskyves til senere år.

Statsbudsjettet skal gjøres opp i balanse ved at det overføres midler fra Statens petroleumsfond. Etter at statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd på 12,9 mrd kroner er dekket, anslås dermed netto avsetning i petroleumsfondet å bli 46,9 mrd kroner for 1998. Inklusiv 5,2 mrd kroner i renter og utbytte anslås fondets overskudd til 52,1 mrd kroner.

Siden statsbudsjettet gjøres opp i balanse vil statskassen bare ha et finansieringsbehov for å dekke statens netto utlån. Brutto finansieringsbehovet for statsbudsjettet blir nå anslått til 27,6 mrd kroner, mens netto finansieringsbehov der en har trukket fra gjeldsavdrag på tidligere innlån anslås til 8,0 mrd kroner. Netto finansieringsbehovet har økt med om lag 1,5 mrd kroner siden vedtatt budsjett, hovedsakelig som følge av økte utlån til Telenor.

1.3 ETABLERING AV FOND FOR UTSTYRSKJØP

Regjeringen understreket i St prp nr 1 (1997-98) Tillegg nr 3 at den er «opptatt av å sikre finansieringen av offentlige innkjøp av moderne teknologisk utstyr til helsevesenet, utdannings- og forskningssektoren samt politiet.». Det ble varslet at regjeringen ville vurdere hvordan en best skulle gjennomføre og sikre slike innkjøp, herunder spørsmålet om å etablere et eget fond. Det ble også varslet at regjeringen ville komme tilbake til Stortinget med sin vurdering når de ulike forholdene er tilstrekkelig belyst.

Regjeringen har vurdert de bevilgningstekniske sidene ved å kanalisere midler til utstyrsinnkjøp gjennom etablering av fond. Ved vurderingen av ulike bevilgningsmåter, vektlegges bl a følgende momenter:

- Dersom en skal følge budsjettprinsippene i Stortingets vedtatte bevilgningsreglement, vil en fondsløsning måtte budsjetteres på en unødvendig komplisert måte. Avsetningen til fondet må først bevilges på budsjettets utgiftsside, deretter bevilges inn igjen på inntektssiden, for til slutt å bevilges ut under de respektive departementers utgiftskapitler. Dersom en skulle benytte bare avkastningen av fondets kapital, ville en ikke få midlene til disposisjon før tidligst etter ett år.
- Normalt vil opprettelse av egne fond innebære nedsettelse av egne styringsorganer som skal forvalte og fordele midlene, noe som ikke vil være hensiktsmessig her.
- Generelt vil opprettelse av fond kunne bidra til å gjøre statsbudsjettet mindre oversiktlig, og for stor oppsplitting av budsjettet kan gjøre det vanskeligere å bruke budsjettet som styringsverktøy i den økonomiske politikken og for utviklingen av offentlig sektor.
- Skjerming av spesielle utgiftsformål er i første rekke et politisk spørsmål. Bortsett fra ved lovfesting, vil både fondsavsetninger og fondskapital være med i beslutningsgrunnlaget for budsjettprioriteringene i regjering og Storting. Budsjettbehandlingene for de siste årene har bl a resultert i store reduksjoner både av fond og fondsavsetninger, mens en rekke ordinære utgiftsbevilgninger har blitt skjermet.

På denne bakgrunn mener regjeringen at avsetninger av midler til kjøp av utstyr må foretas innenfor det ordinære bevilgningssystemet.

Innkjøp av moderne teknologisk utstyr ble utpekt som en sentral oppgave både i regjeringens tiltredelseserklæring og i tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 1998. Satsingen er fulgt opp i denne proposisjonen ved at det foreslås økte bevilgninger til sykehusutstyr og utstyr til kreftbehandling.

Innkjøp av utstyr til utdannings- og forskningssektoren og politiet følges opp i de årlige budsjettene.

1.4 NYTT ØKONOMIREGLEMENT FOR STATEN

Nytt økonomireglement med tilhørende utdypende bestemmelser, samlet kalt økonomiregelverket, ble satt i kraft ved kgl res 10. januar 1997 med virkning fra samme dag. Omtale av det nye økonomiregelverket for staten og de statlige virksomheters arbeid med å tilpasse seg det nye regelverket, ble gitt i Gul bok 1997 kap 7 og i Gul bok 1998 kap 7.

Det nye økonomiregelverket er vesentlig mer omfattende enn det tidligere økonomireglementet for staten som var fra 1970. Et viktig utgangspunkt er de krav som ble tatt inn i bevilgningsreglementets §§ 2 og 13 i 1985 om at de resultater som tilsiktes oppnådd med bevilgningen, skal beskrives i budsjettforslaget. Det skal samtidig gis opplysninger om oppnådde resultater i foregående termin. Dette er nedfelt i flere bestemmelser som fastslår at hvert departement innenfor sine ansvarsområder skal fastsette mål- og resultatkrav, samt rapportere på en hensiktsmessig måte om oppnådde resultater. Det må i den forbindelse utarbeides metoder og resultatindikatorer/-kriterier til bruk ved vurderingen av om virksomheten ved rapportperiodens utløp, viser resultater i samsvar med det som var forutsatt. I tillegg skal det gjennomføres periodiske evalueringer. I det nye økonomiregelverket blir det presisert at kravene om målformulering, oppfølgingskriterier, resultatrapportering, kontroll og evaluering også gjelder tilskuddsbevilgninger og garantiordninger. Ovennevnte krav gir bl a føringer for utarbeidelsen av departementenes fagproposisjoner og av tildelingsbrev til den enkelte virksomhet (der bevilgninger stilles til disposisjon).

Økonomiregelverket stiller også krav om at det skal utarbeides instruksjer fra departementene til underliggende virksomheter og virksomhetsinterne instruksjer (også i departementene). Instruksene skal bl a inneholde nødvendige presiseringer av regelverket for den enkelte virksomhet.

Gjennomføringen av kravene i økonomiregelverket til økonomisystem, betalingsformidling og rapportering til det sentrale statsregnskapet mm, er avhengig av at den enkelte virksomhet får tilgang til et tilfredsstillende økonomisystem. Det kan de få enten ved å anskaffe økonomisystem selv, eller ved å få tilgang til slike systemer hos en statlig regnskapsentral. Det er Statens forvaltningstjeneste og skattefogdene, som fram til i dag har vært regnskapsførere for et stort antall statlige virksomheter, som nå omstiller seg til regnskapsentraler.

Siktepunktet har vært at de nødvendige tilpasninger til økonomireglementet skal være gjennomført innen 1. juli 1998. Deler av den faktiske tilpasning og utprøving vil imidlertid måtte foregå også etter det tidspunktet, jf omtale i Gul bok 1998. Virksomheter med omfattende systemløsninger og store inn- og utbetalingsstrømmer er gitt anledning til å søke

Finansdepartementet om en forlenget tilpasningsperiode. Det er mottatt søknad, som nå er til behandling i Finansdepartementet, om forlenget tilpasningsperiode for arbeidsmarkedsetaten, Forsvaret, Luftfartsverket, Rikstrygdeverket, Skattedirektoratet, Statens landbruksbank og Statens Pensjonskasse.

Departementenes og underliggende virksomheters arbeid med å tilpasse seg det nye økonomiregelverket synes generelt å være kommet langt. Arbeidet med å fastsette virksomhetsinterne instruksjer og instruksjer fra departement til underliggende virksomheter, ventes slutført innen kort tid. Det er også arbeidet med å forbedre rapporteringen av resultater i fagproposisjonene samt omtale av mål og resultatkrav for kommende termins bevilgningsforslag. Det samme gjelder for tildelingsbrev og tilskudds- og garantiordningene. Arbeidet med å forbedre resultatomtalen i fagproposisjonene og utforme og forvalte tilskuddsordningene bedre vil være en løpende prosess. De enkelte departementene vil komme tilbake til dette i de årlige fagproposisjoner.

Det har vært usikkerhet knyttet til hvor mange av virksomhetene som ville velge fortsatt å benytte tjenestetilbudet fra Statens forvaltningstjeneste og skattefogdene. Det viser seg nå at de fleste virksomhetene som tidligere har benyttet Statens forvaltningstjeneste eller skattefogden, velger å fortsette samarbeidet med disse tjenesteleverandørene. I tillegg har det kommet til nye virksomheter. Samtidig er omstillingen fra å tilby regnskapsføringstjenester til moderne regnskapsentraler krevende. Den praktiske tilretteleggingen i regnskapsentralene vil derfor fortsatt ta noe tid. Særlig gjelder dette for skattefogdene som har den største andelen av virksomheter. Det er utarbeidet planer for å innpasse virksomhetene hos regnskapsentralene.

Det legges opp til at tilpasningen til det nye økonomiregelverket for de virksomheter som har valgt bruk av regnskapsentral, knyttes opp til regnskapsentralenes gjennomføringsplaner for den enkelte virksomhet, jf forøvrig omtale av skattefogdenes økonomitjenesteprosjekt under kap 1618.

1.5 BEHANDLING AV UOPPKLARTE DIFFERANSER OG FEILFØRINGER HOS REGNSKAPSFØRERNE OG/ ELLER I STATSREGNSKAPET

Det oppstår fra tid til annen differanser i regnskapet hos regnskapsførerne. Enkelte av disse differansene blir ikke oppklart til tross for en betydelig innsats i å finne ut av hva de kan skyldes. Det kan også forekomme at beløp blir anvist og postert feil i statsregnskapet og at feilen først oppdages etter at årsregnskapet er avsluttet.

Oppretting av slike feil ved motsatt postering i et senere års regnskap vil pga ettårsprinsippet medføre at også det senere års regnskap blir feil. Etter Finansdepartementets mening er det mest korrekt at uopp-

klarte differanser og andre feil korrigeres i det sentrale statsregnskapet ved postering over konto for forskyvninger i balansen. Da vil disse posteringene ikke påvirke bevilgningsregnskapet for det året korrigeringen gjøres. Det forutsettes at det skjer etter posteringsanmodning fra vedkommende departement og etter at i) det er gjort det som er mulig for å oppklare differansen og ii) feilposteringen ikke kan korrigeres på annen måte.

Det må innhentes hjemmel fra Stortinget i den enkelte sak før posteringsanmodning kan sendes Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet kunne ha fullmakt. Det foreslås derfor at Finansdepartementet gis fullmakt til å samtykke i enkeltsaker på beløp inntil 1 mill kroner, jf forslag til vedtak.

2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsregler

2.1 ØKNING I ELEKTRISITETS- AVGIFTEN OG INNFORING AV EN GRUNNAVGIKT PÅ MINERALOLJE

Regjeringen foreslår å øke forbruksavgiften på elektrisk kraft med 2,9 øre/kWh fra 1.7.1998. Økning i elektrisitetsavgiften vil på kort sikt motvirke nedgangen i elektrisitetsprisene. De bokførte inntektene i 2. halvår 1998 vil øke med 430 mill kroner, mens helårsvirkningen vil være i overkant av 1,7 mrd kroner. De relativt lave bokførte inntektene i 2. halvår skyldes at de økte avgiftsinntektene kun vil gjelde for ett kvartal i 1998.

For å unngå at økningen i elektrisitetsavgiften skal føre til overgang fra elektrisitet til bruk av olje, foreslår regjeringen at det innføres en grunnavgift på all avgiftsbelagt mineralolje som ikke omfattes av autodieselavgiften. Det foreslås at grunnavgiften settes til samme nivå som økningen i elektrisitetsavgiften, regnet pr kWh. Dette innebærer at grunnavgiften settes til 21,5 øre/liter. Den praktiske gjennomføringen på kort sikt skjer ved at mineraloljeavgiften økes, og at autodieselavgiften reduseres tilsvarende satsen i den nye grunnavgiften. Dette vil øke statens bokførte inntekter med om lag 270 mill kroner i 1998, mens helårsvirkningen vil være 650 mill kroner. Grunnavgiften vil gjelde de anvendelsene som omfattes av dagens mineraloljeavgift. I tillegg til avgiftsbelagt autodiesel, blir også de anvendelsene som er fritatt for dagens mineraloljeavgift unntatt fra den nye grunnavgiften. Det vises forøvrig til forslag til vedtak.

Samlet sett vil elektrisitetsavgiften og grunnavgiften på mineralolje øke statens inntekter med om lag 700 mill kroner i 1998. Helårsvirkningen er vel 2,3 mrd kroner.

2.2 ØKNING AV EKSTRA ARBEIDSGIVERAVGIKT PÅ SÆRLIG HØYE LØNNINGER

Fra og med 1993 har den del av arbeidsgiveravgiftspliktlige ytelser som for den enkelte mottaker overstiger 16 ganger folketrygdens grunnbeløp, vært belagt med en ekstra arbeidsgiveravgift på 10 prosent. Regjeringen ønsker å øke den ekstra arbeidsgiveravgiften til 15 prosent i annet halvår 1998.

Den ekstra arbeidsgiveravgiften beregnes i forhold til hele årsinntekten og svares i forbindelse med siste avgiftstermin for det enkelte inntektsår. Ettersom det ikke skilles mellom hvor stor del av arbeidsinntekten som knytter seg til henholdsvis første og annet halvår, foreslås det å innføre en sats på 12,5 pst for hele inntektsåret 1998. Det vises til nærmere

omtale av forslaget i Revidert nasjonalbudsjett for 1998 og forslag til vedtak.

2.3 NEDSETTING AV SATSEN FOR PRODUKTAVGIFTEN I FISKERINÆRINGEN

Det vises til nærmere omtale av produktavgiften i St prp nr 1 (1997-98) Skatte-, avgifts- og tollvedtak punkt 7.3.

På grunnlag av de foreløpige anslag på førstehåndsverdi av fiske og pensjonsgivende inntekt for fiskere i 1998 og av de foreløpige anslag på de ytelsene som produktavgiften skal dekke, ble produktavgiften for 1998 fastsatt til 3,5 pst i St prp nr 1 (1997-98). Noen av de anslagene som ble brukt før året startet, har endret seg vesentlig i de første månedene i 1998. Dette gjelder særlig for oppnådde priser på fisk og utbetaling av arbeidsløshetsstrygd og sykepenger.

Fiskeridepartementet har i brev av 5. mai 1998 tilrådd at avgiftssatsen for produktavgift blir satt ned til 2,8 pst for andre halvåret av 1998 på grunnlag av de endringene som er kommet i grunnlagstallene for beregningen av produktavgiften. På bakgrunn av de endrede grunnlagstallene skriver Fiskeridepartementet blant annet:

«Følgjande storleiker ligg til grunn ved fastsettning av produktavgiftsnivået for 1998:

Førstehåndsverdi, som det skal betalast produktavgift av: 9 400 mill kroner, hvorav 900 mill kroner utgjør overtaking av eigen fangst.

Pensjonsgjevande inntekt: 3 879 mill kroner

Ytingar som produktavgiften skal dekkje:

Andel medlemsavgift (2,9 pst av inntekt)	112,5 mill kroner
Yrkesskadetrygd (0,2 pst av inntekt)	7,8 mill kroner
Dagpenger ved arbeidsøyse	48,0 mill kroner
Kollektiv tilleggstrygd for sjukepengar	127,6 mill kroner
Totalt	295,9 mill kroner

Ut frå omsetningstal legg Fiskeridepartementet til grunn at det i første halvår av 1998 vil verte innbetalt om lag 168 mill kroner i produktavgift. Det vert då naudsynt å krevje inn om lag 128 mill kroner i avgift det andre halvåret.

Dersom ein tek omsyn til denne fordelinga mellom halvåra vil riktig sats for det andre halvåret i 1998 verte 2,8 pst.»

Finansdepartementet slutter seg til dette, og legger fram forslag om at avgiftssatsen for produktavgift blir fastsatt til 2,8 pst i annet halvår av 1998, jf forslag til vedtak.

3 Forslag under det enkelte departement

3.1 UTENRIKSDEPARTEMENTET

Kap 100 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Utenriksdepartementets arbeid med menneskerettighetssaker

Regjeringen vil legge økt vekt på kampen for menneskerettigheter, og til dette formål foreslås opprettet syv stillinger til en ny menneskerettighetsenhet i Utenriksdepartementet. To av disse stillingene foreslås dekket over den ikke ODA-godkjente del av 03-området. Lønn og driftsutgifter for stillingene er beregnet til kr 700 000 pr stilling.

Til dekning av ovennevnte stillinger foreslås 1,4 mill kroner omdisponert fra kap 197 Bistand til Sentral- og Øst-Europa og internasjonale miljøtiltak, post 72 Tilskudd til demokrati, utvikling og nasjonal selvstendighet, *kan overføres*, til kap 100 Utenriksdepartementet, post 01 Driftsutgifter.

Utenriksministermøte i OSSE

Norge er medlem i ledertroikaen i OSSE for perioden 1998-2000 og tiltrer formannskapet 1. januar 1999. Det har tidligere vært lagt til grunn at det skulle avholdes utenriksministermøte i Oslo i Norges formannskapsperiode i 1999. På møte i OSSEs permanente råd 31. mars 1998 ble det imidlertid vedtatt at neste utenriksministermøte skal arrangeres i Oslo allerede i desember 1998.

Som følge av dette fremmes det forslag om tilleggsbevilgning på 15,5 mill kroner i 1998 hvorav 0,5 mill kroner gjelder lønns- og driftsutgifter til en prosjektlederstilling tilknyttet ministermøtet.

Kap 101 Utenriksstasjonene

Post 01 Driftsutgifter

Fornytt leiekontrakt for embetsboligen i London

Sendemannsboligen ved ambassaden i London, 10 Palace Green, har i snart 100 år vært knyttet til Norge. Eiendommen eies av det statlige Crown Estate, og er leid på festekontrakt («long lease»). Kontrakten ble inngått da huset var nytt i 1905 som sendemannsbolig for daværende ambassadør Fridtjof Nansen, og går ut i år 2002.

Under den 2. verdenskrig var boligen H.M. Kong Haakons og daværende Kronprins Olavs offisielle residens, og Statsråd ble holdt i husets spise-stue. Etter krigen har boligen igjen vært benyttet som sendemannsbolig og kongefamilien bor der under sine opphold i London.

I samarbeid med Norges Eksportråd, NORTRA, NIA og norsk næringsliv benyttes sendemannsboligen aktivt for å fremme norske interesser i bred forstand. En forutsetning for at dette arbeidet skal lykkes, er at Norge har en sendemannsbolig som både er egnet til formålet og har en god beliggenhet.

Adresse i Palace Green er enestående i London og har stor attraksjonsverdi for britiske gjester. Huset er i seg selv meget velegnet til representasjonsformål. I 1997 var vel 1400 personer gjester i sendemannsboligen ved 30 ulike arrangementer.

Til nå har leien for sendemannsboligen vært symbolske 210 pund (ca kr 2 500) pr år.

Etter forhandlinger med det statlige Crown Estate foreligger et tilbud om en ny 80-års leiekontrakt fra 1. april 1998, til en pris av 20 mill pund, tilsvarende ca 253,4 mill kroner (kurs 12,67), samt en mindre årlig leie som de første 25 år er fastsatt til 5.000 pund (ca kr 60 000). Tilbudet anses meget gunstig sett i forhold til eiendommens beliggenhet og attraksjonsverdi.

Dersom nåværende festekontrakt ikke fornyes, må det finnes alternativ sendemannsbolig innen år 2002. I en storby som London anses det som svært viktig at sendemannsboligen har en sentral beliggenhet slik at boligen kan nyttes aktivt til formålet.

Det finnes ikke noe leiemarked i London for den type boliger det her er snakk om. Alternativet til inngåelse av ny festekontrakt er således kjøp av en annen bolig i London.

Eventuelt kjøp av bolig vil også innebære betydelige kostnader. Slike alternativer vil dessuten ikke ha tilnærmedesvis de samme kvaliteter som den nåværende embetsboligen, hverken hva gjelder beliggenhet eller egnethet.

Ut fra den eksisterende embetsboligs enestående beliggenhet, egnethet og de historiske forhold som knytter Norge til eiendommen, fremmer Regjeringen forslag om tilleggsbevilgning på 253,4 mill kroner under kap 101 Utenriksstasjonene, post 01 Driftsutgifter til forlengelse av leiekontrakten for nye 80 år.

Forhandlingene i OECD om en multilateral investeringsavtale

Under OECDs Ministerrådsmøte i 1997 ble mandattet for forhandlingene i OECD om en multilateral investeringsavtale (MAI) forlenget med et år, slik at forhandlingene eventuelt kunne sluttføres innen ministerrådsmøtet 27.-28. april i år. På grunn av en rekke uavklarte problemer i forhandlingene var en slik

sluttføring ikke mulig, og på ministerrådsmøtet i april ble det vedtatt at forhandlingene skal fortsette, men først etter en vurderingspause på 6 måneder. Det ble ikke fastsatt noen ny tidsfrist for sluttføring av forhandlingene.

Stortinget er blitt underrettet regelmessig om forhandlingene gjennom St prp nr 1 for de tre seneste år, samt i den forrige regjering Langtidsprogram og i Nasjonalbudsjettet 1998. Forhandlingene er også tatt opp i Stortingets interpellasjonsdebatt om MAI i mars i år. Arbeids- og næringslivsorganisasjoner og frivillige organisasjoner er blitt informert gjennom en referansegruppe i Utenriksdepartementet. En interdepartemental koordineringsgruppe om MAI møtes jevnlig. Det legges opp til mest mulig åpenhet i forhandlingene.

Regjeringen vil forelegge et eventuelt forhandlingsresultat som egen sak for Stortinget når dette foreligger.

Budsjettet for utviklingshjelp

Forslagene til omdisponeringer i denne proposisjonen medfører ingen endringer i bevilgningene til utviklingsformål eller i bistandsrammen for 1998.

Forslag til økninger i 1998-budsjettet

Kap 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen

Post 01 Driftsutgifter

Det fremmes forslag om tilleggsbevilgning på 5,8 mill kroner, fordelt med 3,4 mill kroner til fem nye stillinger knyttet til arbeidet med menneskerettigheter, hovedsakelig ømerket Afrika, Asia og Latin-Amerika, samt 2,4 mill kroner til ombyggingskostnader i forbindelse med flytting og samlokalisering av NORADs og Utenriksdepartementets kompetansesenter.

Kap 143 Utenriksdepartementets administrasjon av utenriksstasjonene

Post 01 Driftsutgifter

Det fremmes forslag om tilleggsbevilgning på 1,5 mill kroner til finansiering av ny stilling ved ambassaden i Baku. Ambassaden i Baku vil bli regional ambassade med sideakkrediteringer i regionen. Stillingen er knyttet til bistandsforvaltningen i området.

Kap 150 Bistand til Afrika

Post 78 Regionbevilgning for prioriterte land, kan overføres

Det fremmes forslag om tilleggsbevilgning på 20 mill kroner til tiltak i prioriterte samarbeidsland, først og fremst innen de sosiale sektorer gjennomført av frivillige organisasjoner. Det vises for øvrig til

omtale under kap 150 Bistand til Afrika, post 79 nedenfor.

Kap 158 Utredning, forskning, evaluering og kvalitetssikring

Post 01 Driftsutgifter

Det er behov for økt bruk av ekstern kompetanse i NORAD, til utredning av faglige, strategiske spørsmål, bl a for å bedre beslutningsgrunnlaget i forbindelse med vurdering av tiltak. Det fremmes forslag om tilleggsbevilgning på 3 mill kroner.

Kap 191 Menneskerettigheter, humanitær bistand og flyktningetiltak

Post 73 Tilskudd til humanitær bistand til Asia og Midtøsten, kan overføres

Den humanitære situasjonen i Irak er prekær. Avsatte midler i 1998 for hjelp til Irak vil om kort tid være oppbrukt. Behovet for ytterligere hjelp er stort. Det fremmes forslag om tilleggsbevilgning på 19,7 mill kroner.

Kap 192 Fred, forsoning og demokrati

Post 71 Tilskudd til humanitær bistand og demokratitiltak i det tidligere Jugoslavia og ODA-godkjente OSSE-land, kan overføres

Post 72 Tilskudd til gjenoppbygging av det tidligere Jugoslavia, kan overføres Øst-Slavonia

Regjeringen foreslår å fremme en tiltakspakke til hjelp overfor Øst-Slavonia på 62,3 mill kroner, fordelt med 32 mill kroner i 1998 og resten i 1999-budsjettet. Når det gjelder bevilgningsbehovet i 1999 vil regjeringen komme tilbake til dette i St prp nr 1 (1998-99). Av bevilgningsbehovet i 1998 dekkes 20 mill kroner innenfor vedtatte bevilgninger under kap 192, mens 12 mill kroner foreslås som tilleggsbevilgning, fordelt med 4 mill kroner på post 71 Tilskudd til humanitær bistand og demokratitiltak i det tidligere Jugoslavia og ODA-godkjente OSSE-land og 8 mill kroner på post 72 Tilskudd til gjenoppbygging av det tidligere Jugoslavia.

Fredsarbeid på Kypros

I St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) ble det redegjort for at bevilgningen under kap 192 Fred, forsoning og demokrati, post 71 er relatert til humanitær bistand i det tidligere Jugoslavia og demokratitiltak i ODA-godkjente OSSE-land og Tsjetsjenia.

Norge har engasjert seg i fredsarbeidet på Kypros. I denne konflikten mellom gresk-kypriotene og tyrkisk-kypriotene er både Hellas og Tyrkia involvert i bestrebelsene på å skape fred. Bistand til Tyrkia er ODA-godkjent, men det er vanskelig å skille

ut bistanden til den del av et slikt fredsarbeid som er ODA-godkjent. Regjeringen foreslår derfor at midler fra denne posten skal kunne nyttes til alle freds- og demokratitiltak på Kypros.

Utviklingen har vist at det er ønskelig med norsk innsats for fred og demokratibyggning og behov for midler til slike tiltak i ikke ODA-godkjente land. Regjeringen vil komme tilbake til dette spørsmålet med sikte på opprettelse av en egen budsjettpost utenfor utviklingshjelpen i St prp nr 1 (1998-99).

Forslag til reduksjoner i 1998-budsjettet

Forslagene om 62 mill kroner i tilleggsbevilgninger nevnt ovenfor foreslås finansiert ved reduksjon i følgende poster:

Kap 150 Bistand til Afrika

Post 73 Langsiktig utviklingssamarbeid med Eritrea, kan overføres

Det foreslås at bevilgningen reduseres med 25 mill kroner. Reduksjonen er i hovedsak relatert til forsinkelser i etableringen av samarbeidsprogram med Eritrea.

Post 79 Regionbevilgning for andre samarbeidsland, kan overføres

20 mill kroner foreslås omdisponert til post 78 Regionbevilgning for prioriterte land, jf omtale under kap 150 Bistand til Afrika, post 78 ovenfor.

Kap 154 Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkelig samarbeid

Post 72 Tilskudd til forskning og kompetansebygging i utviklingsland, kan overføres

5 mill kroner foreslås omdisponert til andre bistandstiltak.

Kap 159 Tilskudd til ymse hjelpetiltak

Post 70 Tilskudd, kan overføres

Til sammen 12 mill kroner av tilleggsforslagene foreslås finansiert over denne posten. Bevilgningen foreslås derfor redusert med 12 mill kroner.

Kap 195 Tiltak for flyktninger i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)

Post 21 Spesielle driftsutgifter

På grunn av uforutsatt økning i tilstrømmingen av flyktninger og asylsøkere til Norge hittil i år har utgiftene til oppholdsutgifter for flyktninger i Norge

økt med 375 mill kroner. Av dette er den ODA-godkjente andelen anslått til 267 mill kroner. Dette er nærmere omtalt under Kommunal- og regionaldepartementets budsjettkapitler.

Regjeringen har ut fra sin prinsipielle holdning om ikke å bruke bistandsmidler til å dekke flyktningeutgifter i Norge som målsetting å fase slike utgifter ut av bistandsbudsjettet, jf omtale i St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98). I budsjettet for 1998 ble det således lagt opp til at deler av de ODA-godkjente utgiftene skulle dekkes utenfor bistandsbudsjettet. På bakgrunn av dette ble bevilgningen for 1998 fra bistanden redusert med 20 mill kroner til 118,2 mill kroner.

I lys av den uforutsette økningen i flyktningeutgiftene i Norge hittil i 1998, og som ledd i den planlagte utfasingen, foreslår Regjeringen at 167 mill kroner av de økte flyktningeutgiftene ikke dekkes over bistandsbudsjettet. Bevilgningen under kap 195 foreslås således økt med 100 mill kroner til delvis dekning av de økte utgiftene. Dette innebærer at nesten halvparten av de ODA-godkjente flyktningeutgiftene i Norge er faset ut.

Fra 1997 til 1998 ble det overført 374 mill kroner på bistandsbudsjettet. Det foreslås derfor at 100 mill kroner av disse overførte midlene brukes til å dekke en andel av de økte flyktningeutgiftene. Budsjettteknisk gjøres dette ved at bevilgningene for 1998 foreslås nedsatt. De nominelle bevilgningene til utviklingstiltak og bistandsrammen for 1998 vil imidlertid ikke bli endret som følge av forslaget.

Ovennevnte beløp foreslås dekket ved at følgende bevilgninger nedsettes:

Kap 154 Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkelig samarbeid

Post 72 Tilskudd til forskning og kompetansebygging i utviklingsland, kan overføres

På grunn av mindreforbuk foreslås posten redusert med 10 mill kroner.

Post 73 Tilskudd til kulturtiltak i utviklingsland, kan overføres

På grunn av mindreforbruk foreslås posten redusert med 5 mill kroner.

Kap 158 Utredning, forskning, evaluering og kvalitetssikring

Post 70 Tilskudd til forskning om utviklingsspørsmål, kan overføres

På grunn av mindreforbruk foreslås posten redusert med 10 mill kroner.

Kap 161 Generelle bidrag - FN-organisasjoner**Post 74 Tilskudd til Verdens matvareprogram (WFP), kan overføres**

På grunn av problemer med å finne avsetning for de norske fiskerivarene til WFPs programmer, ble det i 1997 et mindreforbruk på 3,6 mill kroner og posten foreslås derfor redusert med dette beløp.

Kap 163 Generelle bidrag - finansinstitusjoner**Post 70 Innskudd i Verdensbankgruppen, kan overføres****Post 76 Innskudd i Nordisk utviklingsfond, kan overføres**

På grunn av kursutviklingen ble det i 1997 et mindreforbruk under postene. Av denne grunn foreslås postene 70 og 76 redusert med henholdsvis 0,5 og 2,5 mill kroner.

Kap 166 Gjeldslettetiltak**Post 71 Tilskudd til oppfølging av Parisklubbavtaler, kan overføres**

På begynnelsen av 1990-tallet ble det gjennom Parisklubben enighet om å ettergi deler av de fattigste utviklingslandenes gjeld til offentlige kreditorer. Fra norsk side ble retningslinjene for budsjettering av gjeldsettergivelse fastsatt ved Stortingets behandling av St prp nr 103, Innst S nr 225 (1991-92). Det ble i denne sammenhengen bestemt at 510 mill kroner som tidligere var bevilget over bistandsbudsjettet til dekning av erstatningsutbetalinger gjennom GIEK skulle godskrives mot ettergivelse av såkalte NORAD-anbefalte garantier. Ut fra de retningslinjer som ble gitt i 1991-92 startet avregningen av nevnte 510 mill kroner i 1997. Dette innebærer at gjeldsettergivelse på NORAD-anbefalte garantier fra og med 1997 med inntil 510 mill kroner vil bli dekket uten bevilgning over statsbudsjettet, jf St prp nr 1 (1997-98). Det er således ikke behov for midler på denne posten i 1998. Posten foreslås derfor redusert med 68,4 mill kroner.

Øvrig bistand (ikke ODA-godkjent bistand)**Kap 197 Bistand til Sentral- og Øst-Europa og internasjonale miljøtiltak**

Bevilgningen under kap 197 benyttes i stor grad til prosjekter som ofte går over flere år. For mange av disse prosjektene har det vist seg vanskelig å få de nødvendige tillatelser og tilslutning fra lokale samarbeidspartnere/myndigheter til igangsetting av prosjektene, slik at midlene er blitt overført til senere budsjett-terminer. Fra 1997 til 1998 er det overført 373,7 mill kroner. På dette grunnlag foreslås bevilgningen for 1998 under kap 197 redusert med til sammen 75 mill kroner. I tillegg foreslås 1,4 mill kroner overført kap 100 til dekning av to nye menneskeret-

tighets-stillinger, jf nærmere omtale ovenfor. Norske myndigheter har i flere år arbeidet med å få på plass en rammeavtale som vil gjøre det mulig å øke utbetalingstakten. Dette synes det nå mulig å få til i forbindelse med det forestående statsbesøket til Russland.

Reduksjonen på 75 mill kroner gjelder følgende poster:

Post 72 Tilskudd til demokrati, utvikling og nasjonal selvstendighet, kan overføres

Det foreslås omdisponert 1,4 mill kroner til kap 100 til oppfølging av Utenriksdepartementets arbeid med menneskerettighetssaker, jf omtale under kap 100 Utenriksdepartementet, post 01 ovenfor.

Post 73 Tilskudd til miljøtiltak i Sentral- og Øst-Europa, kan overføres

På grunn av problemer med igangsetting av enkelte prosjekter foreslås posten redusert med 10 mill kroner.

Post 74 Tilskudd til atomsikkerhetstiltak i Øst-Europa, kan overføres

Under henvisning til forventet prosjektgjennomføring vedrørende rammeavtalen om norsk/russisk atomsikkerhetssamarbeid foreslås posten redusert med 50 mill kroner.

Post 75 Tilskudd til prosjektsamarbeid overfor Sentral- og Øst-Europa, kan overføres

På grunn av forsinket oppstart i planlagte prosjekter vil ikke hele bevilgningen komme til utbetaling i 1998. Bevilgningen under posten foreslås derfor redusert med 11 mill kroner.

Post 77 Gjeldslette, kan overføres

Det er overført vel 4 mill kroner fra 1997 under denne posten. Bevilgningen for 1998 er tilstrekkelig til å dekke forpliktelsene under gjeldsletteavtalen med Polen. Posten foreslås således redusert med 4 mill kroner.

3.2 KIRKE-, UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENTET**Kap 200 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet****Ny post 22 Folkegave til Island, kan overføres**

I forbindelse med Islands markering i år 2000 av 1000-årsjubileet for kristendommens innførelse, vil regjeringen tilrå at det gis en norsk folkegave til Island.

Etter islandske sagaer lot Olav Tryggvason og hans menn i år 1000 bygge en kirke i Island, som en gave til islendingene. Denne kirken var av tre, anta-

kelig av samme type som de første trekirkene på Vestlandet som besto av stolper festet direkte i jorda, noe som gjorde at de råtnet. Av naturlige grunner finnes ikke disse kirkene lenger.

I forbindelse med 1000-årsjubileet foreslår regjeringen å gjenta denne gesten fra Olav Tryggvason ved å gi en kopi av en kirke som en folkegave fra Norge til Island. Det ville være lite praktisk å sette opp en kopi av den opprinnelige kirken som Olav Tryggvason oppførte. Det ville også by på betydelige problemer å finne ut hvordan den skulle se ut. Regjeringen ser derfor en stavkirkekopi som en egnet gave, da også stavkirken har lange tradisjoner i landet vårt. Holtålen stavkirke fra Sør-Trøndelag vil tjene som modell. Av våre mindre stavkirker er dette en av de best bevarte.

Bevilgningsforslaget på 5,5 mill kroner omfatter utgifter til selve kirken, klargjort som byggesett i Norge med enkel innredning, frakt og oppføring av selve byggesettet i Island. Islendingene forutsettes selv å bestemme hvor i Island kirken skal oppføres og å dekke øvrige utgifter.

Dersom stavkirken skal kunne stå ferdig i Island i år 2000 må planlegging, tømmeruttak mv påbegynnes i Norge i 1998. Norsk institutt for kulturminneforskning vil få i oppdrag å lede og gjennomføre byggeprosjektet. Utgifter i denne forbindelse er medregnet i bevilgningsforslaget.

Kap 229 Andre formål i grunnskolen

Post 01 Driftsutgifter

Det er i forbindelse med avgangsprøven i grunnskolen inngått en avtale om nytt system for fastsetting av godtgjøring til oppnevnte sensorer. Avtalen er beregnet å medføre økte årlige kostnader på til sammen 5,5 mill kroner, fordelt med 3,2 mill kroner i økte statlige kostnader og 2,3 mill kroner i økte kommunale kostnader. Det foreslås derfor økte bevilgninger på kap 229 post 01 med 3,2 mill kroner og kap 571 post 60 med 2,3 mill kroner.

Post 60 Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen

I St prp nr 1 (1997-98) for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ble det informert om at bevilgningen på denne posten måtte justeres for 1998 på bakgrunn av regnskapstall for 1997 under post 61 Tilskudd til investeringer i skolebygg for seksåringer.

I bevilgningsforslaget for 1998 har departementet budsjettet med at det ville bli utbetalt 514,4 mill kroner i investeringsstilskudd til sammen i 1996 og i 1997. Forslaget var basert på tilsagn som var gitt. Regnskapet for 1996 og 1997 viser at det bare ble utbetalt 465,3 mill kroner. Grunnen til at det ble utbetalt mindre enn tilsagnene, er hovedsakelig at bygg

ikke ble ferdige i løpet av 1997 og at antall seksåringer som kvalifiserte til stimuleringsstilskudd ble mindre enn forutsatt.

Bevilgningsforslaget for 1998 baserte seg på en brutto investeringsramme på 4 888,8 mill kroner. Denne er senere justert opp til 4 889,9 mill kroner.

Disse endringene medfører at bevilgningen for 1998 på kap 229 post 60 foreslås økt med 7,3 mill kroner. Det er da tatt hensyn til at det i 1998 kan gis etterbetaling for lite utbetalt kompensasjon for 1997.

Kap 231 Tilskudd til videregående opplæring

Post 60 Tilskudd til landslinjer mv

Romteknologi videregående kurs II ved Andøy videregående skole i Nordland fylke har status som landslinje. Som et tiltak for bl a å styrke rekrutteringen til romingeniørutdanningen, foreslår Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet å utvide kapasiteten på videregående kurs II i romteknologi fra 12 til 24 elevplasser fra høsten 1998. Merutgiften pr år over kap 231 post 60 er beregnet til 1,1 mill kroner. Budsjettvirkningen for høsten 1998 er kr 450 000. Det foreslås at merutgiften dekkes inn ved å redusere rammetilskuddet til fylkeskommunene over kap 572 på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

Post 66 Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler

Tilskuddet til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler ble opprettet for å bistå fylkeskommunene med midler til nødvendige investeringer ifm Reform 94. Innføringen av reformen er nå i avslutningsfasen. Som ledd i det samlede finanspolitiske opplegget, foreslås det at tilskuddet på posten settes ned fra 59,4 mill kroner til kr 0 i 1998.

Kap 240 Private skoler

Post 70 Tilskudd

I forbindelse med behandlingen av Innst S nr 184 (1995-96) fastsatte Stortinget en ramme til investeringsutgifter i forbindelse med 6-årsreformen på 45 mill kroner, fordelt på budsjettårene 1997, 1998 og 1999. For hvert av årene var det forutsatt nytt 15 mill kroner til oppfølging av ordningen. På grunn av at mange skoler ikke fikk lokalene ferdige, eller leverte ufullstendig dokumentasjon, ble det i 1997 utbetalt 10,74 mill kroner mindre enn budsjettet. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vil i utgangspunktet betale ut midlene innenfor rammen av bevilgningen på kap 240 post 70, men vil om nødvendig vurdere å foreslå tilleggsbevilgning til høsten.

Det vises til omtale under kap 282 post 70 vedrørende overføring av bevilgningen til Mediehøg-

skolen, Gimlekollen mediesenter fra kap 240 til kap 282. Bevilgningen på kap 240 post 70 foreslås i denne forbindelse redusert med 2,1 mill kroner.

Kap 243 Kompetansesentra for spesialundervisning

Post 01 Driftsutgifter

I 1997 var det et mindreforbruk under kap 243 post 01. Mindreforbruket skyldes i hovedsak reduksjon i antall personer på ventelønn og merinntekter ved kompetansesentrene uten tilsvarende merutgifter. Ubrukt bevilgning (inntil 5 prosent av totalbevilgning) er overført og kan nyttes til ordinære driftsutgifter i 1998. Bevilgningen på kap 243 post 01 foreslås redusert med 3 mill kroner i 1998. Overføringen fra 1997 gjør det mulig å realisere reduksjonen uten at dette fører til redusert aktivitet i virksomhet som finansieres over posten.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

I St meld nr 23 (1997-98) Om opplæring for barn, unge og voksne med særskilte behov – Den spesialpedagogiske tiltakskjeden og det statlige støttesystemet – går regjeringen inn for omstrukturering av flere statlige spesialpedagogiske kompetansesentra. Inntil fremtidig struktur er avklart, er det naturlig å begrense større utstyrsanskaffelser og vedlikehold ved kompetansesentrene. Det foreslås derfor å sette ned bevilgningen under kap 243 post 45 med 3 mill kroner i 1998.

Tiltakspakke innen medisin og IT

Regjeringen foreslår en tiltakspakke til universiteter og høyskoler på 40 mill kroner i 1998, på bakgrunn av regjeringens varslede satsing på IT-utdanning og Stortingets behandling av Dok 8:81 (1997-98), jf Innst S nr 155 (1997-98). Det foreslås flere tiltak, med en profil som særskilt ivaretar de prioriterte forsknings- og utdanningsvirksomheter innenfor medisin og IT. De enkelte tiltakene er omtalt under kapitlene 261, 263 og 281.

Kap 260 Universitetet i Oslo

Eventuell medisinerutdanning ved Sentralsykehuset i Akershus

Sentralsykehuset i Akershus medvirket tidligere i utdanningen av leger ved at de hadde en såkalt universitetsfunksjon (Aker-Lørenskogavtalen). I 1980-årene ble utdanningskapasiteten for leger bygget ned, og i den forbindelse ble Aker-Lørenskogavtalen avviklet.

Med dagens legemangel kan det være aktuelt å gjenopprette universitetsfunksjonen ved Sentralsykehuset i Akershus. For å vurdere om dette er hen-

siktsmessig, og for å klarlegge forutsetninger som må være til stede, har Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet satt ned en arbeidsgruppe. Departementet vil eventuelt komme tilbake til saken i budsjettproposisjonen for 1999.

Kap 261 Universitetet i Bergen

Post 01 Driftsutgifter

Desentralisert undervisning av medisinstudenter i Helseregion Vest

Ved Universitet i Bergen er det opprettet 30 nye studieplasser i medisin i 1997, og det er planlagt ytterligere 30 nye plasser fra høsten 1998.

Klinisk praksis er planlagt gjennomført desentralisert ved lokalsykehus i Helseregion Vest. Dette er gjort både for å bedre rekrutteringen av leger i vestlandsregionen, for å fremme høy faglig kvalitet og kompetanse ved de aktuelle sykehusene og for å kunne tilby et antall praksisplasser i samsvar med behovet som følger av det økte opptaket.

Desentraliseringen er planlagt gjennomført på permanent basis, og totalt omfattes 150 studenter i hvert årskull av planen. Merkostnaden ved desentralisering av klinisk praksis er beregnet til 2,5 mill kroner i 1998. Regjeringen foreslår en bevilgning på 2,5 mill kroner på kap 261 post 01.

Kap 263 Universitetet i Tromsø

Post 01 Driftsutgifter

Opprettholdelse av studiekapasitet innenfor medisinerutdanningen ved Universitetet i Tromsø

Legemangelen i Nord-Norge er stor, og opptakskapasiteten ved medisinerutdanningen ved Universitetet i Tromsø bør derfor opprettholdes. Bl a som følge av særskilte utgifter forbundet med sin geografiske beliggenhet, har virksomheten en vanskelig budsjettsituasjon. På denne bakgrunn foreslår regjeringen en bevilgning på 4,5 mill kroner på kap 263 post 01.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Utstyrsbevilgning til Farmasibygget ved Universitetet i Tromsø

Ved oppføring av Farmasibygget ved Universitetet i Tromsø ble det tildelt en lavere utstyrsbevilgning enn normalt ved slike bygg. Mangelen på utstyr som følger av dette legger begrensninger på antallet studieplasser som kan opprettes på farmasistudiet. Mangler i basale forskningsfasiliteter har også vanskeliggjort både rekruttering til vitenskapelige stillinger og forskningsaktivitet.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslår regjeringen en bevilgning på 8,5 mill kroner på kap 263 post 45.

Kap 269 Norges musikkhøgskole

I St prp nr 1 (1997-98) for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ble det opplyst at en tok sikte på statlig finansiering av en relokalisering av Det teologiske Menighetsfakultet til en statseid tomt i Suhms gate på Majorstua, mot at staten overtar MF-bygningen med festekontrakt, slik at en kunne samlokalisere Norges musikkhøgskole og tidligere Østlandets musikkonservatorium i dette bygget.

Det har i ettertid vist seg at den aktuelle tomten hadde blitt overført til NRK, som på sin side hadde inngått salgssavtale vedrørende tomten. På denne bakgrunn arbeider Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i samarbeid med Statsbygg med å utrede lokaliseringalternativer som ivaretar lokaliseringsbehovene for både Det teologiske Menighetsfakultet og Norges musikkhøgskole på en god måte. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vil komme tilbake til denne saken i forbindelse med statsbudsjettet for 1999.

Kap 273 Statlige kunsthøgskoler

Post 01 Driftsutgifter

Gjennomgang av driftsbudsjettene

I Budsjett-innst S nr 12 (1997-98) ba kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om at utviklingen ved de statlige kunsthøgskolene følges nøye etter at de ble samlokalisert i Oslo og i Bergen, og at eventuelle åpenbare skjevheter rettes opp.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet arbeider med en gjennomgang av driftsbudsjettene til kunsthøgskolene, og vil eventuelt komme tilbake til saken i forbindelse med statsbudsjettet for 1999.

Innlemming av Kunsthøgskolen i Bergen i husleieordningen

Det foreslås at Kunsthøgskolen i Bergen innlemmes i husleieordningen med virkning fra 1. juli 1998. Statsbygg har beregnet husleiekompensasjonen til 7,1 mill kroner. For 1998 blir leiekompensasjonen 3,6 mill kroner, som foreslås bevilget på kap 273 post 01.

Avdelingsinndeling ved Kunsthøgskolen i Bergen

I Innst O nr 99 (1996-97) viser kirke-, utdannings- og forskningskomiteen til at Kunsthøgskolen i Bergen og Kunsthøgskolen i Oslo begge ble etablert 1. august 1996 ved en samorganisering av to tidligere høgskoler i Bergen og fem tidligere høgskoler i Oslo. I forbindelse med at disse tas inn i § 1 i universitets- og høgskoleloven skriver komiteen:

«Komiteen vil be om at avdelingene beholder sine navn inntil endelig struktur er avklart (...). Saken legges fram for Stortinget til endelig beslutning.»

Styret for Kunsthøgskolen i Bergen har gitt en enstemmig tilråding om en framtidig tredelt avde-

lingsinndeling. Den skal avløse den midlertidige avdelingsstrukturen, som viderefører de to fusjonerte høgskolene.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet er innstilt på å godkjenne nye avdelinger med de navn høgskolen selv foreslår, slik at nye organer kommer i arbeid fra høsten 1998.

Kap 274 Statlige høgskoler

Post 01 Driftsutgifter

Økt praksis i allmennlærerutdanningen

I forbindelse med Stortingets behandling av St meld nr 48 og Innst S nr 285 (1996-97) Om lærarutdanning ble det fattet følgende vedtak:

«Stortinget ber Regjeringa fremje forslag om lovfesting av 18 veker med rettleia praksis innafør ramma av den bundne delen av allmennlærerutdanninga.»

Dagens rammeplan sier at omfanget av praksis skal være 16-18 uker og at minst 12 av ukene primært skal brukes til planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning.

Forslag til ny rammeplan for pedagogisk teori og praksis innebærer at det vil bli en fordeling på 6 praksisuker pr år de tre første studieårene. Stortingets vedtak om lovpålagt 18 ukers rettledet praksis medfører en økning i både omfang (fra 16 ukers praksis) og i kvalitet (kravet om rettledning). Regjeringen vil legge fram en Ot prp med forslag om utvidelse til 18 uker senere i vårsesjonen.

Med forutsetning om et opptak på 2 585 studenter pr år i allmennlærerutdanningen er konsekvensene av en utvidelse til 18 uker rettledet praksis 4 mill kroner på budsjettet for 1998. Det foreslås etter dette å øke bevilgningen på kap 274 post 01 med 4 mill kroner.

Stortingsmelding om høgskoleøkonomien

I Budsjett-innst S nr 12 (1996-97) uttrykker flertallet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen bekymring over budsjettsituasjonen for de statlige høgskolene, og fremmet i den forbindelse følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av de statlige høyskolenes økonomiske situasjon ved fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett for 1997.»

Som en følge av dette ble Kostnadsberegningsutvalget våren 1997 gitt i tilleggsmandat å gjennomgå økonomien i den statlige høgskolesektoren.

Kostnadsberegningsutvalget avga sin utredning, NOU 1998: 6 Om økonomien i den statlige høgskolesektoren, 12. mars 1998. Utredningen er sendt på høring i universitets- og høgskolesektoren.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet varslet i St prp nr 1 (1997-98) at en ville komme tilbake til resultatene av Kostnadsberegningsutvalgets

gjennomgang av høgskolesektoren i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1998.

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen ba i den forbindelse om at saken ble lagt fram som egen sak våren 1998. På bakgrunn av utredningen og høringsuttalelsene vil regjeringen legge fram en stortingsmelding om økonomien i den statlige høgskolesektoren.

Kap 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Nye studieplasser innen IT-utdanningene

De seneste års teknologiske og økonomiske utvikling har ført til stor etterspørsel etter kvalifisert IT-personell. I regjeringens næringsrettede IT-plan sies det at regjeringen vurderer å øke antall studieplasser innen IT.

I statsbudsjettet for 1998 er det bevilget 10 mill kroner til nye studieplasser innenfor IT og psykologi, og fra høsten 1998 er det opprettet 70 nye studieplasser på høgre nivå innenfor IT-utdanningene. På lavere grads studier er det opprettet et antall studieplasser innenfor IT-utdanningene ved interne omprioriteringer av studieplasser.

For å oppnå en ytterligere økning i antallet studieplasser innenfor IT-utdanningene, foreslår regjeringen at det bevilges 20 mill kroner på kap 281 post 01 til oppretting av 90 studieplasser på høgre grads- og 220 studieplasser på lavere grads IT-utdanninger. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet legger til grunn at studieplassene på lavere grad vil bli fordelt både på universiteter og høyskoler.

Nye studieplasser innenfor videreutdanning i psykisk helsearbeid

I tilknytning til Handlingsplan for helse- og omsorgspersonell ble det i 1998 satt av midler til å styrke videreutdanning i psykisk helsearbeid, og det vil fra høsten 1998 opprettes 260 nye studieplasser i faget. Det foreslås på denne bakgrunn en rammeoverføring av 10 mill kroner fra Sosial- og helsedepartementets budsjett kap 743 post 70 til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett kap 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 01.

Bedriftsintern videreutdanning for sykepleiere

Stortinget har vedtatt at ansvaret for de bedriftsinterne videreutdanningene for sykepleiere skal overføres til høyskolene, jf Budsjett-innst S nr 12 (1996-97). For å klargjøre hvordan vedtaket praktisk lar seg gjennomføre, ble det satt ned en bredt sammensatt arbeidsgruppe med representanter fra organisasjonene, sykehusene, høyskolene og ulike departementer.

Arbeidsgruppen har ved avveining av ulike hensyn samlet seg om en modell der utdanningene overføres til høyskolene ved at de føres inn under Lov

om universiteter og høyskoler, samtidig som en går inn for fortsatt fylkeskommunal finansiering. Dette blir mulig ved at det utarbeides felles nasjonale rammeplaner, og ved at høyskolene overtar det faglige og administrative ansvaret for hele utdanningsløpet. Elevene vil få studentstatus med rettigheter og plikter det medfører, og utdanningene gis vektall i gradssammenheng.

Fylkeskommunal finansiering bidrar til å sikre nær tilknytning til praksisfeltet og god tilgang på praksisplasser. Fylkeskommunene må inngå kontrakt med aktuelle høyskoler om finansiering, dimensjonering og praktisk gjennomføring.

Den foreslåtte modellen basert på oppdragsfinansiering gir et fleksibelt system, der arbeidsgiver fortsatt får mulighet til å påvirke utdanningene i samsvar med sykehusenes behov, samtidig som en sikrer nødvendig faglig nivåheving.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Bedret utstyrssituasjon for forskning og undervisning i medisin

Ved NTNU er det opprettet en fullstendig medisinerutdanning på 1990-tallet, med en tilhørende økning i studiekapasiteten. Som en følge av oppdimensjoneringen er det behov for særskilte utstyrsinvesteringer, for å ivareta økt undervisnings og forskningsvirksomhet. Regjeringen foreslår derfor en bevilgning på 4,5 mill kroner på kap 281 post 45.

Kap 282 Private høyskoler

Tildeling av forskerutdanningsstipend til private høyskoler

Ved behandling av Innst S nr 260 (1996-97) om regulering av opptaket til universitetene, ble det fattet følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av høsten 1997 fremme forslag om tillegg til lov om private høyskoler hvor det framgår at adgang til bruk av betegnelsene universitet og vitenskapelig høyskole reguleres som for statlige institusjoner under lov om universiteter og høyskoler.»

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med sak om dette. Inntil en lovendring kan iverksettes og kriterier for bruk av betegnelsen vitenskapelig høyskole er fastsatt, enten i lov eller forskrift, er det ønskelig at private høyskoler med rett til å tildele doktorgrad kan tildeles doktorgradsstipendier finansiert under kap 281.

Rekrutteringsstipendprogrammet finansierer totalt 482 stipend, 46 av disse ble opprettet i 1998. Stipendene tildeles universiteter, vitenskapelige høyskoler og statlige høyskoler. Private høyskoler er i dag ikke inkludert i stipendprogrammet. Av de 482 stipendene er 417 tildelt universiteter og vitenskape-

lige høyskoler, og 65 er direkte tildelt statlige høyskoler.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vil med det første foreta en samlet gjennomgang av fordelingen av disse stillingene, og en omfordeling både mellom institusjoner og fagområder kan være aktuelt.

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Overføring av tilskudd til Mediehøgskolen til kap 282 Privat høyskoleutdanning

Mediehøgskolen, Gimlekollen mediesenter har mottatt statsstøtte over kap 240 Private skoler mv. På budsjettet for 1998 mottar skolen 4,2 mill kroner i støtte over dette kapitlet.

Fra høsten 1997 er skolen en ren høyskole, og det foreslås en overføring av skolens statsstøtte til kap 282 Privat høyskoleutdanning. Med overføring fra 1. juli 1998 forventes budsjettvirkningen å være 2,1 mill kroner i 1998. Det foreslås etter dette en økning av bevilgningen på kap 282 post 70 med 2,1 mill kroner og en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap 240 post 70.

Kap 291 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter

Post 73 Tilskudd til studentbarnehager

Etter forslag fra regjeringen ble det ved Stortingets behandling av St prp nr 23 (1997-98) bevilget 3,9 mill kroner ekstra til studentbarnehageplasser. For å videreføre antall studentbarnehageplasser med tilskudd på samme nivå som for 1997, foreslås det å øke bevilgningen for 1998 med 3 mill kroner.

Kap 294 Kirkelig administrasjon

Post 71 Tilskudd til kirkelige formål

I medhold av kirkeloven § 2 er det ved kongelig resolusjon 17. april 1998 fastsatt særskilte bestemmelser om døvemenighetenes organisering mv. Bakgrunnen for bestemmelsene er at døvemenighetene ikke omfattes av kirkelovgivningen forøvrig, som bl a regulerer de ordinære menighetenes rettsgrunnlag. Døvemenighetene har således et rettslig og økonomisk grunnlag for sin virksomhet som avviker fra andre menigheter i landet. Mens kommunene etter kirkelovgivningen har det økonomiske ansvar for menighetenes virksomhet, er det ikke gitt tilsvarende bestemmelser for døvemenighetene. Døvemenighetenes økonomi er basert på frivillige bidrag, foruten tilskudd fra staten. Tilskuddet fra staten er for 1998 fastsatt til 2,4 mill kroner, hvorav en vesentlig del er tilskudd til dekning av låneutgifter for døvekirkene i Bergen og Stavanger, jf St prp nr 1 (1997-98) for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. For å bedre døvemenighetenes økonomiske

situasjon, foreslås det at statstilskuddet til døvemenighetene økes med 2 mill kroner.

Kap 295 Presteskapet

Post 01 Driftsutgifter

Kap 295 post 01 dekker lønns- og driftsutgiftene for landets prester. Prestetjenesten er organisert i tjenstedistrikt (prestegjeld), som betjenes av sokneprest, eventuelt også av én eller to kapellaner i tillegg. Nærmere halvparten av landets 620 prestegjeld er eneprestegjeld. Prestetjenestens organisering gjør tjenesten meget sårbar ved prestenes fravær i forbindelse med ledighet, ferie, sykdom o.l. Tilfredsstillende vikarordninger for prestene er derfor av avgjørende betydning for å kunne sikre menighetene en stabil og forsvarlig betjening. Flere bispedømmer har meddelt at driftsbevilgningen til presteskapet i 1998 ikke gir rom for en tilfredsstillende vikardekning, med fare for at sentrale kirkelige tjenester ikke blir ivaretatt på forsvarlig måte. På denne bakgrunn foreslås det at bevilgningen under kap 295 post 01 økes med 5 mill kroner.

Kap 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 01 Driftsutgifter

Fra 01.01.98 er det innført en ordning med markedsstyrt fastsettelse av renten på utdanningslån. Renten fastsettes hvert kvartal ut fra renten på statssertifikater med 0-3 måneders løpetid med et tillegg på én prosent p.a. til delvis dekning av administrasjonskostnader og tap. Ordningen medfører administrative kostnader for Lånekassen som ikke er innarbeidet i statsbudsjettet for 1998. Det gjelder særlig porto, nødvendige endringer av brosjyremateriell og edbkraft. Kostnadene er beregnet til 4 mill kroner.

I St prp nr 1 (1997-98) ble det pekt på at låntakerne burde få mulighet for å velge mellom fast og flytende rente. Finansdepartementet varslet i brev 17. oktober 1997 til finanskomiteen at muligheten for å velge fast rente ville bli innført når Lånekassen har foretatt de nødvendige systemendringer. I Ot prp nr 49 (1997-98) Om lov om endringer i lov 26. april 1998 nr 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter viser Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet til at det ikke vil bli fastsatt forskrifter om dette før saken på ny er forelagt Stortinget. Innføring av en ordning med fastrente på studielån vil innebære store endringer i Lånekassens edb-systemer. Lånekassen er nå i gang med et omfattende arbeid i forbindelse med overgangen til år 2000, og større endringer av støttesystemet bør derfor utstå.

Utvidelsen av ordningen med avtalefestet pensjon vil etter aktuariell beregning medføre økte utgifter for Lånekassen med i alt 0,4 mill kroner.

I alt foreslås det å øke bevilgningen under kap 2410 post 01 med 4,4 mill kroner.

Støtte til elever som deltar i utvekslingsopphold gjennom medlemsbaserte, frivillige organisasjoner

Gjennom vedtak under behandlingen av St meld nr 19 (1996-97) Om studier i utlandet, jf Innst S nr 173 (1996-97), ba Stortinget regjeringen innføre en avgrenset forsøksordning med støtte fra Lånekassen til elever som deltar i utvekslingsopphold gjennom medlemsbaserte, frivillige organisasjoner som AFS og YFU som ledd i videregående opplæring. Det var Stortingets ønske at forsøksordningen skulle igangsettes fra skoleåret 1998-99. Det ble under budsjettbehandlingen høsten 1997 ikke bevilget midler til formålet, men det fremgikk av St prp nr 1 (1997-98) for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet at departementet tok sikte på å komme tilbake til saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1998.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ser store problemer ved avgrensning av ordningen. Siden organisasjonene AFS og YFU var særskilt nevnt i Stortingets vedtak, vil departementet anta at alle utvekslingselever som disse to organisasjonene formidler vil måtte omfattes. En avgrensning f eks på bestemte land eller et visst antall elever synes lite rimelig. Kostnadene med ordningen vil dermed bli så høye at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ikke finner å kunne foreslå bevilgning til formålet nå.

Post 72 Rentestøtte

Bevilgingsbehovet for rentestøtten påvirkes av antall nye lånetakere og lånetakere som etter avsluttet utdanning går over i tilbakebetalingsfasen. Utviklingen i utlånsrenten vil også innvirke på rentestøtten etter at Lånekassen fra 1. januar 1998 har gått over til et system med markedsstyrt rente, fastsatt for et kvartal av gangen.

Bevilgningen under post 72 Rentestøtte synes etter de opplysninger som nå foreligger å være vel 100 mill kroner for lav. Dette anslaget er meget usikkert, og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vil eventuelt komme tilbake til spørsmålet om tilleggsbevilgning til høsten.

3.3 KULTURDEPARTEMENTET

Kap 300 Kulturdepartementet

Økte utvalgsutgifter til å vurdere kringkastings- og telelovgivningen

Det ble ved kongelig resolusjon av 10. februar 1998 vedtatt å opprette et utvalg for å vurdere kringkastings- og telelovgivningen i sammenheng. Utvalget skal avgi sin innstilling 1. april 1999.

Utgiftene i forbindelse med dette utvalget skal deles mellom Samferdselsdepartementet og Kulturdepartementet. Kulturdepartementets andel i 1998 er

anslått til å utgjøre 0,6 mill kroner. I tillegg vil det påløpe utgifter i 1999.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen under kap 300 Kulturdepartementet, post 01 Driftsutgifter økes med 0,6 mill kroner i 1998 mot tilsvarende nedsettelse av bevilgningen under kap 334 Film- og medieformål, post 01 Driftsutgifter.

Kap 320 Allmenne kulturformål

Bergen som Europeisk kulturby i 2000

Stortinget vedtok i 1995 å gi tilsagn om 36 mill kroner i statstilskudd til Bergen kommune til delfinansiering av driftsutgifter til gjennomføring av det europeiske kulturbyåret i 2000, jf St prp nr 31 (1994-95).

Det er behov for å utbetale 12 mill kroner av det gitte tilsagnet i 1998 til dekning av lønns- og driftsutgifter til prosjektet, samt tilsvarende beløp fordelt på hvert av årene 1999 og 2000.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen under kap 320 Allmenne kulturformål, post 79 Til disposisjon økes med 12 mill kroner i 1998.

Kap 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Det vises til omtale under kap 328.

Kap 328 Museums- og andre kulturvernformål

Omdisponering av IT-midler

I statsbudsjettet for 1998 er det avsatt 7,5 mill kroner under kap 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 78 Ymse faste tiltak til igangsetting av Kulturnett Norge og andre IT-tiltak.

Kulturnett Norge er betegnelsen på en modell for IT-samarbeid mellom sektorer innen kulturlivet. Nettet omfatter arkivnett, museumsnett, biblioteknett og nett for digitale kunstformer. Midlene skal fordeles på tiltak innen arkiv-, museum-, bibliotek- og kunstheltet og disponeres av ulike institusjoner.

Det foreslås på denne bakgrunn følgende endringer i bevilgninger under Kulturdepartementets budsjett i 1998:

kap 326, post 01:	3,4 mill kroner
kap 328, post 01:	1,0 mill kroner
kap 328, post 78:	-5,4 mill kroner
kap 329, post 01:	1,0 mill kroner

Kap 329 Arkivformål

Det vises til omtale under kap 328.

Kap 334 Film- og medieformål

Det vises til omtale under kap 300.

Radiodekning i Barentshavet

I Innst S nr 1 (1997-98) ba finanskomiteen om at det gis en omtale av spørsmålet om bedre radiodekning i Barentshavet i forbindelse med Revidert nasjonal-

budsjett 1998. Det planlegges nå å bygge om DEC-CA-stasjonene på Røst og Nordkapp til ordinære radiostasjoner. Dekningsanalyser viser at mesteparten av de aktuelle havområdene vil bli tilfredsstillende dekket ved radiostasjoner fra disse stasjonene.

Norkring AS, som har ansvar for utbygging av sendere, planlegger oppstart av Røst-senderen i 1998. Leiekostnader til Norkring for Røst og Nordkapp-senderne ved permanent drift stipuleres til 3,4 mill kroner pr. år, som vil bli dekket av NRK og Fiskeridepartementet.

Det ser nå således ut til at radiosendinger kan utvides betraktelig i nær framtid.

3.4 JUSTISDEPARTEMENTET

Kap 61 Høyesterett

Post 01 Driftsutgifter

For å dekke utgifter knyttet til permisjon for to høyesterettsdommere, samt helårsvirkningen av lønnsøkningen for dommerne i Høyesterett, jf Innst S nr 7 (1997-98), foreslår Justisdepartementet å styrke kap 61, post 01 med 1,043 mill kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap 410 Herreds- og byrettene, post 01, jf omtale under kap 410.

Kap 400 Justisdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Det har hittil i år vært økt tilstrømning av asylsøkere. I tillegg er saksbehandlingstiden generelt i asyl- og andre utlendingssaker lengre enn ønskelig. Dette gjelder spesielt for klagesaker. På denne bakgrunn foreslås det å styrke Justisdepartementets kapasitet til arbeid med utlendingssaker. Det foreslås derfor å øke bevilgningen under kap 400, post 01 med 1,2 mill kroner.

Det skal settes i gang et utredningsarbeid knyttet til søk etter omkomne på havet, jf Innst S nr 104 (1997-98). I forbindelse med at Justisdepartementets utlendingsavdeling skal flytte til nye lokaler må departementet dekke investeringer til tele- og datatilnytning i de nye lokalene. For å dekke disse utgiftene samtidig som en skal ivareta andre prioriterte oppgaver, foreslås det å styrke kap 400, post 01 med ytterligere 1 mill kroner.

Totalt foreslår Justisdepartementet å øke bevilgningen under kap 400, post 01 med 2,2 mill kroner.

Kap 410 Herreds- og byrettene

Post 01 Driftsutgifter

For å dekke utgifter knyttet til to permisjoner, samt helårsvirkningen av økte lønninger for dommerne i Høyesterett, foreslås en styrking av kap 61 Høyesterett, post 01 med 1,043 mill kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap 410, post 01, jf omtale under kap 61.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

I forbindelse med byggingen av nye tinghus på Hamar og Lillehammer er det foreslått å legge til rette for framtidig vannbåren oppvarming, jf omtale under kap 2445 Statsbygg. Forslaget innebærer en forsinkelse på 3 måneder som resulterer i at hovedtyngden av innredningskostnadene først påløper i 1999. Justisdepartementet foreslår derfor å redusere bevilgningen under kap 410 post 45 med 10 mill kroner i 1998. Midlene vil bli lagt inn i forslag til 1999-budsjett.

Kap 3410 Rettsgebyr

Post 04 Lensmennenes gebyrinntekter

Bevilgningen foreslås redusert med 13,5 mill kroner, jf omtale under kap 449/3449 Statens innkrevings-sentral.

Kap 442 Politihøgskolen

Post 01 Driftsutgifter

Politihøgskolens utdanningssenter i Nord-Odal er innlemmet i husleieordningen. Den årlige husleien for anlegget utgjør kr 927 350.

Kap 442, post 01 foreslås økt med 0,927 mill kroner.

Kap 449/3449 Statens innkrevingsentral

Innkreving av misligholdt kringkastingsavgift

Stortinget har vedtatt endringer i kringkastingsloven som bl a innebærer at Statens innkrevingsentral (SI) overtar innkrevingen av misligholdt kringkastingsavgift. Merutgiftene for SI vil bli finansiert med et gebyr på 6 mill kroner pr år som NRK vil betale til SI. I avtalen mellom NRK og SI ligger det inne prisstruktur for utførelsen av oppdrag i forhold til antall saker som vil kompensere for kostnader utover 6 mill kroner hvis antallet krav som blir sendt over fra NRK til SI blir større enn det som ligger inne i den opprinnelige avtalen.

Basert på halvårsvirkning i 1998 foreslås det at kap 449, post 01 og kap 3449, post 02 begge økes med 3,0 mill kroner.

Det har så langt ikke vært budsjettert med inntekter i 1998 under kap 3449, post 02. Justisdepartementet foreslår derfor en presisering av gjeldende merinntektsfullmakt, jf forslag til vedtak.

Når SI overtar innkreving av kringkastingsavgift bortfaller namsmannsgebyret som lensmennene etter dagens ordning krever inn. Kap 3410, post 04 Lensmennenes gebyrinntekter må derfor reduseres. Basert på halvårsvirkning i 1998 må kap 3410, post 04 reduseres med 13,5 mill kroner i statsbudsjettet for 1998, jf omtale under kap 3410 Rettsgebyr. Anslaget for inntektsreduksjonen er usikkert.

Kap 470 Fri rettshjelp*Post 70 Fri sakførsel og post 71 Fritt rettsråd*

Ny salærforskrift «Forskrift om salær fra det offentlige mv» trådte i kraft 01.01.98. Endringene i salærforskriften forventes å føre til en innsparing under kap 470 Fri rettshjelp på ca 2,2 mill kroner og en noe høyere innsparing under kap 466 Advokatutgifter m.m. Innsparingen under kap 470 er så langt ikke innarbeidet i budsjettet.

På grunnlag av ovennevnte foreslår Justisdepartementet i forhold til vedtatt budsjett for 1998 å redusere bevilgningen under kap 470, post 70 og 71 med henholdsvis 1,54 mill kroner og 0,66 mill kroner.

Kap 475 Bobehandling*Post 01 Driftsutgifter*

Konkursrådet avholder kompetansegivende kurs/konferanser ca 2 ganger årlig. Det er ønskelig å kreve en deltakeravgift for å få dekket inn noen av de statlige utgiftene knyttet til kursene. De samlede inntektene antas å beløpe seg til ca kr 150 000 - 200 000 pr år. Videre er det ønskelig at konkursrådet kan nyttiggjøre seg av inntektene til økt aktivitet i rådet. Justisdepartementet ber om fullmakt til å nettobudsjettere konkursrådets kursinntekter under kap 475, post 01 i 1998, jf forslag til vedtak.

Kap 480 Svalbardbudsjettet

Ved en inkurie er det på svalbardbudsjettet for 1998 byttet om på beløpene under postene på kap 3006 Sysselmannens transporttjeneste. Bevilgningen på kap 3006 skal for 1998 være kr 200 000 på post 01 og 1,5 mill kroner på post 02. Justisdepartementet foreslår derfor å øke bevilgningen på svalbardbudsjettet under kap 3006, post 02 med 1,3 mill kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap 3006, post 01, jf forslag til vedtak. Disse endringene internt på svalbardbudsjettet har ingen betydning for tilskuddet til svalbardbudsjettet fra statsbudsjettet.

Likningskontor på Svalbard

Ny lov om skatt til Svalbard ble vedtatt 29. november 1996 (lov nr 68), jf Ot prp nr 32 (1995-96) og Innst O nr 2 (1996-97). Loven trådte i kraft 1. januar 1998. Det vises i den forbindelse til St prp nr 1 (1997-98) Svalbardbudsjettet, kap 22 hvor det i bevilgningen til Ligningsrådet for Svalbard er avsatt 0,4 mill kroner til ekstraomkostninger i forbindelse med flytting. I henhold til Kongelig resolusjon av 12. desember 1997 skal Svalbard ha eget likningskontor med kontorsted på Svalbard. Arbeidet med etablering av Svalbard likningskontor pågår i regi av Skattedirektoratet, og det foreslås bevilget ytterligere 1,6 mill kroner under kap 22 Ligningsrådet for Svalbard, post 01 til etablering og drift av likningskontoret i 1998, jf forslag til vedtak. Dette medfører

at tilskuddet til Svalbardbudsjettet over statsbudsjettet må økes tilsvarende. Kap 480 Svalbardbudsjettet, post 50 Tilskudd foreslås økt med 1,6 mill kroner.

Oppfølging av Skarpnesutvalget

Regjeringen vil i løpet av 1998 legge fram en egen proposisjon med forslag til kollektive tiltak og individuelle godtgjørelser i tilknytning til saken om beslaglagt jødisk eiendom i Norge under annen verdenskrig. Det antas at bevilgningsbehovet til disse formålene i 1998 vil være på om lag 300 mill kroner.

3.5 KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET**PROGRAMOMRÅDE 13****Kap 502 Valguttgifter***Post 01 Driftsutgifter*

I 1997 ble statens utgifter til gjennomføringen av stortingsvalget og sametingsvalget om lag 14,5 mill kroner lavere enn lagt til grunn i budsjettet for 1997. Dette skyldes bl a:

- De aller fleste fylkeskommunene har ikke fått dekket utgiftene til møtegoddgjørelse og sekretærhjelp for fylkesvalgstyrene i 1997.
- De aller fleste fylkeskommunene har ikke fått dekket utgiftene til trykking av stemmesedler i 1997.
- Tilsvarende utgifter er heller ikke blitt dekket i forbindelse med gjennomføringen av sametingsvalget.

For å dekke disse utgiftene foreslås det at kap 502 Valguttgifter post 01 Driftsutgifter økes med 2,113 mill kroner.

Kap 520 Utlendingsdirektoratet*Post 01 Driftsutgifter*

I forbindelse med den store tilstrømmingen av asylsøkere fra Bosnia-Hercegovina for noen år siden, fikk Utlendingsdirektoratet bevilget midler til økt bemanning. Midlene ble imidlertid inndratt da ankomsttallene sank. Norge opplever nå den største økningen i asylankomster siden 1993. I løpet av få måneder har Utlendingsdirektoratet nesten tredoblet antallet asylmottak (fra 20 til 57 pr 20.4.98), og flere mottak planlegges etablert.

Dette medfører økt behov for personellressurser i forbindelse med etablering, veiledning, opplæring og oppfølging av nye mottak, samt arbeid knyttet til økonomistyring og koordinering av det voksende mottaksapparatet. Økningen i ankomstene av enslige mindreårige asylsøkere krever også økte ressurser. Samtidig viser det seg at bosettingsarbeidet krever mer ressurser enn forventet. Dette skyldes at mange kommuner, med henvisning til det vanskelige boligmarkedet, ikke ser seg i stand til å bosette det antal-

let flyktninger Utlendingsdirektoratet har anmodet om.

På bakgrunn av den nye situasjonen knyttet til de økte ankomsttallene, er det behov for å styrke Utlendingsdirektoratets administrative apparat både på mottaks-, bosettings- og det juridiske området. Regjeringen foreslår derfor at Utlendingsdirektoratet tilføres 14 årsverk til styrking av mottaks- og bosettingsarbeidet og den juridiske virksomheten for 1998. På grunnlag av dette foreslår regjeringen en tilleggsbevilgning på 8,5 mill kr for inneværende år.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak

Bevilgningen på posten skal dekke utgifter knyttet til drift av statlige mottak og pengeytelser til asylsøkere og flyktninger mens de oppholder seg i mottak.

Bevilgningsbehovet for statlige mottak henger i vesentlig grad sammen med antallet asylsøkere som kommer til landet. Ankomsten av asylsøkere hittil i år har vært betydelig høyere enn forutsatt i vedtatt budsjett for 1998. Pr medio april i år hadde det kommet i overkant av 3000 asylsøkere, mens budsjettet bygger på et ankomsttall på 2500 for hele 1998. Til sammenligning kom det i 1997 totalt 2271 asylsøkere. Økningen skyldes i hovedsak at det har kommet et stort antall etniske serbere fra Øst-Slavonia i Kroatia. I tillegg har det kommet relativt mange fra Irak og Somalia. Selv om en ser bort fra ankomstene fra Øst-Slavonia, ville ankomsttallene for inneværende år ligget markert høyere enn for samme periode i fjor.

Det er knyttet stor usikkerhet til hvorvidt ankomsttallene vil fortsette på dette nivået fremover. Etter en totalvurdering er det lagt til grunn at det i 1998 kommer 8000 asylsøkere til landet. Bevilgningsbehovet på posten vil avhenge av gjennomsnittlig belegg og gjennomsnittlig kapasitet i mottakene. I tillegg til antall asylankomster ligger faktorer som saksbehandlingstid, innvilgelsesprosent, tid for effektivisering av negative vedtak og bosettingstakt til grunn for beregning av disse gjennomsnittssatsene. På bakgrunn av en totalvurdering av disse faktorene er det lagt til grunn et gjennomsnittlig belegg på 5000 personer for 1998. Gitt målet om 90 pst kapasitetsutnyttelse (eksklusiv transittplasser) er gjennomsnittlig kapasitet i mottakene satt til 5800 plasser. Det er da lagt til grunn at det er en viss overkapasitet av transittplasser. I tillegg til dette kommer 500 betalte beredskapsplasser.

Bevilgningen på kap 520, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, foreslås økt med 375 mill kroner.

Kap 3520 Utlendingsdirektoratet

Post 04 Diverse inntekter

I samsvar med statistikkdirektivet til OECD/DAC (Development Assistance Committee) kan visse innenlandske utgifter på flyktningfeltet godkjennes

som offisiell utviklingshjelp (ODA). De innrapporterte utgiftene knyttet til statlige mottak blir av budsjettekniske grunner inntektsført på kap 3520, post 04 Diverse inntekter.

På bakgrunn av regjeringens forslag om å øke bevilgningen på kap 520, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak med 375 mill kroner, kan innrapporteringen av innenlandske flyktningutgifter økes. Kap 3520, post 04 Diverse inntekter foreslås derfor økt med 100 mill kroner.

Kap 521 Bosetting av flykninger og tiltak for innvandrere

Post 72 Tilbakevending av flyktninger, kan overføres

Forslag om endring av kriteriene for tilbakebetaling av tilbakevendingsstøtte ved gjeninnvandring til Norge

Bakgrunn

Det generelle programmet for individuell støtte til tilbakevending består av kr 10 000 i individuell økonomisk støtte, og kr 5 000 i støtte til frakt av personlige eiendeler. Det særskilte programmet for bosniske flyktninger i Norge inkluderer i tillegg et støttebeløp på kr 5 000 som utbetales etter ett år i hjemlandet, og kr 5 000 til gjenoppbygging av hjemlandet.

Det er i dag et krav at personer som har vendt tilbake til hjemlandet med tilbakevendingsstøtte, og som gjeninnvandrer til Norge, skal betale tilbake hele støttebeløpet. Formålet er å hindre misbruk. I de tilfeller hvor gjeninnvandringen skyldes flukt fra nye overgrep i hjemlandet, kreves ikke tilbakevendingsstøtten tilbakebetalt.

Fra 1.1.94 til 31.12.97 vendte i overkant av 1700 personer tilbake til sine hjemland med tilbakevendingsstøtte. I samme periode ble tilsammen 156 personer registrert som gjeninnvandret til Norge.

Det har vist seg vanskelig i sin helhet å få innkrevd støtten fra alle som gjeninnvandrer til Norge. Dersom oppholdet i hjemlandet har vart i noen tid, er det stor sannsynlighet for at støtten er brukt opp før gjeninnvandringen finner sted. Mange av de som gjeninnvandrer er dessuten i en vanskelig økonomisk situasjon hvor sosialhjelp er deres eneste kilde til livsopphold. Denne situasjonen kan føre til at reetableringen i Norge blir vanskelig.

Forslag

Etter regjeringens vurdering bør kriteriene for tilbakebetaling av tilbakevendingsstøtte ved gjeninnvandring endres. Det er ønskelig å forhindre misbruk, samtidig som det bør være mulig for de aktuelle personene å gjøre opp for seg. Regjeringen foreslår derfor at kriteriene endres slik at beløpet som skal tilbakebetales fastsettes ut fra lengden på oppholdet i hjemlandet, jf tabellen nedenfor.

Antall måneder personen oppholdt seg i hjemlandet	Beløpet som kreves tilbakebetalt ¹	
	Det generelle programmet	Det spesielle programmet
Under 12 måneder	kr 15 000	kr 15 000
13 - 18 måneder	kr 10 000	kr 12 500
18 - 24 måneder	kr 5 000	kr 6 250
Over 24 måneder	kr 0	kr 0

¹ De som har fått støtte over det generelle programmet får til sammen kr 15 000 i støtte, mens de som får støtte over det spesielle programmet for bosniske flyktninger får til sammen kr 20 000, forutsatt at de har oppholdt seg mer enn ett år i hjemlandet. Det vil derfor være et behov for en differensiering mellom personer som har vendt tilbake til Bosnia-Hercegovina og andre land.

Når det gjelder personer hvis eneste kilde til livsopphold er sosialhjelp, foreslår regjeringen at kravet, på grunnlag av skriftlig dokumentasjon, stilles i bero i 12 måneder, hvorpå det tas opp igjen. Dersom personen fortsatt er i samme situasjon, stilles saken i bero i nye 12 måneder. Etter dette frafalles kravet dersom sosialhjelp fortsatt er personens eneste kilde til livsopphold.

Økonomiske konsekvenser

Etter Kommunal- og regionaldepartementets vurdering vil den foreslåtte endringen ikke medføre at staten rent faktisk får tilbakebetalt mindre enn i dag, ettersom mange av de som gjeninnvandrer til Norge er i en vanskelig økonomisk situasjon den første tiden etter gjeninnvandringen.

Kap 552 Nasjonale program og tiltak for regional utvikling

Post 55 SIVA, fond

Det planlegges etablering av såkalte næringshager i distriktene. Næringshagene forutsettes utviklet av SIVA, og målet er å skape lokale utviklingsmiljø med attraktive arbeidsplasser bl a for personer med høyere utdanning. Det skal legges særlig vekt på å sysselsette kvinner og ungdom. Arbeidet med næringshager er tenkt igangsatt neste budsjettår, men Kommunal- og regionaldepartementet mener det er viktig allerede nå å komme i gang med utredninger og forprosjekt.

Regjeringen foreslår at bevilgningen på kap 552, post 55 SIVA, fond økes med 2 mill kroner til dette formålet.

Kap 553 Forsøk

Post 63 Tilskudd til dekning av tap under frikommuneforsøk

I forbindelse med frikommuneforsøket i Nord-Trøndelag og Finnmark ble det til og med statsbudsjettet for 1997 avsatt midler til dekning av tap. Det er overført overskytende midler på 107,5 mill kroner fra tidligere år. Disse føres tilbake til statskassen i 1998.

Kap 2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene

Post 51 Distriktsutviklingstilskuddet

Fiskerinæringen er landets nest største eksportnæring og er viktig for bosettingen i Nord-Norge. Alderen på den helårsdrevne flåten er høy for flere driftstyper. For å stimulere til rekruttering av ungdom til næringen og for å skape nye arbeidsplasser langs kysten, mener Kommunal- og regionaldepartementet at det er behov for å fornye fiskeflåten. Kystflåten vil bli prioritert.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at kap 2425 post 51 Distriktsutviklingstilskudd økes med 8 mill kroner. Midlene vil bli øremerket Finnmark og Nord-Troms.

Kap 571 Rammetilskudd til kommuner

Økt sensorhonorar i grunnskolen

Det vises til omtale under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets kap 229 post 01. Kap 571 post 60 foreslås økt med 2,29 mill kroner som følge av avtalen om økt sensorhonorar i grunnskolen.

Økt tid til ledelse

Det er inngått ny særavtale om ledelse i grunnskolen. Avtalen innebærer at en større andel av skoleledernes arbeidstid nyttes til lederoppgavene mot en tilsvarende reduksjon i undervisningstiden. Det undervisningsvolum som bortfaller skal erstattes med økning i antall lærerårsverk. Det foreslås som følge av denne avtalen en bevilgning på 22,1 mill kroner over kap 571 post 60.

Nemndkjennelse om tid til rådgiver-/sosiallærertjeneste

Det er avsagt nemndkjennelse som innebærer at en større tid av rådgiveres/sosiallæreres arbeidstid i grunnskolen skal nyttes til rådgiver-/sosiallærertjeneste. Kap 571 post 60 foreslås på bakgrunn av dette økt med 3,2 mill kroner.

Kap 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner*Tilskudd til landslinjer*

Det vises til omtale under kap 231 vedrørende økning av kapasiteten ved landslinjen videregående kurs II Romteknologi. Bevilgningen på kap 572 post 60 foreslås redusert med kr 450 000 i denne forbindelse.

PROGRAMOMRÅDE 14 BOLIG, BOMILJØ OG BYGNINGSSAKER**Boligetablering for unge**

Regjeringen varslet i St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) at den vil komme tilbake med et program for å avhjelpe etableringsproblemene på boligmarkedet. I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 1998, jf Innst S nr 5 (1997-98), ble regjeringen bedt om å legge fram en handlingsplan for ungdomsboliger. Regjeringen vil legge fram en egen stortingsmelding om boligetablering før sommeren.

Kap 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser*Post 60 Oppstartingsstilskudd, kan overføres (ny)*

Tilskudd til bygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser har til nå vært budsjettert ved at det er gitt tilsagn innenfor den årlige budsjetttrammen mens store deler av bevilgningen har blitt overført til påfølgende år hvor utbetalingen av tilskuddet har funnet sted, jf post 62. Riksrevisjonen har i Dokument nr. 3:5 (1996-97) *Riksrevisjonens undersøkelse av manglende utnyttelse av gitte bevilgninger*, påpekt at det for mange budsjettposter overføres store beløp fra det ene året til det neste. På denne bakgrunn foreslår regjeringen f.o.m 1998 å bevilge oppstartingsstilskuddet ut i fra anslag over utbetaling av tilskudd i det enkelte budsjettåret. En slik budsjetteringsmåte må være basert på bruk av tilsagnsfullmakt. Dette innebærer at regjeringen i statsbudsjettet vil fremme romertallsforslag om en tilsagnsramme for det aktuelle budsjettåret, mens den årlige bevilgningen vil relatere seg til faktisk utbetaling av gitte tilsagn.

Tilsagn om oppstartingsstilskudd forventes å utvikle seg i samsvar med handlingsplanen for eldreomsorg. Utbetalingen av tilskuddet forventes imidlertid å bli lavere i 1998 enn lagt til grunn i handlingsplanen som følge av at utbyggingsprosjektene ferdigstilles senere enn tidligere antatt.

Omleggingen vil imidlertid ikke medføre endringer i regjeringens oppfølging av Handlingsplan for eldreomsorgen eller reduksjon i tallet på enheter i forhold til måltallene i St meld nr 50 (1996-97). Dette betyr at det fortsatt vil kunne gis tilsagn til bygging og utbedring av sykehjem og omsorgsboliger for inntil 1 535 mill kroner i løpet av 1998 i henhold til måltallene i stortingsmeldingen, jf forslag til romertallsvedtak. Omleggingen får dermed ikke konsekvenser for kommunene.

Med utgangspunkt i erfaringstall har regjeringen lagt til grunn at utbetalingen av tilsagn fordeler seg etter følgende profil:

Antatt utbetalingsprofil for oppstartingsstilskudd:

1. år	2. år	3. år	4. år
25 pst	40 pst	30 pst	5 pst

På denne bakgrunn foreslås det bevilget 385 mill kroner i 1998 for å dekke utbetalingen av tilsagn gitt i inneværende år. Dette betyr at bevilgningen til formålet i 1998 foreslås nedjustert med 1 150 mill kroner.

Post 62 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser, kan overføres

Regjeringen foreslår overgang til et nytt budsjetteringssystem for denne tilskuddsordningen, jf ny post 60 Oppstartingsstilskudd. På post 62 vil det i årene framover bli rapportert på utbetalingen av tilsagn gitt i perioden 1994 - 1997. Det er overført 707 mill kroner fra 1997 til 1998 på denne posten. Disse midlene skal benyttes til dekning av tilsagn gitt i perioden 1994 til 1997. Bevilgningen i 1998 foreslås på denne bakgrunn nedjustert med 1 535 mill kroner.

Post 63 Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag

Ordningen er ny av året, og gjelder renter og avdrag som påløper fra 1. januar 1998. Tilskuddet er et årlig tilskudd som utbetales til kommunene. Kommuner som har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser etter 1. januar 1997, omfattes av ordningen.

Bevilgningen til ordningen ble beregnet ut fra hva det ville koste å betjene lån på husbankvilkår for et antall omsorgsboliger og sykehjemsplasser som tilsvarte måltallene for utbygging innen eldreomsorgen, hhv 3 200 omsorgsboliger og 2 600 sykehjemsplasser i 1998, jf St meld nr 50 (1996-97) Handlingsplan for eldreomsorgen. Denne beregningsmåten ble brukt bl a på grunn av usikkerhet knyttet til aktiviteten i 1997. Bare en mindre andel av de tilsagn som Husbanken gir kommer til utbetaling samme år. Bevilgningen til kompensasjonstilskuddet er derfor for høy i forhold til behovet i 1998.

På denne bakgrunn reduseres bevilgningen med 130 mill kroner til 80 mill kroner i 1998. Dette vil ikke ha innvirkning på antall omsorgsboliger og sykehjemsplasser som bygges/ferdigstilles. Kommunene vil dermed heller ikke få redusert kompensasjonen for utgifter til renter og avdrag.

Kap 3585 SIFBO*Post 50 Tilbakeføring fra tapsfond*

Tapsfondet for tidligere SIFBO-engasjementer ble i statsbudsjettet for 1998 vedtatt avviklet og gjenstå-

ende midler tilbakeført statskassen. Det var budsjettert med 220 mill kroner på denne posten. 2. januar 1998 ble det overført kr 259 127 000 til statskassen for å avslutte fondet, mao kr 39 127 000 mer enn budsjettert. Budsjettposten foreslås økt tilsvarende.

Kap 2412 Den Norske Stats Husbank

Post 72 Rentestøtte

Rentestøtte er i hovedsak knyttet til lån til utleieboliger gitt i perioden 1987 - 1993 og til særvilkårslån gitt før 1996. På basis av nye forutsetninger og regnskapstall, oppjusteres posten med 4 mill kroner.

Post 90 Lån til Husbanken

Husbankens brutto finansieringsbehov knyttet til sin utlånsvirksomhet, dvs. utbetalinger av lån og rentestøtte, budsjetteres på denne posten. Som følge av forslag om å øke kap 2412 post 72 rentestøtte med 4 mill kroner, foreslås tilsvarende økning på denne posten.

Kap 5312 Den Norske Stats Husbank

Post 90 Avdrag

Avdrag til staten fra Husbanken er sammensatt av avdrag herunder ekstraordinære innbetalinger, tap og rentestøtte. Anslaget for ekstraordinære innbetalinger både i 1997 og 1998 er nedjustert. Dette medfører at ordinære avdrag øker og posten blir derfor foreslått oppjustert med 119 mill kroner.

Kap 5615 Renter fra Den Norske Stats Husbank

Post 80 Renter fra Husbanken

På posten budsjetteres statens renteinntekter fra lån utestående hos Husbanken. På basis av nye renteforutsetninger, er det gjort nye anslag for denne posten. Posten blir derfor foreslått økt med 230 mill kroner.

3.6 SOSIAL- OG HELSEDEPARTEMENTET

Kap 614 Tiltak for rusmiddelmisbrukere

Post 63 Tilskudd til rusmiddeltiltak

Det foreslås 10 mill kroner til etablering av et landsomfattende tilbud om metadonassistert rehabilitering.

Det er i utgangspunktet stilt til rådighet 22 mill kroner til formålet for 1998. På oppfordring fra Sosial- og helsedepartementet sendte fylkeskommunene inn planer med bl a oversikt over behovet for drifts- og investeringsutgifter. Planene viser et beregnet behov på ca 80 mill kroner til drift og ca 19 mill kroner til investeringer. Ved omprioriteringer er det funnet dekning for ytterligere 9 mill kroner. Så langt er det dermed bevilget i alt 31 mill kroner (29 under post 63 og 2 under post 21) til etablering/delvis etable-

ring av fire sentra i Oslo, Bergen, Trondheim og Buskerud/Vestfold/Telemark i 1998. Sentrene er pålagt regionfunksjoner. Sentrene har behov for ytterligere midler for å kunne utføre disse. Det er også behov for etablering av senterfunksjon for Aust- og Vest-Agder. Til sammen vil dette i en oppstartsfasen kunne sikre et forsvarlig, landsdekkende tilbud. Det må tas hensyn til at oppbygging av funksjonen tar noe tid. Med utgangspunkt i en slik nasjonal organisering, fylkeskommunenes behovsanalyser samt at det for 1998 kun vil være aktuelt med halvårsvirkning, foreslås bevilgningen økt med 10 mill kroner for 1998.

Kap 3661 Sykepenger

Post 55 Refusjon fra folketrygden

Bevilgningen foreslås redusert med 7,5 mill kroner som en konsekvens av forslaget om økt arbeidsgiverperiode med 3 dager, jf omtale under kap 2650 post 70 og 72.

Samtidig foreslås bevilgningen økt med 10 mill kroner på grunn av nye beregninger av refusjonsinntektene for de grupper statsansatte som omfattes av oppgjørsordningen.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 2,5 mill kroner.

Kap 670 Tiltak for eldre

Post 61 Tilskudd til omsorgstjenester

Administrative utgifter i forbindelse med eldreplanen

Administrative utgifter i forbindelse med eldreplanen skal dekkes av bevilgningen under kap 675 post 21. Bevilgningen under kap 670 post 61 foreslås redusert med 1,5 mill kroner til inndekning av forslag om merutgifter under kap 675 post 21.

Økning av skjønnstilskuddet, handlingsplanen for eldreomsorgen

Sosialkomiteen uttalte under omtalen av kap 670, post 61 Tilskudd til omsorgstjenester i Budsjettinnst S nr 11 (1997-98) følgende:

«Når det gjelder ulikhetene kommunene imellom, må Regjeringen etter komiteens mening se nærmere på skjønnstilskuddet og hvordan dette best kan brukes for å utjevne forskjellene, bl a mellom de kommunene som allerede har foretatt den fysiske utbyggingen, men som har problemer med driftsoppbygging på grunn av manglende ressurser, og de kommunene som nå får økt støtte til både fysisk utbygging og drift. Stortinget ber Regjeringen om nødvendig å komme tilbake til Stortinget med en egen sak om dette forholdet eller i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett våren 1998.»

Ønsket om å ivareta hensynet til kommuner som bygde ut for tidlig til å komme inn under de nye tilskuddsordningene kom også fram ved Stortingets behandling av St meld nr 50 (1996-97) Handlings-

planen for eldreomsorgen. Stortingets føringer ble fulgt opp ved at kommuner som fikk tilsagn om oppstartingsstilskudd før 1. januar 1997, men som ikke hadde ferdigstilt prosjektene innen denne datoen, får de økte omsorgstilskuddssatsene. Til sammen medfører dette en ekstraavgift i 1998 på om lag 340 mill kroner, jf omtale i Sosial- og helsedepartementets og Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjettproposisjoner for 1998. Beløpet dekkes inn innenfor bevilgningen som er overført fra 1997 under kap 586, post 62 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser.

Videre vil kommuner som er ferdige med utbyggingen, men som har problemer med driftsopplegget komme i betraktning ved fordelingen av skjønnsmidlene på kap 670, post 61.

Regjeringen vil gjennom fordelingen av skjønns-potten både for 1998 og 1999 ta hensyn til disse kommunenes situasjon. Dette vil skje gjennom fordelingen av de 105 mill kronene som er bevilget til skjønnsmiddelfordeling på denne posten for inneværende år, og gjennom den opptrappingen av skjønnsstilskuddet som vil bli foreslått som en del av handlingsplanen for 1999. (Jf omtale i kommuneøkonomiproposisjonen for 1999).

Fylkesmennene skal foreta den endelige fordelingen av skjønnsmiddelpotten til kommunene.

Post 62 Styrking av geriatri

Det er overført 11 mill kroner fra 1997 til 1998, herunder 6 mill kroner til Program for aldersforskning i Tromsø. Prosjektet er fra 1998 budsjettet under kap 730 post 67. Programmet kom senere i gang enn forventet, og 6 mill kroner fra 1997 er ubenyttet. Bevilgningen foreslås redusert med 6 mill kroner til inndekning av andre forslag. Reduksjonen vil ikke ha konsekvenser for geriatriplanen.

Kap 673 Tiltak for funksjonshemmede

Post 61 Oppfølging av ansvarsreformen for mennesker med psykisk utviklingshemming

Begrensninger og kontroll med bruk av tvang

Stortingsmelding nr 26 (1997-98) om begrensninger og kontroll med bruk av tvang i tjenesteyting ble lagt frem 3. april 1998. Det var opprinnelig forutsatt iverksetting av de nye reglene fra 1. juli 1998. Sosial- og helsedepartementet tar nå sikte på iverksetting fra 1. januar 1999. For 1998 er det bevilget 61,3 mill kroner til dette formålet. Med forbehold om Stortingets behandling av stortingsmeldingen vil det være aktuelt å benytte 3 mill kroner av de bevilgede midlene til rekruttering av personell til fylkesmennene og til opplæring i 1998. Mindreforbruket blir etter dette på 58,3 mill kroner.

Som følge av endret iverksettingstidspunkt er bevilgningen i St prp nr 44 (1997-98) foreslått redusert

med 27 mill kroner for 1998. Det ble her også varslet at Sosial- og helsedepartementet vil komme tilbake med forslag til ytterligere omdisponering av bevilgningen til våren.

Bevilgningen foreslås nå redusert med ytterligere 31,3 mill kroner til inndekning av andre forslag innenfor Sosial- og helsedepartementets områder.

Vensmoen

Sosial- og helsedepartementet har forvaltningsansvaret for Vensmoen som er en tidligere HVPU-institusjon. Utgiftene har tidligere blitt dekket av bevilgningen under post 61. Det foreslås at vel 2 mill kroner av bevilgningen nyttes til takarbeider m m.

Post 65 Psykisk utviklingshemmede med sikringsdom, kan overføres

Det er bevilget 14 mill kroner i 1998 til dette formålet. Antall personer har økt fra 8 i 1993 til 21 i 1998. Også kostnadene pr person som er under ordningen har økt.

Videre har det vært et sterkt press fra kommunene på bakgrunn av at dette ansvaret ikke er hjemlet i lov og at de utgiftene det her er tale om, dvs utgifter til sikringstiltak, ikke kan anses som kommunale utgifter. Det blir også vist til at det i Ot prp nr 60 (1995-96) Om lov om gjennomføring av særreaksjonen tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede lovbreakere som ikke straffedømmes (tvangsloven), var forutsatt full statlig dekning av kommunenes utgifter. Dette gjorde at Sosial- og helsedepartementet i november 1997 besluttet at det skulle gis 100 prosent statlig dekning av disse utgiftene mot tidligere 70 prosent for alle psykisk utviklingshemmede som var inne i ordningen i 1997.

Bevilgningen foreslås økt med 15 mill kroner som dekkes inn ved reduksjonen under kap 673 post 61.

Kap 675 Tiltak for eldre og funksjonshemmede

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås at bevilgningen forhøyes med 1,5 mill kroner mot tilsvarende innsparing under kap 670 post 61 til fire engasjementer i forbindelse med oppfølgingen av eldreplanen mv.

Kap 700 Statens helsetilsyn og fylkeslegene

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 3 mill kroner.

1 mill kroner av disse er midler som foreslås flyttet fra kap 705 post 60 til styrking av fylkeslegen i Oslo og Akershus. Fylkeslegen i Oslo og Akershus har ansvaret for å godkjenne utenlandsk helsepersonell. Fylkeslegen opplever nå en sterk pågang i antall saker. Tilleggsbevilgningen skal sikre raskest mulig tilgang på utenlandsk helsepersonell.

- Resten av styrkingen på 2 mill kroner skal gå til:
- Helsetilsynet ble tillagt ekstraoppgaver ifm ikrafttreden av forskrift om stoffer som kan brukes ved illegal fremstilling av narkotika og psykotrope stoffer. Det er ikke tatt høyde for ekstraoppgavene i St prp nr 1 (1997-98).
 - En gjennomgang av behandlingstilbudet ved landets sykehus i 1998, til kartlegging og analyse av faktiske og potensielle problemer, samt analyse av tilgjengelighet og behandlingskvalitet.
 - Generelt tilsyn. Helsetilsynet er blitt pålagt nye oppgaver, bl a oppfølging av diverse nasjonale handlingsplaner, implementering av helsepolitikken og en særlig gjennomgang av situasjonen ved sykehusene. Styrkingen skal forhindre at Helsetilsynets muligheter til å utøve sin primærfunksjon knyttet til generelt tilsyn med helsetjenester blir svekket.

Kap 701 Forsøks- og utviklingsvirksomhet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Informasjon vedrørende referanseprissystemet

Med virkning fra 15. mars i år ble referanseprissystemet for legemidler på blå resept, som ble innført i 1993, utvidet til også å omfatte legemidler som parallellimporteres. På årsbasis er referanseprissystemet anslått å gi folketrygden en innsparing på 140 mill kroner. For at systemet skal fungere best mulig er det viktig at både leger, apotek og pasienter blir informert på en tilfredsstillende måte. Samtidig må aktørene jevnlig bli oppdatert om de faktiske referansepriser, herunder priser fra konkurrenter.

For å dekke Rikstrygdeverkets utgifter til trykking og utsending av nødvendig informasjons- og prismateriale i 1998 foreslås bevilgningen under kap 701, post 21 økt med 1,2 mill kroner.

Stimuleringstiltak for å styrke stabiliteten i allmennlegetjenesten i utkantkommuner

Av bevilgningen til planlegging og forberedelse av fastlegereformen vil 4,5 millioner kroner bli benyttet til oppstart av stimuleringstiltak for å styrke stabiliteten i allmennlegetjenesten i utkantkommuner. Det vises til nærmere orientering om fastlegereformen i kommuneøkonomiproposisjonen.

Kap 705 Kursvirksomhet og stipendier

Post 60 Rekruttering m m av helsepersonell

Bevilgningen foreslås satt ned med 1 mill kroner til delvis inndekning av økte utgifter under kap 700. Midlene skal gå til Fylkeslegen i Oslo og Akershus for å sikre raskest mulig tilgang på utenlandsk helsepersonell.

Kap 715 Statens strålevern

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Laboratoriet til Strålemedisinsk avdeling ved Statens strålevern er i dag lokalisert på Rikshospitalet i Pilestredet. Kontorer er plassert utenfor Rikshospitalet. Avdelingen må flytte ut fra Pilestredet høsten 1998 som følge av Rikshospitalets flytting til Gausstad. Det er behov for en samordnet løsning for kontorer og laboratorium. Det planlegges en provisorisk løsning med brakkemoduler eller annen relevant lokalisering med tilpasning av laboratorier. Utgiftene er beregnet til 2 mill kroner.

Bevilgningen foreslås forhøyet med 2 mill kroner.

Kap 730 Fylkeskommunenes helsetjeneste

Post 60 Innsatsstyrt finansiering av sykehus

Ved behandlingen av budsjettet for 1998 ble DRG-refusjonen endret fra 30 prosent i 1997 til 40 prosent i 1998. Under sluttbehandlingen av budsjettet ble det lagt inn 45 prosent DRG-refusjon i 1998.

I 1998 vil det for Rikshospitalet og Radiumhospitalet bli utbetalt 30 prosent DRG-refusjon i 2 måneder (for november/desember 1997) og 45 prosent refusjon i 10 måneder.

På kap 730 post 60 ble det i St prp nr 1 (1997-98) Tillegg nr 3 korrigert for etterslepet på statssykehusene på 2 mnd bl a når det gjelder differansen mellom 30 og 40 prosent DRG. Kapitlet er imidlertid ikke korrigert for 2 mnd virkning av endringen fra 40 til 45 prosent. Dette utgjør om lag 11,2 mill kroner i 1998.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen redusert med 11,2 mill kroner i 1998.

Post 62 Tilskudd til regionsykehus

Det er behov for å øke tilskuddet til Hordaland fylkeskommune i forbindelse med landsfunksjonen for hyperbarmedisin. For 1998 er det lagt inn 6 mill kroner i budsjettet til denne funksjonen. De fleste pasienter behandles i dag poliklinisk, men det finnes pr i dag ingen poliklinisk takst for denne behandlingen. Det foretas heller ikke noe gjestepasientoppgjør, da disse pasientene stort sett ikke er inneliggende. Departementet legger opp til en to-delt modell som innebærer a) en basisfinansiering gjennom funksjonstilskuddet som skal dekke drift, utstyr mv og b) innføring av polikliniske takster for behandling av pasienter i trykkammer.

Bevilgningen foreslås forhøyet med 1 mill kroner.

Post 67 Andre tilskudd

Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill kroner til inndekning av andre forslag under Sosial- og helse-

departementet. Innsparingen skyldes en reduksjon av bevilgningen i 1998 til program for aldersforskning som følge av et mindreforbruk av Troms fylkeskommune i 1997.

Kap 731/3731 Rikshospitalet

Flytting til Nytt rikshospital – budsjettmessige konsekvenser

Flytting til Nytt rikshospital på Gaustad vil finne sted fra oktober 1998 til februar 1999. Hovedflyttingen er planlagt i januar 1999. Aktiviteten ved Rikshospitalet vil trappes ned fra oktober inneværende år. Full drift er planlagt fra mai 1999.

Sosial- og helsedepartementet har hatt en gjennomgang av hvilke budsjettmessige konsekvenser flyttingen vil ha for Rikshospitalet. Flyttingen vil påvirke både utgiftssiden og inntektssiden i Rikshospitalets budsjett. Som følge av nedtrapping i aktivitet er reduksjonen i inntektene for pasientbehandling beregnet til 10 mill kroner i 1998 og 102 mill kroner i 1999. Dette tilsvarer en reduksjon på 11 – 12 prosent. Inntekstreduksjonen berører postene 02 Salgs- og leieinntekter, post 04 DRG-refusjon og post 60 Refusjon fra fylkeskommuner.

På utgiftssiden vil flytteprosessen påføre Rikshospitalet merutgifter som følge av dobbeltdrift, dobbeltberedskap for tverrgående funksjoner, utgifter til opplæring, prøvedrift samt utgifter knyttet til den fysiske flyttingen.

Det er knyttet usikkerhet til hvor store de totale flyttekostnadene vil bli, og særlig til produksjonsnedgangen. Sosial- og helsedepartementet vil komme tilbake til flyttesaken i forbindelse med budsjettet for 1999.

På denne bakgrunn foreslås det at kap 731 post 01 økes med 23 mill kroner for 1998. Kap 3731 post 02 Salgs- og leieinntekter foreslås redusert med 3,5 mill kroner, post 04 DRG-refusjon foreslås redusert med 3,5 mill kroner og post 60 Refusjon fra fylkeskommuner foreslås redusert med 3 mill kroner.

Avskrivninger og ettergivelse av uerholdelige fordringer

I forbindelse med behandlingen av St prp nr 22 (1997-98), jf Innst S nr 54 (1997-98) ble Sosial- og helsedepartementet gitt fullmakt til å avskrive og ettergi uerholdelige fordringer på til sammen inntil 29 924 000 kroner, herunder fordringer for selvbetalende pasienter på 10 050 000 kroner.

Etter en ny gjennomgang av Rikshospitalet har det vist seg at fordringer for selvbetalende pasienter på 789 000 kroner ikke var reskontrofert. Denne restansen gjelder 1991-1994 og er foreldet. Den korrekte restansen for selvbetalende pasienter er således 789 000 kroner høyere enn det som var oppgitt i St prp nr 22 (1997-98).

Samtidig er enkelte fordringer i forbindelse med

fylkeskommuner o a innbetalt, slik at beløpet som vil bli avskrevet for de oppgitte forhold, jf St prp nr 22, er 30 465 000 kroner.

Det foreslås at det avskrives ytterligere kr 541 000 slik at samlet avskrivning blir på kr 30 465 000. Det vises til eget romertallsvedtak om saken.

Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus - etterbruk

Region- og landsfunksjoner som i dag ivaretas ved Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus skal innpasses i Nytt rikshospital. Flytting forutsettes å finne sted i november/desember 1998.

På bakgrunn av Stortingets vedtak i forbindelse med behandling av St meld nr 50 (1993-94) Samarbeid og styring har en arbeidsgruppe utredet spørsmål knyttet til spesialisert rehabilitering av pasienter med leddgikt og beslektede sykdommer. Arbeidsgruppens rapport viser til at mangler i de fylkeskommunale rehabiliteringstilbud har avdekket behov for et nasjonalt rehabiliteringssenter/kompetansesenter for revmatologisk rehabilitering. Senteret er tiltenkt to hovedoppgaver:

1. Rehabiliteringssenter på landsfunksjonsnivå og på regionnivå for helseregion 2.
2. Kompetansesenter innen rehabilitering og opp trening av revmatikere og osteoporosepasienter med utviklings-, forsknings- og formidlingsoppgaver.

Arbeidsgruppens rapport har vært til høring.

Arbeidsgruppens innstilling er også omtalt i St prp nr 1 (1997-98) og det ble anført at Sosial- og helsedepartementet tar sikte på å komme tilbake til dette i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1998.

I forbindelse med behandlingen av Budsjettinnst S nr 11 (1997-98) fattet Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til spørsmålet om etterbruken av Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1998.»

I omtalen under kap 731 i St prp nr 1 (1997-98) foreslo Sosial- og helsedepartementet at et kompetansesenter eventuelt skulle lokaliseres på Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus. I forbindelse med problemene ved sykehusene i Akershus, og i særdeleshet ved Sentralsykehuset i Akershus, har fylkeskommunen tatt opp med Sosial- og helsedepartementet spørsmålet om å drøfte mulighetene for midlertidig bruk av lokaler ved Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus. Akershus fylkeskommune har antydnet behov for om lag 100 senger. Bruken av lokalene bør derfor vurderes på nytt. En ser at det vil være en hensiktsmessig løsning for Akershus fylkeskommune å få leie Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus' lokaler. Dette må eventuelt

drøftes med eieren, Oslo Sanitetsforening. Det vil med en slik løsning ikke være rom for å lokalisere kompetansesenter, landsfunksjoner og regionsfunksjoner for helseregion 2 for rehabilitering av revmatikere til Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus.

I Oslo-området er det bygget opp et høyspesialisert behandlingstilbud til revmatikere ved Rikshospitalet og et tilbud til revmatikere ved Diakonhjemmet, som også dekker regionoppgaver for helseregion 1. Det vil ikke være tilstrekkelig arealer ved det nye rikshospitalet til kompetansesenter for rehabilitering og tilbud om regionfunksjoner innen rehabilitering for pasienter fra helseregion 2. For å samle de høyspesialiserte tjenester for revmatikere på to miljøer i Oslo, og også for å sikre et godt samarbeid med andre spesialiteter når det er nødvendig, vil regjeringen foreslå at spørsmålet om å legge disse tjenestene til Diakonhjemmet tas opp med Oslo kommune. Dersom kompetansesenteret kan knyttes til Diakonhjemmet, vil kompetansesenteret kunne dra nytte av at en ved Diakonhjemmet allerede har etablert en regionfunksjon og at det ved Diakonhjemmet også er pasienter på sentralsykehusnivå, noe som vil være en forutsetning for en del forskningsprosjekter.

Sosial- og helsedepartementet har hatt kontakt med eier av Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus, Oslo Sanitetsforening samt brukerorganisasjonene, og vil drøfte spørsmålet videre med Oslo kommune. Departementet vil komme tilbake til saken i forbindelse med 1999-budsjettet.

Sosial- og helsedepartementet forutsetter at Oslo Sanitetsforening og Akershus fylkeskommune drøfter og evt inngår avtale om bruk av Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus' lokaler for å dekke Akershus fylkeskommunes behov for sykehusarealer.

Kap 731 og 734 Overgang til nettobudsjettering for Rikshospitalet og Radiumhospitalet

I Sosial- og helsedepartementets budsjettproposisjon for 1998 ble det foreslått å gå over til nettobudsjettering av sykehusene for 1999. Sosialkomiteen sluttet seg i Budsjett-innst S nr 11 (1997-98) til forslaget. Sosial- og helsedepartementet forbereder omleggingen for de to sykehusene basert på følgende elementer:

- Nettobevilgningen gis på en 50-post. På denne måten markeres at sykehusenes organisatoriske karakter i forhold til staten ikke endres, men at de budsjetteringsmessig er skilt ut fra den ordinære statsforvaltningens direkte driftsbudsjettering. Det understrekes at endringen ikke innebærer at Radiumhospitalets formelle organisatoriske status endres. Det vil tilligge sykehusenes ledelse (styre og administrasjon) å påse at driften gjennomføres innenfor den gitte nettobevilgning.

gen. De resultatkrav som stilles til sykehusene vil formelt bli satt som vilkår til den årlige nettobevilgning. Økonomireglementet for staten med tilhørende funksjonelle krav vil gjelde for sykehusenes økonomiforvaltning, med de unntak som følger av nettobevilgningen.

- De ansatte skal fortsatt være statstjenestemenn.
- Sykehusenes ledelser (styre og administrativ ledelse) skal fullt ut kunne bestemme sykehusenes organisasjons- og stillingsstruktur.
- For å sikre mot at sykehusene ikke utsettes for unødig detaljstyring i løpet av året, forutsettes det at det fastsettes vedtekter for sykehusene med bl a bestemmelser om hvordan styringspålegg skal kunne gis.

To siktemål står sentralt ved den foreslåtte omleggingen:

- Den statlige eierstyringen skal baseres på mål- og rammestyring, med vekt på at sykehusledelsen både gis et klart resultatansvar og disposisjonsrett over tilgjengelige ressurser.
- Styring av sykehusene skjer i dag vesentlig gjennom å fastsette sykehusets økonomiske og juridiske rammebetingelser. Eksempler på at slike elementer har blitt viktige deler av den helsepolitiske virkemiddelbruken er ventetidsgarantien, innsatsstyrt finansiering (ISF) og det frie sykehusvalget som er under utvikling. Når den nye pasientrettighetsloven trer i kraft vil også denne kunne endre sykehusenes rammebetingelser. I denne situasjonen er det en viktig utfordring for sykehuseieren å gjøre sykehusene til robuste og omstillingsdyktige organisasjoner som kan spille på lag med og utnytte disse nye rammebetingelsene. Overgangen til nettobudsjettering tilsikter å understøtte en slik eierrolle.

Nettobudsjettering vil innebære at aktører får endrede roller. Stortinget og regjeringen/departementet vil måtte utøve sin styring og oppfølging på andre måter enn tidligere, og overfor sykehusenes styre og administrative ledelse vil det bli lagt vekt på at disses ansvars- og fullmaktsposisjon blir klarere markert. Sosial- og helsedepartementet vil sammen med sykehusene bruke tiden fram til årsskiftet på å forberede overgangen.

Sosial- og helsedepartementet vil for øvrig fram til høsten 1999 utrede om det er grunnlag for at sykehusene bør gis en enda mer markert organisatorisk fristilling, f eks ved at en tilpasset form av statsforetaksmodellen gjøres gjeldende. Sosial- og helsedepartementet vil komme tilbake til saken i statsbudsjettforslaget for 2000.

Sosial- og helsedepartementet vil for øvrig komme tilbake til forslaget om nettobudsjettering av Rikshospitalet og Radiumhospitalet i forbindelse med St prp nr 1 (1998-99).

Kap 3731 Rikshospitalet**Post 04 DRG-refusjon og post 60 Refusjon fra fylkeskommuner**

I budsjettet for 1998 er post 04 DRG-refusjon og post 60 Refusjon fra fylkeskommuner beregnet utfra 40 prosent DRG-refusjon.

Under sluttbehandlingen av budsjettet ble DRG-refusjonen endret fra 40 til 45 prosent. Bevilgningen under postene 04 DRG-refusjon og 60 Refusjon fra fylkeskommuner må derfor korrigeres. På grunn av 2 mnd etterslep av utbetalinger av DRG-refusjon blir det 10 mnd virkning av 45 prosent DRG-refusjon for statssykehusene i 1998.

Det foreslås at bevilgningen under post 04 DRG-refusjon økes med 43,33 mill kroner (10 mnd virkning) og at bevilgningen under post 60 Refusjon fra fylkeskommuner reduseres med 43,33 mill kroner som følge av økningen av DRG-refusjonen. Bevilgningen endres også som følge av flyttingen av Rikshospitalet. De budsjettmessige konsekvensene av flyttingen til Nytt rikshospital for statsbudsjettets inntektside omtales under kap 731/3731 Rikshospitalet, Flytting til Nytt rikshospital - budsjettmessige konsekvenser.

Kap 3734 Radiumhospitalet**Post 04 DRG-refusjon og post 60 Refusjon fra fylkeskommuner**

I budsjettet for 1998 er bevilgningen under post 04 DRG-refusjon og post 60 Refusjon fra fylkeskommuner beregnet utfra 40 prosent DRG-refusjon. Under sluttbehandlingen av budsjettet ble DRG-refusjonen endret fra 40 til 45 prosent. På grunn av 2 mnd etterslep av utbetalinger av DRG-refusjon blir det 10 mnd virkning av 45 prosent DRG-refusjon for statssykehusene i 1998.

Det foreslås at bevilgningen under post 04 DRG-refusjon økes med 12,7 mill kroner (10 mnd) og at bevilgningen under post 60 Refusjon fra fylkeskommuner reduseres med 12,7 mill kroner som følge av økningen av DRG-refusjonen.

Kap 739 Andre utgifter**Post 21 Forsøk og utvikling i sykehussektoren**

Det foreslås bevilget 1 mill kroner til utprøvende behandling. Videre foreslås 0,3 mill kroner til evaluering av den nye finansieringsordningen for laboratorier og røntgeninstitutter som Stortinget ba regjeringen gjennomføre etter det første hele regnskapsåret, jf Innst O nr 24 (1995-96).

Bevilgningen foreslås økt med i alt 1,3 mill kroner.

Post 61 (ny) Tilskudd til driftsavtaler**Ny avtalepolitikk for privatpraktiserende helsepersonell**

Ved behandlingen av Ot prp nr 47 for 1996-97, jf Innst O nr 87 for 1996-97, vedtok Stortinget endrin-

ger i lov om folketrygd som innebærer at refusjoner fra folketrygden (fra 1. juli 1998) forbeholdes yrkesutøvere med kommunal eller fylkeskommunal driftsavtale.

Allmennleger er unntatt fra lovendringen inntil fastlegereformen gjennomføres, og det er også forutsatt enkelte andre unntaksordninger. Utkast til forskrift er sendt på høring.

Ved behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 1998 (St prp nr 61 for 1996-97) ga Stortinget sin tilslutning til at det opprettes en tilskuddsordning for fylkeskommuner og kommuner som pr 1. juli 1998 inngår driftsavtale med yrkesutøvere som har en avtaleløs praksis med trygderefusjon. Tilskuddet skal dekke 80 pst av driftstilskuddet for fysioterapeuter og spesialister i psykiatri og klinisk psykologi og 70 pst av driftstilskuddet for øvrige legespesialister. Tilskuddsordningen finansieres ved innsparer trygderefusjoner som følge av lovendringen og er forutsatt å ha en varighet på fem år. Deretter vil bevilgningen bli innlemmet i rammetilskuddene.

Sosial- og helsedepartementets behandling av de fylkeskommunale og kommunale planene har resultert i at det er gitt tilsagn om tilskudd til nye driftsavtaler i om lag følgende omfang (årsverk):

Spesialister innen somatikk	260
Spesialister i psykiatri	110
Spesialister i klinisk psykologi	300
Sum fylkeskommunene	670
Fysioterapeuter	230
I alt	900

Av fysioterapeutårsverkene gjelder 30 faste stillinger.

Tallene må ses som et maksimumsanslag for det antall driftsavtaler som faktisk vil bli opprettet. Den videre prosessen fram til endelig inngåelse av hver enkelt driftsavtale vil kunne medføre enkelte justeringer. For Oslo er det tatt med stipulerte tall for spesialisthelsetjenesten fordi planen ikke er ferdigbehandlet i kommunen. Sosial- og helsedepartementet har fastsatt et øvre tak for statlig tilskudd til Oslo kommune på 40 mill kroner. Med dette forbeholdet kan det konkluderes med at omfanget av driftsavtaler for psykologer vil bli om lag firedoblet, for psykiatere tredoblet og for andre legespesialister nær fordoblet i forhold til dagens situasjon. Fysioterapeuter og spesialister i psykiatri og klinisk psykologi vil i all hovedsak få tilbud om driftsavtale uansett praksisens omfang, slik Stortinget har forutsatt. Også spesialister innen somatiske fag med avtaleløs praksis som hovederhverv har i all hovedsak fått tilbud om driftsavtale, mens bildet er mer sammensatt når det gjelder sykehusleger med privat deltidspraksis. Spesialister i psykiatri og klinisk psykologi som har en refusjonsberettiget praksis ved siden av annen

hovedstilling, vil omfattes av en overgangsordning som innebærer at de kan motta trygderefusjon for avtaleløs praksis også etter 1. juli 1998. Yrkesutøvere innen alle kategorier som er over 62 år pr 1. juli 1998, vil også unntas fra hovedregelen.

I kommuneøkonomiproposisjonen for 1998 var det øremerkede tilskuddet til nye driftsavtaler anslått til 150 mill kroner. På grunnlag av de godkjente planene anslås utgiftene til den statlige tilskuddsordningen nå til 170 mill kroner på årsbasis og 85 mill kro-

ner for andre halvår 1998. At omfanget av nye driftsavtaler er blitt større enn forventet, skyldes det betydelige antallet deltidsavtaler for sykehusleger. Netto innsparte trygderefusjoner anslås å bli i samme størrelsesorden som utgiftene til tilskuddsordningen.

Det vises til omtale av saken i kommuneøkonomiproposisjonen for 1999 (St prp nr for 1997-98).

Det foreslås følgende omfordeling av midler i 1998:

Kap 739 post 61 Tilskudd til driftsavtaler	85 mill kroner
Kap 2711 post 70 Refusjon spesialisthjelp	- 75 mill kroner
Kap 2755 post 71 Refusjon fysioterapi	- 10 mill kroner

Post 63 Tilskudd til utbygging av økt behandlingstilbud m.v.

Dugnadsprosjektet på Røros

Under kap 739 post 63 Tilskudd til utbygging av økt behandlingstilbud er det bl a bevilget 22 mill kroner til videreføring av dugnadsprosjekt på Røros. Fordi 45 prosent av dugnadsprosjektet finansieres med DRG-refusjon fra bevilgningen under kap 730 post 30 Innsatsstyrt finansiering av sykehus, vil om lag 10 mill kroner av bevilgningen ikke bli benyttet. Bevilgningen foreslås derfor redusert med 10 mill kroner til inndekning av andre tiltak under Sosial- og helsedepartementet.

Behandlingstilbud for ryggglidelser

Stortinget har bedt regjeringen utarbeide en plan for fremtidige ryggoperasjoner ved ett av landets regionsykehus og vurdere øremerkede tilskudd til poliklinikker i fylkeskommunene. Plan med kostnadsanalyse legges frem i Revidert nasjonalbudsjett for 1998, jf Budsjett-innst S nr 11 (1997-98).

Sosial- og helsedepartementet redegjør her for tiltak som oppfølging av tidligere vedtak om ryggbehandling som enten allerede er gjennomført, eller som departementet vil legge til grunn i sitt videre arbeid.

I 1997 ble det opprettet en egen tverrfaglig utredningstakst for å få til en faglig bredere og mer effektiv utredning av pasientene. Utredningstaksten er positivt mottatt av fylkene og bruken av taksten vil bli kartlagt. Ytterligere tiltak gjennom polikliniske takster vil bli vurdert i forbindelse med St prp nr 1 (1998-99).

Operasjoner av rygg, enten gjennom dagkirurgi eller innleggelse utløser refusjon fra staten. Disse refusjonsordningene representerer en viktig stimulering til økt aktivitet. Ny operasjonsteknikk gjør det mulig å behandle rygg dagkirurgisk. I 1997 ble det opprettet en egen poliklinisk takst for fjerning av skiveutglidninger ved «kikhullskirurgi» for å stimulere til bruk av dette. Ordningene blir fortløpende re-

vidert med hensyn til den medisinsk-teknologiske utviklingen. Sosial- og helsedepartementet har gitt dette oppdraget til det nyopprettede Senter for medisinsk teknologivurdering.

Økt satsing på poliklinisk utredning og behandling samt dagkirurgi, vil etter Sosial- og helsedepartementets mening være de viktigste virkemidlene for et bedre operasjonstilbud til ryggpasientene.

Noen pasienter, særlig de med kroniske plager, trenger utredning og behandling på regionsykehusnivå. Slett ikke alle skal eller bør opereres. Enkelte pasienter er operert i Sverige for egen regning. Resultatene av disse operasjonene blir nå evaluert i et samarbeid med Senter for helseadministrasjon, Universitetet i Oslo.

Etter Sosial- og helsedepartementets vurdering er ryggglidelser såvidt utbredt at behandlingstilbudet bør bli styrket ved alle regionsykehusene og ikke bare ved ett enkelt sykehus. Tilsvarende gjelder for pasienter med kroniske ryggplager som ikke er aktuelle for operasjon. Disse pasientene trenger tverrfaglig ikke-operativ behandling og systematisk gjenopptrening under kyndig veiledning for tilbakeføring til hjemsted og det kommunale behandlings- og hjelpeapparatet.

Sosial- og helsedepartementet vil derfor ikke fremme en konkret plan for ryggoperasjoner ved ett regionsykehus nå, men komme tilbake med en helhetlig plan for hvordan dette best kan skje, inkl vurdering av finansieringsordninger, i St prp nr 1 (1998-99).

Også spørsmålet om i hvilken utstrekning det er hensiktsmessig at tilbudet til ryggpasientene integre-res i tilbudet til pasienter med muskel-skjelett sykdommer mer generelt vil også bli vurdert i St prp nr 1 (1998-99).

Mye er gjort når det gjelder forskning og fagutvikling, herunder erfaringsformidling. Opprettelse av et nasjonalt kompetansesenter for rygg har vært foreslått for å ivareta nødvendig fagutvikling, fremme forskning og heve kompetansen.

Betydelig forskningsaktivitet skjer allerede gjennom et nettverk som for en stor del er initiert av So-

sial- og helsedepartementet. Hovedmålet med nettverkets arbeid er vitenskapelig utprøving og vurdering av diagnostiske og behandlingsmessige tiltak. Den såkalte rådgivnings- og evalueringsgruppen som er opprettet i forbindelse med oppfølging av ryggprosjektene er sentral i dette nettverket.

Sosial- og helsedepartementet ønsker å bygge videre på og videreutvikle nettverket til et nasjonalt kompetansesenter i en nettverksmodell. Hovedoppgaven for slikt kompetansesenter vil være forebygging, diagnostikk/utredning, behandling og oppfølging, kunnskaps- og erfaringsformidling. Det gjelder særlig å komme frem til vitenskapsbaserte tilnæringsmåter og effektive behandlingsprinsipper.

Sosial- og helsedepartementet foreslår å nytte 1,5 mill kroner av bevilgningen for 1998 til arbeidet med å etablere et nasjonalt kompetansesenter etter en nettverksmodell. Midlene vil gå til utredning, planlegging og prosjekter. Tiltaket vil bli fulgt opp i St prp nr 1 (1998-99).

Mer generelle spørsmål og kompetanseheving og forebygging vil dessuten bli omtalt i stortingsmeldingen om rehabilitering, som vil bli lagt frem for Stortinget høsten 1998.

Kap 743 Statlig stimulering av psykisk helsevern

Post 70 Tilskudd til forskning, videre- og etterutdanning

Overføring av 10 mill kroner til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF)

I statsbudsjettet for 1998 er det bevilget 10 mill kroner på kap 743, post 70 til økt videreutdanning i psykisk helsearbeid. Denne type utdanning administreres av KUF. Til dekning av utgifter til utdanningsøkningen foreslås overført 10 mill kroner fra kap 743, post 70 til kap 281, post 01.

Kap 2600 Trygdeetaten

Post 01 Driftsutgifter

Omregning av rehabiliterings-/attføringspenger i EØS-saker

Ved EØS-avtalens ikrafttreden 1. januar 1994 var det betydelig usikkerhet omkring beregningsmåten for rehabiliterings- og attføringspenger i tilfeller som går inn under avtalen. Spørsmålet har ingen direkte løsning i avtalens regler om trygdekoordinering (rådsforordningene 1408/71 og 574/72).

Forordning 1408/71 gir anvisning på to ulike beregningsmåter for ytelser som fastsettes på grunnlag av opptjeningsstid. Når det gjelder uføre-, alders- eller etterlattepensjon, skal det gis en delpensjon fra alle de land vedkommende har opptjeningsstid i (forutsatt at opptjeningsstiden er minst ett år). Når det gjelder sykepenger, og også barnetillegg og barnepensjoner, er imidlertid hovedprinsippet at bare ett av landene skal gi disse ytelsene. Dette landet skal

beregne ytelsen etter egen lovgivning, men under hensyn til opptjening i andre EØS-land. Det er som nevnt ikke gitt tilsvarende klare regler for attførings- eller rehabiliteringspenger.

Etter norsk rett beregnes denne typen ytelser på samme måte som uførepensjon, dvs at ytelsene fastsettes ut fra opptjeningen i Norge. Dersom en person har lengre utenlandsopphold i yrkesaktiv alder, kan vedkommende få en betydelig reduksjon i utbetalt beløp. Under tvil valgte man i 1994 fullt ut å legge norske regler til grunn ved beregningen.

Under den løpende kontakt med øvrige EØS-land er det etterhvert blitt klart at attførings- og rehabiliteringspenger etter EØS-avtalen må behandles etter forordningens regler om sykepenger. Bare ett land skal gi ytelser, men opptjening i øvrige EØS-land må tas med. Den aktuelle gruppen personer har således fått utbetalt for lav ytelse fra folketrygden i tiden etter 1. januar 1994.

Forordningene 1408/71 og 574/72 skal koordinere medlemslandenes trygdeordninger. De tar sikte på at personer som benytter seg av den frie bevegeligheten ikke skal tape de rettigheter de har opptjent i fraflyttingslandet og skal gis adgang til trygdeordninger i tilflyttingslandet, slik at man er sikret kontinuitet i trygdeforholdet. En person skal ikke lide tap ved å ha vært medlem av trygdeordningene i to eller flere land. Den løsning som ble valgt ved beregningen av attførings- og rehabiliteringspengene i 1994, medførte at en person får redusert ytelse *nettopp fordi vedkommende har benyttet seg av den frie bevegelighet og har hatt lengre perioder i andre EØS-land*. Løsningen er derfor i strid med EØS-avtalens formål.

Regjeringen har på denne bakgrunn bestemt at praksis skal legges om som følger:

- Korrekt regelforståelse legges uten videre til grunn i nye saker.
- Trygdeetaten skal på eget initiativ omregne saker med løpende ytelser.
- Omregning i avsluttede saker finner bare sted dersom vedkommende krever det. Det er rykket inn en riksannonse for å orientere den aktuelle gruppen om mulighetene for økt ytelse.

Behandlingen av avsluttede saker og omregningen av løpende saker vil kreve en betydelig ekstra ressursinnsats dersom omleggingen skal kunne gjennomføres innenfor akseptable tidsfrister. Ressursbehovet oppstår i to relasjoner: Identifisering av sakene som skal omregnes på eget initiativ, og innhenting av tilleggsopplysninger fra øvrige EØS-land med sikte på å framskaffe grunnlag for å beregne den nye ytelsen. Ifølge Rikstrygdeverket vil en omregning av ytelsene ikke kunne gjennomføres maskinelt. Det vil være nødvendig med manuell gjennomgang av et meget stort antall saker. Det nevnes i denne forbindelse at omleggingen vil ha konsekvenser også for arbeidsmarkedsetaten, som utbetaler attfø-

ringspengene og vil få merarbeid i forbindelse med identifisering av omregningssakene.

De administrative utgiftene er anslått til 2 mill kroner og dekkes innenfor gitte bevilgninger for 1998.

Post 21 Spesielle utgifter

Prosjektmidler til klasser for enslige forsørgere i videregående skole

Finansiering av opplæringstilbud til elever på videregående skoles nivå er et fylkeskommunalt ansvar. Fylkeskommunene har i dag ikke anledning til å kreve deltakeravgift eller egenbetaling til gjennomføring av undervisning til elever i den ordinære videregående offentlige skole, slik private skoler har.

Reform 1994 som prioriterer ungdom, har i mange fylkeskommuner ført til en vanskelig situasjon for voksne med behov for plass i videregående skole, bl a for enslige forsørgere.

Undersøkelser foretatt av Rikstrygdeverket, viser at mange fylkeskommuner ikke har skoletilbud for mange enslige forsørgere, som da henvises til dyre private løsninger som trygdeetaten til dels dekker gjennom utdanningsstønad for den enkelte.

Enslige forsørgere med barn over tre år, vil fra 1. september 1998 møte et krav om yrkesrettet aktivitet, dvs om enten å være i arbeid, under utdanning eller stå tilmeldt arbeidsformidlingen. Det antas at mange vil få avslag på nødvendig plass i videregående skole.

For å få større forståelse i fylkeskommunene for behovet for plasser i videregående skole for voksne, kan det være hensiktsmessig å igangsette en del prosjektklasser fra høsten 1998 rettet spesielt mot gruppen enslige forsørgere.

Det foreslås derfor at det bevilges midler til å dekke utgiftene i en prosjektperiode på tre år. Opplegget vil bli utarbeidet i samråd med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Sosial- og helsedepartementet samt Rikstrygdeverket.

Kollektiv finansiering av slike prosjektklasser vil være en rimeligere ordning for trygden enn at individuelle private skoleplasser dekkes ved utdanningsstønad. Det foreslås derfor at det gis adgang til å benytte 4 mill kroner i 1998 til slike prosjektklasser i regi av offentlige skoler for tre skoleår framover. Inndekning foreslås ved en tilsvarende reduksjon av kap 2683 Enslig mor eller far post 73 Utdanningsstønad, hvor utgiftene ellers ville blitt finansiert på individuelt grunnlag.

Bevilgningen under post 21 foreslås forhøyet med 4 mill kroner.

Oppfølging og utvidelse av sykepengeprosjektene i trygdeetaten

1. Beskrivelse av ordningen

Sosial- og helsedepartementet har siden 1988 bevilget midler til «sykepengeprosjektene» under kap

739 post 63 Tilskudd til utbygging av økt behandlingstilbud. Hovedformålet med bevilgningen har vært å øke behandlingsskapasiteten ved de somatiske sykehus slik at ventetiden for pasienter blir kortere, ventelistene for spesialisthelsetjenesten avkortes og utbetalinger av sykepenger reduseres.

Midler har vært tildelt fylkeskommunene etter søknad med unntak av 1997 hvor midlene ble fordelt etter objektive kriterier. I 1997 var bevilgningen totalt 85 mill kroner.

En liten del av midlene har vært kanalisert til trygdeetaten for at denne kunne kjøpe behandlingsskapasitet, i alt 3 mill kroner i perioden 1994-96. I disse årene ble midlene delt mellom trygdeetaten og fylkeskommunen. Halvparten av midlene ble brukt målrettet mot sykmeldte pasientgrupper i regi av trygdeetaten. Den andre halvparten fikk fylkeskommunen for å behandle pasienter med tilsvarende lidelser. Prosjektene er også trappet opp til 10 mill pr år, etter nærmere angitte retningslinjer fra Sosial- og helsedepartementet. Ekstern evaluering skal gjennomføres etter to års drift.

Hoveddelen av den totale bevilgningen under kap 739, post 63 har med andre ord gått til fylkeskommunene i perioden 1988-1997. Dette er prosjekter i fylkeskommunal regi som er rettet spesielt mot behandlingstiltak for pasientgrupper hvor sykdomsfrekvensen er høy.

I budsjettet for 1998 er det avsatt 10 mill kroner til ryggprosjekter under kap 739, og 10 mill kroner til videreføring av prosjekter i trygdeetaten under kap 2600 post 21 Trygdeetaten. Bevilgningen til sykepengeprosjekter i fylkeskommunen ble i statsbudsjettet for 1998 omprioritert til andre formål, og Sosial- og helsedepartementet uttalte videre, jf St prp nr 1 (1997-98) Sosial- og helsedepartementet:

«Med den nye finansieringsordningen for innsatsstyrt finansiering, skal sykehusene stimuleres til økt aktivitet. Fylkeskommunene vil fra 1. januar motta 40 prosent refusjon for behandling ved innleggelse. Videre er taktster for dagbehandling og ressurskrevende poliklinisk behandling økt betydelig i 1997. På bakgrunn av disse generelle stimuleringsordningene vil departementet redusere andre øremerkede finansieringsordninger. Det beholdes imidlertid 10 mill kroner til ryggprosjekter mv og 22 mill kroner til en videreføring av innenlandsk dugnadsprosjekt ved Regionsykehuset i Trondheim, avdeling Røros, som er omdisponert fra kap 739, post 76 Pasientbro.»

2. Videreføring av sykepengeprosjektene i trygdeetaten (kap 2600.21)

Formålet med trygdeetatens prosjekt er å føre sykmeldte raskere tilbake til arbeidet og således spare den enkelte for unødige plager og samfunnet for en økonomisk belastning. I tillegg skal trygdeetatens prosjekter systematisere kunnskap om:

- hvor stort behovet er (hvor mange er sykmeldte i påvente av behandling)
- hvor stort er innsparingspotensialet på utbetalte sykepenger på grunn av «venting» osv

- hvordan kan kjøp av behandling eventuelt best mulig organiseres i trygdeetaten.

Det er utarbeidet retningslinjer for forsøksvirksomheten med sikte på en forsøksperiode på 2 år. Det er videre lagt opp til en ekstern evaluering ved utløpet av forsøksperioden.

I forbindelse med Stortingets behandling av budsjettet for 1997 fremmet sosialkomiteens flertall følgende forslag (jf Budsjett-innst S nr 11 (1996-97)):

«Stortinget ber Regjeringen gjøre forsøksordningen med overføringer fra sykepengekapitlet i folketrygden til å finansiere prosjektet ved somatiske sykehus til en permanent og landsomfattende ordning.»

I St prp nr 22 (1997-98) Om endringer i statsbudsjettet for 1997 viser regjeringen til Stortingets vedtak og anfører følgende:

«Departementet vil arbeide videre med oppfølgingen av Stortingets vedtak. Utover den oppfølgingen som er beskrevet ovenfor, vil Regjeringen til Revidert nasjonalbudsjett for 1998 komme tilbake til en gjennomgang av hvordan en utvidelse av bruken av sykepenger til økt behandlingsskapasitet mest hensiktsmessig kan skje.»

I alt 8 fylker er tildelt midler til kjøp av behandling for sykmeldte i 1997 og 1998. Prosjektene startet opp i løpet av annet halvår 1997.

Verken Rikstrygdeverket eller NIBR (Norsk institutt for by- og regionalforskning), som har fått i oppdrag å evaluere prosjektene, kan gi noe anslag over eventuelt innsparingspotensial basert på prosjektene så langt. Basert på foreløpige erfaringer er det imidlertid mye som tyder på at pasientgrunnlaget kan være noe mindre enn antatt. Dette skyldes at relativt mange pasienter etter konsultasjon hos spesialist ikke hadde behov for, eller ikke var klar for behandling. Noen ble friskmeldte og andre hadde mer kompliserte lidelser enn opprinnelig antatt, noe som gjorde at spørsmålet om operasjon måtte vurderes på nytt. Ventetiden på behandling i fylkene er også ulik, og i noen av prosjektfylkene er det liten forskjell i ventetid mellom ordinær behandling og kjøp i regi av trygdeetaten. Overgang til innsatsstyrt finansiering og økning av polikliniske takster kan bidra til å redusere disse forskjellene ytterligere.

For trygdeetaten kan ordningen bli et viktig virkemiddel i oppfølgingen av sykmeldte. Kjøp av behandling krever dessuten utstrakt samarbeid med fylkeskommunens helsetjeneste. Foruten å bidra til en bedre og mer effektiv oppfølging av sykmeldte kan kjøp av behandlingstjenester i trygdeetatens regi gi grunnlag for et mer forpliktende og formalisert samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer. Administrativt er imidlertid dette virkemiddelet ressurskrevende.

Kjøp av behandling innebærer helt nye arbeidsoppgaver for trygdeetaten og krever både økt kapasitet

og oppbygging av annen type kompetanse enn den etaten har nå. Så vel omfanget og den konkrete utformingen av ordningen må videre vurderes i forhold til prinsippene som gjelder for helsetjenesten generelt. Samlet taler dette for en trinnvis opptrapping og utvidelse basert på et grundig erfaringsmateriale om bl a innsparingsvirkningene fra fylkene som er med i prøveordningen.

På denne bakgrunn foreslås at ordningen utvides til å gjelde alle fylker i løpet av en tre-års periode fram til 2001. Den konkrete utformingen av ordningen foretas på grunnlag av en endelig og samlet evaluering som vil foreligge våren 1999. For 1998 foreslås bevilgningen under kap 2600, post 21 økt med 5 mill kroner til 15 mill kroner for å gjøre det mulig å utvide de pågående prosjektene til å ta i mot pasienter fra nabofylkene. Ordningen vil på denne måten i prinsippet være tilgjengelig for sykmeldte fra hele landet allerede fra inneværende år.

Erfaringene så langt gir ikke sikkert grunnlag for å tallfeste omfanget av behovet for kjøp av behandling til sykmeldte, fordi behandlingsskapasiteten er ulik i de enkelte fylkeskommunene. Hvis man forutsetter lik behandlingsskapasitet og pasienttilgang som i *ett av prøvefylkene*, anslås kostnadsrammen nasjonalt å ligge på om lag 40 mill kroner når ordningen er tilgjengelig for alle. Dette er imidlertid basert på svært usikre forutsetninger som må vurderes nærmere når evalueringen er gjennomført.

Departementet vil i budsjettet for 1999 gi oppdatert statusbeskrivelse, og vurdere behovet for økonomiske og administrative ressurser til å gjennomføre en videre opptrapping av ordningen.

Kap 2650 Sykepenger

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere m.v.

Post 72 Sykepenger for statsansatte

Utvidelse av arbeidsgiverperioden

I St prp nr 1 (1997-98) ble det foreslått å utvide arbeidsgiverperioden (den tid arbeidsgiveren har ansvar for å betale sykepenger til arbeidstaker) med én uke fra to til tre uker fra 1. april 1998. I St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) om endring av St prp nr 1 om statsbudsjettet medregnet folketrygden 1998 foreslo regjeringen at arbeidsgiverperioden bare skulle utvides med 3 dager. Stortinget vedtok en utvidelse av arbeidsgiverperiode fra 14 til 16 kalenderdager fra 1. april 1998.

Med henvisning til veksten i utgiftene foreslår regjeringen derfor at arbeidsgiverperioden utvides med 3 kalenderdager til 21 kalenderdager (3 uker) fra 1. september 1998. Det legges til grunn at unnatakordningen for kronisk syke og forsikringsordningen for arbeidsgivere med få ansatte utvides tilsvarende

Det er ikke forutsatt at kommunene får kompensasjon for utvidelsen av arbeidsgiverperioden.

Forslaget er beregnet til å gi netto innsparinger for staten på 225 mill kroner i 1998. Av dette kommer 15 mill kroner fra økt innbetaling av arbeidsgiveravgift i 1998. Sykepengeutgiftene under kap 2650 reduseres med 210 mill kroner under post 70 og 10 mill kroner under post 72. Samtidig får staten som arbeidsgiver redusert refusjonsinntektene (gjennom inntekstpostene 3661.55 og 5701.02) fra folketrygden med 10 mill kroner.

Da kan vi dekomponere folketrygdens besparelse på 225 mill kroner slik:

Kap/Post	Endring i mill kroner
Sykepenger arbeidstakere mv (2650.70)	210
Sykepenger statsansatte (2650.72) ...	10
Økt arbeidsgiveravgift (5700.70)	15
Endret refusjon (3661.55 og 5701.02)	- 10
Sum:	225

Helårsvirkningen er anslått til om lag 980 mill kroner.

Økning av sykepenger ifm sysselsettingsvekst m m

Folketrygdens utgifter til sykepenger har hatt en sterk vekst siden 1995. I 1997 ble det utbetalt 12,4 mrd kroner i sykepenger til arbeidstakere (ekskl statsansatte). Dette tilsvarer en økning på 19,7 pst. En del av økningen skyldes at enkelte grupper statsansatte ble overført fra post 72 Sykepenger for statsansatte til post 70. Ser en bort fra denne endringen, var økningen fra 1996 til 1997 under post 70 på 17,2 pst i forhold til 1996. For 1998 er bevilgningen 13 755 mill kroner.

På grunnlag av at anslaget på sysselsettingsveksten er økt fra 1 pst (i vedtatt budsjett) til 2,1 pst, foreslås det at bevilgningen forhøyes med 170 mill kroner.

Departementet har siden 1994 finansiert en forsøksordning med 10 mill kroner pr år der trygdestaten, i samarbeid med arbeidslivets parter, gjennomfører ulike prosjekter for å finne fram til egnede tiltak for å redusere sykefraværet. Forsøksordningen evalueres og rapport vil foreligge første halvår 1999. Departementet deltar i finansieringen av «EGA til DUA- prosjektet» (Fra ensidig gjentakelsesarbeid til det utviklende arbeidsmiljø) med 7 mill kroner.

Departementet har tatt initiativ til og finansierer sykefraværprosjekter i fem større statlige virksomheter (Posten, NSB, Rikshospitalet, trygdestaten og arbeidsmarkedsetaten) i 1998 og 1999. Fra høsten

1998 vil det bli satt i gang et prosjekt «Kvinnehelse - i praksis» som skal sette i verk tiltak i omsorgs- og pleiesektoren i kommunene. Det forventes at disse prosjektene vil gi verdifull kunnskap som kan komme til nytte i sykefraværarbeidet på arbeidsplassen.

Det vil senere bli fremmet forslag om oppjustering av utgiftsanslaget på sykepengekapitlet pga sterkere lønnsvekst.

Sammendrag

Samlet foreslås bevilgningen under post 70 redusert med 40 mill kroner mens bevilgningen under post 72 foreslås redusert med 10 mill kroner.

Kap 2660 Uførhet

Post 70 Grunnpensjon

Det har vært en sterk vekst i antall nye uførepensjonister i mesteparten av 1997. Veksten i begynnelsen av 1998 har også vært sterkere enn samme periode tidligere år. Selv om en del av økningen skyldes res-tansenedbygging i trygdestaten og derfor må antas å være av midlertidig karakter, viser utviklingen en økning i antallet nye søknader som er sterkere enn det som er lagt til grunn i budsjettet for 1998. I vedtatt budsjett for 1998 var det lagt til grunn 248 700 uførepensjonister. Antall nye uførepensjonister økte med henholdsvis 2 890 og 2 865 i januar og februar. Korrigert for antallet som faller fra ordningen blir nettotilgangen henholdsvis 1 187 og 1 106, dvs 248 834 uførepensjonister pr februar. Nytt anslag for antall uførepensjonister i 1998 er beregnet til om lag 256 500, altså ca 7 800 flere uførepensjonister enn det som lå til grunn for vedtatt budsjett. Gjennomsnittlig uførepensjon har også vist seg å være noe høyere enn hva en tidligere har lagt til grunn.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 270 mill kroner til 9 866 mill kroner.

Post 71 Tilleggs pensjon

Av samme grunn som anført under post 70, foreslås bevilgningen økt med 280 mill kroner til 13 518 mill kroner.

Kap 2663 Medisinsk rehabilitering m.v.

Post 70 Rehabiliteringspenger

Rehabiliteringspenger kan ytes når mottaker av sykepenger er gått ut hele sykepengeperioden. Utviklingen på posten har derfor nær sammenheng med utviklingen i langtidssykefraværet. Antall personer som går ut hele sykepengeperioden var 13 000 i 1995 og 17 000 i 1997. Antall søknader om rehabiliteringspenger har også økt som en følge av dette. Fra 1996 til 1997 var økningen over 35 prosent.

Det foreslås derfor at bevilgningen økes med 270 mill kroner til 2 970 mill kroner.

Post 75 Bedring av funksjonsevnen, tekniske hjelpemidler

Utgiftene til tekniske hjelpemidler økte sterkt i 1997. Antall betjente brukere økte med snaut 6 pst. Utgiftene ved utgangen av februar i år ligger 4,3 prosent høyere enn utgiftene samme tid i fjor og kan tyde på at utgiftsøkningen vil fortsette også i 1998. Veksten i utgiftene skyldes flere forhold, både at kommunene satser på hjemmebasert omsorg og egne boenheter for eldre framfor institusjoner og at det skjer en dreining mot dyrere hjelpemidler.

Det foreslås derfor at bevilgningen på posten økes med 50 mill kroner til 1 902 mill kroner.

Kap 2670 Alderdom

Post 71 Tilleggs pensjon

Utgiftene til tilleggs pensjon har vist en jevn økning de senere år. Det skyldes at de nye pensjonistene har større opptjente rettigheter enn dem som allerede er pensjonister. En økning i kvinners yrkesaktivitet bidrar også til økningen i utgiftene til tilleggs pensjon.

Ved budsjetteringen av posten var utviklingen i antall pensjonister med alders pensjon og gjennomsnittlig stønadsbeløp undervurdert.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 110 mill kroner.

Kap 2683 Stønad til enslig mor eller far

Post 73 Utdanningsstønad

Det vises til omtale under kap 2600 Trygdestaten, post 21. Bevilgningen foreslås redusert med 4 mill kroner til inndekning av utgifter under kap 2600 post 21 - prosjektmidler til klasser for enslige forsørgere.

Kap 2711 Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m v

Post 70 Refusjon spesialisthjelp

Departementet viser til omtale under kap 739, post 61 vedrørende ny avtalepolitikk for privatpraktiserende helsepersonell. Bevilgningen foreslås redusert med 75 mill kroner.

Post 75 Opptreningsinstitusjoner

Ved behandlingen av Budsjett-innst S nr 11 (1997-98) ble bevilgningsforslaget forhøyet med 12 mill kroner i forhold til forslaget i St prp nr 1 (1997-98). For 1998 er det bevilget 406 mill kroner til opptreningsinstitusjoner. Regnskapstall fra Rikstrygdeverket viser at utgiftene for 1997 beløp seg til 402 mill kroner, dvs bare 4 mill kroner mindre enn bevilgningen for 1998.

Det foreslås en tilleggsbevilgning på 10 mill kroner slik at det gis muligheter for å øke bidragssatsene fra folketrygden. Økningen tilsvarer 2,5 prosent lønns- og prisstigning på dagens satser, dvs samme

økning som er gitt til de spesielle helseinstitusjonene.

Kap 2755 Helsetjeneste i kommunene

Post 71 Refusjon fysioterapi

Det vises til omtale under kap 739, post 61 vedrørende ny avtalepolitikk for privatpraktiserende helsepersonell. Bevilgningen under kap 2755 post 71 foreslås redusert med 10 mill kroner.

Kap 5632 Aksjer i Norsk Medisinaldepot A/S

1 Fremgangsmåte ved salg av Norsk Medisinaldepot AS

I forbindelse med Stortingets behandling av St prp nr 63 (1996-97) (jf Innst S nr 295 (1996-97)), fattet Stortinget følgende vedtak:

«Sosial- og helsedepartementet har fullmakt til å gjennomføre forhandlinger om sal (heilt eller delvis) av statens eigarinteresser i Norsk Medisinaldepot. Avtale må leggjast fram for Stortinget til endelig godkjenning.»

I premissene til innstillingen uttalte et flertall i komiteen :

«Flertallet vil understreke betydningen av at staten har innflytelse i den overordnede legemiddelpolitikken. For å sikre en slik innflytelse og disse overordnede målsettinger med legemiddelpolitikken bør statens eierandel være på minimum 33 pst i Norsk Medisinaldepot.»

I Budsjettinnst S nr 1 (1997-98) uttalte et flertall (AP, Frp og H) i komiteen følgende:

«Komiteens flertall , viser videre til at Sosial- og helsedepartementet er i ferd med å forberede en salgsprosess for selskapet, og legger vekt på at man i den sammenheng søker å utforme en salgsprosess som gir gode muligheter for bredest mulig spredning av eierskapet på norske hender, for effektiv annenhåndsomsetning av aksjene i et norsk hjemmemarked, og for ivaretagelse av de ansattes interesser.»

Medlemmene fra Krf, SP og V uttalte i samme budsjettinnstilling bl a:

«....., og er enig i at ein må leggje vekt på å utføre ein salgsprosess som gir gode høve for breiast mogleg spreing av eigarskapet på norske hender.»

Sosial- og helsedepartementet har nå startet opp forberedelsene til salgsarbeidet. Etter en ordinær anbudsprosess er Fondsfinans as valgt som rådgiver for departementet i dette arbeidet.

Utover de premissene som er sitert ovenfor, understreket finanskomiteen i Innst S nr 295:

»Følgjande omsyn skal særleg vektleggjast i forhandlingane:

- oppnå best mogleg pris for eigar,
- sikre kjøpar/alliansepartnarar som bidrar til auka konkurranse og effektiv ressursbruk i legemiddelmarknaden,

- styrke bedriftens markedsposisjon og trygge arbeidsplassene,
- sikre en forsvarleg beredskap av legemiddel.»

Stortingets forutsetning om at en avtale om salg av NMD skal legges frem for Stortinget til endelig godkjenning vil imidlertid kunne ha konsekvenser for hvilke markedsaktører som vil kunne ønske å delta i salgsprosessen, og deres betalingsvilje. Investorer vil antakelig legge avgjørende vekt på at det går kort tid fra de har undertegnet en avtale om kjøp av aksjer, til de overtar full rådighet over disse. Forutsetningen om at Stortinget skal godkjenne salget av aksjer, vil nødvendigvis ta noe tid, og vil ut fra de ekspertråd departementet har innhentet, vanskelig gjøre forhandlingene og kunne redusere investorenes betalingsvilje, sammenlignet med en prosedyre der det går kort tid mellom avtaleinngåelse og overtagelse av aksjene. Dermed kan man komme i motstrid med en annen av Stortingets sentrale forutsetninger, nemlig å oppnå best mulig pris for aksjene. Også Stortingets forutsetning om spredning av eierskapet på norske hender, vil fordre en salgsprosess som krever at det går kort tid mellom avtaleinngåelse og overtagelse av aksjene.

For å sikre handlefrihet i salgsprosessen og kunne innfri Stortingets premisser, vil departementet derfor foreslå at Sosial- og helsedepartementet får fullmakt til å gjennomføre det endelige salget. Denne fremgangsmåten ble valgt ved delprivatiseringen av Raufoss og Kongsberg Gruppen. En slik fullmakt til Sosial- og helsedepartementet foreslås å bygge på de samme forutsetninger som Stortinget tidligere har lagt til grunn, nemlig:

- Staten beholder en eierandel på minimum 34 pst.
- Bredest mulig spredning av eierskapet på norske hender.
- Oppnå best mulig pris.
- Sikre kjøpere/alliansepartnere som bidrar til økt konkurranse og effektiv ressursbruk i legemiddelmarkedet.
- Styrke bedriftens markedsposisjon og trygge arbeidsplassene.
- Sikre forsvarlig beredskap av legemidler.

Ved at ovennevnte premisser legges til grunn for salgsarbeidet, foreslås at Sosial- og helsedepartementet gis fullmakt til å foreta salg av inntil 66 pst av statens andeler i Norsk Medisinaldepot AS, jf forslag til romertallsvedtak.

2 Vedrørende utbetaling av ekstraordinært utbytte ved Norsk Medisinaldepot AS

I Budsjett-innst S nr 1 (1997-98) ble det vedtatt et ekstraordinært utbytte fra Norsk Medisinaldepot AS for 1997 på 150 millioner kroner. Det ekstraordinære utbyttet kom i tillegg til det ordinære utbyttet på 25 millioner. Av innstillingen fremgår det at et slikt ekstraordinært utbytte bør kunne ses i sammenheng

med gevinsten fra et eventuelt salg av selskapet. Regjeringen legger til grunn at det ekstraordinære utbyttet fra NMD, på 150 millioner kroner for 1997, skal innbetales til staten innen utgangen av inneværende år. Dersom et delsalg av NMD skjer før utgangen av 1998, skal innbetaling av utbyttet skje samtidig med salget.

3 Legemiddelberedskap

Norsk Medisinaldepot AS har i dag en beredskapsfunksjon på legemiddelfeltet, bl a i form av et beredskapslager. Lageret er tenkt benyttet i en eventuell krigs- eller krisesituasjon hvor tilgangen til legemidler er redusert eller stopper opp. NMD utfører denne oppgaven ved å holde et større legemiddellager enn det som er nødvendig ut fra bedriftsøkonomiske og logistikkmessige hensyn. Selskapet mottar i dag tilskudd fra Sosial- og helsedepartementet for å kunne utføre disse oppgavene.

Sosial- og helsedepartementet forutsetter at beredskapsevnen på legemiddelområdet ikke skal svekkes som følge av salget av NMD.

4 Andre samfunnsoppgaver utført ved Norsk Medisinaldepot AS

Norsk Medisinaldepot AS har en egen avdeling for samfunnstjenester som utfører oppgaver finansert av Sosial- og helsedepartementet. Avdelingen omfatter bl a *WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology*. Senteret foretar klassifisering av legemidler i henhold til ATC-systemet (Anatomisk Terapeutisk Kjemisk system), bl a som grunnlag for utarbeidelse av legemiddelstatistikk. Avdelingen produserer også grossiststatistikk for legemidler, og innhenter oppgaver fra alle landets apotek over deres salg av narkotika m v. Disse tjenestene blir i dag utført av NMD på oppdrag av helsemyndighetene og finansiert over statsbudsjettets kap 701, post 21. Sosial- og helsedepartementet har tidligere varslet Stortinget, senest i statsbudsjettet 1997, at departementet vurderer en hensiktsmessig organisering og plassering av disse oppgavene blant annet på bakgrunn av den konkurransesituasjon NMD befinner seg i etter at det trådte flere aktører inn på grossistmarkedet. Salg av aksjene i NMD har aktualisert denne problematikken. I forbindelse med statsbudsjettet for 1999 vil regjeringen legge frem forslag om eventuelle endringer og ressursbehov som vil sikre at de ovennevnte samfunnsoppgavene blir ivaretatt.

Kap 5701 Diverse inntekter

Post 02 Diverse inntekter

Bevilgningen foreslås redusert med 2,5 mill kroner som en konsekvens av forslaget om økt arbeidsgiverperiode med 3 dager, jf omtale under kap 2650 post 70 og 72.

Post 70 Refusjon ved trafikkskade

I vedtatt budsjett for 1998 er bevilgningen ca 3 pst lavere enn inntektene i 1997. Det er ikke grunn til å anta at refusjonsinntektene blir lavere i 1998 enn i 1997, og bevilgningen på posten foreslås derfor økt med 13 mill kroner til 440 mill kroner.

Post 71 Refusjon ved yrkesskade

En vesentlig del av folketrygdens utgifter ved yrkesskader finansieres av arbeidsgivere ved en forsikringsbasert refusjonsordning knyttet til den obligatoriske yrkesskadeforsikringen. Ordningen innebærer at forsikringsselskapene skal refundere en viss pro-sentsats av erstatningsutbetalingene til folketrygden.

Forsikringsselskapenes erstatningsutbetalinger i 1998 antas å bli høyere enn tidligere forutsatt. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på posten satt opp med 77 mill kroner til 397 mill kroner.

Andre saker:**Genmodifiserte produkter som inneholder gener som koder for antibiotikaresistens****Bakgrunn for fremleggelsen**

Under behandlingen av St meld nr 40 (1996-97) om matkvalitet og forbrukertrygghet 18. juni 1997 vedtok Stortinget følgende:

«Stortinget ber Regjeringen om å forby produksjon, import og omsetning av alle genmanipulerte produkter som inneholder gener som koder for antibiotikaresistens, og å arbeide for internasjonale forbud på dette området.»

Av hensyn til regjeringens arbeid med å forvalte saksområdet og følge opp intensjonene i Stortingets vedtak i enkeltsaker er det viktig å få avklart om vedtaket kun gjelder næringsmidler og fôr, som var den aktuelle saken Stortinget behandlet, eller om det også gjelder andre produkter.

Det er i den forbindelse viktig at det skilles mellom produkter som faktisk inneholder gener som koder for antibiotikaresistens, og produkter hvor genmodifiserte organismer er brukt i fremstillingsprosessen der antibiotikaresistensgener ikke nødvendigvis er til stede i sluttproduktet. Dersom antibiotikaresistensgener ikke er til stede i sluttproduktet, vil risikoen for uheldig spredning i prinsippet ikke være til stede.

Regjeringen anser at stortingsvedtaket innebærer at næringsmidler og fôr som inneholder gener som koder for antibiotikaresistens skal forbys. Øvrige produkter reguleres gjennom en meget streng praksis under dagens lovverk. Tillatelse skal kun gis dersom risikoen er helt ubetydelig og produktene er samfunnsnyttige. Det forutsettes en løpende vurdering i forhold til eventuelle behov for strengere regulering i lys av utviklingen på området.

En videre tolkning av vedtaket til å innebære et

helt generelt forbud mot samtlige genmodifiserte produkter, ville omfatte også nyttige produkter med ubetydelig risiko som f.eks. legemidler og industrielle produksjonsorganismer. Dette vil føre til en overfokusering på genmodifiserte produkter når det gjelder antibiotikaresistensproblematikken, som først og fremst skyldes bruk av antibiotika i annen sammenheng. Slik forståelse av Stortingets vedtak ville også gi et unødige negativt signal til næringsliv og forskningsmiljøer som arbeider på feltet.

Eventuell innføring av et helt generelt forbud mot produksjon, import og omsetning av genmodifiserte produkter med antibiotikaresistensgener ville stride mot eksisterende EØS-forpliktelser på dette feltet. Et generelt forbud vil også kunne skape problemer i forhold til WTO og kreve endring av gen-teknologiloven og legemiddeloven.

Med den forståelsen som regjeringen her legger til grunn for andre produkter enn næringsmidler og fôr, kan norske myndigheter markere norsk politikk ved forbud mot produkter som innebærer risiko for helse og miljø innenfor dagens internasjonale forpliktelser. Norge har hittil gjort dette for fem produkter som inneholder antibiotikaresistensgener. Disse produktene vil reguleres gjennom en meget streng praksis under dagens lovverk. Produkter som ikke omfatter næringsmidler eller fôr, tillates kun dersom risikoen er helt ubetydelig og produktene er samfunnsnyttige. Eksempler på produkter som kan tillates vil da være legemidler og industrielle produksjonsorganismer. Det legges stor vekt på vurdering av risiko og samfunnsnytte i hver enkelt sak. Særlig når det gjelder nye legemidler med stor nytteverdi, vil risikoen være liten i lys av de begrensede mengder som kommer i omløp.

Forvaltningsstrategi for håndtering av saker som angår lavfrekvente elektriske og magnetiske felt og helse

Storingsrepresentant Kjellbjørg Lunde fremmet i Dok. nr. 8:2 (1993-94) forslag om at Stortinget ber regjeringen vedta bindende minimumsgrenser for avstand mellom kraftlinjer og boliger m.v. der barn oppholder seg. Stortinget avviste dette forslaget, jf. Innst. S. nr. 96 (1993-94). Samtidig fremmet representantene Gunnar Flatland, Eva R. Finstad og Oddvar Nilsen i Dok. nr. 8:6 forslag om at Stortinget ber regjeringen legge til rette for at miljømessige, helsemessige og estetiske hensyn må få økt vekt ved etableringen av nye høyspentanlegg. Dette forslaget, jf. Innst. S. nr. 97 (1993-94), ble enstemmig vedtatt.

I forbindelse med behandlingen av disse Dok:8-forslagene uttalte energi- og miljøkomiteen bl.a. følgende:

«Komiteen vil vise til den arbeidsgruppen under Helsedepartementet som skal utrede helsefare. Komiteen ber om at Stortinget blir orientert om arbeidsgruppens konklusjoner.»

Den arbeidsgruppen det siktes til la fram sine konklusjoner i utredningen NOU 1995:20 Elektro-magnetiske felt og helse. Forslag til en forvaltningsstrategi.

Denne gruppen har bl a anbefalt følgende:

1. Ved anlegg av nye kraftledninger bør man søke å unngå nærføring til boliger, barnehager og skoler mv. Tiltak forutsetter små kostnader og må ikke medføre andre ulemper av betydning. Aktuelle tiltak er i første rekke traseendringer.
2. Ved anlegg av nye boligområder, skoler, barnehager m v bør man unngå nærhet til kraftledninger. Der det er mulig, bør man (ut fra flere hensyn) velge en noe større avstand enn de minstegrenser som er fastsatt av sikkerhetshensyn for avstand mellom kraftledninger og bebyggelse.

NOU 1995:20 har vært på en bred, offentlig høring. Det var stor oppslutning om embedsgruppens forslag. Siden det er gått en tid siden NOU'en ble lagt fram, har Sosial- og helsedepartementet bedt Strålevernet om en uttalelse vedrørende status innenfor forskningen på dette området. I brev datert 19. februar 1998 konkluderer Strålevernet med følgende:

«Det er generelt sett ikke tilkommet data som bør føre til endring av konklusjonen i NOU 1995:20 med hensyn til forvaltningspraksis ved kraftfrekvente felt. Utredning om såkalt elallergi pågår.»

På denne bakgrunn har regjeringen sluttet seg til konklusjonene i NOU 1995:20 om kraftlinjer og helse m v. Det skal fortsatt drives forsknings- og utviklingsarbeid på dette området, og det skal forberedes en ny gjennomgang av saksfeltet innen år 2000.

Utredningen om el-overfølsomhet, forhold til helsetjenesten og forslag om behandlingstilbud vil om kort tid bli avgitt til Sosial- og helsedepartementet.

Det vurderes igangsatt et nasjonalt informasjonsopplegg for 1999.

Bedre helse for mor og barn - nyfødtkohortstudien

I forbindelse med sosialkomiteens behandling av St prp nr 1(1997-98), kap 710, ble det reist spørsmål omkring prosjektet Norsk nyfødtkohort:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Framskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg uenigheten om nytteverdien og de etiske problemene rundt dette prosjektet. Flertallet ber derfor om at Regjeringen i et egnet stortingsdokument legger fram en redegjørelse for Stortinget om hele prosjektet både når det gjelder nytteverdien, de etiske problemstillingene og personvernaspektet før dette igangsettes og ytterligere utgifter pådras.»

I påvente av denne redegjørelsen er prosjektet stilt i bero.

1 Innledning

Hvert år blir det født rundt 60 000 barn i Norge. Det store flertallet fødes friske etter ukompliserte svangerskap. Likevel representerer svangerskapet, fødselen og første leveår en periode med høy sykkelighet og mange opplever å miste sitt barn eller føde et barn med sykdom. F eks registreres det ved Medisinsk fødselsregister om lag 600 dødfødsler årlig. I nyfødtperioden dør ytterligere 150-200 barn. Dødeligheten totalt i første leveår utgjør til sammen rundt 300 barn, eller 5,2 per 1 000 levende fødte. Til sammenligning har Sverige en dødelighet på 5,0 per 1 000 levende fødte i første leveår, Finland 4,8 per 1 000, Island 4,8 per 1 000 mens Danmark ligger høyest med 5,9 per 1 000 levende fødte. Hovedårsakene til dødeligheten i Norge er misdannelser og for lav fødselsvekt. Fordi årsakene til disse forholdene er lite kjent, kan de fleste av dødsfallene ikke forebygges.

God eller dårlig helse avhenger av arv, miljø, livsstil og de levekår samfunnet tilbyr den enkelte. Siste århundre er befolkningens helsetilstand betraktelig forbedret. Forventet levealder ved fødsel har økt med cirka 25 år (til vel 77 år), og spedbarnsdødeligheten har falt til en 20. del.

Årsakene til forbedringen av folkehelsen er mange. Moderne hygieniske tiltak som sanitæranlegg og rent drikkevann, gode boliger, tryggere arbeidsplasser, god ernæring og solid allmennutdanning er noen av de viktigste faktorene i tillegg til en velutbygget helsetjeneste med bedre muligheter for å både forebygge og behandle sykdom.

Årsaken til de fleste medfødte misdannelser og til hvorfor fostre hemmes i vekst i mors liv, er ukjent. Det finnes begrenset kunnskap om årsakene til mange av de sykdommer som rammer barna i oppveksten, for eksempel sukkersyke, astma og allergiske sykdommer. Likeledes er det liten kunnskap om de sannsynligvis komplekse årsaksforholdene ved de fleste av de kroniske sykdommer som rammer både barn og voksne.

I løpet av de siste årene har det blitt klart at mange sykdommer - innbefattet de store folkesykdommene - kan skyldes påvirkninger i fosterlivet eller tidlig i livet. Dette gjelder både barns helse og til dels også helsen i voksen alder. For om lag 20 år siden fant en norsk forsker, Anders Forsdahl, i Finnmark, en påfallende samvariasjon mellom dødeligheten hos voksne menn og spedbarnsdødeligheten i hjemstedsfylke omkring disse mennenes fødselstidspunkt. Teorien var at dødeligheten i voksen alder ble «bestemt» allerede i fosterlivet. Dette er tatt opp i en rekke studier internasjonalt, og teoriene i dag går ut på at en lang rekke av våre folkesykdommer bestemmes av tidlige påvirkninger, i fosterliv eller tidlig barnealder. Forsdahls studie er retrospektiv. Det vil si at den bygger på data som kan hentes fra gamle journaler og registreringer. Dataene vil være langt

sikrere og bedre dersom man kan følge utviklingen fra fosterliv og fremover. Dette er bakgrunnen for prosjektet «Bedre helse for mor og barn - nyfødtkohorten».

2 Nyfødtkohorten

Nyfødtkohorten er et forskningsprosjekt som tar utgangspunkt i to årskull gravide kvinner. Deretter vil man følge både mor og barn i mange år framover. Statens institutt for folkehelse og Medisinsk fødselsregister (MFR) er hovedansvarlig for prosjektet.

Planen er å inkludere 100 000 gravide og 100 000 nyfødte over en toårsperiode. Disse skal senere følges opp så lenge det er ønskelig - eventuelt livet ut. Dette innebærer at det vil bli sendt spørreskjema til mor når barnet er 6 måneder, og deretter når det er fem år (foreløpige planer). Oppfølgingen vil ellers bestå i registerforskning: Medisinsk fødselsregister, Dødsårsaksregisteret, Kreftregisteret, Diabetesregisteret m v, og gjennom forhåndsregistrerte opplysninger som f eks utskrivningsdiagnoser. Bakgrunnen for å inkludere et så høyt antall kvinner og deres barn, henger sammen med ønsket om å studere også relativt sjeldnere, men alvorlige tilstander som for eksempel medfødte misdannelser, som man i liten grad kjenner årsakene til.

Nyfødtkohorten har en grunnstamme som alle underprosjekter går ut fra. Hittil er det meldt om lag 100 underprosjekter med fokus på helseproblemer hos kvinner og barn som det tidligere har vært forsket lite på i Norge. Dette er prosjekter som forutsettes vurdert og finansiert innenfor prosedyrer og budsjetttrammer i det ordinære forskningssystem. For kvinnene gjelder det, for eksempel, bekkenløsning og andre muskel-skjelettplager, inkontinens og depresjoner etter fødselen. For barna gjelder det for eksempel dødfødsler, sukkersyke, kreft og medfødte misdannelser.

De gravide kvinner vil bli invitert til å delta i undersøkelsen når de møter til første svangerskapskontroll. Kvinnene vil bli grundig informert om undersøkelsen, og det er helt frivillig å delta.

Grunnstammen består av to blodprøver som tas i løpet av svangerskapet pluss blod fra navlestrengen som tas ved fødselen. Prøvene vil holdes nedfrosset ved -80 grader Celsius, en temperatur som sørger for at materialet holder seg i flere tiår fremover. Blodprøvene vil bli lagret på Folkehelsa. Videre svarer kvinnen på tre spørreskjemaer i svangerskapet og to i løpet av de første årene etter fødselen. De fleste underprosjekter klarer seg med disse opplysningene, mens noen underprosjekter vil gjøre supplerende datainnsamlinger.

All innhenting av opplysninger vil skje etter samtykke fra dem som har avgitt opplysningene - foreldrene og senere fra barna selv. Opplysningene vil anonymiseres på en betryggende måte, jf pkt 4.3, og skal ikke kunne brukes på annen måte enn til-

tenkt. Data vil være kvalitetssikret og opplysningene baseres på spørreskjemaer til kvinnene. Opplysninger om fødsel og spedbarnsperiode vil bli innhentet fra sykehusets fødselsjournal og barnejournal. Kvinnene og deres barn kan på eget initiativ melde seg ut av prosjektet.

Norge har helt spesielle forutsetninger for å følge befolkningsgrupper på en god måte. Et velordnet samfunn, en befolkning som vil gi pålitelige opplysninger og stor sosial stabilitet gir grunnlag for dette. Norge har videre fordelene av å ha gode helseregistre.

3 Prosjektets status

Prosjektet har vært planlagt siden 1992. I St prp nr 1 (1996-97) for Sosial- og helsedepartementet omtales nyfødtkohorten som et av satsingsområdene innenfor helsefremmende og forebyggende arbeid. Omtale av prosjektet ble videreført St prp nr 1 (1997-98). I tillegg til de utgifter prosjektet har påført Folkehelsa og Medisinsk fødselsregister, har Sosial- og helsedepartementet gjort følgende tildelinger til planlegging av prosjektet under kap 719, post 65 og kap 719, post 21:

1994:	100 000 kr
1995:	150 000 kr
1996:	1 350 000 kr
1997:	1 000 000 kr
Totalt:	2 600 000 kr

Det vises for øvrig til pkt 6 Økonomiske og administrative kostnader.

Det har foregått en omfattende skriftlig og muntlig kommunikasjon med regional komite for medisinsk forskningsetikk for Helseregion II (Rek II). Det har vært lagt opp til en løpende kommunikasjon med Rek II i prosjektet, noe som også fremgår av mandatet til de regionale etiske komiteer. Rek II gav tilråding til å utføre et pilotprosjekt i Sund og Fjell kommuner. Etter å ha utarbeidet evalueringsrapporter fra dette pilotprosjektet, ble det høsten 1997 startet en dialog med Rek II med henblikk på å utvide pilotprosjektet til Hordaland fylke. Dette ble imidlertid stilt i bero da prosjektet ble stoppet ved årsskiftet. Datatilsynet derimot har ikke vurdert en trinnvis utvidelse, men har gitt konsesjon for opprettelse av de registre det er søkt om. Dette dreier seg om tre registre:

- kodelisteregister (navn, fødselsnummer, andre identifikasjonsopplysninger)
- kohortregister (resultat fra spørreskjemaer og analyser)
- biologiske prøver (blodprøver fra mor og fra barnets navlestrengsblod)
- jf pkt 5.4.

Når det gjelder oppfølgingsundersøkelser, dvs senere prosjekter som innebærer en kopling av Nyfødtkohort-registeret med andre registre, skal disse fore-

legges Datatilsynet for godkjenning. Ved en slik søknad vil Datatilsynet vurdere hvorvidt samtykket fra den registrerte omfatter den planlagte bruk av opplysningene i Nyfødtkohort-registeret. Dersom samtykket ikke omfatter slik bruk, må det innhentes et nytt informert samtykke for det aktuelle prosjektet.

4 Nytteverdien av nyfødtkohorten

Forebyggende tiltak er den tilnærming som må prioriteres for å kunne bekjempe en rekke sykdommer både hos mor og barn. For å finne frem til effektive forebyggende tiltak må veien gå gjennom forskningsbasert viten. Nyfødtkohorten har flere formål:

1) Å finne årsaker til sykdom og dårlig helse

Årsaksforskning har til hensikt å prøve å finne hvilke veier som fører til god helse og hvilke som fører til dårlig helse og sykdom. For å kunne avsløre årsaker til helseskade, må en gruppe følges over lang tid for å se hvem som blir syke og hvem som holder seg friske. Da kan man se etter hva de syke har vært utsatt for sammenliknet med de friske og hva som har beskyttet de friske fra å bli syke. Dette forutsetter imidlertid tidkrevende og dyre oppfølgingsstudier.

Nyfødtkohorten kan bidra til å belyse mange spørsmål, som f.eks:

- Hva er årsaksforholdene bak de om lag 1 800 misdannelsene som årlig registreres i Medisinsk fødselsregister? Mulige medvirkende årsaker er medikamenter, fysiske, biologiske (f.eks. infeksjoner) og kjemiske (miljøgifter) påvirkninger i svangerskapet.
- Selv om forekomsten av plutselig uventet spedbarnsdød (krybbedød) er sunket drastisk de senere år, som følge blant annet av endring i liggestilling for barna, vet man fortsatt ikke hvilke mekanismer som gjør at krybbedød oppstår.
- Det er gjort store teknologiske nyvinninger for å redde barn med for lav fødselsvekt, og dette koster samfunnet meget. Forekomst av lav fødselsvekt ser ikke ut til å minke, snarere tvert i mot. Det representerer et stort forebyggingspotensiale dersom man kan klare å kartlegge alle faktorer i fosterlivet som medvirker til lav fødselsvekt. Aktuelle faktorer kan være ernæringsmessige, rusbruk, røyking, sosioøkonomiske og psykososiale forhold.
- Det synes å være en stor andel barn som får større eller mindre grad av atferdsforstyrrelser i oppveksten («MBD»), eller lærevansker litt lenger opp i skolealderen. For å få økt kunnskap, må påvirkninger i fosterlivet og i barnealderen kunne koples til senere utvikling.
- Om lag 0,2 prosent av alle barn utvikler cerebral parese med mindre eller større grad av funksjonshemming. Det har tidligere vært antatt at dette bunner i skader påført barnet under fødselen,

og spørsmålet er stadig gjenstand for rettssaker mot fødeavdelinger/fødselshjelpere. Nyere forskning har vist at årsakene sannsynligvis befinner seg langt tidligere, nemlig i fosterlivet, og at de i stor grad kan skyldes miljøpåvirkninger. Dette kan nyfødtkohorten belyse nærmere ved pasient-kontrollstudier, hvor det er registrert påvirkninger i svangerskapet. Nye hypoteser om hvilke eksponeringer det dreier seg om kan komme opp i fremtiden, og blodprøvene kan f.eks. bidra til å belyse noen av påvirkningene.

- Diabetes I (insulinkrevende sukkersyke) er sterkt økende i Norge, spesielt hos barn, og særlig i noen geografiske områder. Årsakene er lite kjent. Det er sannsynlig at årsaksforholdene er sammensatte av arvelige og miljømessige faktorer, og at noen av dem skriver seg fra fosterlivet. Noen arvelige faktorer er kjent, men kunnskapen om hvordan miljøfaktorer spiller inn og samvirker med disse er ukjent.

2) Å vurdere udokumenterte påstander

Hensikten med nyfødtkohorten er også å kunne avvise udokumenterte påstander, ved blant annet å identifisere miljøfaktorer som ikke skaper sykdom. Det vil i årene fremover komme frem mistanke om mange faktorer man tror kan fremkalle sykdom, men hvor dokumentasjonen av årsakssammenheng er meget tvilsom. Eksempler på påstander som er viktige å belyse er:

- Gir kraftledninger kreft? Det eksisterer flere undersøkelser, blant annet fra Sverige, som har vist sammenhenger mellom utvikling av kreft hos barn og bolig nær kraftledninger. Det er imidlertid fortsatt stor usikkerhet på området. Nyfødtkohorten vil kunne bidra til å gi sikrere konklusjoner på denne type spørsmål.
- Fører høyt klorinnhold i vannet til helseskader vi ikke kjenner til? Det er gjort undersøkelser som viser en viss sammenheng mellom klorering av vann og misdannelser samt kreftforekomst. Finske undersøkelser har vist sammenheng med kreft, og undersøkelser på kommunenivå i Norge antyder en sammenheng med misdannelser. Undersøkelsene er ikke bekreftet. Nyfødtkohorten kunne bidra til en bedre avklaring.
- Har den nye motorveien påført de barna som bor i nærheten, mer astma? Det er sammenheng mellom luftforurensing og forekomst av astma, bedømt etter antall innleggelser under denne diagnosen rundt forurensede områder. Sammenhengen er imidlertid ikke kjent, heller ikke hvilke forurensningselementer som er viktige.

Andre slike i hovedsak mediafokusererte påstander er for eksempel om mobiltelefoner kan gi hjerneskade, om hormonbehandlet kjøtt er farlig, om stoffer i oppdrettsfisk kan skade fosteret og om gravide

bør holde seg borte fra dataskjermer av hensyn til fosteret.

Det vil koste enkeltindivider og samfunnet dyrt å gi gale svar på disse spørsmålene. Skal man på en pålitelig måte besvare dem, må det finnes tilgjengelige data hvor man for eksempel kan overprøve om det har vært en overhyppighet av sykdom blant barn av gravide som jobbet foran dataskjermer. Slike svar vil nyfødtkohorten kunne gi.

3) Å finne beskyttelsesfaktorer

Man kan også snu problemstillingene og spørre:

- Hvilke forhold er det som sikrer at kvinner og barn har god helse?
- Hva betyr sosial støtte?
- Hvilken rolle spiller helsetilbudet?
- Er det best å ha en svangerskapsomsorg som i det vesentlige utføres av jordmødre?

4) Å lære mer om omfanget av helseproblemer

- Hva er omfanget av helseproblemer hos kvinner i fertil alder?
- Hva er omfanget av sykdom hos barn i Norge?

5) Å bygge opp kompetanse

Forskningserfaringen som vinnes ved prosjektet vil kunne føre til økt evne til å vurdere nasjonale og internasjonale vitenskapelige nyvinninger. Slik faglig kompetanse er en forutsetning for at det norske helsevesenet ikke skal bli akterutseilt. Kompetanseutvikling er en effekt av prosjektet som er uavhengig av de spesielle resultater som prosjektet kommer frem til.

5 Etiske aspekter ved nyfødtkohorten

1) Helsinkideklarasjonen

«Helsinkideklarasjonen» er det viktigste etiske grunnlagsdokumentet for biomedisinsk forskning som omfatter mennesker. Helsinkideklarasjonen er anbefalte retningslinjer for leger vedrørende biomedisinsk forskning som omfatter mennesker. Den ble vedtatt av 18. World Medical Association Assembly i Helsinki, Finland, 1964, og revidert av 29. World Medical Association Assembly i Tokyo, Japan i 1975.

I «Helsinkideklarasjonen» blir det særlig fokusert på forskning som omfatter «inngrep», i den forstand at det dreier seg om klinisk forskning hvor man f.eks. prøver ut en behandling på pasienter. Dette krever selvsagt bred informasjon til pasientene, og så godt som alltid er deltakelsen frivillig på grunnlag av informert samtykke. Slik forskning er velkjent også i norske forskningsmiljøer, ikke minst på grunn av en stor interesse fra farmasøytisk industri.

Epidemiologisk forskning er av en annen type. Det er forskning som primært er rettet mot befolk-

ningsgrupper, og inneholder vanligvis ingen inngrep i menneskers liv. Befolkningsgruppene er sammensatt av presumptivt friske mennesker, slik som tilfellet er i Norsk nyfødtkohort som består av gravide og deres barn. Spørreundersøkelser - muntlig eller skriftlig - er den mest anvendte metode i datainnsamlingen. Enkelte ganger er dette supplert med biologiske prøver.

Epidemiologisk forskning har fått en økende oppmerksomhet de senere tiår og de biomedisinske retningslinjer er blitt særskilt tilpasset epidemiologisk forskning. Man støter her på kulturforskjeller som må tas hensyn til, blant annet fordi det er forskjell mellom de forskjellige kulturer om hvilke spørsmål som f.eks. kan føles krenkende. I den vestlige industrialiserte verden er ikke forskjellene så store. Det er utarbeidet retningslinjer i flere land, blant annet av CIOMS (Council of International Organisations of Medical Sciences) i samarbeid med Verdens helseorganisasjon (WHO).

Norsk nyfødtkohort er i hovedsak tilpasset de gitte retningslinjer. Til støtte i dette arbeidet har man i Norge fem regionale komiteer for medisinsk etikk (en for hver helseregion) og Datatilsynet. Dessuten må selvsagt forskerne selv være ansvarlige for sin fremgangsmåte. Blant annet ble det ved innledningen av prosjektplanleggingen etter oppfordring fra Sosial- og helsedepartementet holdt en konferanse på Folkehelse 23. mars 1995 for å belyse de etiske problemer.

Det er viktig å merke seg at epidemiologisk forskning, også Norsk nyfødtkohort, ikke har til hensikt å kartlegge enkeltindividers helse. Resultatene vil kun bli anvendt på gruppeplan. Det vil si at enkeltindivider ikke kan få vite resultater fra undersøkelsen, og at resultatene ikke kan bli brukt til å gjøre inngrep overfor den enkelte. Resultatene som kommer frem kan i fremtiden bidra til økt kunnskap om grupper av lidelser og årsaksforhold, som senere kan føre til forebyggende tiltak.

2) Hvilke aspekter bør vurderes før igangsetting av prosjektet?

Nytteverdien av et epidemiologisk forskningsprosjekt må være uomtvistelig klar før de etiske sider vurderes. Dette er spesielt viktig når størrelsen av prosjektet gjør at det brukes store ressurser. All biomedisinsk forskning skal utføres for å generere kunnskap som bedrer muligheten for å opprettholde eller gjenopprette menneskers helse. Dernest må risikoen for deltagerne være liten eller helst ikke til stede. Ønsket om kunnskap for storsamfunnet må aldri overskygge enkeltpersonenes krav om sikkerhet.

3) Hvordan er forholdet mellom risiko og nytteverdi vurdert i Norsk nyfødtkohort?

Spørsmålet er gitt en grundig vurdering. En investering i nyfødtkohorten vil kunne spares inn i form av

mindre utgifter til behandling og til unødvendige forebyggende tiltak. Fra den nære historie vet man for eksempel, at kunnskapen om sammenhengen mellom infeksjon med røde hunder i svangerskapet og blindhet, døvhet og mentale skader har gjort det mulig å fjerne risikoen gjennom et vaksinasjonsprogram. Denne sammenhengen ble funnet gjennom befolkningsrettede forskningsprosjekter. Videre kan bedre kunnskap forebygge gale helsepolitiske valg. I mangel av kunnskap må ofte politiske beslutninger tas på basis av føre-var-prinsippet.

Samtidig som nytteverdien anses som meget stor, er risikoen for deltakerne antatt å være minimal. Etisk komite for Helseregion II (Rek II), har ikke hatt innvendinger til denne antakelsen. Deltakerne utsettes for et nålestikk for å avgi en ekstra blodprøve i graviditeten. I evalueringen av et pilotprosjekt i to kommuner ble kvinnene spurt om dette ble funnet å representere en belastning. Bare en av 55 deltakere svarte ja på det spørsmålet. Det heter imidlertid at risikoen heller ikke skal være av «...sosial eller psykologisk art». Fra annet hold er det kommet innvendinger om at de spørsmål som stilles er risikofokusert, og at de vil kunne skape ubegrunnet angst hos de deltakende kvinnene. I evalueringen av pilotprosjektet er dette spørsmålet stilt til de deltakende kvinner. Bedømt ut fra kvinnes egen vurdering, var undersøkelsen ikke angstskapende.

4) Frafallsproblematikk

Målsettingen med nyfødtkohorten er å finne årsaker til sykdom og helseplager slik at det i fremtiden kan drives et bedre forebyggende arbeid enn i dag. Man ønsker å beregne grad av sammenheng mellom eksponeringsforhold og helseutfall. Denne graden av sammenheng er relativt robust mot frafall i rekrutteringen. Erfaring med oppslutning til epidemiologiske prosjekter de senere årene er at oppslutningen ligger i området 50-85 prosent. I barneastmastudien som rekrutterte småbarnsforeldre i Oslo, hadde man en oppslutning rundt 80 prosent, noe som tillot en rekke dose-respons målinger. I nyfødtkohorten er man særlig opptatt av infeksjoner i svangerskapet, miljøgifter, faktorer i kostholdet og medikamentbruk. Dette er faktorer som man i liten grad har grunn til å tro det vil være skjevt frafall i forhold til. Erfaring fra pilotprosjektet i Fjell og Sund kommuner er at 80 prosent av de gravide ønsket å delta i studien.

En annen årsak til frafall vil dreie seg om kvinner som fyller ut de første spørreskjemaene og som gir blodprøver til prosjektet, men som senere ikke fyller ut spørreskjemaer. Denne situasjonen vil føre til nedsatt mulighet til å analysere problemstillinger knyttet til foreldrerapportert helse i årene etter fødselen. Det vil imidlertid ikke påvirke sammenhenger som måles ved bruk av registeropplysninger om barnas helse. Mange av de viktige problemstillingene

for de alvorlige sykdommene er knyttet til data fra Medisinsk fødselsregister og til utskrivningsdiagnoser fra barneavdelingene. Erfaring fra f.eks. barneastmakohorten, hvor foreldrene svarte på spørreskjemaer hvert halvår, tilsier at frafallet blir lite (under 10 prosent). Dette er naturligvis avhengig av en åpen dialog med deltakerne og at man klarer å formidle nytteverdien av prosjektet.

5) Personvernet og datasikkerheten

Nyfødtkohorten vil forvalte en stor mengde innsamlede data, samt biologiske prøver (blodprøver). Datatilsynet har gitt konsesjon til å opprette de registre som prosjektet har søkt om, et kohortregister, et koderegister og et register for biologiske prøver. Sikkerheten omkring lagringen av dataene følger retningslinjene gitt i Datatilsynets konsesjon i henhold til lov av 9. juni 1978 om personregistre m.m. (personregisterloven). Det skal ikke være mulig å få tilgang til personopplysninger for uvedkommende. I registeret som bygges opp på de innsamlede datakohort, vil persondataene være pseudonymisert/maskert i tråd med det som ble foreslått i NOU 1993:22 Pseudonyme helseregistre, og persondata vil finnes i egen skjermet datafil (koderegisteret). Det skal ikke være mulig for ikke-autoriserte personer å få tilgang til deltakernes identitet. Det samme gjelder også for de biologiske prøver.

Det vil bli iverksatt tiltak som gir en meget høy grad av sikkerhet mot tilfeldig avsløring av personers identitet. Kopling til andre personopplysninger enn de som er gitt av deltakerne, f.eks. til registeropplysninger, vil også gjøres via et system med et tilfeldig nummer. Dette er prosedyrer som er enkle datateknisk sett, og er en helt nødvendig forutsetning for studiens gjennomføring.

Det forutsettes at forskerne følger Datatilsynets retningslinjer nøyaktig. Det er ikke kjent at det er påvist «lekkasje» av persondata fra forskningsregistre i Norge.

6) Det informerte samtykke i epidemiologiske undersøkelser

I den debatt i media som er oppstått i kjølvannet av prosjektplanleggingen, er det informerte samtykke blitt tillagt stor vekt. Her er det spesielt to forhold som spiller inn:

1. Er det mulig å informere om alle fremtidige aspekter ved en slik undersøkelse, f.eks. om undersøkelser som kommer til å bli gjort på den avgitte blodprøve, eller kan man basere seg på et mer generelt samtykke?
2. Hvor mye må man informere, hvem skal informere, og må det gjøres både muntlig og skriftlig?

Til 1):

I noen tilfeller av epidemiologisk forskning kan det overveies å sløyfe samtykket helt, f.eks. hvor det ik-

ke er mulig, eller særlig vanskelig å innhente samtykke, nemlig i noen tilfeller av registerforskning. Denne praksis er det også åpnet for i CIOMS retningslinjer av 1991. I Norsk nyfødtkohort baserer man seg på frivillig og informert samtykke. Samtykket er til dels generelt utformet. Det er f.eks. ikke mulig på forhånd å angi alle undersøkelser en blodprøve vil bli gjenstand for. Den vitenskapelige verdien av prøvene ligger nettopp i muligheten til å belyse hypoteser om årsaksforhold når disse dukker opp. Det kan være mange år inn i fremtiden. De aller fleste fremtidige blodprøveundersøkelser vil være rettet mot å undersøke sykdommer med sammensatte årsaksforhold. Alle undersøkelser vil kreve at man har fått data om alle samvarierende faktorer i materialet som alle resultater må kontrolleres mot, f.eks. hva angår røyking, alkohol, gjennomgåtte tidligere sykdommer og arvelig belastning. Det ville være uhen-siktsmessig å få samtykke for hver hypotese som dukker opp, og deltakerne i prosjektet vil lett kunne anse dette som utidig mas. Så lenge man kun er interessert i å få resultater på gruppeplan, og ikke vil gripe inn mot enkeltpersoner, er et mer generelt samtykke ansett å være tilstrekkelig. Det er imidlertid viktig at opplysninger om alle tilleggsfaktorene er samlet inn av alle deltakerne fortløpende, noe som gjør at datakvaliteten blir bedre og ikke er gjenstand for erindringsforskyvning.

Når det gjelder senere bruk av opplysninger i andre registre som Dødsårsaksregisteret og Kreftregisteret, er dette gitt en spesifikk formulering i samtykkeerklæringen så langt man i dag har oversikt over eksisterende registre. Men det kan hende andre registre kommer til i fremtiden, og det kan komme på tale å søke nytt samtykke for anvendelse av opplysninger fra slike registre.

I denne forbindelse må det presiseres at alle senere undersøkelser og delprosjekter som enten anvender blodprøveanalyser eller andre helseopplysninger, må være gjenstand for spesifikke søknader både til de regionale etiske komiteer og til Datatilsynet.

Problemstillinger hvor det er aktuelt å bruke generelt samtykke er behandlet eksplisitt av NEM (Den nasjonale forskningsetiske komite) og utredet av Folkehelsa i brev til Datatilsynet av 24.01.96.

Til 2):

Det er reist spørsmål i pressen om hvor mye tid helsepersonell skal anvende til informasjon av deltakerne i Norsk nyfødtkohort. Det er f.eks. hevdet at det er nødvendig å bruke mye tid til muntlig informasjon. I pilotprosjektet for nyfødtkohorten ble det satset på skriftlig informasjon. Kvinnen fikk den med seg hjem sammen med samtykkeerklæringen, slik at hun kunne ta stilling til deltakelse, eventuelt etter rådføring med noen av sine nærmeste. Tiden som ble anvendt til muntlig samtale med helsepersonell ble an-

gitt å være noen få minutter. Det er lagt vekt på at den skriftlige informasjonen skal være enkel og lett forståelig, etter råd fra Datatilsynet. Den må således ikke være for lang. Det er et balansepunkt mellom for lite og for omstendelig informasjon, og dette må vurderes av prosjektledelsen i samråd med Datatilsynet. Det er også viktig å merke seg at det må gå klart frem i informasjonen at deltakerne når som helst kan trekke seg fra prosjektet uten at dette får noen negative konsekvenser for deltakerne.

Det kan virke uheldig hvis kvinnens lege tar på seg en vidløftig informasjonsoppgave. Siden legen er i en behandler-relasjon, kan det virke både som et visst press, eller som en advarsel om deltakelse, alt etter legens holdning til prosjektet. Det er antatt at det er mer riktig å få kvinnens autonomi frem, slik at hun tar selvstendig stilling til deltakelse. Resonnementet har grunnlag i oppfatningen om at kvinnene har evne og vilje til selv å bestemme over sitt liv og sin deltakelse, uten påtrykk fra andre. Kvinnene i pilotprosjektet svarte i evalueringsprosessen i hovedsak at de ikke hadde følt press. Kvinnene vil alltid kunne henvende seg til prosjektledelsen med spørsmål via en spesiell telefonlinje.

Selv om det er tatt blodprøve av kvinnen ved den første legekonsultasjon før hun har avgitt informert samtykke, vil blodprøven bli destruert hvis kvinnen ikke velger å gå inn i prosjektet. Det er i informasjon til kvinnene gjort spesielt oppmerksom på dette.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Undersøkelsen er i startfasen, men planleggingen har foregått allerede fra 1992. Det har vært investert betydelige midler i planlegging og forberedelser, først og fremst fra Folkehelsa, men også fra Universitetet i Bergen (MFR) og Sosial- og helsedepartementet.

Bruk av ressurser i planleggingsfasen (1993-1997):

Folkehelsa:	4,30 mill kr
Universitetet i Bergen (MFR):	2,03 mill kr
SHD:	2,60 mill kr
Øvrige prosjektmidler:	0,17 mill kr
Totalt i planleggingsfasen:	9,10 mill kr

Foreløpig er det reservert midler over kap 719.21 for 1998 til videre planlegging i påvente av stor-tingsbehandlingen.

Budsjett for perioden 1999-2001:

Vitenskapelig personell:	15,60 mill kr
Utstyr:	12,50 mill kr
Drift:	16,80 mill kr
Refusjon blodprøver:	6,00 mill kr
Totalt i rekrutteringsfasen:	50,90 mill kr

Totalt budsjett for hele prosjektet vil være om lag 60 millioner kroner.

Planen er å kunne inkludere om lag 50 000 kvinner i hvert av årene 1999 - 2000. Utgiftene i denne perioden vil beløpe seg til i alt om lag 50 millioner kroner. Rikstrygdeverket vil innenfor takstsystemet dekke 2 mill kroner i forbindelse med blodprøvetaking av kvinnene, og fylkeskommuner 4 mill kroner ved taking og innsending av navlesnorsblod. National Institute of Health, USA er innstilt på å dekke om lag 9 mill kroner (1,2 mill USD). Resterende midler må Folkehelsa selv skaffe til veie, enten ved eksterne finansieringskilder eller via aktuelle tilskudd til FoU-formål. For kommunene vil nyfødtkohorten innebære noe merarbeid i forbindelse med rekrutteringsfasen, gjennom delvis dekning av taking og innsending av blodprøver, jf at Rikstrygdeverket vil dekke deler av disse utgiftene, samt merarbeid i forhold til informasjon. Utgifter utover grunninvestering til nyfødtkohorten, som blant annet vil omfatte utgifter til forskningsprosjekter, forutsettes dekket over forskningsinstitusjonenes egne budsjetter samt gjennom tildeling fra Norges forskningsråd etter regulær søknadsbehandling.

7 Konklusjon

Data fra nyfødtkohortstudien kan gi viktige bidrag ved å fremskaffe kunnskap om hvilke miljøfaktorer som skaper sykdom. Regjeringen mener at prosjektet kan gjennomføres på etisk fullt forsvarlig vis med tilbørlig hensynstaken til personvernmessige aspekter. Under forutsetning av at Statens institutt for folkehelse sikrer resterende deler av prosjektfinansieringen som skissert under pkt 6, enten ved eksterne finansieringskilder eller via aktuelle tilskudd til FoU-formål, mener regjeringen at studien kan startes opp.

3.7 BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

Kap 800 Barne- og familiedepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Det er et merbehov på til sammen 4,4 mill kroner som bl a skyldes merarbeid i forbindelse med innføring av kontantstøtte (1 mill kroner), utgifter til drift av utvalg (Barnefordelingsprosessutvalget og Samboerutvalget - 1,1 mill kroner) og utlån av tjenestemenn til europeiske organisasjoner (2,3 mill kroner). Det foreslås på denne bakgrunn at kap 800 Barne- og familiedepartementet, post 01 Driftsutgifter økes med 4,4 mill kroner mot tilsvarende innsparing under følgende kapitler og poster:

- Kap 856 Barnehager, post 64 Prøveprosjekt Oslo indre øst, 2,1 mill kroner.
- Kap 856 Barnehager, post 70 Andre barnehageformål, 0,9 mill kroner.

- Kap 857 Barne- og ungdomstiltak, post 79 Tilskudd til internasjonalt ungdomsarbeid mv, 1,4 mill kroner.

Kap 840 Tilskudd til krisetiltak

Post 60 Tilskudd til kommuner til krisetiltak

Statstilskuddet er et øremerket tilskudd til krisetiltak (krisesentre, incestsentre mv). I samsvar med Stortingets vedtak skal staten yte 50 prosent av samlede budsjetterte utgifter til driften, såfremt budsjettet til krisetiltaket er i balanse og er godkjent av vertskommunen (den kommunen der krisetiltaket ligger). Kommunen(e) evt sammen med andre bidragsytere, dekker de resterende 50 prosent. Tilsvarende gjelder for etablering av nye krisetiltak.

Statstilskuddet utgjør halvparten av inntektene til krisetiltakene, og størrelsen på statstilskuddet følger således direkte av størrelsen på tilskuddene fra kommunen(e) og andre bidragsytere (fylkeskommune, private gaver o l). I dette ligger at dersom kommunalt bidrag til driften øker, øker det statlige tilskuddet tilsvarende. I snitt utgjør kommunalt driftstilskudd om lag 45 prosent av samlet budsjett for krisetiltakene, mens tilskudd fra andre utgjør ca 5 prosent.

Generelt har følgende faktorer mye å si for den samlede økningen i statstilskuddet:

- Flere kommuner gir i dag tilskudd enn tidligere.
- Gjennomsnittlig øker kommunene sine bidrag til driften av eksisterende tiltak.
- Lokale initiativ til å etablere nye incestsentre blir fulgt opp av kommunene.

Disse kommunale prioriteringene kan tyde på at krisetiltakene de senere årene har fått et bedre økonomisk fundament, og tilskuddsordningens innretning oppmuntrer til en videre utbygging av tilbudet, både for eksisterende tilbud og til etablering av nye.

Bevilgningen for 1997 ble av ovenstående årsaker økt med 4,3 mill kroner, jf St prp nr 19 (1997-98). Denne økningen er ikke videreført i bevilgningen for 1998. Søknader om tilskudd for 1998 viser et merbehov også i 1998. På denne bakgrunn gjøres det fremlegg om å øke bevilgningen under kap 840, post 60 med 4 mill kroner.

Statskonsult har på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet evaluert tilskuddsordningen. Evalueringsrapporten har vært på en bred høring, og departementet vil arbeide videre med å utrede den fremtidige organisering og finansiering av krisetiltakene, med det formål å finne en finansieringsmodell som innebærer en reell mulighet til å styre utgiftene, samtidig som man tar hensyn til at incestsentrene fortsatt er i etableringsfasen. En eventuell omlegging vil måtte ta noe tid, og kommuner og andre bidragsytere må også gis tid til å innrette seg på en endret finansieringsordning.

Kap 841 Familievern og konfliktløsning ved samlivsbrudd

Post 60 Tilskudd til familievernkontorer

I forbindelse med lovfesting av familievernet (1.1.98) ble forvaltningsansvaret overført til fylkeskommunene. Fylkeskommunen skal ifølge loven sørge for at familievern tjenesten finnes i fylket og på forsvarlig måte planlegge, dimensjonere og organisere tjenesten. Forholdet mellom fylkeskommunene og de kirkelige kontorene reguleres gjennom drifts-avtaler.

Driften av familievernkontorene finansieres i hovedsak ved statlige og fylkeskommunale midler, og fylkeskommunene dekker en forholdsvis stor, men varierende andel. Det øremerkede statstilskuddet fordeles til hver enkelt fylkeskommune. Tilbakemeldinger fra fylkeskommunene på fordelingen av statstilskuddet i 1998 viser at den samlede finansieringen av familievernkontorene er for knapp til å sikre driften av kontorene. Størstedelen av kontorenes budsjett er lønnsutgifter til ulike grupper fagpersonell (psykologer, leger, sosionomer m v).

På denne bakgrunn foreslås det at kap 841, post 60 økes med 2 mill kroner mot tilsvarende innsparing under kap 856, post 64.

Kap 847 Kompetansesenter for likestilling

Post 50 Basisbevilgning

Som følge av at Kompetansesenter for likestilling ble opprettet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og dermed får nettobevilgning, vil sentret ikke lenger falle inn under den sentrale avregningen av innskudd til Statens Pensjonskasse. Fra 1. januar 1998 må etaten selv betale innskudd direkte til pensjonskassen.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på statsbudsjettet for 1998, kap 847 Kompetansesenter for likestilling, post 50 Basisbevilgning med 140 000 kroner.

Kap 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Post 01 Driftsutgifter, fylkesnemndene for sosiale saker

Fylkesnemndene for sosiale saker ble opprettet 1. januar 1993. Fylkesnemndene har som oppgave å fatte vedtak om at barneverntjenesten skal overta omsorgen for et barn og avgjøre en rekke andre spørsmål etter lov av 17. juli 1992 nr 100 om barneverntjenester. Fylkesnemnda skal også fatte vedtak om tvangsinnleggelse av rusmiddelmisbrukere etter lov av 13. desember 1991 nr 81 om sosiale tjenester m v, samt for Oslo og Akershus sitt vedkommende, tvangsvedtak etter lov av 5. august 1994 nr 55 om smittevern.

Etter at bevilgningen til fylkesnemndene for so-

siale saker over kapittel 854 post 01 er fordelt, viser det seg at innværende års bevilgning er for liten. Budsjettene bygger bl a på anslag over saksinngangen i løpet av året. Saksmengden varierer fra år til år og er den viktigste kostnadsfaktoren i fylkesnemndene. Det er ikke mulig å la økonomien begrense antall saker som behandles.

En annen viktig årsak til merbehovet er de planlagte IT- tiltakene i fylkesnemndene. Disse tiltakene anses som nødvendige. Fylkesnemndene har svært gammelt utstyr. Operativsystemet som benyttes på fylkesnemndenes fellesmaskiner i dag er for gammelt i henhold til service og vedlikeholdsavtalen.

Videre vil det påløpe utgifter i forbindelse med innføring av økonomireglementet og statens konsernkontoordning.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslås det derfor at kap 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 01 Driftsutgifter, fylkesnemndene for sosiale saker, økes med 1,4 mill kroner mot tilsvarende innsparing på kap 856, post 64.

Kap 856 Barnehager

Post 60 Driftstilskudd til barnehager, overslagsbevilgning

I henhold til Stortingets budsjettvedtak er Barne- og familiedepartementet pliktig til å gi statlig driftstilskudd til alle godkjente barnehager som er i drift. Følgende forhold avviker fra forutsetningene som er lagt til grunn for 1998-budsjettet:

- Statistikken over utbyggingen av nye barnehageplasser i 1996 viser at det ble etablert færre plasser enn forutsatt. Selv om de nye barna i gjennomsnitt har en lengre oppholdstid enn antatt, bidrar den lavere veksten i nyetableringer til at utbetalingen av statstilskudd for nye plasser i 1996 er lavere enn budsjettet. Helårsvirkningen av dette er beregnet til 89 mill kroner med 1998-satser.
- I budsjettet for 1998 er det lagt opp til at det skulle etableres 13 000 nye barnehageplasser i 1997. Det er budsjettet med at 9 000 av disse plassene er for barn over tre år mens 4 000 plasser er for barn under tre år. Uoffisielle utbyggingstall for 1997 viser et betydelig avvik fra disse forutsetningene. Særlig er det etablert langt flere plasser for barn under 3 år enn forutsatt. På grunnlag av uoffisielle utbyggingstall for 1997 er det beregnet at helårsvirkningen av utbyggingen vil koste 122 mill kroner mer i 1998 enn budsjettet.

Samlet er det dermed behov for en tilleggsbevilgning til driftstilskudd til barnehager på 33 mill kroner. Det foreslås derfor at kap 856, post 60 økes med dette beløpet.

**Post 63 Omstillingstilskudd,
overslagsbevilgning**

I forbindelse med gjennomføringen av grunnskole-reformen ble det i 1997 innført en ettårig ordning med omstillingstilskudd. Etter reglene for omstillingstilskudd, gitt i rundskriv Q-3/97, ble tilskuddet gitt til alle ordinære barnehager som tok inn barn under tre år på frigitte barnehageplasser etter seksåringene. Også helt nye barnehager eller barnehager som utvidet kapasiteten for barn i den aktuelle aldersgruppen, var berettiget til omstillingstilskudd. Barnehagenes frist for å søke tilskuddet var satt til en måned etter oppstart av de nye plassene. Barnehagene kunne dermed søke om omstillingstilskudd til og med januar 1998.

I løpet av høsten 1997 kom det inn langt flere søknader om omstillingstilskudd enn lagt til grunn i budsjettet. Bevilgningen ble derfor økt med 15 mill kroner høsten 1997, jf St prp nr 19 (1997-98). Den gang hadde imidlertid departementet ikke grunnlag for å anslå det eksakte omfanget av søknader om omstillingstilskudd. Årsaken til dette er at søknadsfristen først gikk ut i januar 1998.

Etter at søknadsfristen for omstillingstilskudd gikk ut, viste det seg at det totalt var søkt om omstillingstilskudd for 56,5 mill kroner. Dette tilsvarer i underkant av 6 000 nye barnehageplasser til barn under 3 år. Av dette beløpet ble 36,5 mill kroner utbetalt i 1997. For 1998 er det ikke budsjettet med midler til omstillingstilskudd. Det er dermed behov for en tilleggsbevilgning til omstillingstilskuddet på 20 mill kroner for etterbetaling til tilskuddsberettigede barnehager. Det foreslås på denne bakgrunn at det bevilges 20 mill kroner på kap 856, post 63.

Post 64 Prøveprosjekt Oslo indre øst

I henhold til beregnet helårskostnad ved prøveprosjektet med gratis korttidstilbud i barnehage for alle femåringer i en bydel i Oslo indre øst, er det bevilget 10 mill kroner over årets budsjett. Våren 1998 er brukt til forberedende arbeid, mens de første barnehagetilbudene vil starte opp i august 1998. Kostnaden i 1998 vil dermed bli lavere enn de påfølgende årene når barnehagetilbudene drives hele året. Forsøksordningen er forutsatt å være treårig. Det er derfor naturlig at forsøksperioden varer ut barnehageåret 2000-2001. Barne- og familidepartementet vil komme tilbake til behovet for midler i år 2001.

For 1998 er kostnadene for prøveprosjektet med gratis korttidstilbud for alle femåringer i en bydel i Oslo indre øst, beregnet til 4,5 mill kroner. Det foreslås på bakgrunn av ovenstående at bevilgningen på kap 856, post 64 reduseres med 5,5 mill kroner.

**Kap 866 Statens institutt for
forbruksforskning (SIFO)**

Post 50 Basisbevilgning

Som følge av at Statens institutt for forbruksforskning er omdannet til forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og dermed får en nettobevilgning, vil instituttet ikke lenger falle innenfor den sentrale avregningen av innskudd til Statens Pensjonskasse. Fra 1. januar 1998 må derfor instituttet selv betale innskudd direkte til Statens Pensjonskasse.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap 866, post 50 med 1,4 mill kroner.

Kap 3860 Forbrukerrådet

**Post 01 Forbrukerrapporten og post 02 Salg av
opplysningsmateriell**

Det anslås at inntektene under post 01 vil bli om lag 1 mill kroner mindre enn budsjettet. På den annen side anslås det at post 02 (Salg av opplysningsmateriell) vil få inntekter som vil være ca 1 mill kroner høyere enn budsjettet. Det fremmes derfor forslag om at post 01 reduseres med 1 mill kroner og at post 02 økes med tilsvarende beløp.

**3.8 NÆRINGS- OG
HANDELSDEPARTEMENTET**

Kap 901 Styret for det industrielle rettsvern

Post 01 Driftsutgifter

Inngangen av søknader om patent- og varemerkebeskyttelse til Styret for det industrielle rettsvern (Patentstyret) har økt de siste årene og økte med henholdsvis om lag 9 og 29 pst i 1997 i forhold til 1996. Dette var en mye sterkere økning enn forutsatt i budsjettet. Det er nødvendig å foreta investeringer i nye IT-løsninger i Patentstyret de nærmeste årene for å effektivisere saksbehandlingen og holde restansene (ikke ferdigbehandlede søknader) på et håndterbart nivå. Investeringene vil dessuten bidra til å øke kundetilgjengeligheten og bedre Patentstyrets samarbeid med andre myndigheter og internasjonale organisasjoner. Både interne saksbehandlingsrutiner og datakommunikasjon internt og eksternt må forbedres. Patentstyret har foretatt en grundig vurdering av behovene og utarbeidet en konkret plan med tilhørende investeringsprogram. Programmet har en ramme på til sammen om lag 40 mill kroner. Pga av den store søknadsinngangen fikk Patentstyret merinntekter på om lag 15 mill kroner i 1997, og utviklingen hittil i år tyder på at det vil bli betydelige merinntekter også i 1998. Bevilgningen under kap 901, post 01 foreslås økt med 7 mill kroner, fra 112,1 til 119,1 mill kroner, til oppstart av investeringsprogrammet. Utgiftsøkningen dekkes ved en tilsvarende økning av inntektene under kap 3901, postene 01 og 02. Som følge av nye anslag for søknadsinngangen i

1998, kan inntektsanslaget oppjusteres uten å endre avgiftsnivået i Patentstyret.

Kap 920 Norges forskningsråd

Post 50 Tilskudd, kan overføres

Det foreslås at bevilgningen til Norges forskningsråd reduseres med 50 mill kroner, fra 818 til 768 mill kroner. Dette vil medføre reduksjoner eller utsettelse av enkelte programmer og prosjekter.

Kap 922 Norsk Romsenter

Post 70 Tilskudd, kan overføres

Norsk Romsenter er en privat stiftelse som mottar statlige tilskudd over Nærings- og handelsdepartementets budsjett. Norsk Romsenter eier 100 pst av aksjene i Andøya Raketttskytefelt som ble omdannet til et aksjeselskap i 1997. Regjeringen foreslår at Norsk Romsenter gis anledning til å selge 10 pst av aksjene i Andøya Raketttskytefelt A/S til en verdi av 2,5 mill kroner, og at salgsinntekten benyttes til å styrke egenkapitalen til Norsk Romsenter, jf forslag til romertallsvedtak. Egenkapitalen har blitt svekket de siste årene, bl a på grunn av etablering av infrastruktur på Svalbard (medfinansiering av Svalbard satellittstasjon).

Kap 926 (nytt) Spesielle IT-tiltak

Post 70 År 2000-problematikken, kan overføres

År 2000-problematikken har sitt utgangspunkt i at mange dataprogrammer opererer med to sifre for årstall i stedet for fire. Konsekvensen er at mange datasystemer ikke vil fungere tilfredsstillende ved overgangen fra 1999 til 2000. År 2000-problematikken har potensielle skadevirkninger for næringsliv og offentlig sektor som kan gi økonomiske og samfunnsmessige konsekvenser innenfor de fleste områder. Omfanget og hvilke funksjonsforstyrrelser tusenårsskiftet vil medføre er usikkert, men det kan oppstå meget omfattende og alvorlige problemer. I forbindelse med interpellasjonsdebatten 21. april 1998 om år 2000-problematikken vedtok Stortinget enstemmig følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 1998 legge frem forslag til organisering av innsatsen overfor offentlige og private aktører om år 2000-problemet innen informasjonsteknologi, og forslag om disponering av nødvendige ressurser til formålet. Det forutsettes at staten foruten ansvaret for forberedelse av statens egne virksomheter, også aktivt skal bidra til nødvendige forberedelse i privat sektor og kommunesektoren. Det skal gjennomføres en nasjonal kampanje for å forberede blant annet små og mellomstore bedrifter på utfordringen. Arbeidet forutsettes koordinert gjennom et organ forankret i staten, kommunesektoren, næringslivet og andre tunge brukermiljø.»

Den 21. april 1998 ble Regjeringens oppfølgingsplan for håndtering av år 2000-problemet frem-

lagt. Planen inneholder 12 tiltak hvor ansvaret hovedsakelig er forankret i departementene. Nærings- og handelsdepartementet har iverksatt oppfølging av planen og bedt de øvrige departementene følge opp tiltak i planen hvor de har ansvar. Tiltak i oppfølgingsplanen, som er rettet mot statsforvaltningen og kommunal sektor, er pålegg om statusanalyse, fremdriftsplan og beredskapsplan i statlig og kommunal sektor, oppnevning av år 2000-kontaktpersoner i statsforvaltningen, krav om år 2000-garanti ved offentlige innkjøp, vurdering av konsekvenser for år 2000-problemet ved lov- og regelendringer og at det skal gis jevnlig informasjon til Stortinget.

Planen inneholder informasjonsrettede tiltak som går ut på etablering av en Aksjon2000-enhet, informasjons- og kompetansehevingstiltak rettet mot små og mellomstore bedrifter, etablering av en år 2000-telefon, og kortsiktige ekstraordinære opplæringstiltak. Videre foreslås det tiltak rettet mot de mest sårbare samfunnsområder slik at det forhindres at kritiske funksjoner rammes. For disse områdene skal det gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser, utarbeiding av kriseplaner og om nødvendig gjennomføre beredskapsøvelser på aktuelle områder.

Aksjon2000-enheten vil ha en sentral rolle i regjeringens arbeid for håndtering av år 2000-problematikken. Enheten skal være en pådriver og samordne år 2000-arbeidet overfor privat og offentlig sektor og skal koordinere og iverksette informasjons-, veilednings- og kompetanseutviklingstiltak i samarbeid med representanter fra næringslivet, kommunesektoren og statsforvaltningen. Det foreslås at enheten blir administrativt underlagt Nærings- og handelsdepartementet og skal bestå av et sekretariat bemannet med 4-5 personer på heltid og i tillegg en rådgivende ressursgruppe bestående av 10-15 personer fra privat sektor, kommunal forvaltning og statsforvaltningen. Enheten skal *ikke* overta ansvar og myndighet som tilligger fagdepartementene og virksomhetene i offentlig eller privat sektor.

På denne bakgrunn foreslår regjeringen en bevilgning på 20 mill kroner under nytt kap 926, post 70 År 2000-problematikken, til Aksjon2000-enheten i statsbudsjettet for 1998. Bevilgningen gjøres *overførbar*.

Kap 950 Sydvaranger

Post 70 Tilskudd

Førtidspensjonering

Som følge av nedtrappingen og avviklingen av jernmalmvirksomheten ved Sydvaranger ASA er selskaps bemanning blitt redusert med mer enn 600 personer de siste 5 årene. Som sikkerhetsnett for de eldste grupper av arbeidstakere som har mistet arbeidet, er det ved statlige tilskuddsbevilgninger blitt etablert to frivillige førtidspensjonsordninger ved bedriften. Den første ordningen ble etablert sommeren 1994 og

omfatter om lag 60 personer i alderen 60-67 år, jf St prp nr 41 og Innst S nr 175 for 1993-94. Den andre ordningen ble etablert sommeren 1997 og omfatter om lag 50 personer som fyller 60 år i perioden 1. januar 1997 - 31. desember 2001, jf St prp nr 63 og Innst S nr 295 for 1996-97. Begge ordningene blir administrert av Storebrand Livsforsikring AS.

Vilkårene i førtidspensjonsordningen fra 1997 vil med virkning fra 1. juli 1998 bli endret slik at førtidspensjonistene kan ha arbeidsinntekter på inntil 1 G pr år uten at pensjons-utbetalingsene reduseres. Det er imidlertid en forutsetning at samlet pensjon og arbeidsinntekt ikke må overskride 95 pst av pensjonsgrunnlaget.

Bevilgning til pensjonsfond for 1997-ordningen

Nødvendige midler til finansiering av førtidspensjonsordningen forutsettes skaffet til veie ved bevilgninger over statsbudsjettet. Det er imidlertid en forutsetning at bevilgningene til ordningen (fondet) dekkes fullt ut av inntekter staten mottar som aksjonær i Sydvaranger ASA.

Ved etablering av ordningen oppfylte i alt 55 personer vilkårene for å få tilbud om førtidspensjonering. Storebrand Livsforsikring AS beregnet på dette grunnlag den samlede pensjonsforpliktelsen til om lag 63 mill kroner. De faktiske kostnadene for ordningen blir redusert dersom noen av de pensjonsberettigede kommer over i annet lønnet arbeid, blir uføretrygdet eller faller fra før fylte 67 år.

Det ble i 1997 bevilget 3 mill kroner til å etablere ordningen og dekke løpende pensjonsforpliktelser fram til 30. juni 1998, jf St prp nr 63 og Innst S nr 295 for 1996-97. Departementet skulle dessuten komme tilbake med forslag om ytterligere bevilgning til førtidspensjonsordningen på et senere tidspunkt.

Høsten 1997 informerte Storebrand Livsforsikring AS departementet om at noen av de personene som var aktuelle for førtidspensjonering, i stedet er blitt uførepensjonerte. Forsikringsselskapet legger nå til grunn at førtidspensjonsordningen vil omfatte i alt 49 personer. De samlede kostnadene som gjenstår under ordningen, er etter dette beregnet til om lag 53 mill kroner dersom midlene blir utbetalt som en engangsbetaling pr 1. juli 1998.

I St prp nr 12 for 1997-98 Om endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 1997 under Nærings- og handelsdepartementet, ble det foreslått et ekstraordinært utbytte på 41,4 mill kroner fra Sydvaranger ASA, hvorav 36 mill kroner tilfalt staten. Departementet la til grunn at 26 mill kroner av statens utbytte skulle dekke en tilsvarende bevilgning til å videreføre omstillingsarbeidet i Sør-Varanger over kap 962, post 71, og resterende 10 mill kroner skulle gå til dekning av bevilgninger til førtidspensjonering. Av førtidspensjonsandelen gikk 3 mill kroner til å dekke tidligere bevilgning i 1997, mens resterende 7

mill kroner av utbyttet ble forutsatt brukt som inndekning av framtidige bevilgninger til førtidspensjonsordningen, jf Innst S nr 37 for 1997-98.

Styret i Sydvaranger ASA har foreslått et utbytte for regnskapsåret 1997 på kr 25 pr. aksje. Statens del av utbyttet utgjør 46,4 mill kroner. Forslaget til utbytte vil sammen med tidligere inndekning på 7 mill kroner gi full inndekning for anslåtte gjenværende kostnader på om lag 53 mill kroner til førtidspensjonsordningen ved Sydvaranger ASA. Etter dette vil det være bevilget 56 mill kroner til ordningen med inndekning i utbytte fra selskapet.

På dette grunnlag foreslås det bevilget 53 mill kroner under kap 950 Sydvaranger ASA, post 70 Tilskudd på statsbudsjettet for 1998.

Avvikling av Sydvaranger ASA og omstillingen i Sør-Varanger

Bakgrunn

Stortinget gav 20. juni 1996 sin tilslutning til regjeringens forslag om avvikling av jernmalmvirksomheten ved Sydvaranger ASA i løpet av 1996, jf St prp nr 62 og Innst S nr 289 for 1995-96. Det ble forutsatt at selskapet selv skal ha ansvaret for gjennomføringen av avviklingen, inkludert sikring av anlegg, realisering av aktiva og dekning av utestående forpliktelser. Videre ble det lagt til grunn at statens engasjement i Sydvaranger ASA skulle opphøre innen utgangen av 1998.

I proposisjonen ble det også sagt at departementet tar sikte på å legge til rette for at anleggene til Sydvaranger kan utnyttes til ny virksomhet. Målet var at fristilte kaier, industriområder og bedriftsbygninger skal brukes aktivt i arbeidet med å skape arbeidsplasser og ny virksomhet i Sør-Varanger.

I senere framlegg for Stortinget er det forutsatt at en vesentlig del av de midler som vil tilfalle staten som eier i forbindelse med avviklingen av Sydvaranger ASA bør benyttes til videreutvikling av Sør-Varanger samfunnet og satsingen mot Nord-Vest Russland. Nærings- og handelsdepartementet legger til grunn at denne forutsetningen fortsatt skal være retningsgivende for det videre arbeid.

Australian Bulk Minerals Ltd.

Det australske selskapet Australian Bulk Minerals Ltd (ABM) meldte høsten 1997 sin interesse for å vurdere nærmere en videreføring av jernmalmvirksomheten i Kirkenes-området. I november 1997 inngikk selskapet en avtale med Sydvaranger ASA og Kirkenes Utvikling AS som gav ABM rett til å gjennomføre undersøkelser med sikte på å avklare om det kan være grunnlag for å starte ny malmutvinning i den nedlagte gruen. Det australske selskapet sikret seg også en opsjon som blant annet omfatter overtakelse av Sydvarangers produksjonsanlegg og jernbane, samt leie av gruverettigheter, arealer og byg-

ningsfasiliteter dersom ABM etter undersøkelsene kom fram til at ny gruvedrift blir økonomisk interessant. Opsjonsavtalen har en ramme på om lag 90 mill kroner.

I slutten av april 1998 kunngjorde ABM at selskapet har besluttet å utøve opsjonen. Selskapet arbeider nå med en ny gruvedriftsplan samt søknader om bergverkskonsesjon og andre nødvendige tillatelser samt finansiering. ABMs forpliktelser under opsjonsavtalen forutsetter at samtlige tillatelser er avgjort innen utgangen av 1998.

Nærings- og handelsdepartementet avventer en konsesjonssøknad. En avklaring om prosjektet lar seg realisere ventes først å foreligge mot slutten av 1998.

Status i avviklingsarbeidet

Sydvaranger ASA har i brev datert 23. mars 1998 redegjort for styrets syn på selskapets situasjon og den videre utvikling. I brevet er inntatt følgende vedtak fattet i styremøte 19. mars 1998:

«Selskapet fortsetter inntil videre på ren forretningsmessig basis med Pasvik Kraft og nødvendig næringsvirksomhet med målsetting å gi en optimal avkastning/løsning for aksjonærene.»

I brevet understreker styret bl a følgende:

- Selskapet er best tjent med å bli sittende som eier av 50%-andelen i Pasvik Kraft DA.
- Uavhengig av om ABM vil komme til å starte opp en ny gruvevirksomhet, vil det ikke være mulig å gjennomføre en forsvarlig realisering og full avvikling av selskapet innenfor en tre års ramme. Ut over tre år er det vanskelig å gjøre sikre vurderinger.
- Styret vil følge med på om det kan oppstå vesentlige endringer i rammebetingelsene og løpende vurdere en eventuell avvikling/oppløsning av selskapet og i tilfelle et optimalt tidspunkt for dette.
- En fusjon med et egnet industriselskap, eventuelt etter noen tid, vil kunne være en god løsning for selskapet.

Malmproduksjonen i gruvene og produksjonen av pellets og spesialprodukter ble stanset i 1996. Superligproduksjonen ble avviklet i første halvår 1997. Videre ble sentralverkstedet i Bjørnevatn, administrasjonsbygget i Kirkenes og alt rullende gruvemateriell solgt i 1997. Det er også foretatt omfattende opprydningsarbeider i gruveområdet i Bjørnevatn og på industriområdet i Kirkenes.

Svenske Höganäs AB har fremmet et erstatningskrav på NOK 47 mill som følge av bortfall av leveranser av superslig fra Sydvaranger for 1997 og 1998. Leveransebortfallet var en konsekvens av avviklingen av jernmalmvirksomheten.

Sydvaranger ASA disponerer betydelige grunnarealer i Sør-Varanger. I St prp nr 62 for 1995-96 ble

det fremholdt at det ikke vil være naturlig at Sydvaranger etter en nedleggelse av jernmalmvirksomheten skulle fortsette som den største eiendomsbesitteren i Kirkenes. Arbeidet med avhendelse av tomtearealer i Kirkenes sentrum er igangsatt og selskapet er nå i ferd med å gjennomføre salg av om lag 400 feste-tomter.

Sydvaranger ASA disponerer også enkelte uregulerte utmarksarealer i Sør-Varanger og disse kan det eventuelt være aktuelt å selge tilbake til staten.

Det synes på denne bakgrunn klart at avviklingen av statens engasjement i Sydvaranger ASA vil ta lengre tid enn forutsatt i tidligere framlegg for Stortinget. Dette skyldes blant annet avtalen med ABM og det forhold at det forretningsmessig og skattemessig vil være fordelaktig for selskapet å gjennomføre salget av eiendeler, herunder andelen i Pasvik Kraft, over noe lengre tid enn opprinnelig lagt til grunn. Dessuten trenger selskapet nødvendigvis tid for å kunne oppfylle sine miljømessige og andre forpliktelser. Forholdet til svenske Höganäs AB må også finne sin løsning, noe som vil ta tid dersom dette utvikler seg til en rettslig tvist. Beslutningen om at statens engasjement i Sydvaranger ASA skal avvikles så raskt som mulig, gitt en forsvarlig ivaretagelse av samfunnsmessige interesser, står imidlertid fortsatt ved lag.

Overdragelse av tomtearealer til kommunen

Sør-Varanger kommune har meldt sin interesse for å erverve flere av Sydvarangers tomtearealer i Kirkenes sentrum. Hovedsakelig dreier det seg om arealer som det knytter seg ulike samfunnsinteresser til, som helse, eldreomsorg, kultur, parker, næringstomter m v. For enkelte av tomtene vil det være naturlig å finansiere overdragelsen med statlig støtte-bevilgning til kommunen, med inndekning i inntekter som staten vil motta som eier i Sydvaranger ASA. Departementet vil komme tilbake med konkrete bevilgningsforslag på et senere tidspunkt.

Samarbeid med Kirkenes Utvikling AS

Sydvaranger ASA bekreftet i april 1998 overfor Nærings- og handelsdepartementet at selskapets styre er positivt innstilt til å inngå avtaler med Kirkenes Utvikling AS som sikrer selskapet tilgang til nødvendige aktiva slik at de kan utføre sine næringsutviklingsoppgaver i samsvar med forutsetningene i St prp nr 62 for 1995-96. Kirkenes Utvikling AS har på sin side bekreftet at selskapets styre er av den oppfatning at det bør være realistisk å komme fram til en avtale med Sydvaranger ASA som ivaretar det ansvar selskapet har i omstillingsarbeidet i Sør-Varanger. Selskapet legger til grunn at arbeidet med inn-gåelse av en slik avtale skal være avsluttet innen 15. juni 1998. En slik avtale vil være nødvendig både med og uten realisering av ABMs prosjekt.

Departementet vil påpeke at det er en nødvendig

forutsetning for at Kirkenes Utvikling AS skal kunne spille den rollen selskapet er tiltenkt, at selskapet sikres en tilstrekkelig kapitalbase, blant annet til oppgradering av de eiendommer som erverves fra Sydvaranger ASA. Uavhengig av om ABKs prosjekt blir realisert vil det være nødvendig med en offensiv innsats innen næringsutvikling i årene framover for å få et allsidig næringsliv i Kirkenes-området i samsvar med de forutsetningene som ble lagt til grunn i St prp nr 62 (1995-96).

Regjeringen vil høsten 1998 legge fram en nærmere redegjørelse for Sydvaranger ASA, når blant annet forholdene knyttet til eventuell videreføring av jernmalmvirksomheten i regi av ABM er nærmere avklart.

Kap 966 Støtte til skipsbygging

Post 50 Overføring til fond for støtte ved skipskontrakter

Stortingets vedtak om å redusere støttesatsene for skipskontrakter fra 1998 førte til en kraftig økning i ordreinngangen høsten 1997. Foreløpig er ikke alle søknader om støtte for kontrakter som er inngått i 1997 behandlet, men Nærings- og handelsdepartementet anslår at det kan bli nødvendig å tilføre 1997-fondet et betydelig tilleggsbeløp i størrelsesorden inntil 1 mrd kroner som kommer i tillegg til 800 mill kroner som ble bevilget i 1997. Det er i liten grad tilgjengelig midler fra tidligere fondsårganger, men det kan bli aktuelt å overføre midler fra fondet for 1998. På grunn av den store ordreinngangen i 1997 er det inngått få kontrakter hittil i 1998. Nærings- og handelsdepartementet vil komme tilbake med forslag om nødvendig tilleggsbevilgning i departementets omdisponeringsproposisjon til høsten.

Kap 2420 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond

Post 50 Utviklingstilskudd, fond

Det foreslås at bevilgningen til SNDs utviklingstilskudd reduseres med 30 mill kroner, fra 251,1 til 221,1 mill kroner. Dette vil medføre reduksjoner eller utsettelse av enkelte programmer og prosjekter.

Kap 3901 Styret for det industrielle rettsvern

Post 01 Patentavgifter

Post 02 Varemerkeavgifter

Som det framgår av omtale under kap 901, foreslås det å øke Patentstyrets driftsbudsjett med 7 mill kroner til investeringer i nye IT-løsninger. Økningen forutsettes inndeckt ved tilsvarende økte inntekter under kap 3901. Antall innkomne patent- og varemerkesøknader økte langt mer i 1997 enn det som var forventet og budsjettet, og på bakgrunn av søknadsinngangen hittil i 1998 anslår Patentstyret at an-

tall søknader vil bli om lag tilsvarende høyt i inneværende år. Inntektsanslagene for patent- og varemerkeavgifter kan dermed oppjusteres som følge av forventet volumøkning.

På denne bakgrunn foreslås inntektene fra patentavgifter økt med 5 mill kroner, fra 72 til 77 mill kroner på post 01, mens inntektene fra varemerkeavgifter foreslås økt med 2 mill kroner, fra 29 til 31 mill kroner på post 02 for 1998.

Kap 5309 Tilfeldige inntekter

Post 80 Gevinst ved salg av aksjer i Norsk Vekst ASA

I det vedtatte statsbudsjettet for 1998 er det forutsatt at statens resterende aksjer i Norsk Vekst ASA skal selges i løpet av året. Under kap 5309, post 90 er det budsjettet med en salgsinntekt på 1,6 mill kroner som utgjør differansen mellom det staten opprinneelig betalte for aksjene i selskapet og salgsinntekt for den del av statens aksjer i selskapet som allerede er avhendet. I tillegg er det budsjettet med en gevinst ved salg av statens resterende aksjer i Norsk Vekst i 1998 på 248,4 mill kroner under kap 5309, post 80. Etter en ny gjennomgang av aksjekursen og kursutviklingen er regjeringen kommet til at posten kan økes med 70 mill kroner, fra 248,4 til 318,4 mill kroner.

Kap 5320 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond

Post 50 Tilbakeføring av utviklingstilskudd

Bevilgninger til Statens nærings- og distriktsutviklingsfonds (SNDs) utviklingstilskudd overføres i budsjetterminen til en særskilt opprettet fondskonto i Norges Bank. Samtidig med at midler overføres til fondskontoen, belastes SNDs utgiftskapittel 2420, post 50 i statsregnskapet. Ubenyttet del av bevilgning for ett år skal tilbakeføres til statskassa det påfølgende året når årsregnskapet foreligger. Likeledes skal de tilsagn om tilskudd som ikke er utbetalt innen utgangen av det tredje året etter at tilsagnet er gitt, annulleres og midlene tilbakeføres til statskassa. Tilsagn fra 1994 på til sammen 57,86 mill kroner ble annullert. SND hadde ekstraordinær stor ramme for utviklingstilskudd i 1994. Rammen var på 828,6 mill kroner og SND hadde i tillegg en tilsagnsfullmakt på 300 mill kroner. Av tilsagnsrammen på til sammen 1 128,6 mill kroner var 875 mill kroner øremerket til omstillingstiltak i den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien. Den betydelige tilbakeføringen fra 1994-fondet skyldes den store rammen og kan tilbakeføres til prosjekter som ikke ble gjennomført eller er gjennomført i redusert omfang i forhold til planene som lå til grunn for tilsagnene.

Det er budsjettet med en tilbakeføring på 5 mill kroner i 1998. Den faktiske tilbakeføringen blir kr 57 908 634, dvs kr 52 908 634 høyere enn budsjet-

tert. Inntektsbevilgningen foreslås økt med kr 52 908 000 til kr 57 908 000.

Post 51 Tilbakeføring fra tapsfond

Bevilgningene til tapsfond for SNDs landsdekkende risikolåne- og garantiordning overføres i budsjetterminen til en særskilt opprettet fondskonto i Norges Bank. Samtidig med at midler overføres til fondskontoen, belastes SNDs utgiftskapittel 2420, post 51 og 52 i statsregnskapet. Tapsfondsmidler som refererer seg til ubenyttet del av låne- og garantirammen, skal tilbakeføres til statskassa hvert påfølgende år etter at årsregnskapet foreligger. Endelig oppgjør på tapsfondsmidler knyttet til annullerte låne- og garantitilsagn gitt fire år tidligere, tilbakeføres til statskassa. Dette innebærer at den del av tapsfondene for 1994 som gjelder låne- og garantitilsagn som ikke var utbetalt eller stilt garanti for innen utgangen av 1997, skal tilbakeføres i 1998.

Det er budsjettert med en tilbakeføring på 5 mill kroner i 1998. Den faktiske tilbakeføringen blir kr 49 268 891, dvs kr 44 268 891 høyere enn budsjettert. Den betydelige tilbakeføringen refererer seg til låne- og garantitilsagn som ble annullert fordi bedriftene fant alternativ og billigere finansiering eller bedriftene ble nedlagt eller var gått konkurs før tilsagn ble realisert. Bevilgningen foreslås økt med kr 44 268 000 til kr 49 268 000.

Post 75 (ny) Tilbakeføring av valutalån

SND administrerer gjenstående lån under den særskilte valutalånsordningen som ble gitt av Industrifondet i perioden 1985-88. Det ble besluttet å forenkle administrasjonen av ordningen fra og med 1997 ved at SND innfridde det som var utestående i statskassa under ordningen, og overtok forvaltningen av resterende utlån. Det vises til omtale under kap 5341 Avdrag på utestående fordringer, post 96 Avdrag på Industrifondets valutalån, i salderingsproposisjonen for 1997 (St prp nr 1 Tillegg nr 7 for 1996-97). Det ble tidligere gitt bevilgning til å dekke realisererte tap knyttet til ordningen over kap 2420 SND, post 72 Tilskudd til dekning av tap på Industrifondets valutalånsordning. I ettertid er det innbetalt avdrag på kr 6 077 488 på et lån som tidligere er avskrevet og dekket av tapsbevilgningen. SND har overført avdraget til statskassa i 1998, og det foreslås gitt en egen inntektsbevilgning på kr 6 077 000 for innbetalingen på ny post under SNDs inntektskapittel 5320.

Kap 5460 (nytt) Garanti-Instituttet for Eksportkreditt

Post 70 Tilbakeføring fra risikoavsetningsfond for SUS/Baltikum-ordningen

I 1995 ble det bevilget 50 mill kroner i risikoavsetningsfond for SUS/Baltikum-ordningen, og i perio-

den 1996-98 er det hvert år bevilget 100 mill kroner til samme formål under kap 2460 Garanti-Instituttet for Eksportkreditt, post 70 Risikoavsetningsfond, SUS/Baltikum-ordningen. Midlene skal bidra til å stimulere til eksport til landene innenfor det tidligere Sovjetunionen. Den politiske risikoen i området oppfattes fortsatt som høy, og midlene skal benyttes til å redusere premiene på garantipoliser slik at eksportørene får et tilfredsstillende tilbud. Det har imidlertid vist seg svært vanskelig for eksportørene å oppfylle krav til motgaranti/sikkerheter som er gitt i gjeldende garantivedtak, og ordningen har derfor hittil bare i meget beskjeden grad blitt benyttet. Som følge av annullerte garantitilsagn og ikke fullt utnyttede rammer, forventes det et mindreforbruk på om lag 100 mill kroner for perioden 1995-97.

Det foreslås på denne bakgrunn å tilbakeføre 100 mill kroner av ubenyttede bevilgninger fra tidligere år og inntektsføre beløpet under nytt inntektskapittel 5460 i budsjettet for 1998.

Kap 5620 Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond

Post 80 Renter, grunnfinansieringsordningen

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) kan foreta innlån til valgfri løpetid og en rentesats som tilsvarer renten på statspapir med tilsvarende løpetid. For 1998 foreslås det at budsjetterte renteinntekter på innlån til grunnfinansieringsordningen reduseres med 40 mill kroner fra 370 til 330 mill kroner. Reduksjonen skyldes endret sammensetning av SNDs innlånsportefølje og nye renteforutsetninger.

Post 81 Renter, risikolåneordningen

Det ble etablert et nytt innlånssystem for SND fra og med 1994, jf omtale i Nærings- og energidepartementets budsjettproposisjon for 1994. Som følge av omleggingen og redusert utlånsvolum i SND oppsto det en overskuddslikviditet på i overkant av 1 mrd kroner. I stedet for å benytte denne likviditeten til å redusere SNDs innlånsbehov under nytt innlånssystem, ble det bestemt at midlene skulle plasseres i statskassa som lån fra SND til statskassa og forrentes med 9,4 pst fram til 01.01.99, som en siste og «negativ innlånsårgang» etter gammelt innlånssystem. Som følge av større ordinære innlånsårganger med enda høyere rentesats har SND fram til og med 1997 betalt netto renter til staten under det gamle innlånssystemet. I 1998 gjenstår imidlertid kun den negative årgangen, og staten skal derfor betale renter til SND på denne innlånsårgangen. Renteutgiften for staten utgjør om lag 97 mill kroner for 1998. Det er tatt hensyn til dette i det vedtatte budsjettet for 1998 under kap 5620, post 81, men det framgikk ikke av Nærings- og handelsdepartementets budsjettproposisjon for 1998 at bevilgningsforslaget var et nettoanslag. Renteinnbetalinger fra SND til staten under nytt

innlånssystem utgjør om lag 147 mill kroner, og i den vedtatte bevilgningen på 50 mill kroner er renteutgiften for staten på om lag 97 mill kroner trukket fra.

Renteanslaget under nytt innlånssystem er usikkert, men det tas ikke sikte på å endre det i denne omgang. På bakgrunn av ovenstående gjøres det imidlertid oppmerksom på at premissene for bevilgningen for 1998 er annerledes enn det som framgår av teksten under kap 5620, post 81 i St prp nr 1 (1997-98) for Nærings- og handelsdepartementet.

Post 83 Utbytte, grunnfinansieringsordningen

Det er forutsatt at utbytte for grunnfinansieringsordningen for perioden 1995-98 skal utgjøre til 75 pst av årsresultatet. Utbyttet er imidlertid begrenset oppad til statens innlånsrente multiplisert med innskuddskapitalen. Ut fra dette er utbyttet for 1997 med utbetaling i 1998 beregnet til 32,3 mill kroner, dvs. en økning på 2,3 mill kroner i forhold til bevilget beløp. Bevilgningen foreslås på dette grunnlag økt fra 30 til 32,3 mill kroner.

Kap 5656 Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning

Post 80 Utbytte

I St prp nr 1 for 1997-98 er det ført opp 880 mill kroner i samlet aksjeutbytte fra selskap under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning. Etter de opplysninger Nærings- og handelsdepartementet har fått fra de aktuelle selskapene, kan det samlede utbytteanslaget for regnskapsåret 1997, med utbetaling i 1998, økes til 1 008 mill kroner.

Endringene skyldes i hovedsak høyere utbytte fra Norsk Hydro ASA og Norsk Vekst A/S enn tidligere antatt, og ekstraordinært utbytte fra Sydvaranger ASA til dekning av førtidspensjonsfond under kap 950 Sydvaranger ASA, post 70 Tilskudd.

På dette grunnlag foreslås inntektsbevilgningen under kap 5656 Aksjer i andre selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning, post 80 Utbytte, økt med 128 mill kroner, fra 880 til 1 008 mill kroner.

3.9 FISKERIDEPARTEMENTET

Kap 1000 Fiskeridepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Det er bevilget 500 000 kroner for lite til gjennomføring av nybygg ved Havforskningsinstituttet i Bergen. Dette beløp ble belastet kap 1000, post 01 i forbindelse med overføring av byggebevilgningen til Statsbygg.

Det fremmes forslag om en tilleggsbevilgning på 500 000 kroner på kap 1000 Fiskeridepartementet, post 01 Driftsutgifter i 1998.

Kap 1020 Havforskningsinstituttet

Post 01 Driftsutgifter

Arbeidsrettens dom av 18. desember 1997 innebar at Havforskningsinstituttet må etterbetale ikke utbetalt kompensasjon for bortfall av sjømannsfradrag for årene 1996 og 1997. Denne kompensasjonen utgjør totalt 1,2 mill kroner inkludert arbeidsgiveravgift. Kompensasjonen for 1998 er anslått til 600 000 kroner.

Det fremmes forslag om en tilleggsbevilgning på 1,8 mill kroner i 1998 på kap 1020 Havforskningsinstituttet, post 01 Driftsutgifter til dekning av denne merutgiften.

Kap 1030 Fiskeridirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Rådsdirektiv 96/23 foreskriver at alle medlemsland skal ha en plan for offentlig overvåking av restmengder av veterinærpreparat i levende dyr og animalske produkter. EU ønsker å sikre at alle land de importerer kjøtt og fisk fra, har offentlige overvåkingsplaner i samsvar med EU sine. Norge må derfor som et tredjeland allerede nå gjennomføre det samme kontrollregimet som eksisterer innenfor EU. Direktivet blir juridisk bindende for Norge når EØS-avtalen er revidert.

For å sikre at EU ikke treffer tiltak som kan vanskeliggjøre markedstilgangen for norsk oppdrettsfisk, har Fiskeridirektoratet utarbeidet et overvåkningsprogram som Fiskeridepartementet anser som nødvendig å iverksette fra 1. juli 1998. Kostnadene ved analyser i 1998 og innkjøp av laboratorie- og analyseutstyr beløper seg til 3 mill kroner.

Det fremmes forslag om en tilleggsbevilgning på 3 mill kroner i 1998 på kap 1030 Fiskeridirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

Kap 1050 Diverse fiskeriformål

Post 78 Opprettelse av DNA-register for vågehval (ny)

Som en oppfølging av det arbeidet som ble startet i forbindelse med Norges forslag til CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) om nedlisting av vågehval er det arbeidet videre med å opprette et DNA-register. Dette arbeidet bør følges opp slik at norske fiskerimyndigheter har konkrete resultater å vise til ved neste møte mellom partene i CITES høsten 1999. Det som kan gjennomføres i 1998, er å analysere resten av prøvene fra 1996-fangsten, dvs 330 prøver, og legge resultatene inn i registeret.

Det fremmes forslag om å bevilge 2 mill kroner i 1998 på kap 1050 Diverse fiskeriformål, post 78 Opprettelse av DNA-register for vågehval (ny).

Kap 1064 Havnetjenesten*Post 30 Havnetjenesten*

Vinteren 1996-97 oppstod det betydelige skader på moloene i Hasvik og Årviksand. Kostnadene ble anslått til om lag 8 mill kroner. Saken ble fulgt opp i St prp nr 25 (1997-98) Ny saldering av statsbudsjettet 1997. Bevilgningen til formålet ble i denne forbindelse økt med 8,2 mill kroner, og det ble presisert at dette ville redusere bevilgningsbehovet i 1998 tilsvarende. Regjeringen skulle komme tilbake med forslag om nedsettelse av bevilgningen i 1998 i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1998.

Etter at St prp nr 25 (1997-98) ble fremmet har det også oppstått skader på moloer andre steder, og skadene på moloene er nå samlet anslått til om lag 25 mill kroner. Det er viktig å utbedre skadene. Dette vil etter en nærmere vurdering kunne medføre at oppstart av enkelte anlegg som ligger inne i Kystverkets disponeringsplan for 1998 må utsettes.

På denne bakgrunnen fremmes det ikke forslag om at bevilgningen på kap 1064 Havnetjenesten, post 30 Fiskerihavneanlegg reduseres som meddelt i nysalderingen av budsjettet for 1997.

Det har de senere årene vært en strukturendring i fiskeflåten i retning større fiskefartøyer, noe som har medført problemer ved at dybdeforholdene flere steder ikke er tilstrekkelige til å ta i mot disse fartøyene. Et annet problem er gjensanding, som flere steder har redusert dybden så mye at det er vanskelig å utnytte havna. Det er nødvendig å iverksette tiltak som kan gi snarlige resultater, blant annet for å sikre at havneanleggene er i stand til å fylle rollen som fiskerihavner.

Det fremmes forslag om en tilleggsbevilgning på 5 mill kroner i 1998 på kap 1064 post 30 Fiskerihavneanlegg for 1998.

Kap 1065/4065 Fyrtjenesten*Post 30 Nyanlegg**Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold*

Bevilgningen på kap 1065 Fyrtjenesten, post 30 Nyanlegg er 6 mill kroner i 1998. Bevilgningen var i utgangspunktet forutsatt benyttet til blant annet oppmerking i hurtigbåtleder. Vedlikeholdssituasjonen i fyrtjenesten er vanskelig i 1998. Kystverket har de siste årene hatt et etterslep på vedlikeholdet i fyrtjenesten. Selv om vedlikeholdsarbeidet har vært prioritert for å ivareta det mest nødvendige, har nye omfattende skader inntredd. Dette gjør at etterslepet på vedlikeholdet ikke er redusert. Fiskeridepartementet ser det derfor som riktig at ekstraordinært vedlikehold blir prioritert fremfor investeringer i nyanlegg i 1998.

Det fremmes forslag om at bevilgningen på kap 1065 Fyrtjenesten, post 30 Nyanlegg blir redusert med 6 mill kroner i 1998 mot tilsvarende økning på

kap 1065 post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Inntektspåslag

I St prp nr 1 (1997-98) for Fiskeridepartementet er det manglende samsvar mellom budsjettall og -tekst under postomtalen for fyrtjenesten. Finansiering av bevilgning til isbrytertjenesten på 1,2 mill kroner er ikke innarbeidet i bevilgningen på kap 4065, slik det fremgår av postomtalen under post 01 Driftsutgifter. Det er videre kun lagt til grunn gebyrfinansiering av driftsutgiftene og ikke investeringsutgiftene under kap 1065. Det korrekte skal være gebyrfinansiering av de totale utgiftene, dvs samlet bevilgning på postene 01, 30 og 45. Nødvendig inntektspåslag som følge av dette er 5,5 mill kroner.

Det fremmes forslag om å øke inntektsbevilgningen på kap 4065 post 02 Alminnelig kystgebyr med 5,5 mill kroner i 1998.

Kap 1066/4066 Lostjenesten*Særavtaler for losbåtførere og statsloser*

Det vises til St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) Om endring av St prp nr 1 om statsbudsjettet medregnet folketrygden 1998. Det ble der gitt en orientering om de nye særavtalene for losbåtførere og loser, og at Fiskeridepartementet ville komme tilbake til de bevilgningsmessige konsekvensene i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1998. Det ble forutsatt at økte kostnader over kap 1066 som følge av de reforhandlede særavtalene skulle dekkes inn ved en tilsvarende økning av losgebyret.

Det fremmes forslag om at kap 1066 Lostjenesten, post 01 Driftsutgifter økes med 8 mill kroner i 1998 mot en tilsvarende økning på kap 4066 post 01 Losgebyr. Når det gjelder inntektssiden vises det også til neste punkt.

Inntektspåslag

I St prp nr 1 (1997-98) for Fiskeridepartementet er det manglende samsvar mellom budsjettall og -tekst under postomtalen for lostjenesten. Kap 1066 er i St prp nr 1 (1997-98) budsjettert med 281 645 000 kroner. Det samme beløpet er budsjettert som inntekt på kap 4066 post 01 Losgebyr. Tekstomtalen under kapittel 4066 post 01 tilsier derimot at losgebyret skal dekke alle utgiftene til lostjenesten over kapittel 1066 og dessuten driftsutgifter knyttet til losformidling utført fra trafikkentralene over kapittel 1067. Nødvendig inntektspåslag som følge av dette er 4,4 mill kroner. I tillegg til dette forholdet må det tas hensyn til særavtalen for losbåtførere og loser, jf forrige punkt.

Det fremmes forslag om å øke inntektsbevilgningen på kap 4066 post 01 Losgebyr med 12,4 mill kroner i 1998.

Kap 1067/4067 Trafikksentraler*Opplæringsmidler Oslofjorden trafikksentral*

Prosjektet Oslofjorden trafikksentral er forsinket i forhold til den opprinnelige fremdriftsplanen. Omtale av årsakene til dette er blant annet gitt i St prp nr 63 (1996-97) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1997.

Midler til opplæring av nye trafikkleidere var lagt inn i budsjettet for 1997. Siden midlene som følge av forsinket oppstart ikke kunne benyttes til det anviste formålet i 1997, ble bevilgningen på kap 1067 post 11 Varer og tjenester redusert med 5,3 mill kroner i forbindelse med St prp nr 25 (1997-98) Ny saldering av statsbudsjettet 1997. Det ble samtidig varslet at Fiskeridepartementet ville komme tilbake til saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1998 med forslag om tilsvarende økning under samme post i 1998.

Det fremmes forslag om en tilleggsbevilgning på 5,3 mill kroner på kap 1067 Trafikksentraler, post 01 Driftsutgifter i 1998.

Budsjettmessig konsekvens av avviklet Troll-avtale

Overvåking og kontroll av trafikken på Troll-feltet fra trafikksentralen på Fedje var basert på en kontrakt mellom Statoil og Kystverket. I forbindelse med at Statoil har styrket sin beredskapsorganisasjon i Bergen, vil overvåkingen av Troll-feltet bli gjort derfra. Kontrakten med Kystverket ble avviklet med virkning fra 31. desember 1997. Avviklingen får budsjettmessige konsekvenser for utgiftssiden og inntektssiden i 1998 og videre fremover.

Det fremmes forslag om at kap 1067 Trafikksentraler, post 21 Spesielle driftsutgifter reduseres med 0,6 mill kroner i 1998 mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap 4067 post 03 Refusjon overvåking Troll.

Kap 1070/4070 Elektroniske navigasjonshjelpemidler*Post 01 Driftsutgifter/Post 07 Refusjoner*

I henhold til ny avtale mellom Norge og Sverige om driften av Decca-stasjonen på Jomfruland, faller tidligere refusjon på 200 000 kroner fra Sverige bort. Dette får budsjettmessige konsekvenser for utgiftssiden og inntektssiden i 1998 og videre fremover.

Det fremmes forslag om at kap 1070 Elektroniske navigasjonshjelpemidler, post 01 Driftsutgifter reduseres med 0,2 mill kroner i 1998 mot tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap 4070 post 07 Refusjoner.

3.10 LANDBRUKSDEPARTEMENTET**Kap 1102 Fylkesmannens landbruksavdeling***Post 21 Spesielle driftsutgifter*

Statsregnskapet for 1997 viser at inntektene fra oppdrag og refusjoner var 5,615 mill kroner større enn utgiftene. Av denne differansen er 1,179 mill kroner overført på utgiftssiden til 1998 i henhold til fullmakten i bevilgningsreglementet om å kunne overføre 5 pst av ubrukt bevilgning til neste budsjettår.

Ubenyttede midler i 1997 er forutsatt benyttet i 1998 til nødvendige IT-investeringer for at fylkesmannens landbruksavdeling fortsatt skal være konkurransedyktig på oppdragsmarkedet.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på kap 1102 post 21 øket med 4,436 mill kroner.

Kap 1107 Statens dyrehelsetilsyn*Post 01 Driftsutgifter*

Posten reduseres tilsvarende reduserte inntekter under kap 4107, post 02.

Post 73 Tilskudd til tiltak mot dyresykdommer

I forbindelse med økt oppmerksomhet om overførbare prionsykdommer, som kugalskap og skrapesyke, er det både nasjonalt og internasjonalt satt strengere krav til overvåkning og dokumentasjon av sykdomsstatus og derved også oppfølgingen av dyr med sykdomstegn som kan gi mistanke om disse sykdommene. Siden sikker diagnose av disse sykdommene bare kan stilles ved å undersøke hjernen, vil det for Statens dyrehelsetilsyn være nødvendig å gjøre vedtak om nedslaktning av en del dyr som viser sykdomstegn som ligner de en ser ved kugalskap eller skrapesyke. Erstatning for dyr som blir avlivet på dette grunnlag dekkes over posten med inntil 500 000 kr i 1998.

Registrerte utbrudd av sauesykdommen skrapesyke og storfesykdommen paratuberkulose så langt i 1998 og utgifter til saneringstiltak som påløp i 1997, men som først kommer til utbetaling i 1998, tilsier at bevilgningen på posten må økes. Det er imidlertid for tidlig å anslå bevilgningsbehovet da dette vil avhenge av sykdomsutviklingen i 2. halvår 1998. Landbruksdepartementet vil derfor komme tilbake til saken til høsten.

Kap 4107 Statens dyrehelsetilsyn*Post 02 Driftsinntekter*

Det er utarbeidet ny forskrift for innførsel av hund og katt fra EØS-området. Den nye forskriften vil forenkle saksbehandlingen og medfører bortfall av saksbehandlergebyr. Landbruksdepartementet tar sikte på at forskriften kan tre i kraft med virkning fra 1.8.98.

På denne bakgrunn foreslår departementet at bevilgningen under kap 4107 post 02 blir redusert med 1,118 mill kroner til 1 mill kroner. Utgiftsbevilgningen under kap 1107 post 01 foreslås redusert tilsvarende.

Kap 1112 Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsformidling m.m.

Post 50 Kjøp av forvaltningsstøtte, VI

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med 1,588 mill kroner, fra 83,940 mill kroner til 82,352 mill kroner.

Post 51 Kjøp av forvaltningsstøtte, Planteforsk

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med kroner 214 000, fra 11,314 mill kroner til 11,100 mill kroner.

Post 52 Støtte til fagsentrene

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med kroner 234 000, fra 12,368 mill kroner til 12,134 mill kroner.

Post 53 Utvikling og kunnskapsformidling

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med kroner 472 000, fra 24,965 mill kroner 24,493 mill kroner.

Forslagene om reduksjoner i bevilgningene i de ovenfornevnte postene vil medføre reduksjoner eller utsettelse av planlagt virksomhet.

Kap 1114 Statens næringsmiddeltilsyn

Post 01 Driftsutgifter

Post 50 Tilskudd til Fondet for kjøttkontroll

Nye beregninger viser at utgiftene til kjøttkontrollen lokalt (KNT) vil bli på 102,5 mill kroner i 1998 mot tidligere budsjettet 95 mill kroner. Landbruksdepartementet foreslår derfor at kap 1114 post 50 Tilskudd til Fondet for kjøttkontroll økes med 7,5 mill kroner og at kap 1114 post 01 settes ned tilsvarende.

Kap 1137 Forskning og utvikling

Post 50 Forskningsprogrammer

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med 7 mill kroner, fra 107,706 mill kroner til 100,706 mill kroner.

Dette vil medføre reduksjon eller utsettelse av planlagt virksomhet.

Kap 1140 Miljø- og næringstiltak i jordbruket

Post 50 Driftsøkonomiske analyser m.m.

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med kroner 337 000, fra 17,797 mill kroner til 17,460 mill kroner.

Dette vil medføre reduksjon eller utsettelse av planlagt virksomhet.

Post 77 Miljørettet prosjektarbeid m.m.

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med 1,5 mill kroner, fra 32,954 mill kroner til 31,454 mill kroner. Dette vil medføre reduksjon eller utsettelse av planlagt virksomhet.

Kap 1142 Miljø- og næringstiltak i skogbruket

Post 50 Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med kr 155 000, fra 8,212 mill kroner til 8,057 mill kroner.

Dette vil medføre reduksjon eller utsettelse av planlagt virksomhet.

Post 76 Ressurs- og miljøtiltak i skogbruket

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med 1,5 mill kroner, fra 26,373 mill kroner til 24,873 mill kroner.

Dette vil medføre reduksjon eller utsettelse av planlagt virksomhet.

Kap 1145 Jordskifteverket

Post 01 Driftsutgifter

Etter ny gjennomgang av Jordskifteverkets budsjett har Landbruksdepartementet kommet til at det er nødvendig å øke bevilgningen for å sikre tilfredsstillende drift gjennom hele året. Kap 1145 post 01 foreslås derfor økt med 4 mill kroner.

Departementet er i gang med å gjennomgå gebyrreglene med tanke på en ny ordning for jordskifte i sammenheng med arealinngrep. Landbruksdepartementet tar sikte på å komme tilbake til saken i proposisjon til høsten.

Kap 1147 Reindriftsforvaltningen

Post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark

Som ledd i gjennomføringen av regjeringens budsjettopplegg for 1998 foreslås bevilgningen redusert med 2 mill kroner, fra 18 mill kroner til 16 mill kroner.

Kap 5311 Statens Landbruksbank*Post 91 Tilbakebetaling fra Landbruksbankens grunnfond*

Stortinget vedtok i 1997 å tilbakeføre 100 mill kroner av Landbruksbankens grunnfond til statskassa. På grunn av usikkerhet om grunnlaget for en slik tilbakeføring ble ikke vedtaket fulgt opp i 1997.

For at en reduksjon av grunnfondet skal ha den tilsiktede inntektsvirkning, har Landbruksdepartementet kommet til at tilbakebetalingen bare kan knyttes til grunnfondets kontante del. Den kontante delen av grunnfondet utgjør 94,2 mill kroner. På denne bakgrunn vil Landbruksdepartementet foreslå at det bevilges 94,2 mill kroner på kap 5311 post 91 i 1998.

Kap 5651 Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet*Post 80 Utbytte**Revidert utbytte fra Statkorn Holding AS for 1998-terminen*

For 1998 er det budsjettert med et utbytte på 48 mill kroner fra Statkorn Holding A/S. Ut fra den fastlagte utbyttepolitikken viser resultatet for 1997 at det i 1998 kan tas ut et utbytte på knapt 37,7 mill kroner. Det foreslås derfor at kap 5651, post 80 reduseres med 10,3 mill kroner.

Salg av aksjer i Statkorn Holding A/S

I Revidert nasjonalbudsjett for 1997 vedtok Stortinget salg av aksjer i Statkorn Holding AS for 200 mill kroner.

I sluttsalderingen av 1997-budsjettet varslet regjeringen Stortinget om at salget ikke kunne gjennomføres med virkning for 1997-budsjettet, og at en ville komme tilbake til et nærmere opplegg for gjennomføring av delprivatiseringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1998. Stortinget gjentok på dette grunnlag budsjettvedtaket om salg av aksjer for 200 mill kroner for 1998-budsjettet.

Landbruksdepartementet som generalforsamling i selskapet har forelagt saken for styret i Statkorn Holding AS, som mener at hensynet til arbeidsplasser og verdier i konsernet best kan ivaretas ved at morselskapet på sikt, så snart forholdene ligger til rette, børsnøteres. Styret ser det som lite realistisk at en kan avhende aksjer til strategisk-industrielle medinvestorer. Styret mener at en primært bør søke etter passive finansielle medinvestorer, med en høyest mulig grad av omsettbarehet i aksjen.

Departementet har vurdert ulike muligheter for salg av aksjer for 200 mill kroner til strategiske og/eller institusjonelle investorer. Departementet har konkludert med at antallet strategiske kjøpere som kan være aktuelle er meget begrenset, og at det neppe vil være mulig å oppnå en pris for aksjene som re-

flekterer verdiene i konsernet dersom ikke morselskapets aksjer gjøres omsettelige. De verdiløstgjøringer som har vært gjort av konsernet understreker også dette forhold. På bakgrunn av ovennevnte, samt styrets anbefaling, vurderer regjeringen å børsnøtere morselskapet.

Det er usikkert hvilken kurs det faktisk er mulig å selge for, og departementet mener at det er mest hensiktsmessig å knytte fullmaktene for salg til en bestemt prosentandel av aksjene istedenfor et bestemt beløp. Departementet mener at aksjesalget i denne omgang bør begrenses til 25 pst av aksjene. Dette tilsvarer den andel som i utgangspunktet må gjøres allment tilgjengelig i markedet ved en eventuell børsnøtering. Det er videre krav til spredning av de tilgjengelige aksjene før endelig børsnøtering kan påregnes. Målt i forhold til bokført egenkapital utgjør 25 pst av aksjene i selskapet 225 mill kroner. Departementet forutsetter at salget skjer til markedsverdi.

På bakgrunn av dette og Stortingets vedtak, vil regjeringen anmode Stortinget om fullmakt til å selge en minoritetsandel i Statkorn Holding AS på inntil 25 pst. Landbruksdepartementet ber videre om fullmakt til å gjennomføre aksjesalget under forutsetning av at aksjene gjøres omsettelig når kravene for dette er oppfylt.

Stortinget vil bli orientert om gjennomføringen av salget.

Gjennomføring av salg av aksjer i Drevsjø Trelast AS

Drevsjø Trelast har vært heleid statlig aksjeselskap. Aksjekapitalen er 18 mill kroner. Den vanskelige økonomiske situasjon i selskapet har vært behandlet av Stortinget en rekke ganger i 1996 og 1997.

Ved behandling av St prp nr 1 Tillegg nr 7 (1996-97) ga Stortinget fullmakt til salg av inntil 66 pst av statens eierinteresser.

Ved behandlingen av St prp nr 8 (1996-97) vedtok Stortinget at aksjekapitalen i Drevsjø Trelast AS skulle nedskrives med tidligere akkumulert underskudd på 5,7 mill kroner, at et statlig lån på 5,4 mill kroner skulle omgjøres til aksjekapital, og at det skulle skytes inn ny aksjekapital på 2,3 mill kroner.

Ved behandlingen av St prp nr 70 (1996-97) vedtok Stortinget at aksjekapitalen skulle utvides med 2 mill kroner til investeringer.

Ved kongelig resolusjon den 22.8.97 ble det på grunn av selskapets vanskelige likviditetssituasjon bifalt å gi foreløpig samtykke til å yte et midlertidig lån på 2 mill kroner til Drevsjø Trelast AS. Aksjekapitalutvidelsen på 2 mill kroner, jf St prp nr 70 (1996-97), ble gjennomført etter at lånet var oppgjort. Regjeringens foreløpige samtykke til midlertidig lån på 2 mill kroner til Drevsjø Trelast AS er lagt fram for Stortinget, jf St prp nr 17 (1997-98).

Styret i selskapet var i 1997 i kontakt med muli-

ge kjøpere av statens eierinteresser. Høsten 1997 hadde to kjøpere meldt sin interesse for å overta, og i henhold til Stortingets fullmakt solgte staten per 1.1.98 66 pst av aksjene i Drevsjø Trelast AS til Ring Tre AS. Salgssummen, kr 688 000, tilsvarer knapt 6 pst av aksjenes pålydende og er forutsatt betalt over 10 år i årlige avdrag med 5 pst etterskuddsrente. Departementet har under salgsforhandlingene så langt råd lagt vekt på å sikre mulighetene for fortsatt drift ved Drevsjø Trelast AS og ser det som naturlig at de resterende statlige eierinteressene også blir avhendet etter noen tid.

Landbruksdepartementet vil fremme nødvendige bevilgningsendringer som følge av salget i proposisjon til høsten.

3.11 SAMFERDSSELSDEPARTEMENTET

Samtidig med denne stortingsproposisjonen legger regjeringen frem St prp nr 64 (1997-98) Om en del løyvingssendringer m v for 1998 på Samferdselsdepartementets område. De bevilgningsendringer som foreslås i proposisjonen fra Samferdselsdepartementet, er:

- Til dekning av planleggingsutgifter som oppfølging av Stortingets vedtak om jernbanetrafikken i Gamlebyen i Oslo, foreslås det bevilget 8,0 mill kroner på kap 1300 Samferdselsdepartementet, ny post 72 Planarbeid Oslo indre øst.
- Bevilgningen på kap 1312 Oslo Lufthavn AS, post 90 Lån til Oslo Lufthavn AS, foreslås økt med 420 mill kroner. Økningen skyldes utelukkende mindreforbruk i 1997 i forhold til bevilget.
- Til tilrettelegging for krengetog foreslås det en bevilgningsøkning på 72,0 mill kroner på kap 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen. Sammen med 96,1 mill kroner i overførte midler fra 1997 fra andre tiltak og 75,3 mill kroner som allerede er bevilget for i år, vil det etter dette for 1998 stå til sammen 243,4 mill kroner til disposisjon for krengetogstiltak.
- For å bidra til å dempe presset i økonomien, foreslås kap 2450 Luftfartsverket, post 30 Flyplassanlegg, redusert med 50,0 mill kroner. Tilsvarende foreslås også kap 5450 Luftfartsverket, post 35 Til investeringsformål, redusert med samme beløp, slik at Luftfartsverkets reguleringsfond blir styrket til bruk i senere år.
- Utvidelsen av AFP-ordningen i forbindelse med lønnsoppgjøret 1997 har ført til at Postens driftsresultat er blitt vesentlig dårligere enn tidligere ventet idet de økte pensjonsforpliktelsene er ført som en engangskostnad i 1997-regnskapet. Postens regnskap for 1997 viser et underskudd før skatt på 97 mill kroner. Ut fra dette foreslås kap 5618 Innskuddskapital i Posten Norge BA, post 80 Utbytte, redusert fra 72,0 mill kroner til kr 0.

For nærmere omtale av forslagene vises det til proposisjonen fra Samferdselsdepartementet.

3.12 MILJØVERNDEPARTEMENTET

Kap 1400 Miljøverndepartementet (jf kap 4400)

Post 01 Driftsutgifter

Det fremmes forslag om å omdisponere midler fra øvrige driftskapitler og driftsposter i Miljøverndepartementet til kap 1400 post 01. Denne omdisponeringen vil gi et mer korrekt bilde av departementets samlede driftsutgifter, og innebærer bl a at de ekstraordinære utgiftene knyttet til utbedringsarbeidene i Myntgata fremkommer på ett sted i budsjettet.

Det foreslås å øke kap 1400 post 01 med 6,214 mill kroner. Dette dekkes av reduksjoner på kap 1422 post 01, kap 1442 post 01, kap 1463 post 01 og kap 1470 post 01 med henholdsvis; 1,437 mill kroner, 1,496 mill kroner, 1,724 mill kroner og 1,557 mill kroner.

Kap 4400 Miljøverndepartementet (jf kap 1400)

Post 02 Ymse inntekter

Det statlige heleide selskapet Norsk Spesialavfalls-lager AS (NOS) ble stiftet 19. februar 1990, og hadde som formål å etablere og drive langtidslager for spesialavfall. Staten v/Miljøverndepartementet var eneaksjonær i selskapet. Det ble senere besluttet ikke å etablere et slikt lager i Norge, og selskapet ble avvirket på generalforsamling 9. desember 1997. Selskapet hadde en opprinnelig aksjekapital på 100 000 kroner. I selskapets vedtekter § 9 heter det: «Ved oppløsning av selskapet skal selskapets aktiva benyttes til tiltak vedrørende spesialavfall». Det var derfor i tråd med tidligere vedtak at den frigitte aksjekapitalen ble benyttet til tilskudd til investeringer i Norsk Avfallshandtering AS (NOAH), jf omtale i St prp nr 16 (1997-98) og Innst S nr 58 (1997-98).

Ved fremleggelsen av St prp nr 16 (1997-98) var det ikke satt opp oppløsningsbalanse for selskapet. På oppløsningstidspunktet var egenkapitalen om lag 0,9 mill kroner, hvorav 0,1 mill kroner var den opprinnelige egenkapitalen (aksjekapitalen). De resterende 0,815 mill kroner skyldes ubrukt andel av et utbetalt tilskudd gitt over kap 1442 post 70.

På bakgrunn av ovennevte fremmes det forslag om å øke bevilgningen under kap 4400 post 02 med 0,815 mill kroner, jf omtale under kap 1442 post 70.

Kap 1406 Miljøvernnavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf kap 4406)

Post 01 Driftsutgifter

Fylkesmannen i Vest-Agder flyttet inn i høyskolebygget i Kristiansand i november 1997. For å dekke økte drifts- og husleieutgifter som følge av nye lokaler for miljøvernnavdelingen ved Fylkesmannen i

Vest-Agder, foreslås en tilleggsbevilgning på til sammen 0,6 mill kroner under kap 1406 post 01.

Post 70 Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, kan overføres

Posten foreslås redusert med 5,0 mill kroner for å dekke et merbehov under kap 1427 post 73. Dette vil innebære utsettelse av enkelte kalkingsprosjekter. Se omtale under kap 1427 post 73.

Kap 1422 Naturvern og kulturminner

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 1,437 mill kroner for å dekke merbehovet på kap 1400 post 01. Se omtale under kap 1400 post 01.

Kap 1426 Statens naturoppsyn

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill kroner for å dekke et merbehov under kap 1427 post 01. Se omtale under kap 1427 post 01.

Kap 1427 Direktoratet for naturforvaltning (jf kap 4427)

Post 01 Driftsutgifter

Driftsutgifter

Direktoratet for naturforvaltning (DN) er i løpet av 1998 pålagt ansvar for gjennomføringen av flere omfattende utredningsprosjekter. Dette gjelder bl a utredningsarbeid knyttet til:

- forberedelsene og gjennomføringen av arbeidet med sektorvise miljøhandlingsplaner,
- etablering av varig system for overvåking og resultatkontroll i jordbrukets kulturlandskap,
- igangsetting av arbeidet med oppdatering av Samlet plan for vassdrag.

Da ovennevnte oppgaver vil medføre økte utgifter for Direktoratet for naturforvaltning, foreslås det å øke kap 1427, post 01 med 4,5 mill kroner. 0,5 mill kroner foreslås omdisponert fra kap 1426 Statens naturoppsyn (SNO) post 01 Driftsutgifter, 0,6 mill kroner fra kap 1427 post 67 Lokal Agenda 21, tilskudd til Aksjon vannmiljø, og 1,4 mill kroner fra kap 1427 post 76 Tilskudd til kulturlandskapstiltak. I tillegg vil 2,0 mill kroner av overførte midler på kap 1441 post 61 Tilskudd til kommunale tiltak for avfall og spesialavfall ikke bli benyttet.

Bestandsregistrering rovvilt

Det vises til Stortingets behandling av St meld nr 35 (1996-97) Om rovviltforvaltning. Stortinget sluttet seg her til bestandsmål for de ulike rovdyrartene

samt hvilke forvaltningstiltak som skal iverksettes når de ulike bestandsmål er oppnådd.

Iverksetting av differensierte forvaltningstiltak krever størst mulig grad av presisjon når det gjelder kunnskap om rovviltbestandenes størrelse og sammensetning. Det foreslås derfor en tilleggsbevilgning på 2,0 mill kroner på kap 1427 post 01 til dette formålet i 1998.

Post 32 Statlig erverv, fylkesvise verneplaner, kan overføres

Vernearbeidet har sitt utgangspunkt i ulike stortingsdokumenter og er senest tatt opp i St meld nr 58 (1996-97) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling. Ved tiltredelse til internasjonalt bindende avtaler er Norge også forpliktet til å verne et tverrsnitt av norsk natur.

Gjennom St meld nr 68 (1980-81) ga Stortinget sitt samtykke til at det skulle gjennomføres tematiske fylkesvise verneplaner. Fire av de mest utsatte naturtypene; våtmarker, myr, sjøfugl og edellauvskog ble prioritert. I tillegg skal det utarbeides verneplan for havstrand/elvedeltaer i Møre og Romsdal fordi dette er en svært truet naturtype og hvor en i dette fylket finner de beste restområdene. Kystverneplaner utarbeides for å sikre en bedre samordning av det fylkesvise verneplanarbeidet som berører kystområdene i Nordland og Troms.

Kostnadene til erstatningsutbetalinger som følge av rådighetsinnskrenkninger utgjør de største utgiftene i forbindelse med vernesakene. Erstatningsutbetalingene har økt bl a som følge av at:

- vern i større grad enn tidligere berører områder som nyttes til næringsvirksomhet,
- rettspraksis dreier mot at grunneiere får høyere erstatning som følge av vernetiltak,
- rettspraksis dreier mot at grunneiere får erstatning for rådighetsinnskrenkning uten at det har vært åpenbart at vesentlighetsterskelen har vært overskredet,
- endringene i ekspropriasjonserstatningsloven som Stortinget vedtok våren 1997 forventes å føre til økte erstatningsutbetalinger ved fredning av naturreservater, naturminner og biotopvern.

Ovennevnte har medført at anslag på fremtidige utbetalinger knyttet til allerede gitte tilsagn under post 32 er økt i forhold til det som er ført opp i St prp nr 1 (1997-98). Det foreslås i denne forbindelse en økning av tilsagnsfullmakten under post 32 med 15,930 mill kroner slik at samlet tilsagnsfullmakt for posten utgjør 51,105 mill kroner for 1998.

Post 67 Lokal Agenda 21, tilskudd til Aksjon vannmiljø, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 0,6 mill kroner for å dekke et merbehov under kap 1427 post 01. Se omtale under kap 1427 post 01.

Post 73 *Erstatninger og forebyggende tiltak mot rovviltskader, kan overføres*

Rovvilterstatninger

Tallet på dokumenterte og sannsynliggjorte skader på bufe og tamrein har økt de senere årene, og det har vist seg vanskelig å budsjettere det samlede erstatningsbeløpet. Det har derfor i en årrekke vært behov for tilleggsbevilgninger. Dette er situasjonen også i 1998, der deler av erstatningsoppgjøret for sau i 1997, og for tamrein i reindriftsåret 1996-97, har blitt belastet 1998-budsjettet gjennom utbetaling tidlig i 1998.

Til dekning av erstatningsoppgjøret for tamrein i 1998, som gjelder reindriftsåret 1997-98, er det som følge av etterslep fra foregående år samt utbetalinger som følge av klagebehandling, behov for en tilleggsbevilgning på 7,0 mill kroner. Til dekning av erstatningsoppgjøret for sau i 1998 er det som følge av etterslep fra foregående år behov for en tilleggsbevilgning på 7,5 mill kroner.

De nevnte beløpene forutsetter at verken skadenivået (målt i totalt antall erstattede dyr) eller erstatningssatsene pr dyr øker i 1998.

Det vises til Stortingets behandling av St meld nr 35 (1996-97) Om rovviltforvaltningen, jf Innst S nr 301 (1996-97) der Stortinget ba regjeringen fremme forslag om lovhjemling av retten til rovvilterstatning. Forslag til lovhjemmel vil bli fremmet for Stortinget slik at denne kan behandles i vårsesjonen 1999. Regjeringen tar sikte på å bedre rovvilterstatningene allerede i erstatningsoppgjøret for 1998, og det foreslås i denne forbindelse en tilleggsbevilgning på til sammen 5,7 mill kroner.

Omstillingstiltak

Ved behandlingen av St meld nr 35 (1996-97) gikk Stortinget inn for at alle utgifter ved forebyggende tiltak som er en følge av rovdyrpolitikken, skal bevilges over Miljøverndepartementets budsjett (jf Innst S nr 301 (1996-97)). Et viktig ledd i arbeidet med forebyggende tiltak vil være omlegging fra sauehold til melkeproduksjon i rovviltutsatte områder. For å gi rovdyrutsatte saueprodusenter muligheten til å legge om produksjonen, ble det i forbindelse med jordbruksavtalen for 1997 satt av en kvote på 1 mill liter kumelk til dette formålet. For å dekke utgiftene til oppkjøp av melkekvoter samt tilskudd til å finansiere omleggingen av driftsapparatet på aktuelle bruk, foreslås det at det bevilges 5,0 mill kroner på kap 1427 post 73.

Bevilgningen skal omfatte investeringstilskudd til driftsomlegging fra sau til kumelkproduksjon som er begrunnet i store tap voldt av rovvilt, samt utgifter til oppkjøp av melkekvoter.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslås en tilleggsbevilgning på til sammen 25,2 mill kroner på kap 1427 post 73 Erstatninger og forebyggende tiltak

mot rovviltskader. Av dette foreslås 5,0 mill kroner omdisponert fra kap 1406 post 70 Tilskudd til kalving og lokale fiskeformål.

Post 76 *Tilskudd til kulturlandskapstiltak, kan overføres*

Bevilgningen foreslås redusert med kr 1,4 mill kroner for å dekke merbehovet under kap 1427 post 01. Se omtale under kap 1427 post 01.

Kap 1429 Riksantikvaren (jf kap 4429)

Post 33 *Statlige erverv/erstatninger, tiltak, kan overføres*

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill kroner. I tillegg vil overførte midler på 1,3 mill kroner ikke bli benyttet. Dette mindreforbruk sammen med nedsettelse av bevilgningen, vil gi grunnlag for økt bevilgning under kap 1429 post 73. Se omtale under kap 1429 post 73.

Post 72 *Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, kan overføres, kan nyttes under kap 1429 post 21*

Bevilgningen foreslås redusert med 1,4 mill kroner for å dekke merbehovet under kap 1429 post 73. Se omtale under kap 1429 post 73.

Post 73 *Brannsikring og beredskapstiltak, kan overføres, kan nyttes under kap 1429.21*

I statsbudsjettet for 1998 er det bevilget 3,453 mill kroner på post 73 Brannsikring og beredskapstiltak. For å sikre drift og oppgradering av brannsikringsanleggene i stavkirkene foreslås det å omdisponere til sammen 3,2 mill kroner til post 73 med 1,8 mill kroner fra kap 1429 post 33 Statlige erverv/erstatninger (hvorav 1,3 mill kroner er overførte midler) og 1,4 mill kroner fra kap 1429 post 72 Vern og sikring av fredete kulturminner og kulturmiljøer.

Post 74 *Vernebygg domkirkeruinen på Hamar, kan overføres*

Oppføringen av vernebygget over Hamar domkirkeruin er nå inne i en avsluttende fase og er planlagt å stå ferdig i juli 1998.

Over statsbudsjettet er det bevilget tilsammen 51,9 mill kroner med 15,0 mill kroner i 1996, 29,8 mill kroner i 1997 og 7,1 mill kroner i 1998. I tillegg foreligger det en testamentarisk gave og sponsormidler fra Hamarregionen på tilsammen 16,9 mill kroner. Tilsammen utgjør dette 68,8 mill kroner.

Nye kostnadsberegninger viser at de endelige prosjektkostnader anslås til om lag 76 mill kroner. I tillegg er det påløpt merkostnader til arkeologiske utgravninger på 9,5 mill kroner. Det er også behov for dekning av driftsutgifter på 0,6 mill kroner for

1998. Dette gir en sluttsum på til sammen 86,1 mill kroner for vernebygget over Hamarruinen.

Årsakene til kostnadsøkningen på 17,3 mill kroner i forhold til tidligere anslag, jf bl a St prp nr 63 (1996-97) er flere. Det er første gang det reises denne type bygg, noe som har medført en lengre prosjekteringsfase og lengre byggetid enn tidligere beregnet. Det har ifølge Statsbygg ikke vært mulig å bruke referanser og erfaringer fra lignende bygge- og anleggsprosjekter. Bl a har kostnadsutviklingen på glass- og stålmaterialer i vernebygget samt valutakursendringer vært vanskelig å forutse. Dette har medført betydelige tilleggskostnader. Det har også vist seg nødvendig med mer omfattende arkeologiske utgravninger i grunnen enn tidligere antatt.

I lys av ovennevnte foreslås det en sluttbevilgning på tilsammen 17,3 mill kroner på kap 1429 post 74 Vernebygget over domkirkeruinen på Hamar.

Kap 1441 Statens forurensningstilsyn (jf kap 4441)

Post 39 Opprydningstiltak, kan overføres, kan nyttes under kap 1441 post 71

Kartleggingsfasen for «gamle synder» og vraktiltak er over. For å kunne øke innsatsen med hensyn til konkrete opprydningstiltak der det ikke finnes noen eier, foreslås det å øke bevilgningen på kap 1441 post 39 med 4,996 mill kroner mot at overførte midler under kap 1441 post 61, kap 1441 post 70 og kap 1443 post 60 ikke benyttes med hhv 3,470 mill kroner, 0,657 mill kroner og 0,869 mill kroner.

Post 61 Tilskudd til kommunale tiltak for avfall og spesialavfall, kan overføres

Tilskuddsordningen under denne posten er nedlagt, men det er overført 6,836 mill kroner fra 1997 på denne posten. Disse midlene forutsettes ikke benyttet i 1998. Dette gir grunnlag for tilsvarende økt bevilgning på kap 1427 post 01, kap 1441 post 39 og kap 1441 post 62 med hhv 2,0 mill kroner, 3,470 mill kroner og 1,366 mill kroner.

Post 62 Lokal Agenda 21, tilskudd til utvikling av miljøvennlige lokalsamfunn, kan overføres

For å kunne støtte opp om arbeidet med utvikling av miljøvennlige lokalsamfunn, foreslås det å øke post 62 med 1,366 mill kroner, jf omtale under kap 1441 post 61.

Post 64 Aksjon Jærvassdraget

Prosjektene som bevilgningen under denne posten nyttes til er av en slik karakter at de normalt ikke vil kunne fullføres i løpet av bevilgningsåret. Det foreslås derfor at stikkordet «*kan overføres*» knyttes til posten.

Post 70 Tilskudd til utvikling av miljøteknologi, kan overføres

Tilskuddsordningen under denne posten er avviklet. Overførte midler på 0,657 mill kroner vil ikke bli benyttet. Dette mindreforbruket ses i sammenheng med forslag om økt bevilgning på kap 1441 post 39.

Kap 1442 Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 1,496 mill kroner for å dekke merbehovet under kap 1400 post 01. Se omtale under kap 1400 post 01.

Post 70 Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen under kap 1442, post 70 med 0,815 mill kroner, jf forslag om økte inntekter under kap 4400 post 02.

I tråd med Norsk Spesialavfallslagers vedtekter vil midlene bli brukt til tilskudd til selskapet Norsk Avfallshandtering (NOAH), jf omtale under kap 4400 post 02.

Post 90 Økt aksjekapital i selskapet Norsk Avfallshandtering A/S

Private aksjonærer har gått inn med mer aksjekapital enn forutsatt på bevilgningstidspunktet. På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap 1442 post 90 med 1,573 mill kroner.

Kap 1443 Miljøovervåking og akutt forurensning

Post 60 Tilskudd til kommunale beredskapstiltak, kan overføres

Tilskuddsordningen under denne posten er avviklet. Overførte midler på 0,869 mill kroner vil bli stående ubenyttet. Dette mindreforbruket ses i sammenheng med forslag om økt bevilgning på kap 1441 post 39.

Kap 1449 Refusjonsordninger for spesialavfall - bilvrak og spillolje

Post 71 Presse- og transportstøtte til biloppsamlingssystemet

Det foreslås en administrativ endring av biloppsamlingssystemet som gir budsjettmessige konsekvenser i form av «merinntekter» mot tilsvarende økte «merutgifter», jf omtale under kap 4449 post 08. Endringen vil ikke medføre høyere aktivitetsnivå i biloppsamlingssystemet, men innebærer at Statens forurensningstilsyn vil motta oppgjør fra kjøperne av bilvrakene, fragmenteringsanleggene, som tidligere betalte til selskapene som driver pressing og trans-

port av vrak etter kontrakt med Statens forurensningstilsyn. Netto utbetaling av støtte fra staten vil bli den samme. Endringen foreslås for å opprettholde markedsmekanismen i biloppsamlingssystemet, slik at statens utbetaling av støtte til systemet holdes på lavest mulig nivå.

Det foreslås derfor å øke kap 1449 post 71 med 14,0 mill kroner som tilsvarende forventede utgifter for et halvt år.

Kap 4449 Refusjonsordninger for spesialavfall - bilvrak og spillolje

Post 08 Inntekter i tilknytning til salg av bilvrak (NY)

Det vises til omtale under kap 1449 post 71. Det foreslås å opprette en ny post 08 under kap 4449 med en inntektsbevilgning på 14,0 mill kroner som tilsvarende økningen under kap 1449, post 71.

Kap 1463 Regional og lokal planlegging (jf kap 4463)

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 1,724 mill kroner for å dekke merbehovet på kap 1400 post 01. Se omtale under kap 1400 post 01.

Post 63 Lokal Agenda 21, utvikling av miljøbyer

På bakgrunn av at tilsagnsrammen på kap 1463 post 63 ikke blir benyttet fullt ut, foreslås det å redusere tilsagnsfullmakten med 5,4 mill kroner.

Kap 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk

Post 21 Betaling for statsoppdraget

Det foreslås et kutt i statens kjøp av tjenester i Statens kartverk på 4,5 mill kroner. Dette vil redusere aktivitetsnivået i Kartverket noe, bl a vil overgangen til digitale kart på sjøen og på land trekke ut i tid.

Kap 1470 Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 1,557 mill kroner for å dekke merbehovet på kap 1400 post 01. Se omtale under kap 1400 post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Budsjetteringen og regnskapsføringen av internasjonale oppdrag er lagt om i budsjettet for 1998.

Kap 1470, post 21 er ført opp med 3,0 mill kroner i 1998 til internasjonale oppdrag. Tilsvarende er det ført 3,0 mill kroner som inntekt under kap 4470, post 01. Begge postene er lagt ned og utgiftene og inntektene fordelt slik:

Utgifter		Inntekter	
kap 1400.01:	0,5 mill kroner	kap 4400.09:	0,5 mill kroner
kap 1427.01:	0,5 mill kroner	kap 4427.09:	0,5 mill kroner
kap 1429.01:	0,5 mill kroner	kap 4429.09:	0,5 mill kroner
kap 1441.01:	1,5 mill kroner	kap 4441.09:	1,5 mill kroner
Sum:	3,0 mill kroner	Sum:	3,0 mill kroner

Det er opprettet ny post 09 Internasjonale oppdrag under kap 4400, kap 4427, kap 4429 og kap 4441. Under disse postene føres alle inntekter ved internasjonale oppdrag. Internasjonale oppdrag holdes da adskilt fra oppdrag innenlands. På den måten får Miljøverndepartementet oversikt over omfanget av den internasjonale aktiviteten via etatenes rapportering.

Det er en klar sammenheng mellom de respektive utgiftspostene (01-postene) og inntektspostene (09-postene) og utgiftsnivået under 01-postene er avhengig av at man oppnår inntektene under 09-postene. Dersom inntekten ikke oppnås, skal utgiftene reduseres tilsvarende.

Denne ordningen vil medføre at etatene får ansvaret for å budsjettere alle sine internasjonale oppdrag på lik linje med etatenes øvrige virksomhet.

Kap 2422 Statens miljøfond

Post 50 Statens miljøfond, grunnkapital

Post 90 Statens miljøfond, lån

I statsbudsjettet for 1998 ble det foreslått å opprette Statens miljøfond med formål å stimulere til utvikling og bruk av ny miljøteknologi. Miljøfondet ble vedtatt opprettet som en låneordning med en låneramme på 500 mill kroner og en grunnkapital på 100 mill kroner. Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) skal forvalte ordningen.

Det foreslås at kap 2422, post 50 Statens miljøfond, grunnkapital reduseres med 50,0 mill kroner og kap 2422, post 90 Statens miljøfond, lån reduseres med 250,0 mill kroner.

Som regel tar det noe tid fra et lån er innvilget til lånet utbetales til lånesøker. Dette medfører at en

ved utløpet av budsjettåret kan ha utestående lånetil-sagn som ikke vil bli utbetalt før året etter. Det foreslås derfor en tilsagnsfullmakt på 150,0 mill kroner i 1998 under kap 2422, post 90.

3.13 ARBEIDS- OG ADMINISTRASJONS-DEPARTEMENTET

PROGRAMOMRÅDE 00 KONSTITUSJONELLE INSTITUSJONER

Kap 11 Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Ferdigstillelsen av rehabiliteringen av Slottet er forskjøvet ift opprinnelige planer. Dette tilsier at prosjektstaben/konsulentbistand for Inventarprosjektet på Slottet, hvis framdrift avhenger av rehabiliteringsarbeidene, vil bli beholdt i hele 1998. Bevilgningen foreslås økt med 1,5 mill kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Det er avdekket et snarlig behov for å få utført mindre vedlikeholdstiltak på deler av Slottsforvaltningens bygningsmasse, samt behov for å anskaffe et data-program som skal bistå med oppfølging av drift og vedlikehold av de mange tekniske anlegg på Slottet. Sistnevnte henger sammen med de pågående rehabiliteringsarbeidene og ønsket om høy teknisk sikkerhet på Slottet. Bevilgningen foreslås økt med 2,3 mill kroner.

Kap 1503 Tilskudd til tjenestemannsorganisasjonenes opplysnings- og utviklingsfond

Post 70 Tilskudd

	Gj. sn. reg. lønn pr 1.10.97 heltidsansatte	Gj. sn. reg. lønn pr avtaleår	Utførte årsverk	Regulativlønnsmasse ¹⁾
SST	19 184	230 208	152 979	35 216 989 632
STS/H	19 765	237 180	1 061	251 647 980
STS/U	20 185	242 220	83 680	20 268 969 600
Diverse	19 184	230 208	3 392	780 865 536
SUM			241 112	56 518 472 748

¹ Regulativlønnsmasse pr 1.10.97.

Det er foretatt nytt overslag av det tariffestede tilskuddet med utgangspunkt i regulativlønnsmassen pr 01.10.97, jf tabellen ovenfor. Tallet på årsverk har økt med 5 410 fra 01.10.96 til 01.10.97. Bevilgningen skal etter gjeldende tariffavtale være 0,24 pst. av lønnsmassen. Dette utgjør nå 135,644 mill kroner.

Det foreslås iht dette en tilleggsbevilgning på 9,665 mill kroner slik at bevilgningen under kap 1503 post 70 økes fra 125,979 mill kroner til 135,644 mill kroner.

PROGRAMOMRÅDE 01 FELLESADMINISTRASJON

Kap 1500 Arbeids- og administrasjons-departementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Konkurransetilsynet har de tre siste år hatt betydelige problemer med inneklima i hovedkontorets lokaler, som har vært til stor belastning for etaten og de ansatte. Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil i denne forbindelse måtte omdisponere midler innenfor departementsområdets rammer for å styrke Konkurransetilsynets budsjett som kompensasjon for de økte utgifter inneklimaproblemene har påført Konkurransetilsynet. Kap 1500 Arbeids- og administrasjonsdepartementet, post 21, reduseres med 1 mill kroner mot tilsvarende økning av kap 1550 Konkurransetilsynet, jf omtale under kap 1550 Konkurransetilsynet.

Kap 4500 Arbeids- og administrasjons-departementet

Post 01 Salg av publikasjoner og tjenester

Departementet hadde tidligere inntekter under post 01 i forbindelse med salg av publikasjoner knyttet til STILO. Denne enheten er overført til Statskonsult. Ved en inkurie er det budsjettert inntekter under post 01 i 1998. Bevilgningen under posten foreslås satt ned til kr 0.

Kap 1510 Fylkesmannsembetene

Post 01 Driftsutgifter

I St prp 25 (1997-98) ble det redegjort for engangs-utgifter og varig økte driftsutgifter for fylkesmanns-embetet i Vest-Agder som følge av en større flytte-operasjon blant statsetater i Kristiansand. De økte driftsutgiftene foreslås også kompensert for 1998. Ved inkurie ble bundne husleieutgifter knyttet til embetene i Oppland og Finnmark betalt for sent til å

komme med i statsregnskapet for 1997. Embetene foreslås kompensert for at denne betalingen belaster budsjettet for 1998.

Bevilgningen foreslås økt med samlet 4,8 mill kroner.

Kap 1521 Statens informasjonstjeneste

Post 01 Driftsutgifter og Post 21 Spesielle driftsutgifter

13. juli 1994 nedsatte Arbeids- og administrasjonsdepartementet en arbeidsgruppe som skulle se på statens organisering og håndtering av fredstidskriser. Gruppen avla sin rapport i desember 1995. En av konklusjonene var at det burde opprettes en kompetanseenhet for Kriseinformasjon i Statens informasjonstjeneste. Enheten foreslås opprettet ved en omdisponering innenfor SIs budsjettramme. I tillegg til dette har SI foretatt en omstilling av virksomheten slik at de i dag har flere oppdrag enn de kan klare, og det foreslås derfor at Statens informasjonstjeneste får anledning til å omdisponere midler for i alt fire stillinger. Det dreier seg totalt om et beløp på 1,9 mill kroner, som foreslås overført fra post 21 til post 01.

Det foreslås en omdisponering på i alt 1,9 mill kroner fra kap 1521, post 21 til post 01 under samme kapittel.

Kap 1522 Statens forvaltningstjeneste

Post 01 Driftsutgifter

Flytting av Fiskeridepartementet

I St prp nr 63 (1996-97) ble det orientert om den permanente flyttingen av Fiskeridepartementet (FID) fra R4 til Grubbegt. 1, jf også omtale under kap 2445 Statsbygg både i St prp nr 63 (1996-97) og i denne proposisjonen. Kostnadene ved flytteoperasjonen ble i St prp nr 63 (1996-97) grovt anslått til 10,5 mill kroner, hvorav 8 mill kroner i engangsutgifter. Det er i ettertid konstatert at forannevnte ikke er tilstrekkelig til å dekke Statens forvaltningstjenestes (Fts) utgifter ved flyttingen av FID. Ekstraavgiftene er i hovedsak knyttet til tidligere flytting enn opprinnelig planlagt, sikkerhetsutstyr og ytterligere utstyring av FIDs nye kontorlokaler. Bevilgningen foreslås økt med 5,2 mill kroner.

Kap 1541 Pensjoner av statskassen

Post 01 Driftsutgifter

Ved en inkurie var bevilgningsforslaget i St prp nr 1 (1997-98) basert på en uriktig fordeling mellom kap 1541 og kap 1542. Dette anbefales korrigert ved at bevilgningen under kap 1541, post 01, settes ned med 30,6 mill kroner.

Kap 1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten

Post 01 Driftsutgifter

Statens Pensjonskasse (SPK) har oppdatert bevilgningsanslagene på de ulike postene under kap 1542, bl a med utgangspunkt i regnskapet for 1997. Bevilgningen på post 01 foreslås på denne bakgrunn satt ned med 115,3 mill kroner.

Post 70 For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse

Jf forklaring under post 01. Bevilgningen foreslås satt ned med 12,9 mill kroner.

Post 72 For lærere i grunnskolen

Jf forklaring under post 01. Bevilgningen foreslås satt ned med 35,9 mill kroner.

Kap 4546 Yrkesskadeforsikring

Post 01 Premie yrkesskadeforsikring

Endelig fastsetting av premie for 1998 tilsier lavere inntekter enn opprinnelig budsjettert. Bevilgningen foreslås satt ned med 7,5 mill kroner.

Kap 1550 Konkurransetilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Konkurransetilsynet har de tre siste år hatt betydelige problemer med inneklima i hovedkontorets lokaler, som har vært til stor belastning for etaten og de ansatte. Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil i denne forbindelse måtte omdisponere midler innenfor departementsområdets rammer for å styrke Konkurransetilsynets budsjett som kompensasjon for de økte utgiftene inneklimateproblemerne har påført Konkurransetilsynet. Kap 1500 Arbeids- og administrasjonsdepartementet, post 21, reduseres med 1 mill kroner mot tilsvarende økning av kap 1550 Konkurransetilsynet post 01, jf omtale under kap 1500 Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Kap 1580 Bygg utenfor husleieordningen

Post 30 Igangsetting av byggeprosjekter

Utbedringer ved Bygdø kongsgård

Det er konstatert et snarlig behov for utbedringer av vann- og kloakksystemet ved Bygdø kongsgård. Kostnadene ved utbedringene er anslått til 4,5 mill kroner, og bevilgningen foreslås økt med dette beløp.

Post 31 Videreføring av byggeprosjekter

a) Ambassaden i Berlin, felles nordisk anlegg

Ifm at den tyske statsadministrasjonen flytter fra Bonn, bygges det et felles nordisk ambassadeanlegg

i Berlin. I St prp nr 1 (1997-98) er prosjektet oppført med godkjent kostnadsramme pr 01.07.98 på 56,7 mill kroner eksklusive tomt. I tillegg kommer tomte-kostnaden på 28 mill kroner. Grunnet økning i prosjektets felleskostnader som deles forholdsmessig mellom de nordiske land, er det behov for å utvide kostnadsrammen med 6,3 mill kroner. Kostnadsrammen inkl tomt foreslås etter dette utvidet til 91 mill kroner pr 01.07.98.

b) Havforskningsinstituttet i Bergen, Trafikkovervåkningssentral på Kvitsøy

Ved en inkurie er byggeprosjektene ved henholdsvis Havforskningsinstituttet i Bergen og Trafikkovervåkningssentralen på Kvitsøy ført opp under feil kapittel i St prp nr 1 (1997-98). Førstnevnte prosjekt inngår i husleieordningen og bevilgningen skulle vært oppført under kap 2445 i stedet for kap 1580, mens Kvitsøysentralen ikke inngår i husleieordningen og bevilgningen skulle vært oppført under kap 1580 i stedet for kap 2445. Foreslått bevilgning i

1998 til de to prosjektene er tilnærmet lik, og ytterligere bevilgningsendringer pga ombyggingen anses derfor som unødvendig.

Kap 2445 Statsbygg

Post 24 Driftsresultat

Innlemmelse av nye eiendommer i husleieordningen mm

Driftsbudsjettet må revideres på grunn av økte husleieinntekter fra nye eiendommer i husleieordningen. Dette gjelder Politihøgskolens utdanningssenter i Nord-Odal under Justisdepartementet (JD) som er tatt inn i ordningen fra 01.01.98, og Kunsthøgskolen i Bergen under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) som skal tas inn i ordningen fra 01.07.98. I tillegg må det foretas justeringer på driftsbudsjettet grunnet renteendringer og endringer i investeringsnivået i forhold til opprinnelig budsjett. Endringene på driftsbudsjettet kan oppsummeres til:

(i 1 000 kr)

	Vedtatt budsjett 1998	Endring	Revidert budsjett 1998
24.1 Driftsinntekter	-1 977 654	-4 449	-1 982 133
24.4 Renter av statens kapital	146 365	- 17 767	128 598
24.5 Til investeringsformål	970 722	4 449	975 171
24.6 Til reguleringsfond	58 005	17 767	75 772
Post 24	-10 000	0	-10 000

Endringene på driftsbudsjettet innebærer samtidig at bevilgningen på kap 5445, post 39 må økes med 4,5 mill kroner, bevilgningen på JDs kap 442, post 01 må økes med 0,9 mill kroner og KUFs kap 273, post 01 må økes med 3,6 mill kroner, jf omtale under disse kapitlene.

Post 31 Videreføring av byggeprosjekter

a) Faseforskyvninger

Statsbygg har foretatt en revisjon av forventet forbruk til igangsatte byggeprosjekter som sorterer under kap 2445, og det er konstatert forsinket framdrift for flere prosjekter som tilsier at bevilgningen kan settes ned. Faseforskyvningene kan bl a forklares med endrede planforutsetninger og kapasitetsproblemer grunnet den meget store aktiviteten i bygge- og anleggsbransjen. Dette medfører et redusert bevilgningsbehov på 150 mill kroner.

b) Lager/deponi for lavt og middels radioaktivt avfall i Himdalen

I St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) ble kostnadsrammen for prosjektet foreslått utvidet til 61,6 mill kroner pr 01.07.98, men uten at bevilgningen samtidig

ble oppjustert i samsvar med utvidet kostnadsramme og forsert framdrift. Dette medfører en økning med 8 mill kroner.

c) Asylmottak ved Gardermoen

I St prp nr 1 (1997-98) er det oppgitt en kostnadsramme for prosjektet på 102,3 mill kroner eksklusive tomt pr 01.07.98. Statsbygg har nå sluttført forhandlingene om kjøp av Onsrud leir, en tidligere militærforlegning i Ullensaker kommune. Forannevnte innebærer at det foreligger behov for bevilgning til tomtekjøp i inneværende termin. Bevilgningen til prosjektet foreslås økt med 12,5 mill kroner.

d) Rehabilitering av Grubbegt. 1 - flytting av Fiskeridepartementet

I St prp nr 63 (1996-97) ble det orientert om den permanente flyttingen av Fiskeridepartementet (FID) fra R4 til Grubbegt. 1, jf også omtale i St prp nr 63 (1996-97) og i denne proposisjonen under kap 1522 Statens forvaltningstjeneste. Kostnadsrammen for rehabiliteringen av Grubbegt. 1 ble i St prp nr 63 (1996-97) foreslått oppjustert til 41 mill kroner. I ettertid har man kommet til at det er hensiktsmessig

med en mer omfattende rehabilitering av bygget enn tidligere lagt til grunn. Bl a er det ønskelig at 3. etasje blir rehabilitert til samme standard som de øvrige etasjer i bygget. I tillegg er det nødvendig å installere et reserveaggregat. De deler av bygget som ikke fylles opp av FID, vil etter hvert bli tatt i bruk av andre departementer i Regjeringskvartalet med plassmangel. Totalt foreslås kostnadsrammen for rehabiliteringen av Grubbegt. 1 utvidet med 15 mill kroner, til 56 mill kroner pr 01.07.98. Bevilgningen til prosjektet foreslås økt med 15 mill kroner.

e) Vannbåren oppvarming i tinghus på Lillehammer og Hamar

På vegne av Justisdepartementet (JD) er det under oppføring nye tinghus i henholdsvis Lillehammer og Hamar. Byggene ble igangsatt etter en prosess der Statsbygg i sin tid konkurrerte mot private om oppdragene. Statsbygg vant anbudskonkurranse med en løsning som innebar elektrisk oppvarming i de to byggene. Regjeringen ønsker imidlertid å legge til rette for at nybygg som oppføres for utleie til statlige leietakere, heretter skal planlegges med vannbåren oppvarming. Dette både av miljøhensyn og fordi dette gir en fleksibel form for oppvarming. Statsbygg har anslått ekstrakostnadene ved å installere vannbåren oppvarming i de to byggene nå til 7,5 mill kroner. Regjeringen foreslår å øke samlet bevilgning til de to prosjektene med 6,5 mill kroner. I tillegg forutsettes 1 mill kroner stilt til disposisjon over Olje- og energidepartementets budsjett.

Bevilgningen på post 31 foreslås netto satt ned med 108 mill kroner, jf punktene a)-e) ovenfor.

f) Samlokalisering av Riksinstitusjonene

Stortinget har tidligere vedtatt samlokalisering av Riksinstitusjonene på Nedre Foss ved Akerselva i Oslo. I St prp nr 1 (1997-98) er prosjektet oppført med en godkjent kostnadsramme pr 01.07.98 på 248,7 mill kroner. Ved beregning av kostnadsrammen var det forutsatt at eksisterende bærekonstruksjoner og fundamentering var tilstrekkelig i den bygningsmassen som skal rehabiliteres. Forutsetningene viser seg imidlertid ikke å holde, og det må bygges nye tak på bygningene. Kostnadsrammen for prosjektet foreslås på denne bakgrunn utvidet med 18,8 mill kroner, til 267,5 mill kroner pr 01.07.98.

g) Havforskningsinstituttet i Bergen, Trafikkovervåkningsentral på Kvitsøy

Jf omtale av ombygging av prosjekter under kap 1580.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Rehabiliteringen av Slottet

Rehabilitering av Det Kongelige Slott er et omfattende og teknisk komplisert byggeprosjekt. Dette

har gitt økte kostnader utover det forutsatte på grunn av råteskader, prisstigning, utvidelser av prosjektets omfang og kompliserte bygningstekniske arbeider. Det er i prosjektet tatt høyde for en sluttkvalitet som ivaretar oppgraderingen av Slottet til en moderne og funksjonell bygning. Samtidig er viktige arkitektoniske og antikvariske kvaliteter tilbakeført til opprinnelig nivå, og arbeidene inneholder elementer av nødvendige tekniske utbedringer som følge av bygningens høye alder og manglende vedlikehold tidligere. Kostnadsrammen for prosjektet er i St prp nr 1 (1997-98) oppgitt til 272,3 mill kroner. For de delprosjektene som er under gjennomføring, og som avsluttes i 1998, er det på grunn av forannevnte forhold konstatert behov for en tilleggsbevilgning på 40 mill kroner. Kostnadsrammen for prosjektet foreslås på denne bakgrunn utvidet til 312,3 mill kroner. Økningen foreslås i sin helhet dekket innenfor Statsbyggs budsjett. Departementet vil i St prp nr 1 (1998-99) fremme forslag om restbevilgning for rehabiliteringen av Slottet som sikrer fullføring av alle forutsatte arbeider i prosjektet, dvs. arvefølgeilighetene, politiets lokaler og lysekroner i store festsal. Restarbeidene vil bli gjennomført som et eget prosjekt i løpet av 1999.

Eiendommen Landeskogen i Bygland kommune

Ved behandlingen av St prp nr 1 (1996-97) samtykket Stortinget i at det daværende Administrasjonsdepartementet kunne overdra eiendommen Landeskogen i Bygland kommune vederlagsfritt til kommunen, jf romertallsvedtak VIII, pkt 9 i proposisjonen. Pga uklarhet omkring bruken av eiendommen ble overdragelsen imidlertid ikke gjennomført i 1997, og fullmakten ble ikke videreført i St prp nr 1 (1997-98). Statsbygg har nå forhandlet fram en avtale med Bygland kommune om overdragelse av eiendommen for 0,5 mill kroner. Eiendommen er i mars 1998 taksert til 3,3 mill kroner inkl. to bolighus. Med bakgrunn i at det har vist seg svært vanskelig å selge eiendommen i det ordinære markedet, anses det formålstjenlig at kommunen overtar eiendommen i henhold til den avtale som nå er forhandlet fram. Stortinget inviteres til å gjøre særskilt romertallsvedtak om saken.

Ny Sentrum politistasjon i Oslo

I St prp nr 1 (1997-98) ble det orientert om at prosjektet ny Sentrum politistasjon i Oslo i Stortingsgt. 6 var stanset grunnet problemer med å forene antikvariske hensyn med politiets plassbehov, og at man derfor arbeidet med alternative lokaliseringsmuligheter. Det ble orientert om at både private og statlige prosjekter og bygninger ville bli vurdert. Statsbygg Invest AS har nå inngått avtale med Samvirke Livsforsikring AS og Samvirke Skadeforsikring AS om etablering av ny Sentrum politistasjon i bygg A3 som skal oppføres i Tukthuskvartalet ved Youngs-

torget. Justisdepartementet (JD) har akseptert leiebetingselsene, og Statsbygg Invest AS vil på denne bakgrunn finansiere prosjektet i privatmarkedet. Plasseringen av ny Sentrum politistasjon nær Youngstorg vurderes som meget gunstig med tanke på en generell oppgradering av strøket. Ny Sentrum politistasjon er foreløpig planlagt ferdigstilt i første halvår 2000.

Tomt til studentboliger på Gaustad

Situasjonen på boligmarkedet har i senere år vært vanskelig for studenter i Oslo. Regjeringen ønsker å bidra til å avhjelpe boligproblemet ved at staten ved Statsbygg fester bort en nærmere spesifisert tomt i Gaustadbekkdalen til Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) for en symbolsk pris. Det foreligger planer om 255 studentboliger i byggetrinn en, og ytterligere 100 studentboliger i byggetrinn to på den aktuelle tomten. Forslaget om å avvike instruksen om at statlig eiendom skal avhendes til markedspris, begrunnes med at markedspris i dette tilfellet vil gjøre det vanskelig for SiO å få realisert nye studentboliger innenfor akseptable kostnadsrammer. Markedsprisen for tomten er anslått til ca. 10 mill kroner. Stortinget inviteres til å gjøre særskilt romertallsvedtak om saken.

Etterbruk av Fornebu

Situasjonsbeskrivelse

Flytrafikken flyttes fra Fornebu til Gardermoen 8. oktober 1998. Etter den opprinnelige tidsplanen skulle Bærum kommune ha lagt frem sin kommunedelplan trinn 2 (KDP2) i januar/februar 1998. Kommunedelplanen er imidlertid holdt tilbake fordi det er krevd konsekvensutredning om kollektivtransport til Fornebu. Konsekvensutredningen skal etter planen være ferdig. Planleggingsprosessen er derfor ca. et halvt år forsinket. Forventningene til ny bruk av Fornebu er store. For å unngå ytterligere forsinkelser når det gjelder viktige planavklaringer, er samferdselsmyndighetene bedt om å intensivere arbeidet med konsekvensutredningen om kollektivtransport til Fornebu. Et godt kollektivtilbud er en viktig del av den lokale infrastrukturen, og vil bidra til en bærekraftig utvikling av området. Konsekvensutredningen vil bli fremlagt parallelt med KDP2 (høsten 1998), og Fornebu-utbyggingens konsekvenser for trafikken i regionen totalt sett bør være avklart samtidig.

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) vil i vårsesjonen 1998 fremme en stortingsmelding om generell IT-kompetanse og derigjennom avklare Fornebus eventuelle rolle i utviklingen av IT-relatert næringsvirksomhet og/eller IT-relatert undervisning. En avklaring av trafikksituasjonen i området og definisjon av eventuelt fysisk/arealmessig behov for bygninger/areal til IT-/kunnskapssenter, er helt vesentlige planpremisser for etterbruksprosjektet. Dis-

se forholdene må derfor avklares raskt av hensyn til den videre fremdriften i planleggingen av det nye Fornebu. Forsinkelsen i planlegging medfører tilsvarende forsinkelser i arbeidet med salg/bortfeste av de statlige eiendommene. Regjeringen vil velge den avhendingsform som i det enkelte tilfelle er mest lønnsom for staten, og alt salg/bortfeste skal skje til markedspris. Stortinget ble i 1995 forelagt et anslag på 2 000 mill 1992-kroner i 1999 for statlige verdier på Fornebu. Beregningen var gjort av Luftfartsverket. Det er knyttet betydelig usikkerhet til beløpets størrelse, jf omtale av Fornebu-prosjektet i St prp nr 1 for 1996 (AD), 1997 (AD) og 1998 (PSD). Regjeringen mener dette anslaget etter en normal markedsvurdering er meget optimistisk, og at en derfor ikke kan påregne en inntjening i denne størrelsesorden. Det vises i den forbindelse også til at det i ovennevnte proposisjoner er forutsatt at statens engasjement i utviklingen av Fornebu skal ha et langsiktig perspektiv, og skal vurderes ut fra kravene til god økonomiforvaltning, miljømessige målsetninger og samfunnsmessig utvikling i Oslo-regionen. For å oppnå slike overordnede samfunns mål, kan en fra statens side ikke ensidig være fokusert på et kortsiktig bedriftsøkonomisk resultat av Fornebu-prosjektet.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet har ansvaret for planlegging av etterbruken og ansvaret for forvaltning og realisering av de statlige verdier i området. Staten eier nå ca 1 700 dekar (etter salget til Telenor og Norske Skog) av i alt ca 3 500 dekar på Fornebu. Oslo kommune har tilbakefallsrett til ca 1 500 dekar. Rikspolitiske retningslinjer av 18.03.94 om Gardermoen bestemmer under pkt 5.2 at næringsutbygging i hovedsak bør begrenses til de eksisterende arealer hvor det i dag er bygninger. Dette er i stor grad statens arealer. Men staten er også eier av strandsonen, som i sin helhet må forventes regulert til friområder. Staten har sommeren 1997 solgt ca 215 dekar til Telenor og ca 35 dekar til Norske Skog for til sammen 501 millioner kroner. Hvor mye av restarealet som blir nyttbart for næringsformål, vil avhenge av KDP2 (som forventes utlagt til offentlig høring høsten 1998). Sannsynligvis dreier det seg om ca 350 dekar.

Regjeringen er innstilt på å følge opp Stortingets forutsetninger om god avkastning på statens eiendommer på Fornebu gjennom bortfeste/salg. For å oppnå dette må staten begrense sine kostnader til grunnlagsinvesteringer i området. Det vil være et riktig prinsipp å fordele utviklingskostnader til transport, eventuelt bane og annen infrastruktur på flere parter; grunneiere, utbyggere og Bærum kommune, som vertskommune for Fornebu-utbyggingen. Kommuneøkonomien i Bærum er av Fylkesmannen i Akershus og Kommunal- og regionaldepartementet vurdert som god etter norsk målestokk. Gjennomføring av utbyggingen forutsetter at en kommer til enighet med Oslo og Bærum kommune

på rimelige vilkår. Videre er det en vesentlig forutsetning for staten at det kan oppnås god utnyttelse av statens arealer. God boligtetthet på Fornebu vil bidra til å avdempe det generelle presset på boligtomter i Oslo-regionen. Trafikkvurderinger viser at boliger ikke påvirker eller belaster veisystemet i samme grad som arbeidsplasser. Som illustrasjon viser foreløpige vurderinger at en utbygging av Fornebu med 7 000 boliger og 20 000 arbeidsplasser vil medføre en begrenset tilvekst i trafikken til/fra Fornebu og neppe økning i det hele tatt på E 18, sammenliknet med dagens trafikksituasjon. Den nye trafikken vil også ha en annen fordeling enn nåværende trafikk. I 1997 reiste det ca 10,7 mill flypassasjerer over Fornebu, og det var ca 10 000 arbeidsplasser på/i tilknytning til flyplassen. En utbygging med 20 000 arbeidsplasser representerer videre en moderat utnyttelse av de arealplaner som foreløpig foreligger for næringsvirksomhet. Telenor alene vil etter planen etablere 8 000 arbeidsplasser på Fornebu. Som ledd i å redusere etterspørselen etter boliger i regionen for øvrig, vil regjeringen arbeide for et høyt boligall på Fornebu. For å oppnå eventuelt lavere tetthet på boligområdet, bør en i den videre planprosessen også vurdere å konvertere til boligformål deler av det området som opprinnelig er avsatt til næringsvirksomhet.

Planlegging

Gjennom en skriftveksling mellom PSD og Bærum kommune i perioden 04.03.- 28.05.1997, ble det oppnådd en forståelse om planleggingsprinsippene for Fornebu. Staten bad i brev av 04.03.97 om at det måtte bli utredet et utbyggingsalternativ med 7 000 boliger og med en tomteutnytting på 100 - 200 pst for næringsarealene. Bærum svarte ved kommune-styrevedtak 16.04.97 at Bærum kommune har «lagt til rette for en tett utbygging som muliggjør 5 000 boliger. Endelig rammetall for boligbyggingen vil bli fastsatt i kommunedelplan 2, på bakgrunn av det videre plan- og utredningsarbeidet.» Staten oppfattet dette dithen at Bærum ikke ville utelukke alternativer over 5 000 boliger fra planvurderingene.

Spørsmålet om hvordan staten vil forholde seg til Bærum kommunes linje mht antall boliger og arbeidsplasser, kan en først komme tilbake til når KDP2 foreligger. AAD har underrettet Bærum kommune om dette. Det er viktig å få belyst flere alternativer i den videre planprosessen. Regjeringen vil deretter ta standpunkt til endelige rammetall for utbyggingen på grunnlag av en samlet vurdering av overordnede samfunns mål i et regionalt perspektiv. Når KDP2 foreligger, har staten innsigelsesrett. Staten kan også iht plan- og bygningslovens § 18 når som helst gripe inn med statlig plan, dersom en ut fra samfunnsmessige hensyn finner at den kommunale planlegging gjør dette nødvendig. Antall boliger må bli a ses i sammenheng med det betydelige boligun-

derskudd i regionen og ønsket om å unngå angrep på produktivt areal og Markagrensen. Antall boliger/arbeidsplasser må ses i sammenheng med kollektivtrafikken, graden av parkeringsdekning for næringsområdene og spørsmålet om etablering av ny E18. Det kreves et tilstrekkelig passasjergrunnlag for forsvarlig drift av miljøvennlig kollektivtrafikk.

Rettslig disponering over statens område

I statsbudsjettet for 1998 har Arbeids- og administrasjonsdepartementet fått fullmakt til bortfeste og/eller salg/makeskifter innen en ramme på 500 mill kroner for 1998. Bortfeste kan være fordelaktig, fordi staten da - iallfall for næringsarealene - kan bli delaktig i en fremtidig verdistigning på disse attraktive arealene. Selv om noe vedtak ikke treffes før en har bedre avklaring, er det viktig å klarlegge muligheter og tilbud nå. Etter en avklaring av hvor stor del av de statseide eiendommer som eventuelt skal øremerkes til IT-virksomhet/-undervisning, vil regjeringen avgjøre om arealene fortrinnsvis skal bys ut samlet, til én kjøper/fester, med sikte på en samlet utbygging og utnytting, eller legges ut i åpen anbudskonkurranse. Etter EØS-reglene må det holdes takst, jf Telenor-avtalen, hvis en fraviker anbudsordningen. Det må påregnes at evt IT-krav, og formålsbestemte føringer, i forbindelse med salg/bortfeste kan redusere markedsprisen.

Forhandlinger

Det foreligger allerede en avtale mellom SAS og Statsbygg om at en skal by ut Koksa-området på markedet. Departementet og Statsbygg har mottatt henvendelser fra investorgrupper, som ønsker å etablere seg på Fornebu. AAD har bedt Statsbygg innlede sonderinger med minst to konkurrerende investorgrupper for å få klarlagt nærmere hvilke planer og behovsanalyser for planlagte aktiviteter disse selskapene har for de aktuelle områdene. I den videre prosessen vil det bli vurdert nøye om det er «bit for bit» eller samlet salg/bortfeste som på lengre sikt er mest lønnsomt for staten.

Kap 5445 Statsbygg

Post 39 Avsetning til investeringsformål

Bevilgningen foreslås økt med 4,5 mill kroner ifm at nye eiendommer tas inn i husleieordningen, jf omtalen under kap 2445, post 24.

PROGRAMOMRÅDE 19 ARBEIDSMARKED

Kap 1590 Arbeidsmarkedsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Det vises til omtalen under kap 2310 Ekstraordinære sysselsettingstiltak.

Med bakgrunn i at redusert tiltaksnivå reduserer tidsbruken knyttet til tiltaksadministrasjon, foreslås

kap 1590, post 01 Driftsutgifter redusert med 3,8 mill kroner. Dette tilsvarer en reduksjon for annet halvår på 25 årsverk.

Kap 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede

For 1998 er det bevilget 1 896,7 mill kroner til kap 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede. I tillegg ble det under budsjettbehandlingen lagt til grunn en overføring av ledige midler inn i 1998 på 406 mill kroner. Dette ga grunnlag for et gjennomsnittlig tiltaksnivå på i alt 19 750 plasser i 1998.

Ny informasjon viser at omfanget av ledige midler overført fra 1997 til 1998 er 29 mill kroner lavere enn tidligere lagt til grunn. Dette vil trolig føre til et noe lavere tiltaksnivå gjennom året under kap 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede.

Kap 4590 Arbeidsmarkedsetaten

Post 80 Innfordret misbruk av dagpenger

For kap 4590, post 80 Innfordret misbruk av dagpenger er bevilgingen for 1998 på 20,7 mill kroner. På bakgrunn av utviklingen i regnskapstallene i 1997 foreslås bevilgningen under kap 4590, post 80 Innfordret misbruk av dagpenger økt med 9,3 mill kroner til totalt 30 mill kroner.

PROGRAMOMRÅDE 33 ARBEIDSLIV - FOLKETRYGDEN

Kap 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger

Dagpengebevilgningen for 1998 er på 7 000 mill kroner. Dette anslaget baserer seg på en registrert ledighet på 66 000 som et gjennomsnitt for 1998. På bakgrunn av en forventet lavere ledighet enn tidligere lagt til grunn, samt at andelen som mottar dagpenger av de helt ledige har gått ned, er det grunnlag for å redusere bevilgningen for dagpenger for 1998.

På denne bakgrunn foreslås det at dagpengebevilgningen for 1998 settes ned med 1 400 mill kroner til 5 600 mill kroner.

3.14 FINANS- OG TOLLDEPARTEMENTET

Kap 1616 Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkrevingen

Utgifter vedrørende skattebetalingsordningen

Betalingsformidlingsutgiftene mv vedrørende skattebetalingsordningen synes å bli noe mindre enn tidligere forutsatt. Det foreslås derfor å redusere kap 1616, post 01 Driftsutgifter med 5,5 mill kroner.

Utgifter under skattefogdenes innkreivingsarbeid

Utgiftene til innkreivning av utestående fordringer ved skattefogdkontorene synes å bli om lag 60 mill kroner i 1998. Dette er 20 mill kroner lavere enn budsjettet. Mindreutgiften skyldes bedret betalingsevne hos skattebetalerne. Det foreslås at bevilgningen under kap 1616, post 21 Spesielle driftsutgifter reduseres med 20 mill kroner.

Kap 1618 Skattedirektoratet- skatteetaten

Under kap 1618 Skattedirektoratet foreslås det bevilgningsendringer til flere tiltak:

Nytt system for merverdiavgiftsforvaltningen (MVA3-prosjektet)

I St prp nr 1 (1995-96) er det redegjort for bakgrunn og planer for utviklingen av nytt edb-system for merverdiavgiftsforvaltningen (MVA3-prosjektet). Det er senere redegjort for utviklingen i prosjektet i St prp nr 58 (1995-96) og i forbindelse med fremleggelsen av de årlige statsbudsjettene.

Dagens system for edb-støtte i MVA-forvaltningen (MVA2) er foreldet, og tilfredsstillende ikke kravene i økonomireglementet. Ny IT-løsning skal erstatte dagens system og bidra til å gi riktig avgiftsinngang til staten, effektivisere forvaltningen av merverdiavgift og gjøre det mulig å yte bedre publikumsservice. Pr 31.12.97 var det påløpt utviklingskostnader på ca 14 mill kroner i MVA3-prosjektet.

Landsdekkende innføring av systemet ble angitt til 1999 i St prp nr 58 (1995-96). I St prp nr 1 (1997-98) er det pekt på at det er en viss usikkerhet om framdriften i dette prosjektet. I følge Skattedirektoratet har utviklingsarbeidet vist seg å være mer omfattende enn tidligere antatt. Dette gjelder særlig arbeidet med modulene for avgiftsmantall og regnskap. I tillegg er tilgangen på kompetent edb-personell knapp, og det har vært vanskelig å rekruttere datafaglige personer til prosjektet.

Skattedirektoratet har derfor funnet det nødvendig å revidere framdriftsplanen i forhold til antatt tidspunkt i St prp nr 58 (1995-96). I den reviderte framdriftsplanen legges det opp til at edb-system for merverdiavgiftsforvaltningen skal være utviklet og tatt i bruk i løpet av år 2000. Dersom en skulle holde opprinnelig framdriftsplan, ville dette medført høyere utviklingskostnader. I følge Skattedirektoratet innebærer revidert framdrift også at prosjektet kan gjennomføres med større sikkerhet for tilfredsstillende kvalitet i løsningen.

I avveiningen av hensynet til framdrift og kvalitet i utviklingsarbeidet har departementet lagt vekt på en forsvarlig kvalitetssikring av prosjektet. Det er videre lagt vekt på at prosjektet gjennomføres innenfor forsvarlige kostnadsrammer. Departementet slutter seg til Skattedirektoratets vurdering av behovet for å endre framdriften.

MVA3-prosjektet vil i det videre arbeidet i stor grad måtte baseres på å engasjere eksterne konsulenter til å utføre utviklingsarbeidet. Utviklingen i konsulentmarkedet vil ha stor betydning for framdriften og kostnadsutviklingen i prosjektet.

Revidert framdrift innebærer videre at utstyrsanskaffelsene kommer på et senere tidspunkt. Det foreslås derfor at 17,5 mill kroner av tidligere bevilget beløp omdisponeres fra utstyrsanskaffelser til dekning av økte utviklingskostnader i 1998. En vil i samsvar med St prp nr 58 (1995-96) komme tilbake til bevilgningsbehov når en skal ta stilling til gjennomføringen på landsbasis av det nye systemet. Bevilgningsbehov for 1999 vil bli tatt opp i St prp nr 1 (1998-99).

Det foreslås på bakgrunn av ovenstående at det omdisponeres 17,5 mill kroner fra kap 1618 Skattedirektoratet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, til kapittel 1618 Skattedirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

Etablering av internrevisjon i skatteetaten

I St prp nr 1 (1997-98) er det opplyst at en i 1998 vil vurdere skatteetatens opplegg for intern økonomikontroll. Det foreslås å starte etableringen av intern revisjon i Skattedirektoratet i inneværende år. Det foreslås å øke bevilgningen under kap 1618 Skattedirektoratet, post 01 Driftsutgifter med 1,3 mill kroner. Videre utbygging blir vurdert i St prp nr 1 (1998-99).

År 2000-problematikken

Skatteetatens datasystemer er omfattende, både i antall og i størrelse. For å sikre at programvare og maskiner i skatteetaten vil være i stand til å håndtere år 2000, skal det bli anskaffet utstyr til et laboratorium til testing av systemene. Det foreslås å øke bevilgningen under kap 1618 Skattedirektoratet, post 01 Driftsutgifter med 9,6 mill kroner til dette formålet.

Videreføring av Økonomitjenesteprojektet

Skattefogdene er bl a regnskapsfører (herunder lønnsutbetalere) for mange små og mellomstore statlige virksomheter (kunder) i ulike deler av landet. Som følge av nytt økonomireglement for staten ble det i 1996 påbegynt et arbeid med å omstille skattefogdenes regnskapsførerfunksjon. Arbeidet er i dag organisert som eget prosjekt i Skattedirektoratet (Økonomitjenesteprojektet). Formålet med dette prosjektet er å utvikle skattefogdene fra å være en leverandør av tradisjonelle regnskapstjenester til å bli en moderne regnskapssentral, dvs en leverandør av økonomitjenester som tilfredsstiller det nye økonomiregverket (reglementet med underliggende funksjonelle krav), herunder konsernkontoordningen.

Prosjektet er tidligere omtalt for Stortinget, se nest i St prp nr 21 (1997-98), der det ble uttalt at det kunne være aktuelt å komme tilbake til prosjektet i forbindelse med denne omprioriteringsproposisjonen. I den anledning gis her en sammenfattet oversikt over prosjektet.

1. fase av prosjektet 1996 - 97: Fokus på skattefogdene

Den første fasen av Økonomitjenesteprojektet omfattet blant annet valg og innføring av nytt økonomisystem ved landets 18 skattefogdkontorer.

Målet var at nytt økonomisystem skulle være installert hos alle skattefogdene innen utgangen av 1997, og at samtlige ansatte ved Økonomitjenesteadelingene skulle ha gjennomført opplæring i bruk og drift av det nye systemet.

Prosjektets første fase ble i hovedsak avsluttet i henhold til planen. Pr. 1.1.98 var alle skattefogdkontorene oppgradert, og alle aktuelle medarbeidere hadde gjennomgått opplæring.

Endringer i rammebetingelsene

De viktigste rammebetingelsene for Økonomitjenesteprojektet, ved siden av selve økonomiregverket, er teknologi og kundeportefølje. Skattedirektoratets erfaringer så langt i prosjektarbeidet kan oppsummeres som følger:

Det er nødvendig med en ny og avansert funksjonalitet i programvare og systemløsninger for en regnskapssentral for å kunne tilfredsstille kravene i økonomireglementet. I hele den første fasen av Økonomitjenesteprojektet har prosjektet derfor vært pilotkunde hos systemleverandøren. Det har blant annet vært visse forsinkelser i leveransene.

Det ble i denne fasen konstatert at det medfører høyere driftsutgifter å benytte et moderne økonomisystem og foreta inn- og utbetalinger i overensstemmelse med konsernkontoordningen. I tillegg innebærer kravene i økonomireglementet behov for å levere helt nye tjenester, bl a i tilknytning til betalingsformidling og brukerstøtte i forbindelse med at kundene er direkte oppkoblet mot skattefogdenes system, jf andre fase av prosjektet. De årlige utgiftene til driften av skattefogdenes regnskapssentraltilbud vil således øke, noe som aktualiserer spørsmålet om prising av hele eller deler av tjenestetilbudet, jf omtale i St prp nr 63 (1996-97) som ble lagt fram i tilknytning til Revidert nasjonalbudsjett 1997.

Ved starten av Økonomitjenesteprojektet var det forventet at mange av skattefogdenes kunder ville avvike kundeforholdet i forbindelse med innføringen av nytt økonomireglement og etablere egne regnskapsløsninger, dvs velge å investere i og drifte egne installasjoner for regnskap og lønn. I slutten av 1997 ble det imidlertid klarlagt at skattefogdene både i det alt vesentlige har beholdt sine eksisterende kunder og i tillegg fått nye kunder. Det er dessuten

registrert flere potensielle kunder. Stigende kundevolum medfører blant annet økte driftsutgifter for skattefogdene. Kundernes varierende behov, kapasitet og kompetanse representerer dessuten en stor utfordring.

Dette har medført at omfanget av fase 2 har blitt mer omfattende enn forventet ved fremleggelsen av St prp nr 1 (1997-98), jf også St prp nr 21 (1997-98).

2. fase av prosjektet 1998 - 99: Fokus på kundene

Den andre fasen av Økonomitjenesteprosjektet omfatter dels innføring av nytt regnskapssystem og dels innføring av midlertidig løsning for lønnsutbetalinger som tilfredsstiller kravene i det nye økonomireglementet hos ca 550 kunder.

Målet er at nytt økonomisystem og oppkopling til skattefogdenes regnskapssentral skal være gjennomført for alle dagens kunder innen utgangen av 1999. For alle gamle total kunder (vel 300 kunder som fortsatt ønsker både lønns- og regnskapstjenester) er målet 1. juli 1999. Kundene forutsettes innfaset puljevis i henhold til en samlet gjennomføringsplan for prosjektet. Disponibel bevilgning til prosjektet for 1998 utgjør så langt ca 28 mill kroner, hvorav 21 mill kroner er bevilget over kap 1618 Skattedirektoratet og ca 7 mill kroner er bevilget over kap 1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning. For å kunne gjennomføre prosjektet innen utgangen av 1999 foreslås bevilgningen for 1998 under kap 1618 Skattedirektoratet - skatteetaten, post 01 Driftsutgifter økt med 15 mill kroner. En vil komme tilbake til utgiftene for 1999 ved framleggelsen av St prp nr 1 (1998-99).

Prosjektets framdrift er fortsatt beheftet med usikkerhet. En vellykket gjennomføring i denne fasen forutsetter ifølge Skattedirektoratet at:

- kundene avsetter tilstrekkelig tid og ressurser til å gjennomføre prosessen
- kundene bygger opp tilstrekkelig kapasitet og nødvendig kompetanse for å håndtere valgt tjenestemodell
- systemløsningene har tilfredsstillende funksjonalitet og kvalitet
- avgang av enkelte eksisterende kunder gjennomføres etter forutsatt plan
- behov for kvalifisert konsulentbistand og rekruttering kan dekkes.

For å redusere usikkerheten gjennomføres flere pilotprosjekter.

Det nye økonomiregelverket for staten representerer en forvaltningspolitisk reform som sikter mot å gi bedre resultat- og ressursstyring. Spesielt vil innføring av konsernkontoordningen bety en bedre og sikrere økonomistyring i staten (nye systemer og rutiner for betalingsformidling, kontohold, likviditetsforvaltning og regnskapsrapportering). Økonomitjenesteprosjektet anses som et viktig tiltak for å styrke statens samlede økonomiforvaltning og et interes-

sant tilbud til mange ulike brukergrupper. Det anses som rasjonelt å etablere felles løsning (regnskapssentral) fremfor at mange små og mellomstore virksomheter etablerer og drifter egne økonomisystemer.

Samlet sett vil forslagene innebære at post 01 Driftsutgifter økes med 43,4 mill kroner og post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold reduseres med 17,5 mill kroner. Det vises til forslag til vedtak.

Kap 1650 Innenlandsk statsgjeld, renter m m

Post 01 Driftsutgifter

Behover for markedsføringsmidler i forbindelse med salg av statspapirer er lavere enn tidligere antatt. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen under kap 1650 Innenlandsk statsgjeld, renter m m, post 01 Driftsutgifter med 2,0 mill kroner. Det vises til forslag til vedtak.

Kap 2310 Ekstraordinære sysselsettingstiltak

Post 70 Til disposisjon

For 1998 har det vært lagt til grunn i alt 2 100,7 mill kroner til ordinære arbeidsmarkedstiltak. Av dette har om lag 955,3 mill kroner vært tilført over kap 1591 Arbeidsmarkedstiltak, mens 366,4 mill kroner er blitt tilført over beredskapsbevilgningen (kap 2310). I tillegg ble det lagt til grunn en overføring av ledige midler inn i 1998 på 779 mill kroner under kap 2310. Dette ga grunnlag for et gjennomsnittlig tiltaksnivå på i alt 17 500 plasser i 1998 med en fordeling på 20 000 plasser i 1. halvår og 15 000 plasser i 2. halvår 1998.

Ajourførte opplysninger viser at overføringer av ledige midler til 1998 er 88 mill kroner lavere enn tidligere lagt grunn. Dette har sammenheng med at tiltaksgjennomføringen tok seg opp mot slutten av 1997. Samtidig viser tiltaksgjennomføringen hittil i år at behovet for plasser under tiltakstilbudet til ledige som har passert sin andre 80-ukers dagpengeperiode og som står uten dagpengerettigheter er blitt vesentlig lavere enn hva som ble lagt til grunn i budsjettet for 1998. Dette har blant annet sammenheng med at flere i målgruppen enn regnet med er blitt formidlet til ordinært arbeid. Dette har gitt grunnlag for en billigere tiltaksportefølje.

Bedringen i arbeidsmarkedet og det reduserte tiltaksbehovet under tiltakstilbudet for de som går ut av sin andre 80-ukers dagpengeperiode tilsier at tiltaksnivået i 2. halvår kan reduseres sammenlignet med nivået på 15 000 plasser som opprinnelig ble lagt til grunn. Det foreslås en reduksjon av antall ordinære tiltaksplasser til 10 000 plasser i 2. halvår 1998. Totalt sett gir dette grunnlag for en innsparing under kap 2310 på i alt 258,5 mill kroner i forhold til bevilgningen for 1998 på 366,4 mill kroner. Inkludert reduserte overføringer fra 1997 med 88 mill kroner, samt reduserte administrative utgifter under

kap 1590, vil det reduserte omfanget av arbeidsmarkedstiltakene utgjøre 350,3 mill kroner.

Bedringen på arbeidsmarkedet har slått særlig gunstig ut for ungdom i alderen 20-24 år. Siden omslaget på arbeidsmarkedet sommeren 1993 er arbeidsledigheten redusert sterkest for denne aldersgruppen. Ledigheten i denne aldersgruppen har siden andre halvår 1995 vært særlig prioritert ved tildeling av tiltaksplasser, noe som i mange tilfeller har bundet opp ungdom i tiltak fremfor formidling til ordinært arbeid. Regjeringen vil derfor avvikle den særlige tiltaksinnsatsen overfor ungdom i alderen 20-24 år. I stedet vil arbeidsledige i denne aldersgruppen bli prioritert på lik linje med andre langtidsledige. For å sikre et tilbud til ledige 20-24 åringer som har sammensatte problemer og behov for mer omfattende bistand, vil arbeidsmarkedsetaten fortsette samarbeidet med andre etater, spesielt sosial-etaten.

Kap 4602 Kredittilsynet

Ompostering mellom post 01 Bidrag fra tilsynsenhetene og post 02 Andre inntekter

Antatt mindreinntekt fra refusjon av sykepenger fra folketrygden er på 0,8 mill kroner i 1998. I henhold til kredittilsynsloves § 9, skal alle Kredittilsynets utgifter utlignes på enhetene under tilsyn. På denne bakgrunn må bidragene fra tilsynsenhetene økes tilsvarende.

Det foreslås at kap 4602 Kredittilsynet, post 01 Bidrag fra tilsynsenhetene, økes med 0,8 mill kroner, og kap 4602 Kredittilsynet, post 02 Andre inntekter, reduseres med 0,8 mill kroner, jf forslag til vedtak.

Kap 4610 Toll- og avgiftsdirektoratet

Post 11 Gebyr ved kredittdeklarasjoner

Antall tolldeklarasjoner har vært økende, og det er sannsynlig med en fortsatt økning i 1998. Anslag over gebyrinntektene i statsbudsjettet kan derfor justeres opp. Det foreslås derfor at kap 4610 Toll- og avgiftsdirektoratet, post 11 Gebyr ved kredittdeklarasjoner økes med 6,3 mill kroner, jf forslag til vedtak.

Kap 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf kap 2445-2481)

Post 80 Renter av statens faste kapital

Posten omfatter renteinntekter på statens kapital i Statsbygg, Luftfartsverket, Statens kartverk, Rikshospitalets apotek og Radiumhospitalets apotek. På grunnlag av oppdaterte beregninger foreslås bevilgningen redusert med 18 521 000 kroner. Dette innebærer at bevilgningen reduseres fra 198 175 000 kroner til 179 654 000 kroner. Reduksjonen skyldes først og fremst at Statsbyggs investeringer både i 1997 og 1998 er lavere enn opprinnelig lagt til grunn. Forslaget må også ses i sammenheng med at

rentesatsen for statens kapital i den statlige forretningsdriften for 1998 nå er fastsatt til 5,3 prosent, mens det i St prp nr 1 (1997-98) foreløpig ble lagt til grunn en rentesats på 6,0 prosent.

Kap 5691 Avkastning på bevilget kapital i Statens Bankinvesteringsfond

Post 80 Avkastning

Statens Bankinvesteringsfond ble opprettet for å delta ved nytegninger av ansvarlig kapital i norske forretnings- og sparebanker, jf Ot prp nr 8 (1991-92) Om lov om Statens Bankinvesteringsfond. Bankinvesteringsfondet er også tillagt forvaltningsoppgaver knyttet til Statens Banksikringsfonds eiendeler i norske banker. Statens Bankinvesteringsfond eier om lag 36 pst av aksjene i Den norske Bank, og vel 50 pst av aksjene i Kreditkassen. Statens Banksikringsfond eier om lag 16 pst av aksjene i Den norske Bank. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet 1998 gikk finanskomiteens flertall (alle utenom Sosialistisk Venstreparti) inn for at Statens Bankinvesteringsfond og Statens Banksikringsfond selger aksjene i Den norske Bank og Kreditkassen slik at fondenes eierandel i de to bankene reduseres til 1/3, jf Budsjett-innst S nr 6 (1997-98) (s. 15). Det er forutsatt at aksjesalgene foretas i 1998, med mindre markedsforholdene skulle tilsi senere salg.

I kap 5350 post 50 Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond ble det ved behandlingen av statsbudsjettet 1998 vedtatt anslag på inntekter knyttet til aksjesalgene av Statens Banksikringsfonds aksjer i Den norske Bank på 3 367 mill kroner. Finansdepartementet tar sikte på at den regnskapsmessige gevinsten av salget av Bankinvesteringsfondets eierandeler i Den norske Bank og Kreditkassen i 1998 vil inngå i statsbudsjettet 1999. Det er knyttet usikkerhet til anslaget for salgsprovenyet på grunn av variasjonene i børskursene. Valget av salgstidspunkt, jf ovenfor, vil også påvirke bokførte inntekter i statsregnskapet i 1998.

3.15 FORSVARSDEPARTEMENTET

Kap 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Det blir foreslått en reduksjon under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold på 50 mill kroner. Reduksjonen skyldes en omdisponering til kap 1792 Norske styrker i utlandet som følge av videreføring av Norges engasjement i UNIFIL og SFOR.

Kap 1792 Norske styrker i utlandet

Post 01 Driftsutgifter

Det blir foreslått en økning under post 01 Driftsutgifter på 671 mill kroner som utgjør 621 mill kroner i tilleggsbevilgning og 50 mill kroner omdisponert

fra kap 1760, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Eventuelle termineringskostnader er ikke lagt inn i totalsummen.

Bakgrunnen for økningen gjelder videreføring av Norges engasjement i UNIFIL og SFOR og er nærmere forklart under.

Fortsatt deltagelse i UNIFIL-styrken i Libanon

Norge har vært med i UNIFIL i Libanon siden styrken ble opprettet i 1978, og deltar for tiden med rundt 630 personell, fordelt på en infanteri-bataljon med ansvar for et eget operasjonsområde, en tropp i utrykningsstyrken Mobile Force Reserve, samt stabsoffiserer ved UNIFILs hovedkvarter. Styrkens mandat var opprinnelig å bekrefte den israelske tilbaketrekningen, bidra til å gjeninnføre fred og sikkerhet samt å assistere den libanesiske regjeringen med å gjenopprette kontrollen over området. I 1982 ble UNIFIL gitt i tilleggsoppgave å yte humanitær støtte til sivilbefolkningen i området. UNIFILs mandat har blitt rutinemessig forlenget med 6 måneder av gangen.

For 1998 er det bevilget 115 mill kroner til dekning av nettoutgiftene til UNIFIL første halvår. I reviderte prognoser viser det seg at utgiftene knyttet til første halvår 1998 vil bli større enn først antatt. Dette skyldes at Forsvaret, grunnet store problemer med rekrutteringen til internasjonale fredsoperasjoner, måtte gjennomføre kostbare rekrutteringstiltak og økede insentiver for deltagelse, blant annet en ekstra hjemreise for personell. I tillegg har Forsvaret - for å unngå å utsette norsk personell for uakseptabel risiko - måttet dekke utgifter til bl a drift- og vedlikeholdsforsyninger, som FN ikke har vært i stand til å refundere.

Behovet for tilleggsbevilgning 2. halvår 1998, (inkl merbehov 1. halvår og ekskl egenandel) blir således på 211 mill kroner.

Eventuelle termineringskostnader er ikke lagt inn i ovenstående totalsum.

Norsk militært bidrag til en ny NATO-ledet internasjonal styrke i Bosnia-Hercegovina

Mandatet for det nåværende internasjonale militære nærværet i Bosnia-Hercegovina (SFOR) utløper 20. juni 1998. Selv om den militære situasjonen i landet synes stabil, og det også på sivil side har vært en viss positiv utvikling de seneste månedene, er det på det rene at forholdene potensielt er meget labile og at det står mye tilbake å ønske når det gjelder å oppfylle særlig de sivile målsettingene i Dayton-avtalen. Bosnia fremstår fortsatt som en skjør stat som er avhengig av internasjonal støtte og internasjonalt nærvær, også militært. De siste måneders utvikling har samtidig skapt et momentum som har styrket grunnlaget for en gradvis utvikling til det bedre.

Det er på denne bakgrunn NATOs råd den 20. februar 1998 fattet endelig vedtak om en etterfølger-

styrke i Bosnia ut over den nåværende mandatperioden som utløper 20. juni 1998. Beslutningen ble truffet under forutsetning av at styrkens mandat fornyes av FNs Sikkerhetsråd. Den planlagte etterfølgerstyrken adskiller seg ikke vesentlig i utforming og omfang fra SFOR. Planleggingen i NATO baserer seg på en styrke noe under dagens nivå på 35 000, organisert innenfor divisjonsteigene under ledelse av hhv USA, Storbritannia og Frankrike. Hovedmålsettingen vil være gjennom en signifikant militær styrke å etablere tilstrekkelig stabile omgivelser med sikte på en fullstendig gjennomføring av Dayton-avtalens målsettinger om en varig og stabil fredsordning. Den nye SFOR forutsettes i tillegg til de rent militære oppgaver å gi økt støtte til den sivile implementeringsprosessen. Den nye styrken forutsettes bl a å kunne gi støtte til OSSE ved gjennomføring og oppfølging av valgene til høsten, samt støtte til UNHCR til retur av flyktninger og internt fordrevne. Oppfølgingsstyrken vil dessuten få økt kapasitet til å håndtere sivil uro ved at det inkluderes en spesialenhet som kan bidra til å opprettholde ro og orden.

Som uttrykk for hovedmålsettingen om å legge grunnlaget for en varig fred som kan stå på egne ben, forutsettes SFOR gradvis å kunne reduseres, og til slutt trekkes helt ut, i takt med at den allmenne situasjon i området, særlig på sivil side, gradvis forbedres. Styrken vil ikke i utgangspunktet ha noe tidsbegrenset mandat, men bli gjenstand for periodiske vurderinger hver 6. måned, hovedsakelig basert på kriterier med hensyn til fremgang i den sivile iverksettelsen. Allerede etter valget i september vil det foretas en vurdering av muligheten for et nedtrekk av styrken. Slike løpende vurderinger er nødvendige for å hindre at det utvikler seg en avhengighetskultur i forhold til internasjonal militær tilstedeværelse.

Fra norsk side tas det sikte på å videreføre hovedtrekkene i vårt engasjement i Bosnia, fortsatt innenfor rammen av en nordisk-polsk brigade, i den amerikanske divisjonsteigen i nord-øst Bosnia. Det norske styrkebidraget vil følgelig fortsatt bestå av en redusert mekanisert infanteribataljon bestående av et stabskompani og to mekaniserte infanterikompanier. Den norske sanitetsstøtten til brigaden planlegges avsluttet fra oktober, for å bli overtatt av Sverige. Norge vil samtidig overta lederansvaret for det fellesnordiske logistikelement i Pecs, Ungarn. Vi sikter mot å opprettholde vårt lederansvar for MP-kompaniet i brigade-hovedkvarteret og å opprettholde våre nasjonale og multinasjonale etterretningssementer, samt personell-bidrag til brigadens og enkelte andre hovedkvarter. Telemarkkompaniet fortsetter som vakt- og sikringsstyrke samt operativ reserve direkte underlagt SFOR-hovedkvarteret i Sarajevo.

De norske styrkenes oppgaver forventes i hovedsak å bli de samme som i dag, dvs bl a knyttet til patruljering og områdesikring av operasjonsområdet. Infanteribataljonens operasjons-område vil bli noe

utvidet som følge av reduksjoner i de amerikanske styrkene. Det totale styrkebidraget forutsettes holdt innenfor dagens ramme på 820 personell. Det forutsettes ingen endringer i kommandoforhold. De norske styrkene, med unntak av nasjonale etterretnings-elementer, er avgitt med operativ kontroll til SA-CEUR (Supreme Allied Commander Europe) som i sin tur har delegert operativ kontroll til sjef SFOR. Infanteribataljonen vil som i dag operere som en del av den nordisk-polske brigaden innenfor den amerikanske divisjonens område. Telemark-kompaniets rolle som operativ reserve innebærer at kompaniet kan bli brukt på tvers av divisjonsgrensene i tråd med konseptet for den operative reserven.

Det nye engasjementet foreslås finansiert gjennom tilleggsbevilgning, ekskl 25 mill kroner som dekkes innenfor den ordinære forsvarsrammen. I første halvår av 1998 har det oppstått merbehov for vår SFOR-deltagelse ut over allerede bevilgede midler. Dette skyldes bl a for få og for dårlige erfarings-tall på budsjetteringstidspunktet, noe som medførte underbudsjettering. Videre er det oppstått merbehov som følge av innføring av en ekstra hjemreise, kostbare rekrutteringstiltak, utvidelse av styrketaket med 44 personell og nødvendig gjenanskaffelse og vedlikehold av materiell. Behovet for tilleggsbevilgning 2. halvår 1998, (inkl merbehov 1. halvår og ekskl egenandel) blir således på 410 mill kroner.

Eventuelle termineringskostnader er ikke lagt inn i ovenstående totalsum.

Kap 4792 Norske styrker i utlandet

Post 01 Driftsinntekter

Det blir foreslått en økning av post 01 Driftsinntekter på 28 mill kroner, som følge av forventet refusjon fra FN i forbindelse med videreføring av Norges engasjement i UNIFIL. Inntekten er basert på refusjoner for personlig bekledning og utrustning.

3.16 OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Kap 1820 Norges vassdrags- og energiverk

Post 30 Forbygningsarbeider og oppryddingstiltak, kan overføres

Våren 1996 startet Norges vassdrags- og energiverk planleggingen av ombyggingen av dam Ula i Sel kommune da sikkerheten for dammen ble betraktet som utilstrekkelig både med hensyn til stabilitet og flomavledning.

I 1996 og 1997 ble det bevilget til sammen 3 mill kroner til ombygging av dam Ula under kap 1820, post 70 Tilsyn med eldre dammer, jf St prp nr 1 for 1996 og 1997. Ombyggingsarbeidene ble finansiert gjennom uttak fra Kongsessjonsavgiftsfondet.

Etter gjennomføring av ytterligere prosjektering av det nye anlegget og utarbeidelse av anbudsmate-

riale, viste reviderte kostnadsberegninger at ombyggingen ville koste om lag 7,3 mill kroner. Økningen i forhold til tidligere kostnadsoverslag skyldes i hovedsak bedre oversikt over vanskeligheter og arbeidsomfang knyttet til grunnforholdene på damstedet. Vinteren 1997/98 la NVE prosjektet ut på anbud. Laveste anbud viser totale ombyggingsutgifter på 12 mill kroner.

Dersom ombyggingsarbeidet ikke igangsettes i løpet av våren 1998, vil ombyggingen av dammen måtte utsettes ytterligere på grunn av årstid og flomperioder. Ved gjennomføring av ny anbudsrunde forventes det ytterligere kostnadsøkning på grunn av sterkt prispress i bransjen. For å fullfinansiere ombyggingen foreslås det derfor å øke uttaket fra Kongsessjonsavgiftsfondet med 9 mill kroner (jf kap 4829, post 01) for å ferdigstille utbedringsarbeidene ved dam Ula i 1998.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap 1820, post 30 Forbygningsarbeider og oppryddingstiltak, økt med 9 mill kroner, fra 38 til 47 mill kroner i 1998.

Post 32 Tilskudd til Haldenkanalen, kan overføres

Stortinget bevilget 2 mill kroner for 1997 til infrastrukturelle tiltak og opprustningsbehov i Haldenvassdraget, jf Budsjett-innst S nr 9 for 1996-97. Om-søkt finansieringsbehov fra Haldenvassdragets Kanalselskap var totalt på 7 mill kroner. Ved behandlingen av revidert budsjett 1997 ba Stortinget om en avklaring med hensyn til i hvor stor grad resterende 5 mill kroner av finansieringsbehovet kunne dekkes gjennom etablerte finansierings- og tilskuddsordninger. Departementet ble bedt om å fremforhandle en avtale med Haldenvassdragets Kanalselskap om framdrift og andre praktiske og formelle sider ved det videre statlige engasjement i Haldenkanalen innenfor en ramme på 5 mill kroner gjeldende fra og med 1998. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 1998 fattet Stortinget følgende vedtak vedrørende Haldenkanalen, jf Budsjett-innst S nr 9 for 1997-98:

«Stortinget ber regjeringen fremforhandle en avtale med Haldenvassdragets Kanalselskap om det videre statlige engasjementet innenfor en ramme på 5 mill kroner i tråd med Stortingets forutsetninger. Regjeringen bes komme tilbake med en orientering om den videre fremdrift og avtalens hovedinnhold i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 1998.»

Departementet har bedt Kanalselskapet avklare hvorvidt prosjektet kvalifiserer til støtte gjennom etablerte ordninger. Utgangspunktet for denne framgangsmåten er at Haldenkanalen må følge ordinære søknadsprosesser når det gjelder generelle støtteordninger. Selskapet har imidlertid ikke så langt funnet det aktuelt å ta kontakt med andre offentlige finansieringskilder. I følge Kanalselskapet vil det i en slik

søknadsbehandling bli stilt krav om egenfinansiering.

Departementet avventer tilbakemelding fra selskapet for å starte forhandlinger om det videre statlige engasjement i form av direkte statlig tilskudd. Forhandlingsresultatet vil bli nedfelt i en avtale mellom departementet og Haldenvassdragets Kanalselskap.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det bevilget 2,5 mill kroner i 1998 til tilrettelegging for allmennhetens bruk av Haldenvassdraget og for å styrke infrastrukturen og næringsutviklingen i regionen. Olje- og energidepartementet vil komme nærmere tilbake til Stortinget med en redegjørelse om fremdrift, avtalens hovedinnhold og et eventuelt ytterligere bevilgningsforslag.

Post 33 Flomskader, ekstraordinære forbygningsarbeider, kan overføres

Det ble gjenbevilget 10 mill kroner i budsjettet for 1998 til ferdigstillelse av utbedringsarbeidene etter flommen på Østlandet våren 1995, jf St prp nr 1 Tillegg nr 3 og Budsjett-innst S nr 9 for 1997-98. Etter en nærmere gjennomgang av disse prosjektene gjenstår det forbygningsarbeider som samlet beløper seg til om lag 7,5 mill kroner. På denne bakgrunn foreslås posten redusert med 2,5 mill kroner, fra 10 til 7,5 mill kroner i 1998.

Post 34 Utbedring ved Solbergfoss dam, kan overføres

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 1998 bevilget Stortinget 33 mill kroner til bygging av én ny luke i Solbergfoss dam, jf St prp nr 1 og Budsjett-innst S nr 9 for 1997-98. Utbedringsarbeidene bidrar til å sikre flomavløpet fra Øyeren. Dette er i tråd med de forutsetninger Stortinget la til grunn ved behandlingen av Flommeldingen, jf St meld nr 42 Tiltak mot flom og Innst S nr 244 for 1996-97. Utbedringsarbeidene er finansiert fra Konesjonsavgiftsfondet.

Kostnadsoverslaget knyttet til utbyggingsarbeidene er nå oppjustert med 20 mill kroner. Kostnadsøkningen skyldes blant annet at merverdiavgift ved en inkurie ikke ble lagt inn i de opprinnelige beregninger. I tillegg er flere poster i det opprinnelige kostnadsoverslaget oppjustert på grunnlag av mer detaljerte undersøkelser og bedre anbudsgrunnlag.

Kostnadsøkningen på 20 mill kroner gir lavere nytte/kostfaktor, men utbedringstiltaket i Solbergfoss er fortsatt en samfunnsøkonomisk lønnsom investering. Med en kostnadsøkning på 20 mill kroner reduseres nytte/kostfaktoren ved tiltaket fra 1,9 til 1,2.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap 1820, post 34 Utbedring ved Solbergfoss dam, økt med 20 mill kroner, fra 33 til 53 mill kroner i 1998. Bevilgningsforslaget er innekket ved tilsvarende økt uttak fra Konesjonsavgiftsfondet, jf kap 4829, post 01.

Kap 1825 Energiøkonomisering

Økt satsing på introduksjon av nye fornybare energikilder

I tiltredelseserklæringen varslet regjeringen en sterkere satsing på effektivisering av energibruk og utprøving av alternative energikilder. Som et første trinn i regjeringens opptapping av arbeidet med enøk og fornybare energikilder ble bevilgningen under kap 1825 økt med 45 mill kroner fra 1997 til 1998, jf St prp nr 1 Tillegg nr 3 og Budsjett-innst S nr 9 for 1997-98. Som en videre oppfølging av denne satsingen foreslås det nå en økning på ytterligere 25 mill kroner under Olje- og energidepartementets budsjett. Den økte satsingen på arbeidet med utvikling og utprøving av alternative energikilder vil i første rekke rettes inn mot områdene varmegjenvinning, utnyttelse av spillvarme, fjernvarme, varmepumper og eventuelt støtte til vindkraftprosjekter.

Regjeringens satsing stiller krav til Olje- og energidepartementet og Norges vassdrags- og energiverk (NVE) med hensyn til å utarbeide et effektivt og formålstjenlig virkemiddelapparat. Dette er en omfattende oppgave som krever økte administrative ressurser. I samarbeid med NVE vurderer departementet virkemiddelbruken og organiseringen av myndighetenes arbeid.

I tillegg ser departementet behov for økte ressurser knyttet til det forestående arbeid med utforming av stortingsmeldingen om energi- og kraftbalansen frem til 2020, som er en oppfølging av innstillingen fra Energiutvalget.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen under kap 1825 Energiøkonomisering, post 72 Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, økt med 21 mill kroner, fra 157 til 178 mill kroner i 1998. Videre foreslås bevilgningen under kap 1800 Olje- og energidepartementet, post 01 Driftsutgifter, økt med 1,5 mill kroner, fra 85,75 til 87,25 mill kroner samt at bevilgningen under kap 1820 Norges vassdrags- og energiverk, post 01 Driftsutgifter, økes med 2,5 mill kroner, fra 164,7 til 167,2 mill kroner i 1998.

Regjeringen ønsker i tillegg å legge til rette for økt bruk av vannbåren varme i statlige nybygg. Det foreslås i den forbindelse en omlegging til vannbåren oppvarming i tinghusene på Lillehammer og Hamar, jf forslaget under kap 2445, post 31, Statsbygg.

Ovennevnte satsing kommer i tillegg til regjeringens forslag om å gi produksjonsstøtte til elektrisitet fra vindkraft tilsvarende halv el-avgift, og fritak for investeringsavgift for bioanlegg, vindkraftanlegg og varmepumper, fremmet i St pr nr 54 for 1997-98 Grønne skatter.

Mikro- og minikraftverk i privat regi

I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 1997 (St prp nr 63 og Innst S nr 295, 1996-97) vedtok Stortinget følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å vurdere mulighetene for å øke den innenlandske kraftproduksjon gjennom utbygging av såkalte mikro- og minikraftverk i privat regi. Regjeringen bes om å komme tilbake med en vurdering av potensialet i dette, og eventuelle behov for endringer i bl a energiloven for å legge til rette for dette, i egen sak våren 1998.»

Det er allerede stor interesse for utbygging av mikro- og minikraftverk. Den store tilstrømming av saker har ført til kapasitetsproblemer i saksbehandlingen både hos NVE og i fylkesmannsembetene. NVE prioriterer imidlertid disse sakene så høyt som mulig. På bakgrunn av den store interessen for utbygging av slike kraftverk synes det ikke nødvendig å iverksette spesielle tiltak for å øke interessen.

Regjeringen er i utgangspunktet positiv til utbygging av mikro- og minikraftverk fordi de som hovedregel har små skadevirkninger og innebærer lokal utnyttelse av ressurser. Slike utbygginger kan imidlertid være problematiske i forhold til vernede vassdrag og prosjekter i Samlet plan. På bakgrunn av at det generelt er et stort press på vernede vassdrag, er det nødvendig å være restriktive når det gjelder å tillate tiltak i disse vassdragene. I noen tilfeller vil utbygging av mikro- og minikraftverk også komme i konflikt med større kraftprosjekter som er plassert i Samlet plan. I disse tilfelle må det legges vekt på om utbyggingen av et eller flere små kraftverk vil gi en hensiktsmessig utnyttning av ressursene, eller om det bør satses på en noe større utbyggingsløsning.

Det er nødvendig å skaffe seg en oversikt over potensialet både for en vurdering av hvor stort bi-

drag som kan komme fra denne energikilden og for en sammenligning med andre mindre kilder som f eks vindkraft. Det vil derfor bli satt igang et arbeid med kartlegging av potensialet. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med resultatet av dette arbeidet på et senere tidspunkt.

NVE har utarbeidet en veileder for bygging av mini- og mikrokraftverk som er sendt ut i vel 1 400 eksemplarer. Denne er det planer om å omarbeide/oppdatere med det første (i 1998 eller 1999). Veilederen inneholder beskrivelse av hvordan man kan foreta en grov produktjonsberegning, forholdet til lovverket, lønnsomhetsbetraktninger og noe om teknisk utforming. Veilederen er ment som hjelp til sondering av mulighetene for å bygge kraftverk av denne typen og til den aller første planleggingen.

På bakgrunn av at det er registrert uheldige løsninger og feil dimensjonering i nye mikro- og minikraftverk, som gir dårlig utnyttelse av energien, vil departementet vurdere et supplement til NVEs veileder. Dette kan være en manual som går grundigere inn på ytelse, virkningsgrad og driftsregulering. Målgruppen for en slik manual bør være både utbyggere og leverandører av utstyr.

Energiloven legger til rette for denne virksomheten gjennom nettdgangen. Regjeringen vil vurdere om det er endringer i lover og regelverk som kan bidra til å forenkle behandlingen av denne type saker. Et av de aktuelle tiltak som vil bli vurdert er delegasjon av avgjørelsesmyndighet. En delegasjon av avgjørelsesmyndighet til NVE vil kunne gi kortere saksbehandlingstid for mikro- og minikraftverk.

Kap 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE)

Endring av bevilgninger på statsbudsjettet for 1998 under kap 2440 og kap 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:

1 000 kr)			
Kap/post/underpost	Vedtatt budsjett 1998	Forslag til ny bevilgning for 1998	Endring
Kap 2440			
30 Investeringer	24 185 000	26 300 000	2 115 000
50 Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	900 000	285 984	-614 016
Sum kap 2440	25 085 000	26 585 984	1 500 984
Kap 5440			
24.01 Driftsinntekter	82 500 000	67 600 000	-14 900 000
24.02 Driftsutgifter	-14 100 000	-13 600 000	500 000
24.03 Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 000 000	-2 000 000	0
24.04 Avskrivninger	-16 200 000	-14 000 000	2 200 000
24.05 Renter	-8 800 000	-8 900 000	-100 000
24 Driftsresultat	41 400 000	29 100 000	-12 300 000
30 Avskrivninger	16 200 000	14 000 000	-2 200 000
80 Renter	8 800 000	8 900 000	100 000
Sum kap 5440	66 400 000	52 000 000	-14 400 000
Kontantstrømmen til SDØE:			
Innbetalinger	82 500 000	67 600 000	-14 900 000
Utbetalinger	41 185 000	42 185 984	1 000 984
Nettoinntekt fra SDØE	41 315 000	25 414 016	-15 900 984

Kap 2440, post 30 Investeringer foreslås økt med 2 115 mill kroner til 26 300 mill kroner i 1998. Dette skyldes hovedsakelig økte anslag på investeringer for prosjekter som allerede er vedtatt. Det er tatt hensyn til virkningen av å forskyve investeringene knyttet til enkelte prosjekter under vurdering fra 1998 til 1999, jf St prp nr 52 for 1997-98 Redegjørelse for forskyvning av investeringer i petroleumsvirksomheten, plan for utbygging og drift av Gullfaks Sate-litter Fase 2 og Snorre 2, samt SDØE-deltagelse i etananlegget på Kårstø. Investeringer knyttet til prosjekt under vurdering er inkludert med 500 mill kroner i anslaget under kap 2440, post 30. Dette er et anslag for investeringer knyttet til prosjekter som forventes vedtatt i løpet av budsjettåret 1998. I tråd med tidligere praksis vil regjeringen komme tilbake med en samlet orientering om de prosjekter som vedtas under fullmakten med forenklet myndighets-behandling i nysalderingen for 1998.

Den årlige overføringen til Statens petroleums-forsikringsfond skal tilsvare hva Statoil forventer å betale i premie i forsikringsmarkedet justert for forskjeller i andeler. For 1997 ble SDØEs premiebesparelse ved selvforsikring anslått til kr 938 760 000.

Endelig premieoversikt for 1997 viser at SDØEs reelle premiebesparelse ved selvforsikring er kr 624 744 000. Det foreslås derfor at differansen på kr 314 016 000 blir justert ved å redusere bevilgningen for 1998 tilsvarende. Samtidig reduseres anslaget for premiebesparelse i 1998 fra 900 til 600 mill kroner på grunn av at en nå forventer lavere premier i forsikringsmarkedet. Kap 2440, post 50 Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond er i henhold til dette redusert med totalt kr 614 016 000, fra kr 900 000 000 til kr 285 984 000 for 1998.

Kap 5440, underpost 24.1 Driftsinntekter reduseres fra 82 500 til 67 600 mill kroner i 1998. I gjeldende budsjett for 1998 er anslaget for driftsinntekter basert på en gjennomsnittlig oljepris på 125 kroner pr fat. I revidert budsjett er det lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 110 kroner pr fat. Lavere oljeprisforutsetning og en nedjustering av produksjonen er hovedårsakene til at driftsinntekter er redusert med 14 900 mill kroner.

Kap 5440, underpost 24.2 Driftsutgifter foreslås redusert med 500 mill kroner, fra 14 100 til 13 600 mill kroner. Dette skyldes utsettelse av oppstarten av enkelte felt og lavere produksjon enn forventet.

Kap 5440, underpost 24.4 og post 30 Avskrivninger, er redusert med 2 200 mill kroner. Anslaget under denne posten beregnes etter produksjonsenhetsmetoden og påvirkes dermed både av endringer i forventet produksjon og endringer i estimatene for utvinnbare reserver for felt i produksjon. Reduksjonen i avskrivninger skyldes hovedsakelig lavere produksjon enn forventet.

Kap 5440, underpost 24.5 og post 80 Renter, er økt med 100 mill kroner. Dette skyldes hovedsakelig at anslaget for SDØEs investeringer i 1998 har økt.

Ovennevnte endringer medfører at SDØEs anslåtte driftsresultat under kap 5440, post 24 Driftsresultat, reduseres med 12 300 mill kroner, fra 41 400 til 29 100 mill kroner.

Samlet sett medfører ovennevnte endringer en reduksjon av SDØEs kontantstrøm med kr 15 900 984 000, fra kr 41 315 000 000 til kr 25 414 016 000. Dette medfører isolert sett en tilsvarende reduksjon av overføringen til Statens petroleumsfond, jf kap 2800, post 50 Overføring til fondet.

Kostnads- og prosjektutvikling på Kårstø

I St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) varslet Olje- og energidepartementet at man ville komme tilbake med en nærmere redegjørelse for kostnadsutviklingen i utbyggingen av landanleggene på Kårstø som skal behandle Åsgardgassen. Utgangspunktet for omtalen var at kostnadene og planene for utbyggingen på Kårstø har blitt betydelig mer omfattende siden oversendelse av Plan for anlegg og drift (PAD) i desember 1995, som var grunnlaget for omtalen av Åsgardprosjektet i St prp nr 50 (1995-96) *Olje og gassvirksomhet, utbygging og drift av Åsgardfeltet samt disponering av innretningene på Odinfeltet*. Departementet skrev i St prp nr 1 (1997-98) at en ville komme tilbake med en orientering om saken etter at de nye kostnadsanslagene var behandlet av selskapsgruppene. I tilleggsproposisjonen ble det likevel i anslaget for de samlede investeringer i petroleumsvirksomheten tatt høyde for de nye kostnadsanslagene for Åsgardanleggene på Kårstø. Selskapsgruppene, hovedsakelig Åsgard Unit og Statpipe, godkjente i mars 1998 kostnadsanslaget for de nye anleggene på Kårstø, og departementet vil derfor redegjøre nærmere for utviklingen knyttet til de nye anleggene på Kårstø.

Utbyggingen på Kårstø har gjennomgått en sterk utvikling med økte investeringer fra St prp nr 50 (1995-96) og frem til i dag. Investeringsøkningen, som vil bli nærmere redegjort for nedenfor, skyldes dels underestimering av kostnadene i opprinnelig anlegg og kostnadsøkninger som følge av en økning i prisene på innsatsfaktorene til byggingen av anleggene. Deler av investeringsøkningen skyldes imidlertid også forretningsutvikling ved at man har endret utforming og størrelse på anleggene for å øke kapasiteten og derved bedre inntjeningen.

I St prp nr 50 (1995-96) var de opprinnelige investeringene anslått til 2,6 mrd 1995-kroner for gassbehandlingsanleggene for Åsgardgassen på Kårstø. Overført til dagens kroneverdi utgjør dette 2,8 mrd 1998-kroner (I resten av redegjørelsen brukes 1998-kroner).

Gassbehandlingsanlegget som beskrevet i St prp nr 50 (1995-96), bestod av et stort ekstraksjonsanlegg som skiller tørrgass fra våtgass og gasskompressor uten reservekompressor kapasitet. For videre behandling av våtgassen var det lagt opp til en løsning med utnyttelse av ledig kapasitet ved eksisterende fraksjoneringsanlegg på Kårstø. På grunn av for stor teknisk risiko og ønsket om høyere regularitet, er det i dag lagt opp til to ekstraksjonsanlegg fremfor ett og å øke kapasiteten i kompressorene. I tillegg er det valgt å bygge et nytt fraksjoneringsanlegg som vil øke behandlingsskapasiteten for våtgass på Kårstø. Ut over dette er det utført andre endringer i forhold til de opprinnelige planene for å bedre behandlingsskvaliteten og optimalisere lagre- og lastesystemer for våtgassen også. Forholdene er lagt til rette for senere utvidelser gjennom forhåndsinvesteringer.

Den forretningsutvikling som er gjennomført, og som ikke ville vært mulig å realisere uten de skisserte endringene, har ifølge operatøren medført en betydelig økning i forventede inntekter fra Kårstøanleggene. Økningen i behandlingsskapasiteten gjør det mulig å ta bedre vare på gassproduksjonen fra andre felt ved å utnytte gass som ellers ville gått tapt ved injisering. I tillegg har større lager- og utskipingsanlegg lagt forholdene til rette for økt produktpris og større inntjening.

Det har siden fremleggelsen av St prp nr 50 (1995-96) tilkommet planer om nye prosjekter for økt verdiskapning på Kårstø. Disse omfatter etananlegg (jf St prp nr 52, 1998-99), anleggsmodifikasjoner i tilknytning til optimalisering av rørledningene Europipe 2 og Åsgard Transport og forberedende grunnarbeider for Naturkraft AS. For å utnytte stor-driftsfordeler og bedre koordineringen av prosjektgjennomføringen mellom Åsgardanleggene og de øvrige prosjektene, har operatøren Statoil organisert utbyggingen av nye prosjekter under Kårstø Utbygging Prosjekt (KUP).

Selskapsgruppene i de ulike prosjektene har på bakgrunn av en detaljering av utbyggingsplanene utarbeidet nye kostnads- og inntektsanslag for ferdigstillelsen av de nye anleggene på Kårstø. Medregnet alle prosjektene under KUP, er de samlede investeringene kostnadsestimert til 8,8 mrd kroner. Av dette utgjør Åsgardanleggene 6,9 mrd kroner, mens de øvrige prosjekter utgjør 1,9 mrd kroner.

Kostnadsøkningen for Åsgardanleggene fra 2,8 mrd kroner i St prp nr 50 (1995-96) til dagens 6,9 mrd kroner beløper seg til 4,1 mrd kroner.

Av kostnadsøkningen kan 1,6 mrd kroner tilskrives forretningsutvikling. Dette innebærer endringer i

konseptløsninger for gassbehandlingsanleggene. Disse endringene er med på å øke behandlingskapasiteten, bedre prosesseringskvaliteten og derved øke inntektsgrunnlaget.

Ytterligere 0,8 mrd kroner kan tilskrives generell prisutvikling i leverandørmarkedet. Basert på markedsvurderinger, har operatøren måttet oppjustere sine budsjetter utfra en økning i bl a forventede timepriser.

Endelig kan 1,7 mrd kroner henføres til underestimert. Dette har sammenheng med at det i det

opprinnelige konseptet som beskrevet i St prp nr 50 (1995-96), og i tidlige anslag for nye anlegg, ble gjort en del for optimistiske forutsetninger hva angår tekniske løsninger og påregnede kostnader. Dette er et forhold som operatøren beklager sterkt.

Tidsfordelingen av investeringene

Investeringsprofilen for Åsgardanleggene og øvrige planlagte anlegg på Kårstø illustrert i tabellen nedenfor (alle tall i mill 1998-kr):

	1996-97	1998	1999	2000	Total
Åsgard anlegg	489	3 446	2 326	654	6 915
Andre prosjekter	136	879	702	158	1 875
KUP total	625	4 325	3 028	812	8 790

I forhold til tidligere kostnadsanslag som var grunnlaget for budsjettet i St prp nr 1 (1997-98), er totalbudsjettet for prosjektene tilnærmet uendret. Investeringsprofilen er imidlertid endret fra det som ble lagt til grunn slik at investeringene øker særlig i 1998, men også noe i 1999, mens investeringene i 2000 går tilsvarende ned. Statoil har imidlertid i brev til OED av 1. april 1998 bekreftet at selskapet legger til grunn at de samlede investeringsutbetalingene for den totale prosjektporteføljen av besluttede prosjekter der Statoil er operatør, og herunder KUP, vil være innenfor de tidligere meddelte anslag for 1998.

For Åsgardanleggene på Kårstø som helhet, har det selv med investeringsøkningene tatt i betraktning, funnet sted en positiv utvikling i den samlede verdiskapningen i forhold til opprinnelig anleggsutforming. Den samfunnsøkonomiske verdien av inntektene har økt med 7,4 mrd kroner siden fremleggelsen av plan for anlegg og drift (PAD) for Åsgard, mens verdien av kostnadene er økt med 4,2 mrd kroner, regnet som nåverdi. Dette gir en netto verdiøkning på 3,2 mrd kroner (nåverdi).

Lønnsomheten i Åsgardprosjektet som helhet er imidlertid blitt redusert siden fremleggelsen av St prp nr 50 (1995-96). Dette skyldes utviklingen i andre deler av Åsgardprosjektet. Etter operatørens vurdering rokker ikke denne utviklingen av kostnadene ved at det var riktig å bygge ut Åsgardfeltet og føre gassen i land til Kårstø.

Kostnadsoverskridelser ved utbyggingen av Balderfeltet

Plan for utbygging og drift (PUD) for Balderfeltet i utvinningstillatelse 001 ble levert i oktober 1995, og godkjent av Kongen i Statsråd i februar 1996. Operatør for feltet er Esso Norge AS, som har 100 pst av eierandelene, SDØE har dermed ikke eierandeler i Balderfeltet. Utbyggingsløsningen er et produksjons- og lasteskip som operatøren kjøpte av Smed-

vig ASA mens det var under bygging ved verftet FELS i Singapore. I PUD var de totale investeringene anslått til 4,7 mrd (1995-) kroner (tilsvarende 4,9 mrd 1997-kroner). Prosjektet kom dermed innenfor beløpsgrensen for stortingsbehandling (5 mrd kroner). Ved framleggelse av St prp nr 1 (1997-98) i oktober 1997 var det klart at kostnadene ville bli langt høyere enn anslaget i PUD, operatøren hadde på det tidspunktet ikke utarbeidet en fullstendig oversikt over kostnadene. Et slikt anslag var ikke klart før i midten av desember 1997. Olje- og energiministeren informerte Stortinget 15. desember om at kostnads-overskridelsene ville bli på om lag 3 mrd 97-kroner.

Esso anslår nå kostnadene ved utbyggingen til å bli 7,9 mrd 97-kroner, en økning på 60 prosent i forhold til investeringsanslaget i PUD. Investeringene i inneværende år vil øke med 1,8 mrd 97-kroner i forhold til anslag i PUD på 210 mill. For 1999 vil økningen være på 1 mrd 97-kroner. I PUD var oppstartstidspunkt angitt til årsskiftet 1996/97. Man forventer nå oppstart sommeren 1999.

Størstedelen av investeringsøkningene er knyttet til utbedringsarbeid på produksjonsskipet. Kostnadene knyttet til prosjektledelse, boring og undervannsbrønner har også økt. Når det gjelder kostnader til boring og undervannsbrønner er økningen stort sett på grunn av utsatt oppstart, og dermed behov for midlertidig plugging av brønner. En stor andel av økningen i investeringene påløper i utlandet (ca 60 prosent). Dette innebærer at endringer i valutakurs vil påvirke prosjektkostnadene i norske kroner.

Kap 4829 Konsesjonsavgiftsfondet

Post 01 Overføring fra fondet

Det foreslås å øke uttaket fra Konsesjonsavgiftsfondet med 29 mill kroner, fra 134 til 163 mill kroner i 1998. Det økte uttaket skyldes økte utgifter knyttet til ombygging av dam Ula (9 mill kroner) og utbed-

ringer ved Solbergfoss dam (20 mill kroner), jf omtale under kap 1820, post 30 og post 34.

Kap 4860 Statnett SF

Post 80 Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft

I St prp nr 1 for 1997-98 ble det budsjettet med 60 mill kroner i inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft. Inntektene fra ordningen blir inntektsført på statsbudsjettet året etter at de har påløpt, dvs inntekter påløpt i 1997 blir inntektsført i 1998. Årsresultatet fra Statnett SF viser at de faktiske inntektene (inkludert renter) i 1997 knyttet til ordningen er på nær 72,2 mill kroner. Inntektene fra ordningen (eksklusiv renter) skal gå til dekning av det akkumulerte underskuddet for oppgjørsordningen. Pr 1. januar 1998 er den nominelle fordringen på 246 mill kroner.

3.17 STATSBANKENE

Det vises til omtale i St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) der Regjeringen varslet at en ville vurdere eventuelle endringer i statsbankenes utlånsrammer i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1998. Forretningsbanken (inkl. Postbanken) og sparebankens utlån til publikum økte med 17,4 pst eller 104 mrd kroner fra mars i fjor til mars i år. I dagens økonomiske situasjon som gjør det nødvendig å vurdere tiltak overfor de øvrige bankene for å bremse den kraftige utlånsveksten, vil ikke regjeringen foreslå å øke utlånsrammene i statsbankene. På denne bakgrunn foreslås det ingen endringer i statsbankenes utlånsrammer i 1998.

Postbankens forretningsstrategi

Stortinget fattet ved sin behandling av St prp nr 2/ Innst S nr 31 (1996-97) og Ot prp nr 2/ Innst O nr 10 (1996-97) følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen foreta en bred vurdering av Postbankens forretningsstrategi i forhold til Stortingets forutsetninger bl a innenfor rammene av statens samlede bankvirksomhet og av eventuelle følger for Postverket.»

Regjeringen gikk i sitt fremlegg til statsbudsjett for 1998, jf St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98), inn for at Postbanken skulle gis adgang til å benytte de samme instrumenter for ansvarlig lånekapital som andre banker. Stortinget sluttet seg til dette. Regjeringen bebudet samtidig at den i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1998 skulle komme tilbake med en vurdering av Postbankens forhold til andre statsbanker i samsvar med Stortingets vedtak, inkludert spørsmålet om etablering av Norges Kommunalbank som et heleid datterselskap under Post-

banken, og spørsmålet om Postbanken skal gis adgang til å kjøpe opp låneporteføljer og finansinstitusjoner.

Postbankens rolle og virksomhet

Grunnlaget for Postbankens virksomhet er å sikre et reelt bankalternativ for personkunder og små og mellomstore bedrifter i hele landet. Postbanken har også en sentral rolle innen betalingsformidling.

Postbankloven gir Postbanken plikt og enerett til å levere sine grunntjenester gjennom Posten Norge BAs (Postens) nett. I om lag 1/3 av kommunene er Postbanken den eneste banken eller en av to banker. Ved etableringen av Norges Postbank, og ved den senere fusjonen mellom Norges Postbank og Postgiro til Postbanken, ble det lagt til grunn at banken i sin ordinære virksomhet skal være likestilt med forretnings- og sparebankene. Bestemmelsene i banklovgivningen og finansieringsvirksomhetsloven ble gjort gjeldende på mange områder.

Det er fra statens side stilt krav om at Postbanken skal drives etter forretningsmessige prinsipper, men Postbanken er samtidig pålagt å holde en lav risikoprofil i alle deler av virksomheten, jf bl a St prp nr 38 (1993-94) om fusjon mellom Postgiro og Norges Postbank.

Det er særlig på to områder Postbanken skiller seg fra forretnings- og sparebankene. For det første utgjør Postbankens kostnader en høyere andel av driftsinntektene enn for gjennomsnittet av forretnings- og sparebankene. Dette har bl a sammenheng med Postbankens stilling som en tung aktør innenfor betalingsformidling, som er en virksomhet som drives med lavere risiko, men også med lavere marginer enn bankdriften forøvrig.

For det andre har Postbanken en betydelig innskuddsmasse, mens utlån utgjør en lav andel av forvaltningskapitalen sammenlignet med gjennomsnittet for andre norske banker. Postbanken har derfor plassert en betydelig andel av sin forvaltningskapital i verdipapirer. Banken har tilpasset verdipapirsammensetningen for å oppnå tilfredsstillende avkastning. Selv om denne forvaltningen hittil har vært lønnsom for Postbanken i en tid med rentenedgang, kan den gi negative utslag i de løpende resultatene dersom det blir renteoppgang. Postbanken kan selv redusere renterisikoen gjennom operasjoner i det kortsiktige pengemarkedet og derivatmarkedet. Bankens utfordring er å bedre stabiliteten i bankens inntjening uten å redusere inntjeningsnivået.

Den teknologiske utviklingen, spesielt overgangen til elektronisk betalingsformidling, setter store krav til kostnadseffektive løsninger. Utfordringene mht investeringer på IT-siden kan for Postbanken vise seg å være like viktige for bankens utvikling som utfordringene knyttet til den betydelige renterisikoen. Størrelse og samarbeidskonstellasjoner er etter Postbankens egne vurderinger viktige forutsetninger

for å oppnå tilstrekkelig kostnadsdeling og dermed forsvarlig kostnadsbase.

Vurdering av samordning mellom Postbanken og statsbankene

På bakgrunn av de hovedutfordringer som Postbanken står overfor er det foretatt en vurdering av spørsmålet om en samordning mellom Postbanken og statsbankene.

Det norske statsbanksystemet består i dag av fem banker som har til hovedoppgave å yte kreditt til bestemte investeringsformål. Statsbankene omfatter Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, Den Norske Stats Husbank, Statens Landbruksbank, Statens lånekasse for utdanning og Norges Kommunalbank.

Statsbankenes oppgave i dag er å supplere det øvrige kredittmarkedet. Statsbankenes virksomhet bør derfor først og fremst rettes inn mot å yte lån der det er samfunnsøkonomisk og fordelingspolitisk ønskelig, men der det ikke gis et tilfredsstillende tilbud i det ordinære kredittmarkedet.

Husbanken, Landbruksbanken, Lånekassen og SND forvalter ulike sektorpolitiske virkemidler i tillegg til selve lånevirsomheten. Lånene i tillegg til tilskudds-, garanti- eller egenkapitalordninger inngår som en integrert del av sektorpolitikken på et område. Vilårene for lånene, eller prinsippene for fastsetting av disse, er en del av den respektive sektorpolitikken, f eks som en del av boligpolitikken, landbrukspolitikken, utdanningspolitikken eller regionalpolitikken. En overførsel av deler av statsbankenes porteføljer til Postbanken ville i de fleste tilfeller berøre lånenes funksjon som virkemidler i sektorpolitikken. På denne bakgrunn har Regjeringen kommet til at det ikke er aktuelt med noen samordning mellom Postbanken og Husbanken, Landbruksbanken, Lånekassen, eller SND.

Kommunalbanken skiller seg på flere områder ut i forhold til de øvrige statsbankene. Kommunalbanken forvalter kun i begrenset grad særskilte virkemidler i tillegg til selve utlånsvirksomheten. Kommunalbanken låner ikke via statskassen, slik de øvrige statsbankene gjør. Videre skal Kommunalbankens utlånsvirksomhet etter regelverket skje etter bank- og forretningsmessige prinsipper. Statsbankutvalget (jf NOU 1995:11 Statsbankene under endrede rammevilkår) så derfor ikke sterke grunner til å opprettholde Kommunalbanken som statsbank. På denne bakgrunn har regjeringen foretatt en særskilt vurdering av spørsmålet om samordning mellom Postbanken og Kommunalbanken.

Regjeringen ønsker at Kommunalbanken fortsatt skal spille en sentral rolle for finansiering av kommunesektoren. Dette innebærer at banken fortsatt skal kunne tilby konkurransedyktige lånevilkår og fastsette det rentenivå som de øvrige lånegiverne til kommunal sektor må forholde seg til.

En eventuell samordning med Kommunalbanken vil kunne øke Postbankens fleksibilitet og sikre banken flere ben å stå på. En eventuell samordning vil bare i begrenset grad bidra til å redusere Postbankens renterisiko, men vil kunne bedre bankens balansestruktur noe gjennom økt utlån i et kundesegment med svært lav kredittrisiko. Regjeringen vil imidlertid påpeke at Postbanken har et selvstendig ansvar for å løse egne utfordringer, herunder spørsmålet om renterisiko og balansestruktur, jf ovenfor.

Videre vil ikke en eventuell samordning med Kommunalbanken berøre andre av Postbankens viktige utfordringer, herunder problemer knyttet til å effektivisere den kostbare betalingsformidlingen, samt utfordringer knyttet til å sikre en tilfredsstillende lønnsomhet innenfor vanlige bankprodukter.

Etter en total vurdering finner ikke regjeringen det hensiktsmessig å samordne Postbanken og Kommunalbanken. Regjeringen ser det imidlertid som viktig at Postbanken får adgang til å disponere de samme virkemidler som konkurrerende virksomheter.

Forslag om adgang for Postbanken til å søke om kjøp av finansinstitusjoner og låneporteføljer

Etter Regjeringens oppfatning står Postbanken overfor store utfordringer i en skjerpet konkurransesituasjon. Stortinget har lagt til grunn at Postbanken i sin ordinære virksomhet skal være likestilt med forretnings- og sparebankene så langt det passer. Stortinget har imidlertid vedtatt at Postbanken ikke har adgang til å kjøpe finansinstitusjoner eller vesentlige låneporteføljer, jf Budsjett-innst S II (1996-97). For at Postbanken skal kunne operere på samme grunnlag som forretnings- og sparebankene og dermed kunne sikre et reelt bankalternativ over hele landet, foreslår regjeringen at Postbanken gis formell adgang til å inngå ulike typer samarbeid og allianser, herunder kjøp av andre selskaper, finansinstitusjoner og låneporteføljer. Postbanken vil da ha den samme handlefrihet til å søke om slike tillatelser som bankens norske og utenlandske konkurrenter. En formell adgang til å inngå ulike typer samarbeid og allianser, herunder kjøp av andre selskaper, finansinstitusjoner og låneporteføljer, vil også bidra til Postbankens muligheter for på forretningsmessig grunnlag å kunne løse sine hovedutfordringer, herunder bankens eksponering mot renterisiko.

Kommunalbankens garantiprovisjon

Staten garanterer for de lån som Kommunalbanken tar opp. Fra 1996 har Kommunalbanken betalt en provisjon på garantien til staten. I forbindelse med salderingen av statsbudsjettet for 1996 ble provisjonen fastsatt til 0,15 pst av Kommunalbankens innlån. Stortinget vedtok uforandret sats for 1998, dvs 0,15 pst i forbindelse med behandlingen av St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98).

Regjeringen finner det rimelig at Kommunalbanken er pålagt en provisjon på statsgarantien. Provisjonssatsen bør imidlertid til en hver tid mest mulig gjenspeile verdien i markedet av statsgarantien. Hvis satsen er for høy i forhold til markedsverdien, vil dette vanskeliggjøre bankens evne til å konkurrere.

Verdien av statsgarantien avtok til ut i 1997, uten at satsen for garantiprovisjonen ble redusert. I de siste månedene har verdien steget noe. Regjeringen vil foreslå at satsen for garantiprovisjonen nedsettes fra 0,15 pst til 0,10 pst med virkning fra 01.01.98.

Regjeringen følger utviklingen i verdien på statsgarantien nøye og vil vurdere provisjonssatsen på nytt i statsbudsjettet for 1999.

Provisjonen betales etterskuddsvis slik at forslaget ikke vil ha budsjettvirkning før i 1999. Det er anslått at provisjonsinntektene til staten vil bli redusert med om lag 10 mill kroner i 1999 som følge av den reduserte satsen.

4 Oppfølging av budsjettreformutvalgets innstilling: Sammenslåing av kapitler og poster

4.1 INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Regjeringen vil med virkning fra 1.1.1999 foreslå sammenslåing av en del kapitler og poster på statsbudsjettet. Bakgrunnen for sammenslåingene er Stortingets behandling av budsjettreformutvalgets innstilling, jf Innst S nr 243 (1996-97), som inneholdt flere forslag for å forenkle og effektivisere budsjettprosessen.

Innstillingen fra budsjettreformutvalget, og senere innstillingen fra Stortingets presidentskap, inneholdt en rekke forslag til endringer, både av Stortingets budsjettprosess og av selve budsjettets inndeling i kapitler og poster, som ble vedtatt av Stortinget. For 1998-budsjettet ble deler av innstillingen fulgt opp ved at postene 1 og 11 ble slått sammen til ny post 1, og 45 og 46 ble slått sammen til ny post 45. I tillegg ble systemet med stillingshjemler opphevet.

I innstillingen fra Stortingets presidentskap ble regjeringen i tillegg bedt om å vurdere, og eventuelt «følge opp overfor Stortinget», budsjettreformutvalgets forslag om at «regjeringen legger fram forslag om en systematisk sammenslåing av kapitler i en særskilt proposisjon uavhengig av årets budsjettproposisjon.» I tillegg ble det bedt om at «...en sammenslåing av tilskuddsposter vurderes samtidig med en sammenslåing av kapitler.»

Gjennom denne proposisjonen har regjeringen valgt å følge opp budsjettreformutvalgets forslag overfor Stortinget ved å orientere om forslagene til sammenslåinger som planlegges iverksatt i St prp nr 1 (1998-99). Dermed er det ikke lagt opp til å fremme en egen proposisjon om sammenslåingene.

Budsjettreformutvalgets formuleringer er utgangspunktet for regjeringens vurderinger av de enkelte endringene:

«I stor utstrekning vil arbeidet bestå i en skjønnsmessig vurdering av om flere kapitler gjelder samme eller forskjellige «formål». Det bør legges vekt på å få en oppdeling som tilfredsstiller Stortingets behov for å markere hva som utfra en konstitusjonell og politisk vurdering anses for å være forskjellige formål.»

Når det gjelder sammenslåingen av tilskuddsposter formulerte utvalget følgende:

«Det må antas at en storstilt sammenslåing av tilskuddsposter vil reise konstitusjonelle og politiske spørsmål i større utstrekning enn sammenslåing av poster for statens drifts- og investeringsutgifter. Likevel vil man nok også på dette området kunne slå sammen poster som er opprettet bare for å ivareta administrative hensyn.»

Arbeidet med oppfølging av budsjettreformutvalget som omtales i denne proposisjonen bør ses uavhengig av endringer i kapitler og poster som følger av eventuelle funksjonsendringer mellom departementene eller andre endringer som følger av den ordinære budsjettbehandlingen. Forslagene til endringer i kapitler og poster er motivert utfra premissene som lå i budsjettreformutvalgets innstilling.

I tråd med disse premissene, inneholder dette kapitlet regjeringens planlagte endringer i kapitler og poster. Det legges opp til at endringene i kapitler og poster gjøres gjeldende fra 1. januar 1999 og innarbeides således i forslag til St prp nr 1 (1998-99) Statsbudsjettet for 1999.

4.2 FORSLAG OM SAMMENSLÅING AV KAPITLER OG POSTER

Utenriksdepartementet

PROGRAMOMRÅDE 02 UTENRIKSFORMÅL

Under programområdet 02 er tilskuddspostene under kapitlene likeartete, og en sammenslåing av disse innebærer en forenkling av budsjettstrukturen. Det anses ikke lenger å være formålstjenlig med en oppsplitting i flere poster.

Kap 115 Presse, kultur- og informasjonsformål

Under kap 115 Presse, kultur- og informasjonsformål foreslås postene 70 Informasjonsprosjekter om utenriks- og handelspolitiske spørsmål, post 75 Tilskudd til norske studier på universitetsnivå, post 78 Presse-, kultur- og informasjonstiltak i utlandet, og post 79 Stipend slått sammen til ny post 70 Tilskudd til presse, kultur- og informasjonsformål, kan overføres. Tidligere poster blir underposter.

Kap 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner

Det foreslås at kap 116 Deltakelse i internasjonale organisasjoner, post 01 Driftsutgifter slås i sammen med kap 100 Utenriksdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Post 01 Driftsutgifter gjelder i hovedsak Utenriksdepartementets egne utgifter til reiser, representasjon o.l. i forbindelse med deltakelse i internasjonale organisasjoner og andre internasjonale møter og forhandlinger knyttet til departementets virksomhet. Det foreslås derfor at posten slås sammen med Utenriksdepartementet ordinære driftsbevilgning.

Under kap 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner foreslås i tillegg post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner og 71 Tilskudd til internasjonale økonomiske organisasjoner slått sammen til ny post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner.

PROGRAMOMRÅDE 03 INTERNASJONAL BISTAND

Bistanden er knyttet til prosjekter og programmer i land der forholdene ofte kan være risikofylte, uoversiktlige og uforutsigbare, noe som kan medføre forsinkelser og behov for justeringer av vedtatte planer. Forslagene til forenklinger i budsjettinndelingen vil gjøre det mulig å bruke bistandsmidlene mer effektivt.

Kap 150 Bistand til Afrika, kap 151 Bistand til Asia og kap 152 Bistand til Mellom-Amerika

Kap 150 Bistand til Afrika, kap 151 Bistand til Asia og kap 152 Bistand til Mellom-Amerika foreslås slått sammen til nytt kap 150 Bistand til prioriterte land og regioner.

Kap 150, post 70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Etiopia, post 71 Langsiktig utviklingssamarbeid med Tanzania, post 72 Langsiktig utviklingssamarbeid med Zambia, post 73 Langsiktig utviklingssamarbeid med Eritrea, post 74 Langsiktig utviklingssamarbeid med Mosambik, post 75 Langsiktig utviklingssamarbeid med Zimbabwe, post 76 Langsiktig utviklingssamarbeid med Uganda, post 77 Langsiktig utviklingssamarbeid med Malawi, post 78 Regionbevilgning for prioriterte land og post 79 Regionbevilgning for andre samarbeidsland foreslås slått sammen til ny post 70 Bistand til Afrika, kan overføres. Tidligere poster blir underposter.

Kap 151, post 70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Sri Lanka, post 71 Langsiktig utviklingssamarbeid med Nepal, post 72 Langsiktig utviklingssamarbeid med Bangladesh og post 74 Regionbevilgning for Asia foreslås slått sammen til ny post 71 Bistand til Asia, kan overføres. Tidligere poster blir underposter.

Kap 152, post 70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Nicaragua og post 71 Regionbevilgning for Mellom-Amerika foreslås slått sammen til ny post 72 Bistand til Mellom-Amerika, kan overføres. Tidligere poster blir underposter.

Det legges til grunn at det i budsjettproposisjonen skal oppgis bevilgningsforslag på underpostnivå for de enkelte land. Disse forslagene skal bare kunne fravikes dersom det ikke er mulig å bruke midlene i forhold til planlagt fremdrift; f.eks på grunn av uforutsette endringer av teknisk, organisatorisk eller annen art i de enkelte mottagerland. Forslag til endringer i bruk av midlene som følge av eventuelle nye politiske prioriteringer fra regjeringens side forutsettes lagt fram for Stortinget.

Kap 155 Miljø- og naturressursforvaltning

Under kap 155 Miljø- og naturressursforvaltning foreslås post 70 Tilskudd til miljøverntiltak og post 71 Tilskudd til utvidet miljør samarbeid, slått sammen til ny post 70 Tilskudd til miljø- og naturressursforvaltning, kan overføres.

Kap 157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling

Under kap 157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling foreslås post 70 Tilskudd til næringslivets engasjementer i utviklingsland, post 71 Tilskudd til institusjons- og kompetanseutvikling, post 72 Tilskudd og veiledning til utviklingsland ved eksport til Norge, post 73 Tilskudd til opplæring ved eksport, post 74 Tilskudd til parallellfinansiering og post 75 Tilskudd til blandede kreditter slått sammen til ny post 70 Tilskudd til næringsutvikling og økonomisk utvikling, kan overføres.

Kap 160 Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND)

Kap 160 Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND) foreslås slått sammen med kap 157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling under nytt kap 157. Post 70 Tilskudd til tapsavsetning foreslås endret til post 71 Tilskudd til tapsavsetning - NORFUND, kan overføres. Post 90 Grunnfondskapital foreslås endret til post 91 Grunnfondskapital - NORFUND.

Kap 161 Generelle bidrag - FN-organisasjoner

Under kap 161 Generelle bidrag - FN-organisasjoner foreslås post 70 Tilskudd til FNs utviklingsprogram (UNDP) og underliggende fond, post 71 Tilskudd til FNs befolkningsfond (UNFPA), post 72 Tilskudd til FNs barnefond (UNICEF) og andre barnerettede tiltak, post 73 Tilskudd til helsetiltak, post 74 Tilskudd til Verdens matvareprogram (WFP), post 75 Tilskudd til landbruksforskning, post 76 Tilskudd til utdanning, kommunikasjon og forskning, post 77 Tilskudd til kvinneorganisasjoner (UNIFEM og IN-STRAW) og post 78 Tilskudd - utlignende bidrag FN-organisasjoner slått sammen til ny post 70 Tilskudd til FN-organisasjoner, kan overføres. Tidligere poster blir underposter.

Kap 163 Generelle bidrag - finansinstitusjoner

Under kap 163 Generelle bidrag - finansinstitusjoner foreslås post 70 Innskudd i Verdensbankgruppen, post 71 Innskudd i Den asiatiske utviklingsbank og fond, post 72 Innskudd i Den afrikanske utviklingsbank og fond, post 73 Innskudd i Den interamerikanske utviklingsbank og Spesialfondet, post 75 Innskudd i Internasjonalt fond for jordbruksutvikling (IFAD), og post 76 Innskudd i Nordisk utviklingsfond slått sammen til ny post 70 Innskudd i finansinstitusjoner, kan overføres. Nåværende 70-poster beholdes som underposter.

Kap 164 Generelle bidrag - andre organisasjoner

Under kap 164 Generelle bidrag - andre organisasjoner foreslås post 70 Tilskudd til Den internasjonale føderasjon for familieplanlegging (IPPF), post 71 Tilskudd til Kvinners internasjonale garantifond (WWB), post 72 Tilskudd til Den internasjonale tuberkulose- og lungesykdomsunion (IUATLD), post 73 Tilskudd til Det internasjonale institutt for demokrati og valgstøtte (IDEA), post 74 Tilskudd til informasjons- og kommunikasjonsprosjekter og aktiviteter i eller for utviklingsland og post 75 Tilskudd til internasjonale konferanser slått sammen til ny post 70 Tilskudd til andre organisasjoner, kan overføres. Nåværende 70-poster beholdes som underposter.

Kap 165 Bilateral bistand administrert av internasjonale organisasjoner (multi-bi)

Under kap 165 Bilateral bistand administrert av internasjonale organisasjoner (multi-bi) foreslås post 70 Samfinansiering med bankene, post 71 Tilskudd til fond og programmer, post 72 Tilskudd til særorganisasjoner m v og post 75 Tilskudd til eksperter og junioreksperter slått sammen til ny post 70 Tilskudd til multi-bi samarbeid, kan overføres. Nåværende 70-poster beholdes som underposter.

Kap 166 Gjeldslettetiltak

Under kap 166 Gjeldslettetiltak foreslås post 70 Tilskudd til fond for internasjonale gjeldsoperasjoner og post 71 Tilskudd til oppfølging av Parisklubb-avtaler slått sammen til ny post 70 Tilskudd til gjeldslettetiltak, kan overføres. Nåværende 70-poster beholdes som underposter.

Kap 190 Humanitær bistand

Kap 190 Humanitær bistand ved naturkatastrofer foreslås slått sammen med kap 191 Menneskerettigheter, humanitær bistand og flyktningetiltak under kap 191. 70-postene under kap 190 og kap 191 foreslås slått sammen til ny 70-post Tilskudd til menneskerettigheter, humanitær bistand og flyktningetiltak, kan overføres. 70-postene foreslås videreført på underpostnivå.

Kap 192 Fred, forsoning og demokrati

Under kap 192 Fred, forsoning og demokrati foreslås post 71 og 72 slått sammen til ny post 71 Tilskudd til det tidligere Jugoslavia og ODA-godkjente OSSE-land, kan overføres.

Kap 194 Utvikling og nedrustning

Kap 194 Utvikling og nedrustning foreslås slått sammen med kap 192, slik at post 01 Driftsutgifter blir felles post 01, mens nåværende post 70 blir ny post 72 Utvikling og nedrustning.

Kap 197 Bistand til Sentral- og Øst-Europa og internasjonale miljøtiltak

Benevnelsen på kap 197 Bistand til Sentral- og Øst-Europa og internasjonale miljøtiltak foreslås endret til Bistand til ikke ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak. Postene 72 Tilskudd til demokrati, utvikling og nasjonal selvstendighet, 73 Tilskudd til miljøtiltak i Sentral- og Øst-Europa og 75 Tilskudd til prosjektsamarbeid overfor Sentral- og Øst-Europa foreslås slått sammen til ny post 70 Tilskudd til samarbeidsprogrammet for Sentral- og Øst-Europa, kan overføres. Postene 74 Tilskudd til atomsikkerhetstiltak i Øst-Europa, kan overføres, 76 Tilskudd til internasjonale klima- og miljøtiltak, kan overføres og 77 Tilskudd til gjeldslette, kan overføres, beholdes uendret.

Til å ivareta behovet for midler til fred og demokratitiltak utenom bistandsbudsjettet foreslås det opprettet en ny post 71 Fred og demokratitiltak (ikke ODA-land), kan overføres.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet**Kap 235 Statlige videregående skoler i landbruksfag og naturbruk**

Det foreslås at kapitlet slås sammen med kap 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå. Tilsvarende slås inntektskapittel 3235 sammen med kap 3232.

Kap 232 får etter dette følgende poster:

- 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 60
- 21 Sikkerhetsopplæring for fiskere
- 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres
- 60 Tilskudd til fylkeskommuner
- 75 Til disposisjon for departementet

Kap 280 Riksbibliotekstjenesten

Det foreslås at kapitlet slås sammen med kap 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler. Det samme gjelder for tilsvarende inntektskapittel. Nåværende post 70 Tilskudd til Biblioteque Nordique under kap 280 foreslås flyttet til nytt kap 74 under kap 281, med samme betegnelse.

Kap 234 Tilskudd til lærebedrifter og lærlinger, post 74 Tilskudd til andre opplæringstiltak

Det foreslås at midlene på posten bevilges over kap 239 Andre formål i videregående opplæring, post 75 Tilskudd.

Kulturdepartementet**Kap 321 Stipend- og garantiinntekter**

Regjeringen foreslår at nåværende kap 321 Stipend- og garantiinntekter endrer navn til kap 321 Kunstnerformål fra og med 1999. Det foreslås videre at

nåværende kap 322, post 74 Visningsvederlag, kap 322, post 76 Utstillingsstipend og kap 326, post 75 Bibliotekvederlag avvikles fra og med 1999 og i stedet budsjetteres under nytt kap 321 Kunstnerformål, ny post 75 Vederlagsordninger.

Det er hensiktsmessig i størst mulig grad å samle alle ordninger som berører kunstnerpolitikk under samme kapittel. Visningsvederlag, utstillingsstipend og bibliotekvederlag er kunstnerpolitiske virkemidler som i dag budsjetteres under andre kapitler.

Kap 322 Billedkunst, kunsthåndverk og design

Regjeringen foreslår at kap 322, post 73 Utstillinger avvikles som egen post fra og med 1999 og at tilskuddene i stedet budsjetteres under post 78 Ymse faste tiltak.

Kap 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Regjeringen foreslår at post 73 Noregs Mållag og post 74 Det Norske Samlaget avvikles som egne poster fra og med 1999 og at tilskuddene i stedet budsjetteres under post 78 Ymse faste tiltak.

I St prp nr 1 Tillegg nr 3 (1997-98) ble det opprettet to nye poster under kap 326, post 73 Noregs Mållag og post 74 Det Norske Samlaget. En ny vurdering viser at det ikke er formålstjenlig at disse tilskuddene budsjetteres under egne poster. Det er mest hensiktsmessig at tilskuddene budsjetteres under post 78 Ymse faste tiltak, som ble opprettet i statsbudsjettet for 1998, jf St prp nr 1 (1997-98).

Kap 334 Film- og medieformål

Regjeringen foreslår at nåværende post 71 Produksjonstilskudd og billettstøtte til norske spillefilmer endrer navn til post 71 Filmproduksjon m.m. Videre foreslås det at alle tilskuddene til filmproduksjon, med unntak av tilskuddet til Audiovisuelt produksjonsfond, samles under ny post 71 Filmproduksjon m.m.

Tilskuddene til filmproduksjon er i dag fordelt på flere poster under kap 334 Film- og medieformål, bl a post 71 Produksjonstilskudd og billettstøtte til norske spillefilmer og post 74 Kortfilmproduksjon m.m. Dette er en uheldig situasjon og oppsplittingen vanskeliggjør en bedre helhetlig styring av de samlede midlene til filmproduksjon.

Tilskuddet til Audiovisuelt produksjonsfond må beholdes på egen post av hensyn til TV 2s bidrag til finansieringen av fondet, samt at fondet også yter tilskudd til nærkringkastingsformål.

Forslaget innebærer at den delen av bevilgningen under post 74 Kortfilmproduksjon m.m., som i dag går til kortfilm- og novellefilmproduksjon, samt manuskriptstøtte, flyttes til ny post 71 Filmproduksjon m.m. De øvrige tilskuddene under post 74 (tilskudd til import, restaurering av film, samt ulike andre tiltak) flyttes til post 78 Ymse faste tiltak, som ble opprettet i statsbudsjettet for 1998, jf St prp nr 1 (1997-98).

Kap 341 Idrettsformål

Regjeringen foreslår at post 70 Norges Idrettsforbund avvikles fra og med 1999 og at tilskuddet under denne posten i stedet føres opp under post 71 Idrettsstipend.

Administrasjonstilskuddet til Norges Idrettsforbund (NIF) budsjetteres i dag under kap 341 Idrettsformål, post 70 Norges Idrettsforbund. Det er ikke lenger en hensiktsmessig ordning at det skal bevilges et eget administrasjonstilskudd til NIF over statsbudsjettet. Midlene bør i stedet bevilges til NIF til idrettsstipend.

Justis- og politidepartementet

Kap 401 Deltakelse i internasjonale organisasjoner

Kap 401 foreslås innlemmet i kap 400 Justisdepartementet. Kap 401, post 01 Driftsutgifter, som dekker Justisdepartementets reisevirksomhet i forbindelse med deltakelse i en rekke internasjonale organisasjoner, foreslås innlemmet i kap 400 Justisdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Kap 401, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner, foreslås flyttet til ny post 71 Tilskudd til internasjonale organisasjoner under kap 400 Justisdepartementet.

Kap 444/3444 Politiets materielltjeneste

Kap 444 foreslås innlemmet i kap 440 Politi- og lensmannsetaten, og inntektskapittel 3444 foreslås innlemmet i inntektskapittel 3440. Justisdepartementet vil komme tilbake til nye postspesifikasjoner under kap 440 og 3440 i budsjettproposisjonen for 1999.

Sosial- og helsedepartementet

Kap 610 Rusmiddeldirektoratet

Det foreslås at post 71 Tilskudd til forskning, post 72 Tilskudd til norsk senter for rusfri miljøutvikling og post 74 Tilskudd til alkoholfrie overnattingssteder slås sammen med post 70 Tilskudd til avholdsorganisasjoner mm.

Kap 651 Forsøksvirksomhet, opplysningsvirksomhet mv i sosialektoren

Kap 651 post 21 Spesielle driftsutgifter er eneste kapittel og post under programområde 09.50 Sosialtjenesten. Denne posten foreslås innarbeidet under kap 614 post 21 Spesielle driftsutgifter. Det foreslås videre at programkategori 09.10 får ny betegnelse «Rusmiddelmisbruk, rehabilitering, sosialtjenesten m.m.»

Kap 670 Tiltak for eldre

Det foreslås at post 71 Tilskudd til Senter for seniorplanlegging innarbeides i post 70 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.

Kap 717 Til gjennomføring av lov om svangerskapsavbrudd

Postene 01 Driftsutgifter, 70 Tilskudd til opplysnings tiltak, forebyggelse av uønskede svangerskap mv og 71 Stiftelsen AAN - Alternativ til abort i Norge flyttes til kap 719 som endrer navn fra Andre forebyggende tiltak til Abortforebyggende og andre forebyggende tiltak mv.

Kap 719 Andre forebyggende tiltak

Kap 719 Andre forebyggende tiltak endrer navn til Abortforebyggende og andre forebyggende tiltak mv.

Kap 751 Apotekvesenet

Postene 71 Stipendier, 72 Tilskudd til fraktrefusjon av legemidler, 73 Tilskudd til Institutt for farmakoterapi og 74 Tilskudd til regionale legemiddelsentra legges under post 70 som får nytt navn: Tilskudd til apotek mv.

Kap 2600 Trygdeetaten

Kap 2601 Hjelpemiddelsentralene

Kap 2604 Refusjon for administrasjonsutgifter

Bevilgningene under ovennevnte tre kapitler tildeles Rikstrygdeverket som tildeler midlene videre til underliggende virksomheter som trygdekontorer, fylkestrygdekontorer og hjelpemiddelsentraler. Det blir ingen endring om kapitlene slås sammen. Det foreslås at kap 2601 Hjelpemiddelsentralene og kap 2604 Refusjon for administrasjonsutgifter slås sammen med kap 2600 Trygdeetaten.

Kap 2663 Medisinsk rehabilitering mv

Det foreslås opprettet en ny post 74 Tilskudd til biler og tilpasninger av biler. Utgiftene under nåværende post 77 Attføringshjelp, lån til bil, bilutstyr mv og post 78 Bil til bedring av funksjonsevnen utgår fra 1999 og innarbeides under den nye post 74.

Kap 2680 Ytelser til gjenlevende ektefelle

Kap 2681 Ytelser til tidlige familiepleiere

Kap 2682 Barnepensjoner

Bevilgningene under alle tre kapitlene gjelder ytelser til etterlatte. Under de to sistnevnte kapitler bevilges det relativt små beløp. Det foreslås derfor at kapitlene slås sammen til et nytt kap 2680 Etterlattepensjoner m.m. Post 70 under de to sistnevnte kapitlene foreslås slått sammen med post 70 Grunnpensjon under kap 2680. Tilsvarende foreslås post 71 Særtilllegg under kap 2681 slått sammen med post 72 Særtilllegg under kap 2680. Post 73 Utdanningsstønad under kap 2681 foreslås slått sammen med post 74 Utdanningsstønad under kap 2680.

Kap 2680 Etterlattepensjoner m.m. får derved følgende poster:

- Grunnpensjon
- Tilleggspensjon
- Særtilllegg
- Utdanningsstønad
- Stønad til barnetilsyn

Post 76 Nedkomststønad under nåværende kap 2680 avvikes i løpet av 1998.

Kap 2683 Stønad til enslig mor eller far

Kap 2685 Forskuttering av underholdsbidrag

Post 74 Nedkomststønad under kap 2683 avvikes siden de siste utbetalinger kommer i 1998.

Bevilgningene under kap 2685 er i likhet med bevilgningene under kap 2683 ytelser til enslige forsørgere. Bevilgningene under kap 2685 foreslås derfor innarbeidet under kap 2683. Det foreslås at post 70 Forskudd innarbeides som ny post 76 Forskuttering av underholdsbidrag under kap 2683.

Samferdselsdepartementet

Kap 1301 Forskning og utvikling mv

Postene 51 Transportforskning og 52 Telekommunikasjonsforskning foreslås slått sammen under ny post 50 Samferdselsforskning. Forslaget vil medvirke til en mer fleksibel utnyttelse av den samlede bevilgningen til forskning og utvikling.

Kap 1321 Spesielt vedlikehold

Kap 1321, som har sammenheng med avviklingen av telerestriksjonene i 1995, foreslås integrert i kap 1320 Statens vegvesen.

Miljøverndepartementet

Kap 1422 Naturvern og kulturminnevern

Kap 1463 Regional og lokal planlegging

Det foreslås at kap 1422 post 70 og kap 1463 post 74 slås sammen til en post under kap 1463 post 74 Lokal Agenda 21, tilskudd til tiltak i organisasjoners regi, da midlene under disse budsjettpostene er tilskuddsmidler til lokale tiltak (Lokal Agenda 21).

Kap 1427 Direktoratet for naturforvaltning

Det foreslås at at kap 1427 post 21 avvikes og midlene overføres kap 1427 post 01.

Under kap 1427 post 21 Spesielle driftsutgifter føres utgifter til den obligatoriske jegerprøven for førstegangsjegere der de tilsvarende inntektene er budsjettet under kap 4427 post 54 Gebyrer. Det er ikke behov for å opprettholde en egen budsjettpost til dette formålet. Da utgiftskapitlet korresponderer med inntektskapitlet vil eventuelle mindreinntekter

under kap 4427 post 54 medføre mindreutgifter under kap 1427 post 01.

Kap 1441 Statens forurensningstilsyn

Kap 1449 Refusjonsordninger for spesialavfall - bilvrak og spillolje

Det foreslås at kap 1441 post 21 avvikles og midlene overføres kap 1441 post 01.

Under kap 1441 post 21 *Spesielle driftsutgifter* føres oppdragsutgifter som er knyttet til samarbeidsprosjekter med NORAD, bl a institusjonsbygging i samarbeidsland der de tilsvarende inntektene er budsjettet under kap 4441 post 07. Det er ikke behov for å opprettholde en egen budsjettpost til dette formålet.

Videre foreslås det at kap 1449 *Refusjonsordninger for spesialavfall - bilvrak og spillolje* i sin helhet avvikles og legges inn under kap 1441 *Statens Forurensningstilsyn*, da det ikke er behov for å opprettholde et eget kapittel for bilvrakssystemet da begge budsjettkapitler er underlagt SFT.

Finans- og tolldepartementet

Kap 1616 Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving

Bevilgningene på kap 1616 foreslås fordelt på kap 1610 Toll- og avgiftsdirektoratet - Toll og avgiftsetaten og kap 1618 Skattedirektoratet - skatteetaten.

Kapittel 1616 består av postene 01 og 21. Post 01 består av typiske driftsbevilgninger (støtte til kemnerne i Oslo og Stavanger, midler til skattebetalingsordningen) som i sin helhet foreslås overføres til kap 1618, post 01.

Post 21 er en overslagsbevilgning som dekker Skattedirektoratets og Toll- og avgiftsdirektoratets utgifter til innkreving av skatter og avgifter. Bevilgningen foreslås overført til kap 1610 og 1618, ved at det opprettes en ny post 21 med stikkordet «*overslagsbevilgning*» under hvert av kapitlene.

Kap 1650 Innenlandsk statsgjeld, renter m m

Kap 1660 Utenlandsk statsgjeld, renter m m

Kapitlene 1650 og 1660 foreslås slått sammen, og innebærer at renteforpliktelsene på statsgjelden samles på ett kapittel. Utenlandsk og innenlandsk tilhørighet spesifiseres på postnivå. Forslaget gir samme detaljeringsgrad som dagens struktur, men presentasjonen gjøres enklere og mer oversiktlig.

Forslaget vil gi følgende struktur:

Kap 1650 Statsgjeld, renter m.m.

Post 01 Driftsutgifter

Post 88 Renter på utenlandsk statsgjeld, *overslagsbevilgning*

Post 89 Renter på innenlandsk statsgjeld, *overslagsbevilgning*

Kap 1651 Innenlandsk statsgjeld

Kap 1652 Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner

Kap 1661 Utenlandsk statsgjeld

Kapitlene 1651, 1652 og 1661 foreslås slått sammen. Som en konsekvens av at renter på statsgjelden er foreslått samlet under ett kapittel (jf ovenfor), følger det at avdrag på statsgjelden også foreslås samlet under ett kapittel. Utenlandsk og innenlandsk tilhørighet spesifiseres på postnivå. Forslaget gir samme detaljeringsgrad som dagens struktur, men presentasjonen gjøres enklere og mer oversiktlig.

Forslaget vil gi følgende struktur:

Kap 1651 Statsgjeld og statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning

Post 90 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, *overslagsbevilgning*

Post 91 Avdrag og innløsning av statens grunnkjøpsobligasjoner, *overslagsbevilgning*

Post 92 Avdrag på utenlandsk statsgjeld, *overslagsbevilgning*

De to ovennevnte forslagene vil også innebære at programkategori 24.20 Utenlandsk statsgjeld nedlegges, og at programkategori 24.10 bytter navn fra Innenlandsk statsgjeld til Statsgjeld.

Kap 5501 Skatter på inntekt og formue

Det tilrås at post 70, ordinær statsskatt, slås sammen med post 71, toppskatt, til en ny post 70 som benevnes toppskatt mv.

Fra 1998 vil skillet mellom ordinær statsskatt og toppskatt ikke lenger framgå av skatteregnskapet, som er et bakenforliggende datagrunnlag for de nevnte postene på statsbudsjettet. Postene foreslås derfor slått sammen. Det kan også tilføyes at benevnelsen «ordinær statsskatt» ikke har vært en dekkende betegnelse de siste årene, fordi det i den aktuelle posten i realiteten inngår ymse ulike skattearter, mens ordinær statsskatt ble opphevet i forbindelse med skattereformen.

Forsvarsdepartementet

Kap 1713 Støtte til forsvarsopplysning og -oppbyggende arbeid

Kap 1713 foreslås innlemmet i kap 1719 Fellesutgifter under Forsvarsdepartementet, ved at kap 1713, post 71 Overføringer til andre, flyttes til kap 1719 som ny post 71 på dette kapitlet.

Kap 1715 Statens kantiner SF

Kap 1715 foreslås innlemmet i kap 1710, som gis nytt kapittelnavn «Sivile etater under Forsvarsdepartementet». De to postene 76 og 77 under kap 1715 blir altså nye poster under kap 1710.

Kap 1761 / 4761 Forsvarets relokalisering Gardermoen

Kap 1761, med to poster, post 01 Driftsutgifter og post 47 Nybygg og nyanlegg, foreslås innlemmet i kap 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, som har to poster med tilsvarende postnummer og betegnelse. Inntektskapittel 4761, post 47 Salg av eiendom, foreslås innlemmet i kap 4760, post 47 Salg av eiendom.

Kap 1793 / 4793 Voksenopplæringen

Kap 1793, med en post, post 01 Driftsutgifter, foreslås innlemmet i kap 1725, post 01. Inntektskapittel

4793, post 01 Driftsinntekter, foreslås innlemmet i kap 4725, post 01.

Kap 1798 Forsvarets ressursorganisasjon

Kap 1798, med en post, post 01 Driftsutgifter, foreslås innlemmet i kap 1725, post 01.

Olje- og energidepartementet*Kap 4860 Statnett SF og kap 4861 Statkraft SF*

Det foreslås at kap 4861 innlemmes i kap 4860. Bakgrunnen er ønsket om en forenkling av kapittel- og poststrukturen. Ny struktur for kap 4860 blir som følgende:

Kap	Post	Ny betegnelse
4860		Statsforetak
	80	Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft
	90	Avdrag Statnett SF
	91	Avdrag Statkraft SF

Kap 5655 Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s

Det foreslås at kap 5655 Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s renummereres til kap 5685. Bakgrunnen er at kap 5655 inngår i Olje- og energidepartementets programkategori 18.70, mens kap 5680 Innskuddskapitalen i Statnett SF inngår i programkategori 18.60. Ovennevnte endringsforslag vil plassere disse kapitlene i logisk rekkefølge i forhold til programkategoriene.

Finans- og tolldepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1998.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1998 i samsvar med et framlagt forslag.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet ligger ved.

Forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet for 1998

I

Kap	Post	Formål	Kroner
<i>Utgifter:</i>			
11		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 3011):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 221 000 til kr 2 721 000	1 500 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 11 658 000 til kr 13 958 000	2 300 000
61		Høyesterett (jf. kap. 3061):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 41 672 000 til kr 42 715 000	1 043 000
100		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 246 101 000 til kr 263 001 000	16 900 000
101		Utenriksstasjonene (jf. kap. 3101):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 474 848 000 til kr 728 248 000	253 400 000
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 75 675 000 til kr 81 475 000	5 800 000
143		Utenriksdepartementets administrasjon av utenriksstasjonene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 57 894 000 til kr 59 394 000	1 500 000
150		Bistand til Afrika:	
	73	Langsiktig utviklingssamarbeid med Eritrea, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 60 000 000 til kr 35 000 000	25 000 000
	78	Regionbevilgning for prioriterte land, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 300 000 000 til kr 320 000 000	20 000 000
	79	Regionbevilgning for andre samarbeidsland, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 505 000 000 til kr 485 000 000	20 000 000
154		Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkelig samarbeid:	
	72	Tilskudd til forskning og kompetansebygging i utviklingsland, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 166 500 000 til kr 151 500 000	15 000 000
	73	Tilskudd til kulturtiltak i utviklingsland, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 43 000 000 til kr 38 000 000	5 000 000
158		Utredning, forskning, evaluering og kvalitetssikring:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 85 300 000 til kr 88 300 000	3 000 000
	70	Tilskudd til forskning om utviklingsspørsmål, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ... fra kr 42 500 000 til kr 32 500 000	10 000 000
159		Tilskudd til ymse hjelpetiltak:	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 28 062 000 til kr 16 062 000	12 000 000
161		Generelle bidrag - FN-organisasjoner:	
	74	Tilskudd til Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i> , nedsettes med ... fra kr 210 000 000 til kr 206 387 000	3 613 000
163		Generelle bidrag - finansinstitusjoner:	
	70	Innskudd i Verdensbankgruppen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 421 465 000 til kr 420 939 000	526 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	76	Innskudd i Nordisk utviklingsfond, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 88 000 000 til kr 85 500 000	2 500 000
166		Gjeldslettetiltak:	
	71	Tilskudd til oppfølging av Paris-klubbavtaler, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ... fra kr 0 til kr -68 361 000	68 361 000
191		Menneskerettigheter humanitær bistand og flyktningetiltak:	
	73	Tilskudd til humanitær bistand til Asia og Midtøsten, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 265 000 000 til kr 284 700 000	19 700 000
192		Fred, forsoning og demokrati:	
	71	Tilskudd til humanitær bistand og demokratitiltak i det tidligere Jugoslavia og ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 223 500 000 til kr 227 500 000	4 000 000
	72	Tilskudd til gjenoppbygging av det tidligere Jugoslavia, <i>kan overføres</i> , for- høyes med fra kr 120 000 000 til kr 128 000 000	8 000 000
195		Tiltak for flyktninger i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 185 200 000 til kr 285 200 000	100 000 000
197		Bistand til Sentral- og Øst-Europa og internasjonale miljøtiltak:	
	72	Tilskudd til demokrati, utvikling og nasjonal selvstendighet, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 40 900 000 til kr 39 500 000	1 400 000
	73	Tilskudd til miljøtiltak i Sentral- og Øst-Europa, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 48 000 000 til kr 38 000 000	10 000 000
	74	Tilskudd til atomsikkerhetstiltak i Øst-Europa, <i>kan overføres</i> , nedsettes med . fra kr 88 000 000 til kr 38 000 000	50 000 000
	75	Tilskudd til prosjektsamarbeid overfor Sentral- og Øst-Europa, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 95 000 000 til kr 84 000 000	11 000 000
	77	Tilskudd til gjeldslette, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 111 100 000 til kr 107 100 000	4 000 000
200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200):	
(NY)	22	Folkegave til Island, <i>kan overføres</i> , bevilges med 229 Andre formål i grunnskolen:	5 500 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 239 post 01</i> , forhøyes med fra kr 15 431 000 til kr 18 591 000	3 160 000
	60	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen, forhøyes med fra kr 415 748 000 til kr 423 094 000	7 346 000
231		Tilskudd til videregående opplæring:	
	60	Tilskudd til landslinjer m.v., forhøyes med fra kr 131 977 000 til kr 132 427 000	450 000
	66	Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler, nedsettes med fra kr 59 447 000 til kr 0	59 447 000
240		Private skoler m.v.:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 903 253 000 til kr 901 153 000	2 100 000
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243):	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 679 577 000 til kr 676 577 000	3 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 6 011 000 til kr 3 011 000	3 000 000
261		Universitetet i Bergen (jf. kap. 3261):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 003 211 000 til kr 1 005 711 000	2 500 000

Kap	Post	Formål	Kroner
263		Universitetet i Tromsø (jf. kap. 3263):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 616 281 000 til kr 620 781 000	4 500 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 26 243 000 til kr 34 743 000	8 500 000
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 113 972 000 til kr 117 572 000	3 600 000
274		Statlige høyskoler (jf. kap. 3274):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 484 359 000 til kr 4 488 359 000	4 000 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 489 841 000 til kr 519 841 000	30 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 7 701 000 til kr 12 201 000	4 500 000
282		Privat høyskoleutdanning:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 312 154 000 til kr 314 254 000	2 100 000
291		Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:	
	73	Tilskudd til studentbarnehageplasser, forhøyes med fra kr 60 510 000 til kr 63 510 000	3 000 000
294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 3294):	
	71	Tilskudd til kirkelige formål, forhøyes med fra kr 56 400 000 til kr 58 400 000	2 000 000
295		Presteskapet (jf. kap. 3295):	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 294 post 71</i> , forhøyes med fra kr 500 227 000 til kr 505 227 000	5 000 000
300		Kulturdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 57 284 000 til kr 57 884 000	600 000
320		Allmenne kulturformål:	
	79	Til disposisjon, forhøyes med fra kr 6 346 000 til kr 18 346 000	12 000 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 124 621 000 til kr 128 021 000	3 400 000
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 36 471 000 til kr 37 471 000	1 000 000
	78	Ymse faste tiltak, nedsettes med fra kr 43 667 000 til kr 38 267 000	5 400 000
329		Arkivformål (jf. kap. 3329):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 123 826 000 til kr 124 826 000	1 000 000
334		Film- og medieformål (jf. kap. 3334):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 73 900 000 til kr 73 300 000	600 000
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 208 412 000 til kr 210 612 000	2 200 000
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 677 591 000 til kr 676 548 000	1 043 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 26 354 000 til kr 16 354 000	10 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 122 153 000 til kr 123 080 000	927 000
449		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 3449):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 98 574 000 til kr 101 574 000	3 000 000
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470):	
	70	Fri sakførsel, nedsettes med fra kr 137 109 000 til kr 135 569 000	1 540 000
	71	Fritt rettsråd, nedsettes med fra kr 106 205 000 til kr 105 545 000	660 000
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, forhøyes med fra kr 61 822 000 til kr 63 422 000	1 600 000
502		Valgutgifter:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 4 307 000 til kr 6 420 000	2 113 000
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 143 032 000 til kr 151 532 000	8 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med fra kr 175 000 000 til kr 550 000 000	375 000 000
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling:	
	55	SIVA, fond, forhøyes med fra kr 17 000 000 til kr 19 000 000	2 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning, forhøyes med fra kr 22 126 483 000 til kr 22 154 073 000	27 590 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning, nedsettes med fra kr 9 827 000 000 til kr 9 826 550 000	450 000
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:	
(NY)	60	Oppstartingstilskudd, <i>kan overføres</i> , bevilges med	385 000 000
	62	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 535 000 000 til kr 0	1 535 000 000
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag, nedsettes med fra kr 210 000 000 til kr 80 000 000	130 000 000
614		Tiltak for rusmiddelmissbrukere:	
	63	Tilskudd til rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 81 980 000 til kr 91 980 000	10 000 000
670		Tiltak for eldre:	
	61	Tilskudd til omsorgstjenester, nedsettes med fra kr 1 321 200 000 til kr 1 319 700 000	1 500 000
	62	Styrking av geriatri, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 10 000 000 til kr 4 000 000	6 000 000
673		Tiltak for funksjonshemmede:	
	61	Oppfølging av ansvarsreformen for mennesker med psykisk utviklingshem- ming, nedsettes med fra kr 1 151 550 000 til kr 1 120 250 000	31 300 000
	65	Psykisk utviklingshemmede med sikringsdom, <i>kan overføres</i> , forhøyes med .. fra kr 14 000 000 til kr 29 000 000	15 000 000
675		Tiltak for eldre og funksjonshemmede:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 20 635 000 til kr 22 135 000	1 500 000
700		Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf. kap. 3700):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 196 680 000 til kr 199 680 000	3 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
701		Forsøks- og utviklingsvirksomhet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 72 750 000 til kr 73 950 000	1 200 000
705		Kursvirksomhet og stipendier:	
	60	Rekruttering m.m. av helsepersonell, nedsettes med fra kr 12 600 000 til kr 11 600 000	1 000 000
715		Statens strålevern (jf. kap. 3715):	
(NY) 45		Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i> , bevilges med	2 000 000
730		Fylkeskommunenes helsetjeneste:	
	60	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, nedsettes med fra kr 8 324 690 000 til kr 8 313 490 000	11 200 000
	62	Tilskudd til regionsykehus, forhøyes med fra kr 1 402 700 000 til kr 1 403 700 000	1 000 000
	67	Andre tilskudd, nedsettes med fra kr 18 500 000 til kr 16 500 000	2 000 000
731		Rikshospitalet (jr. kap. 3731):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 829 175 000 til kr 1 852 175 000	23 000 000
739		Andre utgifter (jf. kap. 3739):	
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, <i>kan nyttes under post 65</i> , forhøyes med fra kr 78 800 000 til kr 80 100 000	1 300 000
(NY) 61		Tilskudd til driftsavtaler, bevilges med	85 000 000
	63	Tilskudd til utbygging av økt behandlingstilbud m.v., nedsettes med fra kr 32 000 000 til kr 22 000 000	10 000 000
743		Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern:	
	70	Tilskudd til forskning, videre- og etterutdanning, <i>kan overføres</i> , kan nyttes under post 60, nedsettes med fra kr 79 400 000 til kr 69 400 000	10 000 000
800		Barne- og familiedepartementet (jf. kap. 3800):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 69 964 000 til kr 74 364 000	4 400 000
840		Tilskudd til krisetiltak:	
	60	Tilskudd til kommuner til krisetiltak, forhøyes med fra kr 42 150 000 til kr 46 150 000	4 000 000
841		Familievern og konfliktløsning ved samlivsbrudd:	
	60	Tilskudd til familievernkontorer, forhøyes med fra kr 127 417 000 til kr 129 417 000	2 000 000
847		Kompetansesenter for likestilling og forskningsformidling:	
	50	Basisbevilgning, forhøyes med fra kr 3 143 000 til kr 3 283 000	140 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 51 385 000 til kr 52 785 000	1 400 000
856		Barnehager:	
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 4 226 900 000 til kr 4 259 900 000	33 000 000
(NY) 63		Omstillingstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , bevilges med	20 000 000
	64	Prøveprosjekt Oslo indre Øst, nedsettes med fra kr 10 000 000 til kr 4 500 000	5 500 000
	70	Tilskudd til andre barnehageformål, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 10 700 000 til kr 9 800 000	900 000
857		Barne- og ungdomstiltak:	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid m.v., nedsettes med fra kr 12 110 000 til kr 10 710 000	1 400 000
866		Statens institutt for forbruksforskning (jf. kap. 3866):	
	50	Basisbevilgning, forhøyes med fra kr 14 243 000 til kr 15 643 000	1 400 000

Kap	Post	Formål	Kroner
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 112 100 000 til kr 119 100 000	7 000 000
920		Norges forskningsråd:	
	50	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 818 000 000 til kr 768 000 000	50 000 000
926		Spesielle IT-tiltak:	
(NY) 70		År 2000-problematikken, <i>kan overføres</i> , bevilges med	20 000 000
950		Sydvaranger ASA:	
(NY) 70		Tilskudd, , bevilges med	53 000 000
1000		Fiskeridepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 46 835 000 til kr 47 335 000	500 000
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 127 435 000 til kr 129 235 000	1 800 000
1030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 222 100 000 til kr 225 100 000	3 000 000
1050		Diverse fiskeriformål:	
(NY) 78		DNA-register for vågehval, , bevilges med	2 000 000
1064		Havnetjenesten (jf. kap. 4064):	
	30	Fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under kap. 1064 postene 33 og 60</i> , forhøyes med fra kr 121 000 000 til kr 126 000 000	5 000 000
1065		Fyrtjenesten (jf. kap. 4065):	
	30	Nyanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 6 000 000 til kr 0	6 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 8 770 000 til kr 14 770 000	6 000 000
1066		Lostjenesten (jf. kap. 4066):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 268 520 000 til kr 276 520 000	8 000 000
1067		Trafikksentraler (jf. kap. 4067):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 20 095 000 til kr 25 395 000	5 300 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 3 215 000 til kr 2 615 000	600 000
1070		Elektroniske navigasjonshjelpemidler (jf. kap. 4070):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 19 800 000 til kr 19 600 000	200 000
1102		Fylkesmannens landbruksavdeling (jf. kap. 4102):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 23 983 000 til kr 28 419 000	4 436 000
1107		Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 165 529 000 til kr 164 411 000	1 118 000
1112		Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsutvikling m.m.:	
	50	Kjøp av forvaltningsstøtte, VI, nedsettes med fra kr 83 940 000 til kr 82 352 000	1 588 000
	51	Kjøp av forvaltningsstøtte, Planteforsk, nedsettes med fra kr 11 314 000 til kr 11 100 000	214 000
	52	Støtte til fagsentrene, nedsettes med fra kr 12 368 000 til kr 12 134 000	234 000
	53	Utvikling og kunnskapsformidling, nedsettes med fra kr 24 965 000 til kr 24 493 000	472 000

Kap	Post	Formål	Kroner
1114		Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 4114):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 89 047 000 til kr 81 547 000	7 500 000
	50	Tilskudd til Fondet for kjøttkontroll, forhøyes med fra kr 19 447 000 til kr 26 947 000	7 500 000
1137		Forskning og utvikling:	
	50	Forskningsprogrammer, <i>kan nyttes under kap. 1137 post 51</i> , nedsettes med ... fra kr 107 706 000 til kr 100 706 000	7 000 000
1140		Miljø- og næringstiltak i jordbruket:	
	50	Driftsøkonomiske analyser m.m., nedsettes med fra kr 17 797 000 til kr 17 460 000	337 000
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 32 954 000 til kr 31 454 000	1 500 000
1142		Miljø- og næringstiltak i skogbruket:	
	50	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket, nedsettes med fra kr 8 212 000 til kr 8 057 000	155 000
	76	Ressurs- og miljøtiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 26 373 000 til kr 24 873 000	1 500 000
1145		Jordskifteverket (jf. kap. 4145):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 109 618 000 til kr 113 618 000	4 000 000
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147):	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 18 000 000 til kr 16 000 000	2 000 000
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 111 610 000 til kr 117 824 000	6 214 000
1406		Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 4406):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 161 422 000 til kr 162 022 000	600 000
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 105 101 000 til kr 100 101 000	5 000 000
1422		Naturvern og kulturminnevern:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 9 659 000 til kr 8 222 000	1 437 000
1426		Statens naturoppsyn:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 38 110 000 til kr 37 610 000	500 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 57 259 000 til kr 63 759 000	6 500 000
	67	Lokal Agenda 21, tilskudd til Aksjon vannmiljø, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 5 500 000 til kr 4 900 000	600 000
	73	Erstatninger og forebyggende tiltak mot rovviltskader, <i>kan overføres</i> , for- høyes med fra kr 72 802 000 til kr 98 002 000	25 200 000
	76	Tilskudd til kulturlandskapstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 500 000 til kr 100 000	1 400 000
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429):	
	33	Statlige erverv/erstatninger, tiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 500 000 til kr 0	500 000
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmil- jøer, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under kap. 1429.21</i> , nedsettes med fra kr 54 758 000 til kr 53 358 000	1 400 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1429.21</i> , forhøyes med fra kr 3 453 000 til kr 6 653 000	3 200 000
	74	Vernebygg domkirkeruinen på Hamar, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 7 100 000 til kr 24 400 000	17 300 000
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441):	
	39	Opprydningstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under kap 1441.71</i> , forhøyes med fra kr 6 500 000 til kr 11 496 000	4 996 000
	62	Lokal Agenda 21, tilskudd til utvikling av miljøvennlige lokalsamfunn, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 4 000 000 til kr 5 366 000	1 366 000
1442		Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 18 962 000 til kr 17 466 000	1 496 000
	70	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 31 000 000 til kr 31 815 000	815 000
	90	Økt aksjekapital i selskapet Norsk Avfallshandtering A/S, nedsettes med fra kr 66 000 000 til kr 64 427 000	1 573 000
1449		Refusjonsordninger for spesialavfall, bilvrak og spillolje:	
	71	Presse- og transportstøtte til biloppsamlingssystemet, forhøyes med fra kr 27 207 000 til kr 41 207 000	14 000 000
1463		Regional og lokal planlegging:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 33 407 000 til kr 31 683 000	1 724 000
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk:	
	21	Betaling for statsoppdraget, nedsettes med fra kr 296 154 000 til kr 291 654 000	4 500 000
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 4470):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 19 182 000 til kr 17 625 000	1 557 000
1500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500):	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 43 880 000 til kr 42 880 000	1 000 000
1503		Tilskudd til tjenestemannsorganisasjonenes opplysnings- og utviklingsfond:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 125 979 000 til kr 135 644 000	9 665 000
1510		Fylkesmannsembetene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 311 308 000 til kr 316 108 000	4 800 000
1521		Statens informasjonstjeneste:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 16 466 000 til kr 18 366 000	1 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 25 681 000 til kr 23 781 000	1 900 000
1522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 241 927 000 til kr 247 127 000	5 200 000
1541		Pensjoner av statskassen:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 60 635 000 til kr 30 000 000	30 635 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 4 705 668 000 til kr 4 590 368 000	115 300 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	12 900 000
		fra kr 63 312 000 til kr 50 412 000	
	72	For lærere i grunnskolen, nedsettes med	35 900 000
		fra kr 439 500 000 til kr 403 600 000	
1550		Konkurransetilsynet (jf. kap. 4550):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 000 000
		fra kr 63 575 000 til kr 64 575 000	
1580		Bygg utenfor husleieordningen:	
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, forhøyes med	4 500 000
		fra kr 10 000 000 til kr 14 500 000	
1590		Arbeidsmarkedsetaten (jf. kap 4590):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	3 800 000
		fra kr 1 536 182 000 til kr 1 532 382 000	
1616		Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (jf. kap. 4618):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	5 500 000
		fra kr 37 250 000 til kr 31 750 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	20 000 000
		fra kr 80 000 000 til kr 60 000 000	
1618		Skattedirektoratet - skatteetaten (jf. kap. 4618):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	43 400 000
		fra kr 2 496 200 000 til kr 2 539 600 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	17 500 000
		fra kr 138 600 000 til kr 121 100 000	
1650		Innenlandsk statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 6 000 000 til kr 4 000 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760):	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1790 post 45</i> , nedsettes med	50 000 000
		fra kr 5 785 380 000 til kr 5 735 380 000	
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	671 000 000
		fra kr 561 553 000 til kr 1 232 553 000	
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 500 000
		fra kr 85 750 000 til kr 87 250 000	
1820		Norges vassdrags- og energiverk (jf. kap. 4820 og 4829):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	2 500 000
		fra kr 164 700 000 til kr 167 200 000	
	30	Forbygningsarbeider og oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	9 000 000
		fra kr 38 000 000 til kr 47 000 000	
(NY)	32	Tilskudd til Haldenkanalen, <i>kan overføres</i> , bevilges med	2 500 000
	33	Flomskader, ekstraordinære forbygningsarbeider, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	2 500 000
		fra kr 10 000 000 til kr 7 500 000	
	34	Utbedring ved Solbergfoss dam, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	20 000 000
		fra kr 33 000 000 til kr 53 000 000	
1825		Energiøkonomisering:	
	72	Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	21 000 000
		fra kr 157 000 000 til kr 178 000 000	
2310		Ekstraordinære sysselsettingstiltak:	
	70	Til disposisjon, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	258 500 000
		fra kr 366 400 000 til kr 107 900 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	4 400 000
		fra kr 169 523 000 til kr 173 923 000	

Kap	Post	Formål	Kroner
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615):	
	72	Rentestøtte, forhøyes med fra kr 70 000 000 til kr 74 000 000	4 000 000
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 7 570 000 000 til kr 7 574 000 000	4 000 000
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620):	
	50	Utviklingstilskudd, fond, nedsettes med fra kr 251 100 000 til kr 221 100 000	30 000 000
2422		Statens miljøfond:	
	50	Statens miljøfond, grunnkapital, nedsettes med fra kr 100 000 000 til kr 50 000 000	50 000 000
	90	Statens miljøfond, lån, nedsettes med fra kr 500 000 000 til kr 250 000 000	250 000 000
2425		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene:	
	51	Distriktsutviklingstilskudd, fond, <i>kan nyttes under kap. 551 post 51</i> , forhøyes med fra kr 702 829 000 til kr 710 829 000	8 000 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440):	
	30	Investeringer, forhøyes med fra kr 24 185 000 000 til kr 26 300 000 000	2 115 000 000
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond, nedsettes med fra kr 900 000 000 til kr 285 984 000	614 016 000
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445):	
	31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 886 740 000 til kr 778 740 000	108 000 000
2541		Dagpenger:	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 7 000 000 000 til kr 5 600 000 000	1 400 000 000
2600		Trygdeetaten:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 39 550 000 til kr 48 550 000	9 000 000
2650		Sykepenger:	
	70	Sykepenger for arbeidstakere m.v., <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 13 755 000 000 til kr 13 715 000 000	40 000 000
	72	Sykepenger for statsansatte, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 612 000 000 til kr 602 000 000	10 000 000
2660		Uførhet:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 9 596 000 000 til kr 9 866 000 000	270 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 13 238 000 000 til kr 13 518 000 000	280 000 000
2663		Medisinsk rehabilitering m.v.:	
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 2 700 000 000 til kr 2 970 000 000	270 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, tekniske hjelpemidler, forhøyes med fra kr 1 852 000 000 til kr 1 902 000 000	50 000 000
2670		Alderdom:	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 26 940 000 000 til kr 27 050 000 000	110 000 000
2683		Stønad til enslig mor eller far:	
	73	Utdanningsstønad, nedsettes med fra kr 86 000 000 til kr 82 000 000	4 000 000
2711		Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m.v.:	
	70	Refusjon spesialisthjelp, nedsettes med fra kr 690 000 000 til kr 615 000 000	75 000 000
	75	Opptreningsinstitusjoner, forhøyes med fra kr 406 000 000 til kr 416 000 000	10 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
2755	71	Helsetjeneste i kommunene: Refusjon fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , nedsettes med fra kr 590 000 000 til kr 580 000 000	10 000 000
<i>Inntekter:</i>			
3410	4	Rettsgebyr (jf. kap. 410 og 462): Lensmennenes gebyrinntekter, nedsettes med fra kr 106 467 000 til kr 92 967 000	13 500 000
3449 (NY)	2	Statens innkrevingssentral (jf. kap. 449): Refusjoner, bevilges med	3 000 000
3520	4	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520): Diverse inntekter, forhøyes med fra kr 105 000 000 til kr 205 000 000	100 000 000
3585	50	Selskapet for innvandrere- og flyktningeboliger: Tilbakeføring fra tapsfond, forhøyes med fra kr 220 000 000 til kr 259 127 000	39 127 000
3661	55	Sykepenges: Refusjon fra folketrygden, forhøyes med fra kr 670 000 000 til kr 672 500 000	2 500 000
3731	2	Rikshospitalet (jf. kap. 731): Salgs- og leieinntekter, nedsettes med fra kr 108 000 000 til kr 104 500 000	3 500 000
	4	DRG - refusjon, forhøyes med fra kr 394 570 000 til kr 434 400 000	39 830 000
	60	Refusjon fra fylkeskommuner, nedsettes med fra kr 393 950 000 til kr 347 620 000	46 330 000
3734	4	Det norske Radiumhospital (jf. kap. 734): DRG-refusjon, forhøyes med fra kr 115 120 000 til kr 127 783 000	12 663 000
	60	Refusjon fra fylkeskommuner, nedsettes med fra kr 228 560 000 til kr 215 897 000	12 663 000
3860	1	Forbrukerrådet (jf. kap. 860): Salg av Forbrukerrapporten, nedsettes med fra kr 14 821 000 til kr 13 821 000	1 000 000
	2	Salg av opplysningsmateriell, forhøyes med fra kr 1 377 000 til kr 2 377 000	1 000 000
3901	1	Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901): Patentavgifter, forhøyes med fra kr 72 000 000 til kr 77 000 000	5 000 000
	2	Varemerkeavgifter, forhøyes med fra kr 29 000 000 til kr 31 000 000	2 000 000
4065	2	Fyrtjenesten (jf. kap. 1065): Alminnelig kystgebyr, forhøyes med fra kr 51 983 000 til kr 57 483 000	5 500 000
4066	1	Lostjenesten (jf. kap. 1066): Losgebyrer, forhøyes med fra kr 281 625 000 til kr 294 025 000	12 400 000
4067	3	Trafikksentraler (jf. kap. 1067): Refusjon overvåking Troll, nedsettes med fra kr 3 215 000 til kr 2 615 000	600 000
4070	7	Elektroniske navigasjonshjelpemidler (jf. kap. 1070): Refusjoner, nedsettes med fra kr 2 930 000 til kr 2 730 000	200 000
4107	2	Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 1107): Driftsinntekter, nedsettes med fra kr 2 118 000 til kr 1 000 000	1 118 000

Kap	Post	Formål	Kroner
4400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400):	
	2	Ymse inntekter, forhøyes med fra kr 103 000 til kr 918 000	815 000
4449		Refusjonsordninger for spesialavfall, bilvrak og spillolje:	
(NY) 8		Inntekter i tilknytning til salg av bilvrak, bevilges med	14 000 000
4500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 1500):	
	1	Salg av publikasjoner og tjenester, nedsettes med fra kr 54 000 til kr 0	54 000
4546		Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 1546):	
	1	Premie yrkesskadeforsikring, nedsettes med fra kr 54 400 000 til kr 46 900 000	7 500 000
4590		Arbeidsmarkedsetaten (jf. kap. 1590):	
	80	Innfordret misbruk av dagpenger, forhøyes med fra kr 20 700 000 til kr 30 000 000	9 300 000
4602		Kredittilsynet (jf. kap. 1602):	
	1	Bidrag fra tilsynsenhetene, forhøyes med fra kr 78 150 000 til kr 78 950 000	800 000
	2	Andre inntekter, nedsettes med fra kr 1 400 000 til kr 600 000	800 000
4610		Toll- og avgiftsdirektoratet - toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610):	
	11	Gebyr på kredittdeklarasjoner, forhøyes med fra kr 69 400 000 til kr 75 700 000	6 300 000
4792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 1792):	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 31 491 000 til kr 59 491 000	28 000 000
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830):	
	1	Overføring fra fondet, forhøyes med fra kr 134 000 000 til kr 163 000 000	29 000 000
4860		Statnett SF:	
	80	Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft, forhøyes med fra kr 60 000 000 til kr 72 200 000	12 200 000
5309		Tilfeldige inntekter:	
	80	Gevinst ved salg av aksjer i Norsk Vekst ASA, forhøyes med fra kr 248 400 000 til kr 318 400 000	70 000 000
5311		Statens Landbruksbank (jf. kap. 2411):	
(NY) 91		Tilbakebetaling fra Landbruksbankens grunnfond, bevilges med	94 200 000
5312		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412):	
	90	Avdrag, forhøyes med fra kr 4 499 000 000 til kr 4 618 000 000	119 000 000
5320		Statens nærings- og distriktutviklingsfond (jf. kap. 2420):	
	50	Tilbakeføring av utviklingstilskudd, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 57 908 000	52 908 000
	51	Tilbakeføring fra tapsfond, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 49 268 000	44 268 000
(NY) 75		Tilbakeføring av valutalån, bevilges med	6 077 000
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440):	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter 67 600 000 000	
		2 Driftsutgifter -13 600 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter -2 000 000 000	
		4 Avskrivninger -14 000 000 000	
		5 Renter 8 900 000 000	
		<u>29 100 000 000</u>	
	30	Avskrivninger, nedsettes med fra kr 16 200 000 000 til kr 14 000 000 000	2 200 000 000

Kap	Post	Formål	Kroner
	80	Renter, forhøyes med fra kr 8 800 000 000 til kr 8 900 000 000	100 000 000
5445		Statsbygg (jf. kap. 2445):	
	39	Avsetning til investeringsformål, forhøyes med fra kr 970 722 000 til kr 975 222 000	4 500 000
5460		Garanti-Instituttet for eksportkreditt:	
(NY)	70	Tilbakeføring fra risikoavsetningsfond for SUS/Baltikumordningen, bevilges med	100 000 000
5536		Avgift på motorvogner m.m.:	
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodiselavgift), nedsettes med fra kr 3 650 000 000 til kr 3 560 000 000	90 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft:	
	70	Forbruksavgift, forhøyes med fra kr 3 515 000 000 til kr 3 945 000 000	430 000 000
5542		Avgift på mineralolje m.v.:	
	70	Avgift på mineralolje, forhøyes med fra kr 1 895 000 000 til kr 2 255 000 000	360 000 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481):	
	80	Renter av statens faste kapital, nedsettes med fra kr 198 175 000 til kr 179 654 000	18 521 000
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf kap. 2412):	
	80	Renter, forhøyes med fra kr 3 066 000 000 til kr 3 296 000 000	230 000 000
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, (jf. kap. 2420):	
	80	Renter, grunnfinansieringsordningen, nedsettes med fra kr 370 000 000 til kr 330 000 000	40 000 000
	83	Utbytte, grunnfinansieringsordningen, forhøyes med fra kr 30 000 000 til kr 32 300 000	2 300 000
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet:	
	80	Utbytte, nedsettes med fra kr 49 200 000 til kr 38 897 000	10 303 000
5656		Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning:	
	80	Utbytte, forhøyes med fra kr 880 000 000 til kr 1 008 000 000	128 000 000
5701		Diverse inntekter:	
	2	Diverse inntekter, nedsettes med fra kr 245 000 000 til kr 242 500 000	2 500 000
	70	Refusjon ved trafikkskade, forhøyes med fra kr 427 000 000 til kr 440 000 000	13 000 000
	71	Refusjon ved yrkesskade, forhøyes med fra kr 320 000 000 til kr 397 000 000	77 000 000

II

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1998 kan overskride bevilgningen under kap 449 post 01, mot tilsvarende merinntekt under kap 3449 post 02.

III

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1998 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap 475,

post 01 inntektene ved avholdelse av kurs i regi av konkursrådet.

IV

Endringer på svalbardbudsjettet

På svalbardbudsjettet for 1998 gjøres følgende endringer:

1. Bevilgningen under kap 3006 Sysselmannens transporttjeneste, post 01 Inntekter fartøy reduseres med 1,3 mill kroner fra 1,5 mill kroner til 0,2 mill kroner.

2. Bevilgningen under kap 3006 Sysselmannens transporttjeneste, post 02 Inntekter helikopter økes med 1,3 mill kroner fra 0,2 mill kroner til 1,5 mill kroner.
3. Bevilgningen under kap 22 Ligningsrådet for Svalbard, post 01 Driftsutgifter økes med 1,6 mill kroner fra 1,496 mill kroner til 3,096 mill kroner.
4. Bevilgningen under kap 3035 Tilskudd fra statsbudsjettet, post 70 Tilskudd økes med 1,6 mill kroner fra 61,822 mill kroner til 63,422 mill kroner.

V

Garantiprovisjon Norges Kommunalbank

Stortinget samtykker i at Norges Kommunalbank for 1998 betaler en provisjon på statsgarantien på 0,1 pst av bankens innlån.

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 1998 kan gi tilsagn om oppstartingsstilskudd til bygging og utbedring av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for inntil 1 150 mill kroner i tillegg til det som blir bevilget under kap 586 post 60 Oppstartingsstilskudd.

VII

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet gis fullmakt til å foreta salg av inntil 66 pst av statens andeler i Norsk Medisinaldepot AS.

VIII

Sosial- og helsedepartementet får fullmakt til å ettergi fordringer til fylkeskommuner og selvbetalende pasienter på inntil kr 541 000 på Rikshospitalet.

IX

Stortinget gir Norsk Romsenter fullmakt til å selge 10 pst av aksjene i Andøya Raketttskytefelt A/S til en verdi av 2,5 mill kroner. Salgsinntekten benyttes til å styrke egenkapitalen til Norsk Romsenter.

X

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet kan selge inntil 25 pst av aksjene i Statkorn Holding AS og at salget skjer under forutsetning av at Statkorn Holding-aksjen gjøres omsettelig.

XI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementets fullmakt til å gi tilsagn ut over bevilgning i 1998 endres slik:

Kap	Post	Formål	Kr
1463	63	Regional og lokal planlegging Lokal Agenda 21, utvikling av miljøbyer, <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..	5 400 000
1427	32	Direktoratet for naturforvaltning (jf kap 4427) Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i> forhøyes med	15 930 000

XII

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1998 gis en tilsagnsfullmakt på 150,0 mill kroner under kap 2422 post 90 til utbetaling i 1999. Tilsagnene skal gis innenfor en samlet låneramme for ordningen på 250,0 mill kroner, jf kap 2422 post 90.

XIII

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at kap 1441 post 64 Tilskudd til Aksjon jervassdrag får stikkordet «kan overføres».

XIV

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 1998 kan overdra eiendommen Landeskogen til Bygland kommune til underpris.

XV

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 1998 kan feste bort en nærmere spesifisert tomt i Gaustadbekkdalen i Oslo til Studentsamskipnaden for en symbolsk pris for utbygging av studentboliger.

XVI

I Stortingets vedtak av 27. november 1997 om fastsetting av avgifter mv til folketrygden for 1998 gjøres følgende endringer:

§ 1 bokstav f) skal lyde:

Når arbeidstaker nevnt under bokstav a-e fra samme arbeidsgiver mottar ytelser i 1998 på mer enn 16 ganger grunnbeløpet i folketrygden, skal det i tillegg til satsene nevnt ovenfor regnes en særlig avgift etter en sats på 12,5 pst på det overskytende.

XVII

I Stortingets vedtak av 27. november 1997 om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval og sel-fangstnæringen for 1998 gjøres følgende endringer:

II første avsnitt skal lyde:

Produktavgiften skal være 3,5 pst for første halvår av 1998 og 2,8 pst for annet halvår av 1998.

XVIII

I Stortingets vedtak av 27. november 1997 om forbruksavgift på elektrisk kraft for budsjetterminen 1998 gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 1998 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på elektrisk kraft som leveres eller innføres til bruk her i landet. Avgift skal betales også ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk. Avgiftssatsen er 8,65 øre pr kWh.

XIX

I Stortingets vedtak av 27. november 1997 om avgift på mineralolje for budsjetterminen 1998 gjøres følgende endringer:

A

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 1998 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på:

Petroleum, gassolje, solarolje, autodiesel, dieselolje og fyringsoljer. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan nyttes som fyringsolje. Avgiften svares etter følgende satser:

1. En grunnavgift med 21,5 øre pr liter,
2. en CO₂-avgift med 44,5 øre pr liter olje og
3. en tilleggsavgift med 7 øre pr liter for hver påbegynt 0,25 pst vektandel svovel i oljen. Tilleggsavgift skal ikke svares for olje som inneholder 0,05 pst vektandel svovel eller mindre.

B

§ 3 skal lyde:

På vilkår departementet kan fastsette, fritas, refunderes eller ytes tilskudd for avgift på mineraloljer som:

1. Utføres til utlandet i mengder på minst 4000 liter.
2. Leveres til bruk om bord i skip i utenriks fart.
3. Leveres til bruk om bord i fartøy som i næringsøyemed driver godstransport i innenriks sjøfart, begrenset til *grunnavgiften* og CO₂-avgiften. Fritaket gjelder ikke fritidsbåter.
4. Leveres til bruk om bord i fartøy som driver fiske og fangst, begrenset til *grunnavgiften* og CO₂-avgiften.
5. Leveres til bruk om bord i fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann, det vil si havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er 250 nautiske mil eller mer. Fritaket gjelder ikke fiske og fangst i Nordsjøen, Skagerrak, Kattegat og Østersjøen.
6. Leveres til bruk på anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
7. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
8. Nyttas som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
9. Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
10. Leveres til bruk i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg på museumssektoren.

XX

I Stortingets vedtak av 27. november 1997 om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 1998 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen med kr 3,22 pr liter av følgende oljer:

Petroleum, gassolje, solarolje, autodiesel, dieselolje, lett fyringsolje, samt etter forskrift gitt av departementet, annen mineralolje dersom denne oljen kan brukes til framdrift av motorvogn.

XXI

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i enkeltsaker inntil 1 mill kroner kan korrigere uopklarte differanser i regnskapene og feilposter i

statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i det sentrale statsregnskapet i det inneværende års regnskap.

XXII

Stortinget samtykker i at Postbanken gis adgang til å søke om tillatelse til å kjøpe finansinstitusjoner og/eller låneporteføljer på linje med andre banker.

Vedlegg 1**Foreslåtte tilleggsbevilgninger hittil i år***Utgifter*

1 000 kroner

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
11		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 3011)				
	21	Spesielle driftsutgifter	1 221	—	1 500	2 721
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	11 658	—	2 300	13 958
Sum endringer Det kongelige hus og Slottsforvaltningen				—	3 800	
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)				
	1	Driftsutgifter	41 672	—	1 043	42 715
Sum endringer Høyesterett				—	1 043	
100		Utenriksdepartementet				
	1	Driftsutgifter	246 101	—	16 900	263 001
101		Utenriksstasjonene (jf. kap. 3101)				
	1	Driftsutgifter	474 848	—	253 400	728 248
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen				
	1	Driftsutgifter	75 675	—	5 800	81 475
143		Utenriksdepartementets administrasjon av utenriksstasjonene				
	1	Driftsutgifter	57 894	—	1 500	59 394
150		Bistand til Afrika				
	73	Langsiktig utviklingssamarbeid med Eritrea	60 000	—	-25 000	35 000
	78	Regionbevilgning for prioriterte land	300 000	—	20 000	320 000
	79	Regionbevilgning for andre samarbeidsland	505 000	—	-20 000	485 000
154		Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkelig samarbeid				
	72	Tilskudd til forskning og kompetansebygging i utviklingsland	166 500	—	-15 000	151 500
	73	Tilskudd til kulturtiltak i utviklingsland	43 000	—	-5 000	38 000
158		Utredning, forskning, evaluering og kvalitetssikring				
	1	Driftsutgifter	85 300	—	3 000	88 300
	70	Tilskudd til forskning om utviklingsspørsmål	42 500	—	-10 000	32 500

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
159	70	Tilskudd til ymse hjelpetiltak				
	70	Tilskudd	28 062	—	-12 000	16 062
161	74	Generelle bidrag - FN-organisasjoner				
	74	Tilskudd til Verdens matvareprogram (WFP)	210 000	—	-3 613	206 387
163	70	Generelle bidrag - finansinstitusjoner				
	70	Innskudd i Verdensbankgruppen	421 465	—	-526	420 939
	76	Innskudd i Nordisk utviklingsfond	88 000	—	-2 500	85 500
166	71	Gjeldslettetiltak				
	71	Tilskudd til oppfølging av Paris-klubbavtaler	—	—	-68 361	-68 361
191	73	Menneskerettigheter humanitær bistand og flyktningetiltak				
	73	Tilskudd til humanitær bistand til Asia og Midtøsten	265 000	—	19 700	284 700
192	71	Fred, forsoning og demokrati				
	71	Tilskudd til humanitær bistand og demokratitiltak i det tidligere Jugoslavia og ODA-godkjente OSSE-land	223 500	—	4 000	227 500
	72	Tilskudd til gjenoppbygging av det tidligere Jugoslavia	120 000	—	8 000	128 000
195	21	Tiltak for flyktninger i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)				
	21	Spesielle driftsutgifter	185 200	—	100 000	285 200
197	72	Bistand til Sentral- og Øst-Europa og internasjonale miljøtiltak				
	72	Tilskudd til demokrati, utvikling og nasjonal selvstendighet	40 900	—	-1 400	39 500
	73	Tilskudd til miljøtiltak i Sentral- og Øst-Europa	48 000	—	-10 000	38 000
	74	Tilskudd til atomsikkerhetstiltak i Øst-Europa	88 000	—	-50 000	38 000
	75	Tilskudd til prosjektsamarbeid overfor Sentral- og Øst-Europa	95 000	—	-11 000	84 000
	77	Tilskudd til gjeldslette	111 100	—	-4 000	107 100
Sum endringer Utenriksdepartementet				—	193 900	
200	22	Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)				
	22	Folkegave til Island	—	—	5 500	5 500
229	1	Andre formål i grunnskolen				
	1	Driftsutgifter	15 431	—	3 160	18 591
	60	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	415 748	—	7 346	423 094
231	60	Tilskudd til videregående opplæring				
	60	Tilskudd til landslinjer m.v.	131 977	—	450	132 427
	66	Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler	59 447	—	-59 447	0
240	70	Private skoler m.v.				
	70	Tilskudd	903 253	—	-2 100	901 153

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)				
	1	Driftsutgifter	679 577	—	-3 000	676 577
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	6 011	—	-3 000	3 011
261		Universitetet i Bergen (jf. kap. 3261)				
	1	Driftsutgifter	1 003 211	—	2 500	1 005 711
263		Universitetet i Tromsø (jf. kap. 3263)				
	1	Driftsutgifter	616 281	—	4 500	620 781
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	26 243	—	8 500	34 743
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)				
	1	Driftsutgifter	113 972	—	3 600	117 572
274		Statlige høyskoler (jf. kap. 3274)				
	1	Driftsutgifter	4 484 359	—	4 000	4 488 359
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler				
	1	Driftsutgifter	489 841	—	30 000	519 841
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	7 701	—	4 500	12 201
282		Privat høyskoleutdanning				
	70	Tilskudd	312 154	—	2 100	314 254
291		Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter				
	73	Tilskudd til studentbarnehageplasser	60 510	—	3 000	63 510
294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 3294)				
	71	Tilskudd til kirkelige formål	56 400	—	2 000	58 400
295		Presteskapet (jf. kap. 3295)				
	1	Driftsutgifter	500 227	—	5 000	505 227
Sum endringer Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet				—	18 609	
300		Kulturdepartementet				
	1	Driftsutgifter	57 284	—	600	57 884
320		Allmenne kulturformål				
	79	Til disposisjon	6 346	—	12 000	18 346
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)				
	1	Driftsutgifter	124 621	—	3 400	128 021
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)				
	1	Driftsutgifter	36 471	—	1 000	37 471
	78	Ymse faste tiltak	43 667	—	-5 400	38 267
329		Arkivformål (jf. kap. 3329)				
	1	Driftsutgifter	123 826	—	1 000	124 826

Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1998

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
334	1	Film- og medieformål (jf. kap. 3334) Driftsutgifter	73 900	-	-600	73 300
Sum endringer Kulturdepartementet						
				-	12 000	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)				
	1	Driftsutgifter	208 412	-	2 200	210 612
410	1	Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)				
	45	Driftsutgifter	677 591	-	-1 043	676 548
442		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	26 354	-	-10 000	16 354
	1	Politiutgifter				
	1	Politiutgifter	122 153	-	927	123 080
449	1	Statens innkrevingssentral (jf. kap. 3449)				
	1	Driftsutgifter	98 574	-	3 000	101 574
470	70	Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)				
	71	Fri sakførsel	137 109	-	-1 540	135 569
		Fritt rettsråd	106 205	-	-660	105 545
480	50	Svalbardbudsjettet				
		Tilskudd	61 822	-	1 600	63 422
Sum endringer Justisdepartementet						
				-	-5 516	
502		Valgutgifter				
	1	Driftsutgifter	4 307	-	2 113	6 420
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)				
	1	Driftsutgifter	143 032	-	8 500	151 532
552	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	175 000	-	375 000	550 000
	55	Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling				
		SIVA, fond	17 000	-	2 000	19 000
571		Rammetilskudd til kommuner				
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	22 105 483	21 000	27 590	22 154 073
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner				
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	9 827 000	-	-450	9 826 550
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser				
	60	Oppstartingsstilskudd	-	-	385 000	385 000
	62	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	1 535 000	-	-1 535 000	0
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	210 000	-	-130 000	80 000
Sum endringer Kommunal- og regionaldepartementet						
				21 000	-865 247	

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
603		Forskning, utredning og IT m.v.				
	21	Spesielle driftsutgifter	45 750	5 000	—	50 750
610		Rusmiddeldirektoratet (jf. kap. 3610)				
	1	Driftsutgifter	60 140	8 000	—	68 140
	60	Tilskudd til forebyggende tiltak	14 700	2 000	—	16 700
	70	Tilskudd til avholdsorganisasjoner m.m.	44 940	3 000	—	47 940
614		Tiltak for rusmiddelmissbrukere				
	21	Spesielle driftsutgifter	21 250	-500	500	21 250
	63	Tilskudd til rusmiddeltiltak	78 480	3 500	10 000	91 980
	70	Tilskudd	30 660	3 000	—	33 660
670		Tiltak for eldre				
	61	Tilskudd til omsorgstjenester	1 321 200	—	-1 500	1 319 700
	62	Styrking av geriatri	10 000	—	-6 000	4 000
673		Tiltak for funksjonshemmede				
	61	Oppfølging av ansvarsreformen for mennesker med psykisk utviklingshemming	1 178 550	-27 000	-31 300	1 120 250
	65	Psykisk utviklingshemmede med sikringsdom	14 000	—	15 000	29 000
675		Tiltak for eldre og funksjonshemmede				
	21	Spesielle driftsutgifter	20 935	-300	1 500	22 135
700		Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf. kap. 3700)				
	1	Driftsutgifter	196 680	—	3 000	199 680
701		Forsøks- og utviklingsvirksomhet				
	21	Spesielle driftsutgifter	73 550	-800	1 200	73 950
705		Kursvirksomhet og stipendier				
	60	Rekruttering m.m. av helsepersonell	12 600	—	-1 000	11 600
715		Statens strålevern (jf. kap. 3715)				
	45	Store nyanskaffelser	—	—	2 000	2 000
720		Rehabilitering				
	62	Rehabilitering	127 000	-7 200	—	119 800
730		Fylkeskommunenenes helsetjeneste				
	60	Innsatsstyrt finansiering av sykehus	8 324 690	—	-11 200	8 313 490
	61	Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus m.v.	2 875 000	8 000	—	2 883 000
	62	Tilskudd til regionsykehus	1 402 700	—	1 000	1 403 700
	64	Tilskudd til utstyr på sykehus	165 000	300 000	—	465 000
	67	Andre tilskudd	18 000	500	-2 000	16 500
731		Rikshospitalet (jr. kap. 3731)				
	1	Driftsutgifter	1 819 675	9 500	23 000	1 852 175
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	58 400	27 000	—	85 400

Omprioriteringer og tilleggssbevilgninger på statsbudsjettet 1998

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
734		Det norske Radiumhospital (jf. kap. 3734)				
	1	Driftsutgifter	626 400	1 500	-	627 900
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	38 000	60 000	-	98 000
737		Barnesykehus (jf. kap. 3737)				
	1	Driftsutgifter	49 820	-1 500	-	48 320
739		Andre utgifter (jf. kap. 3739)				
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren	73 900	4 900	1 300	80 100
	61	Tilskudd til driftsavtaler	-	-	85 000	85 000
	63	Tilskudd til utbygging av økt behandlingstilbud m.v.	32 000	-	-10 000	22 000
743		Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern				
	21	Spesielle driftsutgifter	17 300	2 000	-	19 300
	61	Tilskudd til psykososialt arbeid for flyktninger	11 500	500	-	12 000
	70	Tilskudd til forskning, videre- og etterutdanning	70 400	9 000	-10 000	69 400
Sum endringer Sosial- og helsedepartementet				410 600	70 000	
800		Barne- og familiedepartementet (jf. kap. 3800)				
	1	Driftsutgifter	69 964	-	4 400	74 364
840		Tilskudd til krisetiltak				
	60	Tilskudd til kommuner til krisetiltak	42 150	-	4 000	46 150
841		Familievern og konfliktløsning ved samlivsbrudd				
	60	Tilskudd til familievernkontorer	127 417	-	2 000	129 417
844		Kontantstøtte				
	21	Evalueringsinformasjon mv.	-	7 000	-	7 000
	70	Tilskudd	-	760 000	-	760 000
847		Kompetansesenter for likestilling og forskningsformidling				
	50	Basisbevilgning	3 143	-	140	3 283
854		Tiltak i barne- og ungdomsvern				
	1	Driftsutgifter	51 385	-	1 400	52 785
856		Barnehager				
	60	Driftstilskudd til barnehager	4 226 900	-	33 000	4 259 900
	63	Omstillingstilskudd	-	-	20 000	20 000
	64	Prøveprosjekt Oslo indre Øst	10 000	-	-5 500	4 500
	70	Tilskudd til andre barnehageformål	10 700	-	-900	9 800
857		Barne- og ungdomstiltak				
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid m.v.	12 110	-	-1 400	10 710

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
866	50	Statens institutt for forbruksforskning (jf. kap. 3866) Basisbevilgning	14 243	—	1 400	15 643
Sum endringer Barne- og familiedepartementet				767 000	58 540	
901	1	Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901) Driftsutgifter	112 100	—	7 000	119 100
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	818 000	—	-50 000	768 000
926	70	Spesielle IT-tiltak År 2000-problematikken	—	—	20 000	20 000
947	70	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk Tilskudd	251 000	160 000	—	411 000
950	70	Sydvaranger ASA Tilskudd	—	—	53 000	53 000
Sum endringer Nærings- og handelsdepartementet				160 000	30 000	
1000	1	Fiskeridepartementet Driftsutgifter	46 835	—	500	47 335
1020	1	Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020) Driftsutgifter	127 435	—	1 800	129 235
1030	1	Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030) Driftsutgifter	222 100	—	3 000	225 100
1050	78	Diverse fiskeriformål DNA-register for vågehval	—	—	2 000	2 000
1064	30	Havnetjenesten (jf. kap. 4064) Fiskerihavneanlegg	121 000	—	5 000	126 000
1065	30	Fyrtjenesten (jf. kap. 4065) Nyanlegg	6 000	—	-6 000	0
1066	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	8 770	—	6 000	14 770
1067	1	Lostjenesten (jf. kap. 4066) Driftsutgifter	268 520	—	8 000	276 520
1070	1	Trafikksentraler (jf. kap. 4067) Driftsutgifter	20 095	—	5 300	25 395
	21	Spesielle driftsutgifter	3 215	—	-600	2 615
	1	Elektroniske navigasjonshjelpemidler (jf. kap. 4070) Driftsutgifter	19 800	—	-200	19 600
Sum endringer Fiskeridepartementet				—	24 800	

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
1102	21	Fylkesmannens landbruksavdeling (jf. kap. 4102)				
		Spesielle driftsutgifter	23 983	—	4 436	28 419
1107		Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107)				
	1	Driftsutgifter	165 529	—	-1 118	164 411
1112		Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsutvikling m.m.				
	50	Kjøp av forvaltningsstøtte, VI	83 940	—	-1 588	82 352
	51	Kjøp av forvaltningsstøtte, Planteforsk	11 314	—	-214	11 100
	52	Støtte til fagsentrene	12 368	—	-234	12 134
	53	Utvikling og kunnskapsformidling	24 965	—	-472	24 493
1114		Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 4114)				
	1	Driftsutgifter	89 047	—	-7 500	81 547
	50	Tilskudd til Fondet for kjøttkontroll	19 447	—	7 500	26 947
1137		Forskning og utvikling				
	50	Forskningsprogrammer	107 706	—	-7 000	100 706
1140		Miljø- og næringstiltak i jordbruket				
	50	Driftsøkonomiske analyser m.m.	17 797	—	-337	17 460
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	32 954	—	-1 500	31 454
1142		Miljø- og næringstiltak i skogbruket				
	50	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket	8 212	—	-155	8 057
	76	Ressurs- og miljøtiltak i skogbruket	26 373	—	-1 500	24 873
1145		Jordskifteverket (jf. kap. 4145)				
	1	Driftsutgifter	109 618	—	4 000	113 618
1147		Reindrifftsforvaltningen (jf. kap. 4147)				
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark	18 000	—	-2 000	16 000
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen m.m.				
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	31 100	4 050	—	35 150
	74	Tilskudd til markedsfremmende tiltak	900	-200	—	700
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd	35 000	1 150	—	36 150
	82	Kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt	—	4 500	—	4 500
Sum endringer Landbruksdepartementet				9 500	-7 682	
1300		Samferdselsdepartementet				
	72	Planarbeid Oslo indre øst	—	8 000	—	8 000
1312		Oslo Lufthavn AS				
	90	Lån til Oslo Lufthavn AS	2 000 000	420 000	—	2 420 000

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
1320		Statens vegvesen (jf. kap. 4320)				
	23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m.	5 100 000	6 300	-	5 106 300
1350	30	Riksveginvesteringer	4 201 100	39 000	-	4 240 100
		Jernbaneverket (jf. kap. 4350)				
	23	Drift og vedlikehold	2 096 000	9 000	-	2 105 000
	30	Investeringer i linjen	1 257 800	72 000	-	1 329 800
	32	Betaling til NSB Gardermobanen AS for overtakelse av banestrekningen Gardermoen - Eidsvoll	-	1 680 000	-	1 680 000
1352		NSB Gardermobanen AS				
	70	Refusjon av merverdiavgift	30 000	140 000	-	170 000
	90	Lån	1 042 000	889 000	-	1 931 000
	91	Ansvarlig lån	50 000	304 000	-	354 000
1390	90	Eigenkapital i Telenor AS	-	2 000 000	-	2 000 000
		Eigenkapital				
Sum endringer Samferdselsdepartementet				5 567 300	-	-
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)				
	1	Driftsutgifter	111 610	-	6 214	117 824
1406		Miljøvernnavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 4406)				
	1	Driftsutgifter	161 422	-	600	162 022
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål	105 101	-	-5 000	100 101
1422		Naturvern og kulturminnevern				
	1	Driftsutgifter	9 659	-	-1 437	8 222
1426		Statens naturoppsyn				
	1	Driftsutgifter	38 110	-	-500	37 610
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)				
	1	Driftsutgifter	57 259	-	6 500	63 759
	67	Lokal Agenda 21, tilskudd til Aksjon vannmiljø	5 500	-	-600	4 900
	73	Erstatninger og forebyggende tiltak mot roviltskader	72 802	-	25 200	98 002
	76	Tilskudd til kulturlandskapstiltak	1 500	-	-1 400	100
1429		Riksanstikvaren (jf. kap. 4429)				
	33	Statlige erverv/erstatninger, tiltak	500	-	-500	0
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer	54 758	-	-1 400	53 358
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	3 453	-	3 200	6 653
	74	Vernebygg domkirkeruinen på Hamar	7 100	-	17 300	24 400

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)				
	39	Opprydningstiltak	6 500	—	4 996	11 496
	62	Lokal Agenda 21, tilskudd til utvikling av miljøvennlige lokalsamfunn	4 000	—	1 366	5 366
1442		Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak				
	1	Driftsutgifter	18 962	—	-1 496	17 466
	70	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk	31 000	—	815	31 815
	90	Økt aksjekapital i selskapet Norsk Avfallshandtering A/S	66 000	—	-1 573	64 427
1449		Refusjonsordninger for spesialavfall, bilvrak og spillolje				
	71	Presse- og transportstøtte til biloppsamlingssystemet	27 207	—	14 000	41 207
1463		Regional og lokal planlegging				
	1	Driftsutgifter	33 407	—	-1 724	31 683
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk				
	21	Betaling for statsoppdraget	296 154	—	-4 500	291 654
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 4470)				
	1	Driftsutgifter	19 182	—	-1 557	17 625
Sum endringer Miljøverndepartementet				—	58 504	
1500		Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500)				
	21	Spesielle driftsutgifter	43 880	—	-1 000	42 880
1503		Tilskudd til tjenestemannsorganisasjonenes opplysnings- og utviklingsfond				
	70	Tilskudd	125 979	—	9 665	135 644
1510		Fylkesmannsembetene				
	1	Driftsutgifter	311 308	—	4 800	316 108
1521		Statens informasjonstjeneste				
	1	Driftsutgifter	16 466	—	1 900	18 366
	21	Spesielle driftsutgifter	25 681	—	-1 900	23 781
1522		Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522)				
	1	Driftsutgifter	241 927	—	5 200	247 127
1541		Pensjoner av statskassen				
	1	Driftsutgifter	60 635	—	-30 635	30 000
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten				
	1	Driftsutgifter	4 705 668	—	-115 300	4 590 368
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse	63 312	—	-12 900	50 412
	72	For lærere i grunnskolen	439 500	—	-35 900	403 600
1550		Konkurransetilsynet (jf. kap. 4550)				
	1	Driftsutgifter	63 575	—	1 000	64 575

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
1580		Bygg utenfor husleieordningen				
	30	Igangsetting av byggeprosjekter	10 000	—	4 500	14 500
1590		Arbeidsmarkedsstaten (jf. kap. 4590)				
	1	Driftsutgifter	1 536 182	—	-3 800	1 532 382
Sum endringer Arbeids- og administrasjonsdepartementet				—	-174 370	
1616		Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (jf. kap. 4618)				
	1	Driftsutgifter	37 250	—	-5 500	31 750
	21	Spesielle driftsutgifter	80 000	—	-20 000	60 000
1618		Skattedirektoratet - skatteetaten (jf. kap. 4618)				
	1	Driftsutgifter	2 496 200	—	43 400	2 539 600
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	138 600	—	-17 500	121 100
1650		Innenlandsk statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606)				
	1	Driftsutgifter	6 000	—	-2 000	4 000
Sum endringer Finans- og tolldepartementet				—	-1 600	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)				
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 785 380	—	-50 000	5 735 380
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792)				
	1	Driftsutgifter	561 553	—	671 000	1 232 553
Sum endringer Forsvarsdepartementet				—	621 000	
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800)				
	1	Driftsutgifter	85 750	—	1 500	87 250
1820		Norges vassdrags- og energiverk (jf. kap. 4820 og 4829)				
	1	Driftsutgifter	164 700	—	2 500	167 200
	30	Forbygningsarbeider og oppryddingstiltak	38 000	—	9 000	47 000
	32	Tilskudd til Haldenkanalen	—	—	2 500	2 500
	33	Flomskader, ekstraordinære forbygningsarbeider	10 000	—	-2 500	7 500
	34	Utbedring ved Solbergfoss dam	33 000	—	20 000	53 000
1825		Energiøkonomisering				
	72	Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi	157 000	—	21 000	178 000
Sum endringer Olje- og energidepartementet				—	54 000	

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
2309	1	Tilfeldige utgifter				
		Driftsutgifter	7 301 731	-760 000	–	6 541 731
2310		Ekstraordinære sysselsettingstiltak				
	70	Til disposisjon	366 400	–	-258 500	107 900
Sum endringer Ymse utgifter				-760 000	-258 500	
2410	1	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)				
		Driftsutgifter	169 523	–	4 400	173 923
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)				
	72	Rentestøtte	70 000	–	4 000	74 000
	90	Lån til Husbanken	7 570 000	–	4 000	7 574 000
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620)				
	50	Utviklingstilskudd, fond	251 100	–	-30 000	221 100
2422		Statens miljøfond				
	50	Statens miljøfond, grunnkapital	100 000	–	-50 000	50 000
	90	Statens miljøfond, lån	500 000	–	-250 000	250 000
2425		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene				
	51	Distriktsutviklingstilskudd, fond	702 829	–	8 000	710 829
Sum endringer Statsbankene				–	-309 600	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)				
	30	Investeringer	24 185 000	–	2 115 000	26 300 000
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	900 000	–	-614 016	285 984
Sum endringer Statlig petroleumsvirksomhet				–	1 500 984	
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)				
	31	Videreføring av byggeprosjekter	886 740	–	-108 000	778 740
2450		Luftfartsverket (jf. kap. 5450, 5491 og 5603)				
	30	Flyplassanlegg	798 300	-50 000	–	748 300
Sum endringer Statens forretningsdrift				-50 000	-108 000	
2541	70	Dagpenger				
		Dagpenger	7 000 000	–	-1 400 000	5 600 000
2600		Trygdeetaten				
	1	Driftsutgifter	2 786 800	28 300	–	2 815 100
	21	Spesielle driftsutgifter	39 550	–	9 000	48 550

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
2650		Sykepenger				
	70	Sykepenger for arbeidstakere m.v.	13 755 000	—	-40 000	13 715 000
	72	Sykepenger for statsansatte	612 000	—	-10 000	602 000
2660		Uførhet				
	70	Grunnpensjon	9 596 000	—	270 000	9 866 000
	71	Tilleggpensjon	13 238 000	—	280 000	13 518 000
2663		Medisinsk rehabilitering m.v.				
	70	Rehabiliteringspenger	2 700 000	—	270 000	2 970 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, tekniske hjelpemidler	1 852 000	—	50 000	1 902 000
2670		Alderdom				
	71	Tilleggpensjon	26 940 000	—	110 000	27 050 000
2683		Stønad til enslig mor eller far				
	73	Utdanningsstønad	86 000	—	-4 000	82 000
2711		Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m.v.				
	70	Refusjon spesialisthjelp	690 000	—	-75 000	615 000
	75	Opptreningsinstitusjoner	406 000	—	10 000	416 000
2755		Helsetjeneste i kommunene				
	71	Refusjon fysioterapi	590 000	—	-10 000	580 000
2790		Andre helsetiltak				
	70	Bidrag, lokalt	269 600	-9 500	—	260 100
Sum endringer Folketrygden				18 800	-540 000	
Sum endringer utgifter				6 144 200	376 665	
Herav 90 - 99 poster				3 613 000	-247 573	

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)				
	24	Driftsresultat:	41 400 000	—	-12 300 000	29 100 000
	30	Avskrivninger	16 200 000	—	-2 200 000	14 000 000
	80	Renter	8 800 000	—	100 000	8 900 000
Sum endringer Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet				—	-14 400 000	
5445	39	Statsbygg (jf. kap. 2445)				
		Avsetning til investeringsformål	970 722	—	4 500	975 222
5450		Luftfartsverket (jf. kap. 2450)				
	35	Til investeringsformål (overført fra kap. 2450, post 24 Driftsresultat)	847 800	-50 000	—	797 800
5460		Garanti-Instituttet for eksportkreditt				
	70	Tilbakeføring fra risikoavsetningsfond for SUS/Baltikumordningen	—	—	100 000	100 000
Sum endringer Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.				-50 000	104 500	
5536		Avgift på motorvogner m.m.:				
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodiselavgift)	3 650 000		-90 000	3 560 000
5541		Avgift på elektrisk kraft				
	70	Forbruksavgift	3 515 000	—	430 000	3 945 000
5542		Avgift på mineralolje m.v.				
	70	Avgift på mineralolje	1 895 000	—	360 000	2 255 000
Sum endringer Skatter og avgifter				—	700 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481)				
	80	Renter av statens faste kapital	198 175	—	-18 521	179 654
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf kap. 2412)				
	80	Renter	3 066 000	—	230 000	3 296 000
5618		Innskuddskapital i Posten Norge BA				
	80	Utbytte	72 000	-72 000	—	0
5620		Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, (jf. kap. 2420)				
	80	Renter, grunnfinansieringsordningen	370 000	—	-40 000	330 000
	83	Utbytte, grunnfinansieringsordningen	30 000	—	2 300	32 300
5651		Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet				
	80	Utbytte	49 200	—	-10 303	38 897

Kap.	Post	Formål	Vedtatt budsjett	Endringer foreslått etter vedtatt budsjett i andre proposisjoner	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter revidert budsjett
5656	80	Aksjer i selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning Utbytte	880 000	—	128 000	1 008 000
Sum endringer Renter og utbytte m.v.				-72 000	291 476	
5701	2	Diverse inntekter				
	70	Diverse inntekter	245 000	—	-2 500	242 500
	71	Refusjon ved trafikkskade	427 000	—	13 000	440 000
		Refusjon ved yrkesskade	320 000	—	77 000	397 000
Sum endringer Folketrygden				—	87 500	
Sum endringer inntekter				1 564 300	-12 593 901	
Herav 90 - 99 poster				1 680 000	213 200	

